

I
Wyższy (prawy wydział) z aktów Komisji
warszawskiej, trybunał w Warszawie ~~aktów~~ na
Mazowie. Na końcu par. testu.

Pius PP. VI. Ad perp. r. mem. Cum, sicut accepimus, in ecclia paroch. loci Belska Posnan. Dioc., una pia et devota utriusq. sexus Christi fidelium confraternitas sub titulo Divinus Providentis (non tamen pro hominibus unius specialis artis) canonice erecta, seu erigenda existat, cujus confratres et consorores quam plurima pietatis vel charitatis opera exercere consueverunt, seu intendunt. Nos, ut confraternitas huiusmodi maiora impies suscipiat incrementa, adde Omnipotentis Dei misericordia, ac B.B. Petri et Pauli, Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis atr. sex. ^{Chri.} fidelibus, qui dictam Confratem in posterum ingredientur, die primo eorum ingressus, si vere pœnitentes, ^{et} confessi ^{et} ^{mem.} Euch. Sacramentum sumserint, plenariam, ac tam descriptis, quam pro tempore describendis in dicta Confratru Confratribus et Consoror. in cuiuslibet eorum mortis articulo, si vere quoq. pœnit. et conf. ac s. Communionē resecti, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contriti Nomen Jesu ore, si poterint, sin minus corde, devote invocaverint, etiam plenariam: nec non iisdem nunc et pro tempore existentibus dictæ Confratru Confratribus et Consoror. etiam vere pœnit. et conf. ac s. Communionē resectis, qui prædictæ Confratru ecclesiam, seu capellam, vel oratorium die festo principali eiusdem Confratru per eorundem Confres semel Annu eligendo, et ab Ordinario approbando, a primis vesp. usq. ad occasum solis diei huiusmodi, singulis annis devote visitaverint, et ibi pro ænor. pœnit. concor., hæresum extirp. ac etiam s. Matru Ecclie exaltatione pias ad D. preces effuderint, plenariam similis oïum peccator. suor. indulgentiam, et remissionem

nem misericorditer in Dno concedimus. Insuper iis-
dem Confratribus et Consortor. vere pariter premitt. et conf.
et s. commune refectis etiam, seu Capel. vel Orator.
huiusmodi in 4 aliis anni feriatis vel in feriatis,
seu Duicis dieb. per memoratos Confratres simultan-
tum etiam eligendis, et ab eodem Ordinario apban-
dis, ut supra visitantibus et ibidem orantibus, quo
die prelatorum id egerint, septem annos et totidem
quadragenas; quoties vero Missis, ac aliis divinis of-
ficiis in Eccl. seu Cap. v. Oratio huiusmodi, pro spore
celebrandis et recitandis, seu Congregibus publicis
vel privatis ejusdem Confratris ubivis faciendis inter-
fuerint, aut pauperes hospitio susceperint, vel pacem
inter inimicos composuerint, seu componi fecerint,
vel procuraverint, necnon etiam qui corpora defun-
ctorum tam Confratrum et Consortorum huiusmodi, quam
alior. ad sepulturam associaverint, aut quascumq.
Processiones de licentia Ordinarii faciendas, et ^{sum} Eccl.
Sacrum, tam in processionibus, quam cum ad in-
firmos, aut alias ubicumq. et quomodocumq. pro
tempore deferretur, conitasti fuerint, vel si impe-
diti, campana ad id signo dato, semel orationem Dui-
cam et Salutationem angelicam dixerint, aut etiam
quingies orationem et salutationem eandem pro Abus
defunctor. Confratrum et Consortorum huiusmodi recitaverint,
aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint,
et ignorantes precepta Dei, et ea que ad salutem
sunt, docuerint, aut quodcumq. aliud pietatis v. cha-
ritatis opus exercuerint, toties pro quolibet prelatorum
operum exercitio 60 dies de iniunctis eis, seu alias
quomodolibet debitis penitentis in forma Ecclie con-

Quota

suecta relaxamus. Quas indulgentias, peccator. re-
missiones ac poenitentiar. relaxationes etiam Abus Epis fi-
delium, quæ Deo charitate conjunctis ab hac luce mi-
graverint, per modum suffragii applicari posse in-
dulgemus. frequentibus perpetuis futuris temporib. va-
lituris. Volumus autem, ut, si alias dictis Confribus
et Concorib. in quacumq. alio anni die promissa
peragenda aliqua alia indulgentia perpetuo, v. ad
tempus nondum elapsum duratura concessa fuerit,
presentes nullæ sint, utq. si dicta Confitea alicuius
Confitei aggregata iam sit, vel imposterum aggre-
getur, aut quavis alia ratione uniatas, vel etiam
quomodolibet instituat, priores et quævis aliæ
illis nullatenus suffragentur, sed ex tunc
eo ipso pariter nullæ sint. Dat. Romæ apud S.
Petrum sub annulo Piscatoris die X Aprilis
MDCCLXXVIII. Pontificatus Nri anno IV.

S. Card. de Comitibus.

Na odwr. Str. Segor. dyplomu.

Joannes Aloysius Vittoldus Alexandrowicz D. p.
et S. Sedis Ap. græ ep. Dardanen. Coadjutor Hel-
men. Vicar. in spualib. et Officiis Varsoe. ac p.
Ducat. Masov. Gulis. Significamus... quia nos
visis introcontentis Sris aplicis salvo... festum prin-
cipale Divina I post Pentec. S^{mi} ac Individuel Trini-
tatis, minus principalia Epiphaniæ, Dni, Annuntia-
tionis B. V. M. Nativitatis Eiusdem ac Oium S.
per eandem Confitem electa... approbavimus, facul-
tatemq. publicandi... concessimus... Dat. Varso-
vig die XXIII mens. Maji Anno MDCCLXXVIII.

Joannes Aloysius Off. (R. S.)

Z oryginalu na pergaminie, w miejcowym Kosciele.

P. Opuost na 40 godzinne naboienstwo.

Bmo Sadre! La Contessa Giuseppina Kamoyka
umilmente supplica^{la} S. V. di volersi degnare di conce-
dere l'indulgenza plenaria con l'esposizione delle 40
ore pei giorni 3, 4, et 5 Maggio alla Chiesa parroch.
di Belsk nel Regno di Polonia, come ancora l'indul-
genza plen. pel giorno della S. Trinità etc.

= Ex aud. S. S. mi =

S. D. N. Gregorius PP. XVI. vobis utriusque sexus fidelibus, qui vere
paenitent. confessi et v. communione refecti, Expositioni S. S. mi
Eucharistiae sacrae in forma 40 horar. noctis tamen tempo-
re interpolatarum in supra enunciata Ecclesia, pro unica
tantaxat vice in anno, prout in precibus, praevia tamen
Ordinarii licentia, peragenda, interfuerint, ibique p. ali-
quod temporis spatium, iuxta mentem sanctitatis suae
oraverint, plenariam indulgentiam semel Atum eo
sporis intervallo acquirendam, et similiter plenariam
in Divina S. Trinit. incipiendam a suis vespere
usque ad illius diei solis occasum, si, ut supra rite
dispositi, et orantes dictam ecclesiam visitaverint, be-
nigne concessit. Proximi in perp. valituro absque
ulla Brevis expeditione, et cum facultate eadem In-
dulgentias in suffragium fidelium defunctorum
applicandi. Dat. Romae ex Secretaria S. Cong. Indulg.
die 18 Aprilis 1836. C. Card. Lastracane.

Na odwr. stronie adniewsa:

Stanislaus Kostka Subicz Choromański D. et App. Sedi
gr. Archiep. Metrop. Vars. ... significamus. Quia nos
vidis... lris aplicis de d. etc. eadem... admittimus...
et... publicandi potestatem faciemus concessimus. Insuper
ut in devotione 40 horar... et in festo S. Trinitatis S. S. mi
Euch. sacrum in ostensorio, adhibito competenti lumine ce-
reorum, servatisq. aliis servandis, in majori tantum altari
publice fidelium adorationi exponi possit, facultatem pepe-
tuo valituram impertimus. In quor. fid. Dat. Romae Vars.
savis D. 19 men. Aprilis 1837. Stanislaus Kostka Archiep.
(S. S.) Th. Davidowski Secretarius.

A oryginalu na papierze
protym przy Kosciale
miejscowym.

2. 18 sierp. 1871.

tem wyznaczonej, a na gruncie Wsi Belka, dnia
26 Września roku wyżej wspomn. 1774 odprawionej, grun-
ta Plebanie i inne procenta dla przyszłych Plebanów
Kościoła Belskiego wyznaczam, i one jak są w tym
akcie determinowane, nadto też grunta i procent od
summy 12,000 Ryp. po 3½% rachując na dobrach Bel-
skich, z zapisami urzędowymi dla wiecznej onej trwa-
łości Kościołowi Belskiemu i jego Plebanowi upewnić
i ubezpieczyć oświadczam, że do czego i wspomnio-
nych Dekretem Konystora Warszaw. obowiązany zosta-
łem; przeciw gdy dla niewyrobionej na sejmie appro-
bacyi nowej fundacyi Kościoła w Belku, do takowych
zapisów urzędowych przyjąć nie mogło i do tegoż taiż ap-
probacya wyjednana; nie będzie, przyjąć do nich nie
możę, a ustrzyżenie jako najświętszej Kościoła, oraz upo-
kojności między Plebanami a Działaczami Belka inną
determinacyą gruntów, mieli są, to akcie Komisarzy
wyrażone i opiewane, czynić radzi. Na czym chciałby
te grunta na nowo Kościołowi Belskiemu, na miejsce
tych, które są w Akcie Komisarzy wyrażone, applico-
wać się i nadać mianem i odmianę, naradziliśmy się
z Duchowną Świeatością, jako najtrwalsze są na
zawazę determinowanie i opiewanie zrobić i one dla te-
go Kościoła w Belskiego i jego Plebanów, wiecznemi
czasu upewnić, gdy do ich zapisów urzędowych (jako
wyżej) przyjąć teraz nie można, przeto niniejszem re-
knanie, mając które takiego waleu mieć chcę, ja-
koby przed księgowani autentycznymi poznane było, a
które pod approbacyą S. W. Smi R. c. Andrzeja Skłodzie-
jowskiego Bpa Pozn. i Warszawskiego, Kanclerza
W. K. przy nastąpić mianem tegoż Kościoła erekcyj

Kupelnie

novi

nosici Kościelnej zwanej Rakonczya. Tak od tego miejsca
ciągnęła się linja prosta ku północnemu, a szeroko-
ści powyższego łoku 90 kstawiając, zaczyna się pole or-
ne i ma do znaku kamienia z datowaci leżącego, a w mie-
scu nowo-zrobionej będącego pod lit. C. oznaczonego, łoku
106, a od niego idąc prosto w tejże linii aż do lit. D. jest
łoku 74, a tam poprzeczna linia konczy się gruntu Pleban-
skiego; na którym rogu, na znak ograniczenia w ko-
pane są, w ziemię 3 kamienie, a jeden na wierzchu ich
podołony. Od tego rogu sub lit. D. oznaczonego idąc ku
wschodowi letniemu, ciągnie się linia gruntu Pleban-
skiego do kamienia płaskiego w ziemię wkopanego, lite-
ra E oznaczonego, łoku 250. Od tego punktu E znów
idąc w tejże prostej linii znajduje się łoku 50, aż do
gościńca Krakowskiego, przy którym wkopany jest
w ziemię kamień wysoki lit. F oznaczony. A ta cała li-
nia gruntu leży obok Folwarku Dworskiego, pomiędzy któ-
rym i gruntem plebańskim będzie Drożka dla wódow
na pastewnik. Od kamienia F przebiegamy w poprzek
gościńca Krakowskiego, zaraz na drugiej stronie gościńca
jest w ziemię wkopany kamień wysoki litera G. ozna-
czony; od którego kamienia G. tak, jak wyżej na wschód
letni linia, ciągnie się grunt Kościelny ponad Drożką,
na wygon dla wódow używana, a grunta chłopskie, czy-
li półwólczy od teraźniejszego gruntu plebańskiego od-
dzielająca, łoku 581 do kamienia wielkiego lit. H. wy-
znaczonego, gdzie się ze wschodu letniego, lub zimowego nie-
co nachyla, ciągnie się linia łoku 209, aż do znaku pod
lit. I. ze trzech kamieni w ziemię wkopanych, a jednego
na wierzchu podołonego, oznaczonego. A tu się kończy

Długości gruntu. (Od znaku) pod literą, S wyrazonego, obro-
 sic się trzeba od północy na południe ku drodze z Belka
 do Lewiczyna idącej. Kościelna zwanej; ta linia zupełnie
 prosta kawałek w sobie gruntu Kościelnego Toki 508, to
 jest od rogu jej do kamienia wielkiego pod znakiem K.
 Toki 254, a od kamienia znów Toki 254 do drogi z Bel-
 ska do Lewiczyna idącej. Kościelna zwanej, do punktu
 L narożnego, tamże trzema kamieniami w ziemię wpus-
 czonemi, a jednym na powierzchni podobionym oznaczonym.
 Od tego narożnego znaku Lit. L. obrócić się trzeba od
 wschodu, stonca prosto na zachód, idąc drogą, zwaną
 Kościelną, do Belka z Lewiczyna idąc, aż do punktu
 M. Toki 774, a to do miejsca, gdzie austerya Dworska
 stoi, i tam się linia gruntu Kościelnego kończy, nie docho-
 dząc do gościnia Krakowskiego, Toki 60, na których tok-
 ciach 60 szerokości, a obok gościnia Warszawskiego tok-
 ci 90 Długości, niywanie tego kawału gruntu dla dzie-
 dka Belka jest exekwowane, i już na nim, jako
 wykaz namienido się, austerya Dworska jest wybudo-
 wana; Ten grunt dla Diedzica exekwowany, leży na
 przeciwn gruntu, czyli placu równie na drugiej stro-
 nie gościnia Krakowskiego, przy Sanctuarium, aż
 do znaku litery A na mapie podobionej, od której
 się Sanctuarium zaczyna, leżącego, a jeszcze aktem
 Komisarzy dla Diedzica potrzebionego, mającego na
 drodze Kościelną w szerz Toki 50, a wzdłuż Toki dzie-
 sięć, które rozwyż wzmiankowane obydwie pla-
 ce, na równie nad gościncem Krakowskim leżące, do
 niywanía Diedzicowi Belka wiecznemi czasami zosta-
 wują się. Wszystkie grunt plebańskiorny, gdzie w pro-

Arch

tań jest na około miedza, oznaczona, obojany i ozna-
czony, a z innych stron droga od B. do L. Kościelna
zwana i miedzowa drożka na pastwisku ogranicze-
nie okazują. Te wszystkie grunty plebanskie, podług
geometrycznego pomiaru i rachunku w Marowsku niywa-
nego zawierają w sobie wółkę jedną, morg jeden, prętów
dwieście osmdziesiąt dwa i pręcików dziesięć, to jest grun-
tu onego wółka jedna, prętów sześć, pręcików siedmdziesiąt,
a in Sanctuario pod Kościołem, Plebania, Placem Organisty
i Szpitala, oraz ogrodami morg jeden, prętów 275, pręci-
ków 40. Co do Tańi, ta podług opisanie w akcie Kommis-
sarskim tak co do pozycji, jako i rozległości wyrażonego,
nienaruszenie do Plebana Belskiego należeć ma, to jest
poznajac od przerwy grobli u ostatniego stawiska od Bel-
ska potoczonoego, ciągnie się klumasto nad rowem ku gra-
nicom Bodzewskim, między Takami Belskimi i Starowin-
skimi graniczącym, której Tańi długości łokci 350, a sze-
rokości od rogu wspomnionego idąc ku północy aż do po-
la dworskiego idąc jest łokci 150; skąd wracając się na-
kad na wschód ponad polem dworskim klumasto aż do
pierwszej grobli kończy się. Ta Tańa od przerwy grobli
ponad polem Dworskim, a potem progiem ku rowowi gra-
nicznemu jest miedza, obojany i wierzbania osadzona,
a na mappie pod lit. N. oznaczona. To wszystko tak
względem potoczenia i circumferencji jako też długości
i szerokości gruntów i Tańi, oraz całości ostrzeżonej;
mappa umyślnie na to sporządzona i przeemnie podpi-
sana, nadto podpisem J.W. J.P. Andrzeja Młodziejowskie-
go B. Poim. Handlarza M. K. przy nastąpieniu erekcyi
autoryzowana oznaczać będzie i wiecznem cięciem po-
winna. Co do summy 12000 złp. Kościołowi Belskiemu

Przełożony

przeremnie w akcie Kommissarskim ofiarowanej, od
tej prowizy, w kwocie Rsp. 420, t. j. po $3\frac{1}{2}\%$ rachując,
wreczeniu casy z dobr Belską na święto S. Jana Chr.
Plebaniom Belskim za kwitem ich płacona będzie i być
powinna, a z tych przychody Pleban Belski utrzymy-
wać powinien Organistę, oraz wino, światło, praczę
i inne expensa kościelne podejmować będzie. Co do o-
sobnych prowentów plebańskich, to jest dziesięcin, to
jak są, w akcie Kommissyi opisane, in summa Rsp.
576, gr. 15. i ryta kóp dwie wynoszące, a podług przy-
znania ich Kościołowi i plebanowi Bel., przez Dekret
Kons. Gen. Warsz. ubezpieczone, do tegoż Kościoła i jego
Plebanów należeć będą, a te jakowym sposobem do któ-
rego Kościoła opłacane były, tu się wamiankuje teraz,
t. j. Do Kościoła Lewiczynskiego: z Bodzewa ryta kóp
dwie; — Do Kościoła Grojeckiego: z Belską Rsp. 100, —
z Matrej Wsi Rsp. ~~100~~, — z Wilczej Gory Rsp. 50; — Do Ko-
ścioła Łęczyńskiego: z Starej Wsi Rsp. 200, — z Woli Ro-
gorzewskiej Rsp. 50; — Do Kościoła Morowskiego, z Koso-
chowa i Kosochołka Rsp. 16; z Wilczej Gory Rsp. 30; z By-
czyny Rsp. 15; z Roścowa i Dąbrowki Rsp. 13 gr. 15.;
z Sadkowa Rsp. 52. — Facit Rsp. 576 gr. 15.

Co do innych obowiązków przeremnie względem Kościo-
ła Belskiego przyjętych, jako to względem utrzymywa-
nia dachów i murów kościelnych, względem opatrze-
nia tegoż Kościoła w supelertilem, utensylia i sacra
paramenta, na koniec względem pozwolonego dla by-
tła Plebańskiego pastwiiska wspólnego z dworskimi
i chłopskim, w tym wszystkim odwołuję się do aktu
Kommissarskiego i opisu w nim będącego, którego do-
pełnić chcę nienaruszenie, oświadczam się i z ratym

na mocy wwoju opisanego nadania i ustanowienia,
prayerli Słebani B. wolni i mami będą tak gruntu
wwoju wymienione do swoga obiaz possession, one po-
siadać i wszelkie z nich uzytki (bez pretendowania
propinacyi) bez jakiegokolwiek odemnie i następnycb
Diedziow B. przeszkody, lub kwestyi, wiecznemi czasyciąg-
nac, jako też prowadzą wyżej wymienioną odemnie i na-
stępnycb Diedziow B. odbierać, a gdyby płacona nie
była, prawem onej na mocy terażniejszego napisu do-
chozić. Z swojej nas strony obligowani będą wszelkim
obowiazkom, tak co do Mosów, jako i powinności paster-
skiej nie tylko przez Dekret Mons. Waroz. na nich wło-
żonych ale i z urzędu Słebaniskiego, oraz wdzięczności.
na wyżej wyrażone Dochodów ich opatrzenie, wynikają-
cych radości czynić i onych najdokładniej dopełniać,
tudzież przez obowiazków Dekretem Mons. włożonych,
konfraterniz Opactwański Boskiej przyzwolicie utrzymy-
wać Słeban i następnycb jego obligowani będą. Do czego
aby tenie St. Słeban tym większą miał sposobności, one-
mu ku pomocy osobna fundacya, na Wikaryego uczyni-
cie w przyrządzym czasie mam intencya. A jak prędko
approbacya fundacyi Mociota tego w B. od Kapłanej
na sejmie wyjednana będzie, naowczas nieodwołocz-
nie obowiazując się tak gruntu wwoju wyrażonych u-
rządową donacya, xeruać, jako i napis czynności w kwocie
Kop. 420 od summy kapitałnej 12,000 corocznie wypłacać mia-
nego, na dobrach moich B. również urządzenie uczynić,
co i następnycb moi Diedziow Dobr B. dopełnić powinni
będą, a jeżeli nas to nastąpi nimiejszy mój xerwny napis
pod approbacyą M. B. Bpa Pozn. Kancl. W. K. podany moe u-
rządowanej donacyi i napisu następować będzie, a ten
pod obowiazek prawa r. 1778 o ważności transakcyi
ustanowionej podaje, który dla tem większej wiary i po-
ności nie tylko nieodwołocznie aktami Monemicholowick
autentycznymi robotować przyrzekam, ale go nadto wła-
sna, przy pryncipalnym pieczęci podpisuje, tżha: Dan w Warszawie
w roku 2. 3 maja roku MDCCCLXXIX (1779). B. Ma-
licki Wda Pawski mps (L. S.) Actis preventibus Austren. Ca-
pitanealib. Narovien. die 4 Maji a. r. Dni 1779 præsens
Transactio seu submissio per Ill. Mof. Basilium Malicki
Pal. Raven. est roborata. Quod testor. Puchala mps.

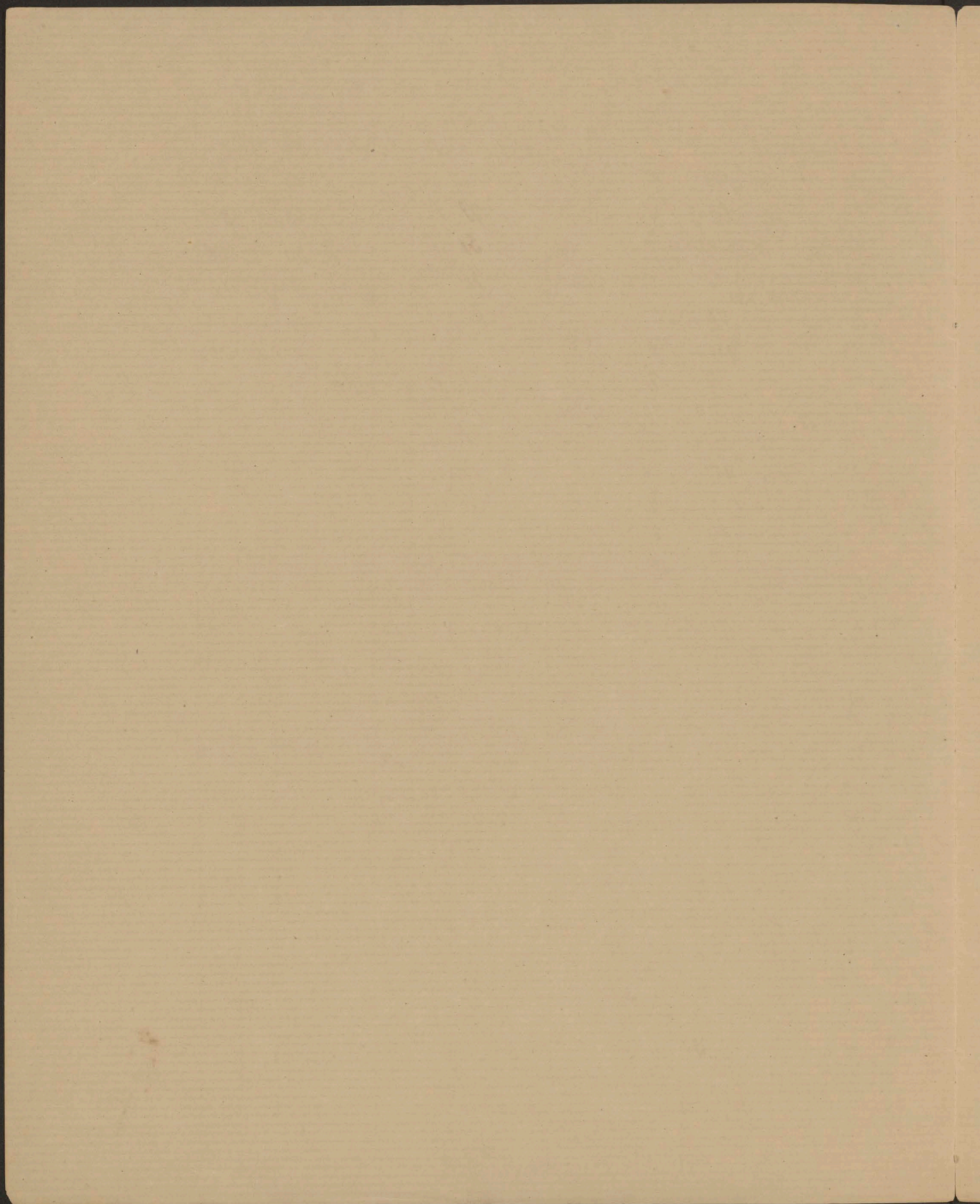
Dekret wyrażony przez R. Słebaniskiego Słeban. i Mociotańskiego Bpa
Pozn. 2. 11 Maju 1779 r. Original mps. Bp. w Kapłanach.

Belsk.

7

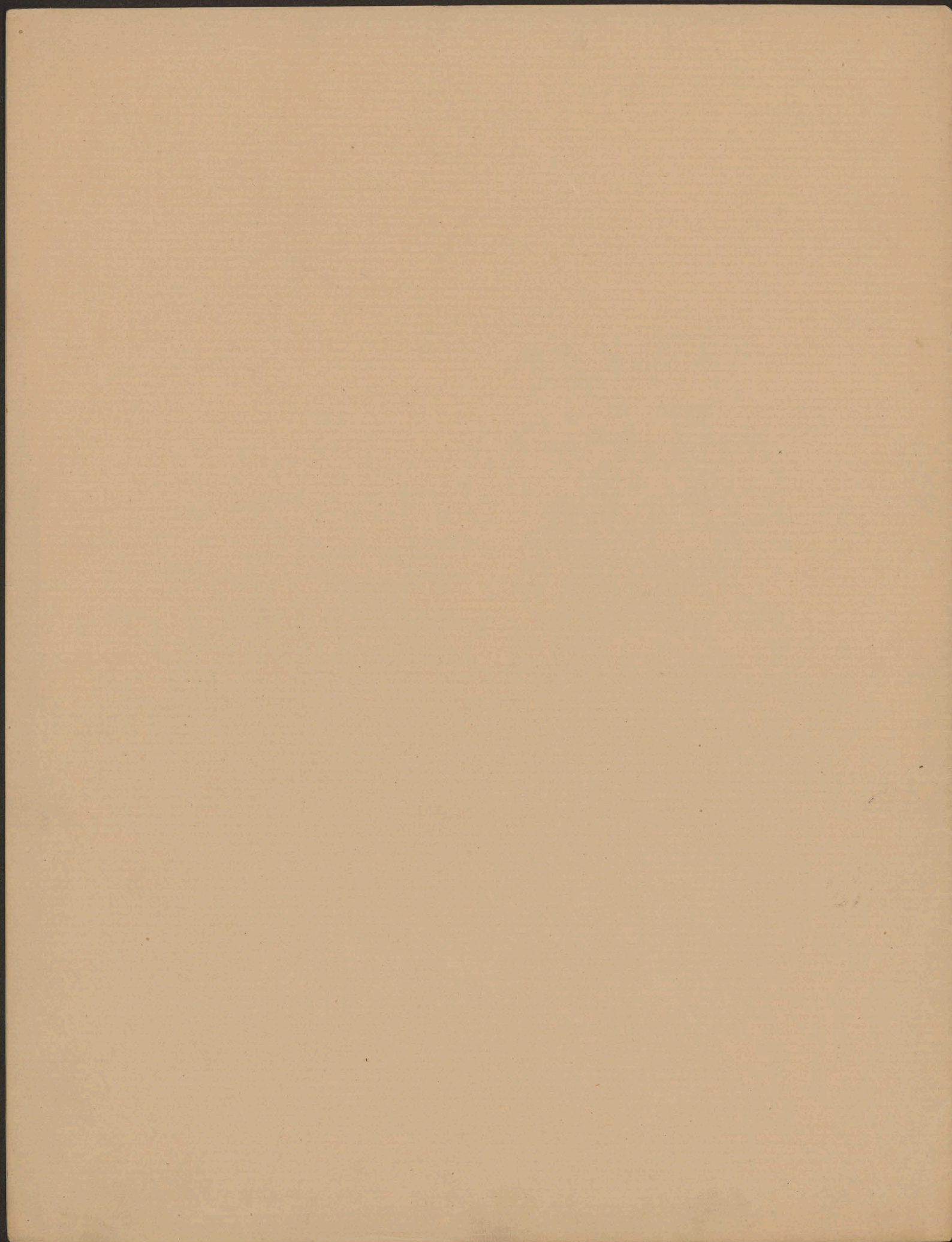

In noie Saluatoris oium. Amen. In hereditatem incorruptibilem, incontaminatam, inmarcescibilem festinare cupientes, conuenit se dignis moribus et bonis operibus exornare; alioquin vocem illam Dni merebimur auscultare: Amice ad quid hic venisti, non habens vestem nuptialem? Constat ergo sane nullum illuc sine charitatis operibus introire. Et ideo nos Conradus, voluntate diuina Luxellavici et Sternensis, considerantes quod sicca spes est huius seculi. Quia oia que hic amantur, cum festinatione marcescunt. Uniuersis presentibus et futuris hanc seriem inspicitur duximus declarandum, quod ob spem future retributionis et nostrorum ob remedium peccatorum, et predecessorum nostrorum, ecclesiam nostram in Blonie, ad honorem S. et Individui Trinitatis constructam, Fratribus de Czerwiensko Ordinis S. Augustini et successoribus eorum contulimusⁱⁿ perpetuum possidendam et regendam, iungentes etream eidem ecclesie et Fratribus ibidem residentibus, ab exitu ecclesie verius occidentem, a sinistris directe, usque ad pontem rivuli ibidem manantis et a dextris duos mancos perpetuo duraturam. Ut autem predicti Fratres et successores eorum commodius et facilius ibi valeant residere et Deo digne seruire, predicta ecclesie de Blonie et fratribus presentibus ac successoribus eorum, villam que olim Gewre[†] nunc autem Swola dicitur^{*}, cum aliis duabus Wawryszewo et Nierdawgiow^{**} damus, conferimus et perpetuo confirmamus, cum omnibus utilitatibus et fructibus qui et nunc habentur et haberi poterint, tam in terris quam in aquis in futurum, infra certos terminos villarum predictarum, transferendo in iam dictos (Fratres) et successores eorum possessionem veram et perpetuum Dominium, cum omnimoda et plena libertate. Ita quod Conethones predictarum villarum ab omni penitus exactione Ducali, seu a censu pecuniari et a qualibet oppressione sint exempti. Videlicet a Podworowe, a Naxarz, a Todynne, a Stora, ab aedificatione castri, a moneta, a venatoribus cuiuscunque sint generis, et ab omnibus aliis curibus, angariis et perangariis quocunque noie censeantur. Actus memoratas villas etiam hac gratia illustramus, quod homines in eis commorantes ad nullius prorsus iudicium pertrahentur, nec citabuntur ad iudicium Palatini, ceterorumque dignitatorum, nec respondere teneantur, nisi tantum ad nostram audientiam, nec aliter nisi per literam aut sigillum evocati comparerebunt.

+ Gewre wedding^{crania} string by 1603 r.

(a) W. Rayner. Kod. Dypl. mylnia podana, jakoby to była wieś Wawryszewo parafatna pod warszawą. Ten Wawryszewo jest w par. Leszno. Swola nunc autem Gorna Nies" Swig. s. 624.

(**) Nierdawgiowo antiquitus nunc vero Nierka wies". Ibid.

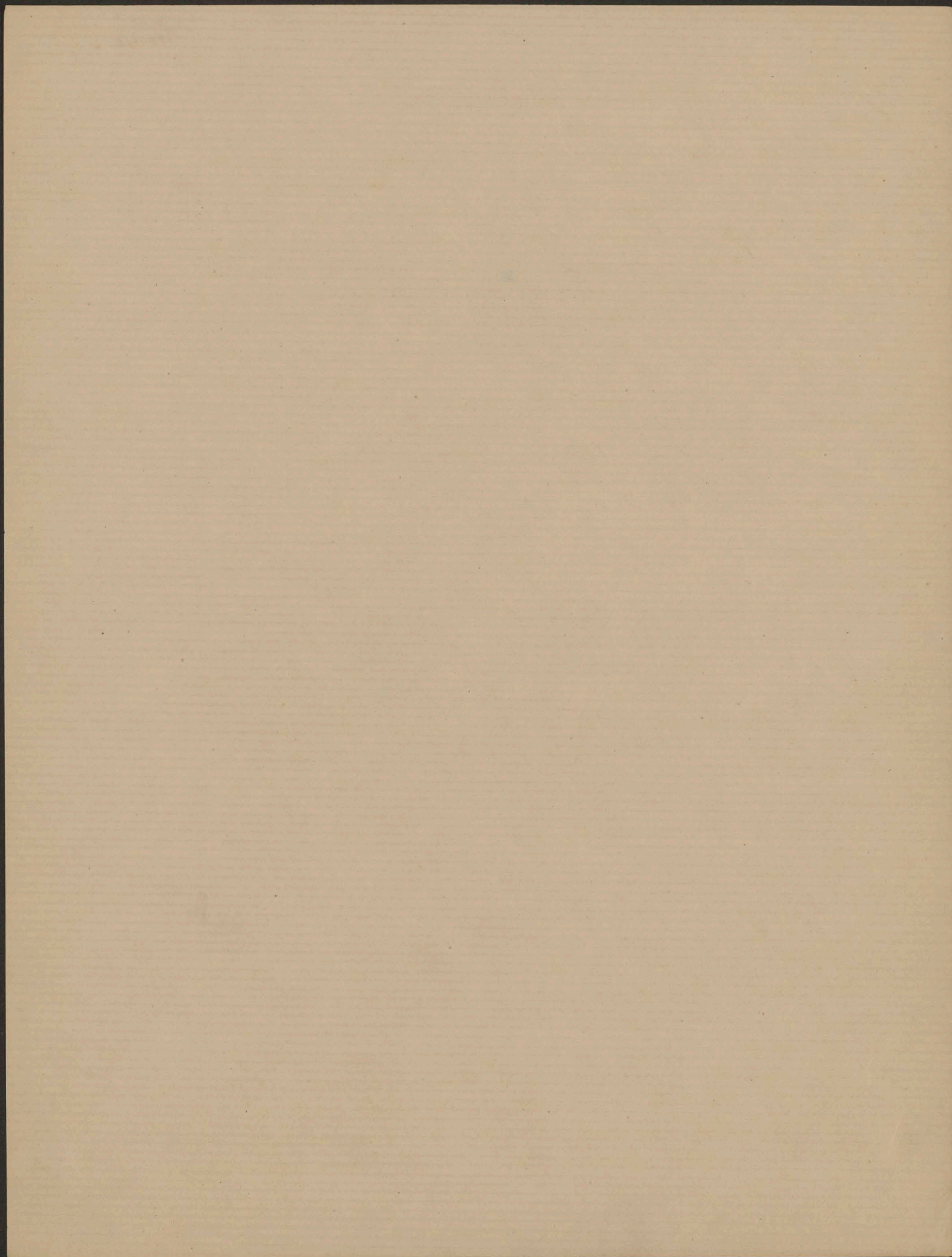

rebut. Proportum si aliquem Proportum ecclesie nostre Bo-
nensis contigerit occasione quarumlibet iniuriarum co-
ram Nobis et nostris successoribus ceterisque Dignitariis fu-
dicio Ducali proidentibus contendere, et ex eventu aliquas
pœnas incidere, eundem Proportum et eius successores a pœ-
nis Ducalibus ac omnium et singulorum Dignitariorum nostro-
rum quietamus et libertamus, per presentes absolvendo.
Item concedimus et perpetuo confirmamus Proposito et
fratribus prefatis et eorum successoribus, quod si homines
dictarum villarum homicidium inter se fecerint, ipsi Pro-
positus et Fratres solutionem recipere tenentur; vel si quis
de dictis villis in extranea occidetur, duas partes tollent;
si vero catrancum occiderit, tunc unam partem recipere te-
nebuntur. Insuper omnia iudicia usque ad duellum dictis Fratribus
confirmamus, ita quod ultra iudicium duelli iudicare non
presumant. Preterea si forte aliquando huius nostri collati be-
nefici inimicus emergerit, super easdem villas aliqua offe-
rens instrumenta, volumus ut respectu huius eis nulla sit
fides adhibenda. Item decimam post omnia nostra aratra in
villis vicinis et in ipso Btonie aggregatis Proposito et Fratribus et
successoribus eorum damus et perpetuo confirmamus. Et
ut hec nostra pia et salubris donatio semper permanent
illibata, Fri Jacobo Proposito, qui laborem huius institutio-
nis et confirmationis subit, qui etiam cum Fratribus suis
regulariter et canonice per Abbatem et conventum Cer-
denensem transmissis catitit, ei et Fratribus suis Ordinis
et Augustini in Aerwieneko et successoribus eorum pres-
entem nostram litteram in perennem firmitatem con-
tulimus, sigilli nostri munimine roboratam. Proponentibus
Dnis Joanne Decano, Nothkone Archidiacono, Pocen, Joanne
Pincerna Illustris Principis Boleslai Fratri nostri, et aliis
multis Clericis et laicis fide dignis. Datum in ^{tercio} ~~tercio~~ ^{tercio} per
manus Cimronis Capellani Curie. Anno Dni ^{ducentesimo} ~~ducentesimo~~ ^{ducentesimo}
octuagesimo octavo. in die B. Aegidii Abbatis. (S. J. appen-
si). - Originale propriane in Swiecie. s. 629-630., a sta-
nima Kopia. Ob. 4akia u Kryczewsk. Kod. Dypl. I. n. 70.

Darowizna placu na uposażenie altarij w Dąbrowce.

Anno Dni 1563. die vero Mercurii 28 Aprilis. In mei Notarii publ. et testium infrascriptor. presentia... R. D. Albertus Dęziorkowski, Plocen. Varschoviensisq. canonicus, rector eccl. par. in Dąbrowka dioc. plocen... exposuit. Quod N. D. Petrus Dęzowski (et relicta Stanisłai Łoski de Krassowo, rebo piz devotionis accenti, ad laudem Dei Omnip., in remedium salutis animarum suarum, parentum, predecessorumq. consanguineorum et successorum suorum et N. olim Joannis Łoski fratris illorum, super sterilibus defuncti... altare in eccl. par. in Dąbrowka, Ploc. dioc. in certis censibus fundare... intendunt ac videntur. Quorum tam salubri voto ipse D. Albertus Dęziorkowski... benigne annuens, in huiusmodi fundationem... altaris noviter erigendi, uti rector eiusdem, in prefata ecclia ~~consensit~~ et expressum consensum prestitit, volensq. ut altaris... commodius residere et divina officia diligenter adimplere possit, arream et domunculam in ea edificatam, dotis plebanalis in sanctuario ecclesig. inter domum M^{ris} Jacobi Commendarii... ex una et pene scolam... parte ea altera... prout de dicta arrea et locus extendit in longum et latum, cum omnibus edificiis in ea existentibus, ac cum omni jure suo, altaris prefato... dat, donat... Quam quidem donationem N. D. Petrus Łoski, fundator altaris predicti acceptavit... eamq. per D^{um} Offlem petiit admitti. Et D. Offlis donationem quantum in eo est, admixit. Presentibus Ol. et R^{do} ac M^{ris} D^{nis} Stan^o Kopithowski canonico, Jacobo a Czersko Malterista, Laurentio Byalobrestki altaris eccl. coll. Varr. Boecrlao Skarynskj Mattheo Mylijewski ac me Joanne Cichrowski Cl. Dioc. Ploc. s. auct. ap. Notario.

Akta Kon. Warsz. lib. 39. sign. B. J. fol. 255.

Anno

Anno ut supra, die Lunę 24 Maji. In mei Notarii et... presentia... R. D. Joannes Kadymynski in Wyżowno et Dęzowno (Krassowo?) heres, Pincerna Warsz. ecclig. par. in Dąbrowka, dioc. ploc. verus et legitimus patronus ac collator... donationem arree etc. pro altaris et altari per M^{res} Petrum Łoski et relictam olim Stanisłai, in predicta ecclia noviter erigendo, per R. D. Dęziorkowski... factam... ratificavit, ac in eandem consensit, et quantum in eo est, de novo dedit... omneq. jus suum in altaris huiusmodi... transfundit. Presentibus ^{q^{uo}} et N. D. Petro Oborski, Marciano Kadymynski, Stanisłao M^{ris}ki

(facto)

Jac: Radexyemski, Mathes Mylyewski, ac me Joanne Gich-
rowski Notario Cons. Varsav.

Akta Cons. Warsz. h. c. fol. 257.

Anno
Anno Dni 1563. die Veneris 28. Maji. Coram Dno Joanne Ali-
niewski Offli Vars. M. D. Albertus Philippi, Stanislaus....., Jo-
annes Stanislai, Franciscus Andrej Kordowczy in Kordowo, Łoski
heredes, ecclig par. in Dąbrowka dioc. ploc. patroni et colla-
tores.... concessionem seu ordinationem arce cum domnicula in
sanctuario dotis plebanalis ecclig in D... pro.. altari per Dnos
Łoskie... moxiter erigendo,.... ratam... habentes, ipsam, tanquam
collatores et patroni dictę ecclig approbaverunt..., ac eandem
arceam cum domnicula pro altari... donaverunt..., omneq
jus eum in possessorem dicti altaris erigendi... transfuderunt.
... necnon in erectionem.. altaris.. consenserunt. Presentibus
Hndis et Nibis Nicolao Radzykow, Bartholomeo Pogroszewski
altarista, Mathia barthow psalterista, Joanne Jasiu vic-
cario eccl. coll. Vars. Stanis Ogrodzinski, Aegidio Umycerki
ac me Joanne Gichrowski Actor. presentium Nro. (Ibid. fol. 253).

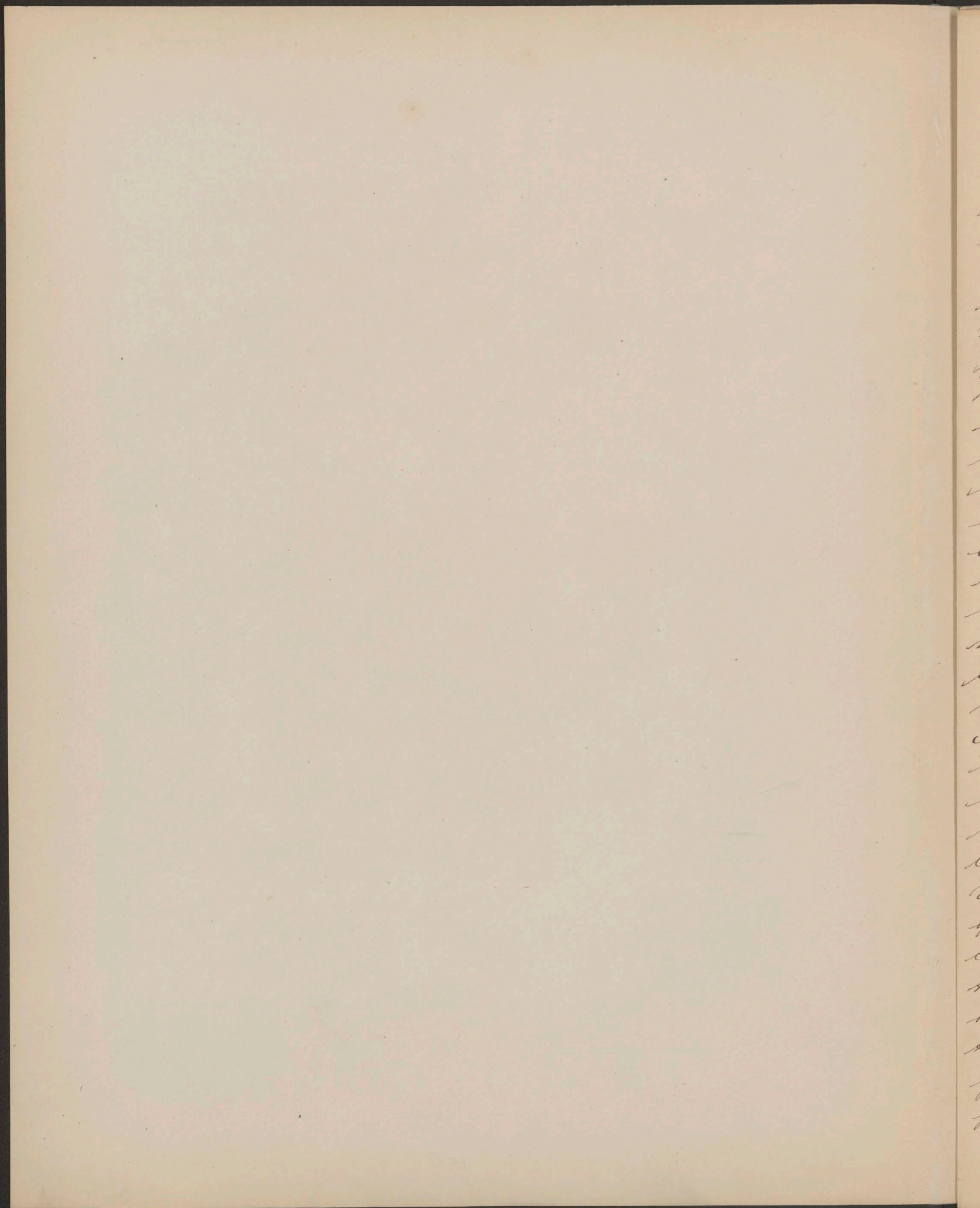

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

In n. D. a. Ad p. r. m. Quoniam oīa, quae in tempore a-
 guntur, simul cum tempore a memoria recedunt, nisi testi-
 monio scripturarum fuerint perennata. Proinde Nos Ioan-
 nes Lubranski D. gr. Ep. Pozn. Significamus sen. prae-
 quib. exp. univ. et sing. prae. et fut. Quomodo G. D. An-
 dreas Criskowski, Vexillif. Louren., heres bonorum ville Ra-
 wady in Districtu Cernensi, Ducatus Masovis, sitis, zelo pie
 devotionis accensus, cupiens cultum adaugere divinum, et in
 futuro metere, quod in presenti vita seminaret, pro sua, suo-
 rumq. propinquorum salute certam capellariam, sive alta-
 re in ecclia parli Garwolinensi, nostrae Diocesis, fundare de-
 crevit. Pro quo quidem altari duos mancos, sive ^{agri} lancos, men-
 sae Sulmensis, in silvis et memoribus bonorum suorum vil-
 le Salbini, in dict. Cernen. consistentis, de nova radice ex-
 stirpare suis expensis promisit, ac in effectu pro eod. altari
 erigendo, ac quinq. libris cere pro luminibus, et bonis suis an-
 nis singulis pro festo S. Martini dandis, dedit et perpetuo do-
 navit. Et insuper pro eod. altari ordinavit... arcem unam
 cum horto in opp. Garwolin, descriptam et designatam, litte-
 ris Ill^{me} Principis et D. D. Annae D. gr. Ducis et Tutricis
 Masovis, Russis etc. quarum litterarum tenor... talis: Illma
 Princeps Dna Dna Anna D. gr. Dux et Tutric Masovis, Rus-
 sis etc. zelo pie devotionis accensa, ad honorem Dei et sempit-
 ernum prae-^{miu}m, necnon attentis fidelibus (^{servitiis}) G. Andreas
 Criskowski, ^{Vexillif. Louren.} Altare sit. S. Iung in capella, impensis eiusd.
 Vexilliferi constructa, circa eccliam parlem in Garwolin, tan-
 quam Patronus legitimus eiusd. ecclie, eid. G. Andreas et eius suc-
 cessoribus legitimis, pro altari et utiniquo eiusd. altaris, pro
 tempore existenti. Necnon arcem et hortum ducalem, iacentem
 inter arcas Sanctuarii... et Ambrosii Brog Geometrii, qui hor-
 tus pariter cum arca, habet in se ⁱⁿ longum et latum unum in-
 get, alias morg, sine duobus virgultis icum, pleno iure, pro-
 prietate et dispositione, dedit donavit et voce irrevocabili

resign

+ brak

2

resignavit perpetue et in evum. De qua arca et horto census
ducalem, solvi consuectum singulis annis per unum grossum
in mediis grossis, pro mensa ducali reservavit in perpetuum.
Nos etiam cultum divinum augendo, et merita dicti D.
Andree C... erga nos et ecclesiam nostram impensa (atten-
dendo), de ipsis duobus laneis, ut promissum est, exstipan-
dis, - item et in Ruda, cum hortulanis eid. Rude adiacenti-
bus, decimam manip. ois gr^{ae} ~~et ceram~~ novalium, pro susten-
tatione altarisq... damus... et accribimus predicto altari
perpetue... Supplicavitq Nobis pfatus J. Andreas C... quate-
nus... dictum altare ad laud. et hon. Cipos. Dei, sub tit. et
vocabulo S. et Individus Trinitatis, S. Anus et M. Andree
Apost., Stanislai Mart. et Pontif., Nicolai, Alexii Confessorum,
ac M. Katherine, Agnetis, Sophis et Oium S. in pfata ecclia
parthi Jarvot. in et super decimilla et dictis duobus laneis, ac
Ruda et hortulanis, arca et horto in Jarw. ac cens 5 libris,
que Wragby dicuntur fundare et erigere et in beneficium ecclie-
cum creare, dictamq decimiam, arcam, hortum et ceram, eidem
altari, ac immunitati ecclieq incorporare perpetuo signare-
mur. Nos itaq... dictum altare ad honorem (etc. ut supra...) in Dei noie... fundamus, erigimus et creamus. Eidemq alta-
ri et... Altaristis dictam decimiam decorum haneorum, ac
Ruda cum hortulanis, arcam et hortum in Jarw., 5 libras
cens... incorporamus, decernentes, ex nunc et perpetuo fore
ecclie, et ecclie gaudere libertate, quodq pro eorumdem
repetitione ad forum iudicis ecclie habeantur recursus. Et
quia benef. dat. propt. off. Volumus... quod Altarista... tres
Missas singulis septimanis: unam de S. Anna feria tertia
cantare, cum auxilio et invanione Rectoris scholę, - ratione
cuius auxilii... Altarista... Rectori scholę... mediam marcam
dare benebitur. Aliam vero Missam feria sexta pro defunctis,
et tertiam sabbato vel die Duice de B. V. per se, vel per
alium idoneum presbyterum legere... sit attributus. Cuspatro-
natus vero... dicti altaris... D. Andreas C. et eius legitimis
successor

successoribus, qui... personam idoneam, actu presbyterum, vel
 alias clericum in Minoribus constitutum, infra unum an-
 num ad presbyteratus gradum promovendum, presentare
 Nobis et successoribus nostris debebuntur, perpetuo reserva-
 mus. In quor... fid... Actum et Dat. in oppido Łaskanowo,
 in curia nostra Pontificali Anno Dni Mille Quingē Duo-
 decimo. Indictione XV. Pontificatus S. D. N. Julii div. proci-
 papae II, anno ipsius nono, die vero 10 mensis Septembris
 Inquentibus ibid. Utibus Dni Thoma Gockatowski, et ani-
 mato de Heselce Decretor. Dne, Stanislas Gorski et Nico-
 lai in sumo Poznaniens. Canonici, Stanislas et Nicolaus
 De Łosław Presbyteri. Necnon Nibis G. Joanne Chynow-
 ski iudice Cernen. Martino Holikowski, Clerico et Lasci,
 Gnesnen. et Poznaniens. Diacon., Familiaribus Nobis, Testi-
 bus adpromissa... specialiter... vocativ. (L. S. appensi)
 re choice. st. 339-342.

Sanctissimus D. gr. Dux Maximus, Russis etc. Significa-
 mus... Quia habentes respectum gratiorum ad virtutem et
 probitatem M^{ris} Petri Łęczyński, Capellani nostri de Gar-
 wolin... et quia circa ecclesiam nostram ibid. in Garwolin
 multis annis et laudabiliter conversatus est. Volentes
 eum circa eandem ecclesiam ad extremum vitę suę conser-
 vare et comodis consulere eius, hortum eius cum praediis,
 quod erit apud Petrum Scholast, penes hortum nostrum ex
 una, et agrum Nicolai Drowdowski, Factoris nostri Garwoli-
 nen. ex altera parte, de quo orto et praedio, annuo gros-
 sus tantum quotannis Nobis solvebatur. Ac etiam agrum
 ipsius Petri Presbyteri, quem habet in Szpakówka, penes
 agrum nostrum ex una et agrum Studes Brogowicz. ex a-
 lia parte, in bonis nostris Garwolin, ab omnibus nostris cen-
 sibus, solutionibus, p^{ro} septionibus, contributionibus et quibus-
 vis redditibus, oneribus, tam nostris, quam civilibus, quo-

vis noie appellatis absolvimus et liberaamus per presentes
perpetue et in ævum. Ita quod dictus Petrus et successores
ad nullos proventus nostros et civiles, onera et servitia ex
prefatis horto, prædio, et agro tenebitur, nec erit adstrictus...
In cui. testim... sigil. mediocre est app. Dat. Varsoviæ f.
2 ante Fest. Purificat. Mariæ A. Dni 1521. Albertus Popiel-
ski Vice-lancell. L. S. (re Swize. v. 343-344.)

Sigismundus D. gr. R. Pol. etc. Significamus... Quia quamvis
Magnifica Anna Palatina Podoliz Tenutrix et usufructuaria exi-
stens oppid. nostri Garvolin, in nostro Ducatu Masovis, fecerat
quendam contractum cum Trovido Petro Matolies Oppidano Gar-
volin, ratione areæ pro ædificando Hospitali... Dams scil. et commu-
tans cum eod. Petro Matolies pro domo areæ et horto suo, quem... in-
ter Scholam. et Joannem Magdy... possidebat, Medium manuum
agri mensuræ Labmen. desertum in villa nostra Nieciplin, et
Capit. Garvolin. penes agrum Lab. Joannis Stawianek de ead. vil-
la soloni situm. Tamen, quia M. Anna combustionem eiusmodi mi-
nime facere poterat, nostra auctoritate, approbationeq, non inter-
cedente. Trovide nos. hunc contractum... nullius momenti... esse cense-
remus. Sed. pietatem et clementiam nostram erga pauperes... exhi-
bere volentes, domum, hortum et aream prefatam pro usu prædicti
Hospitalis, medium vero manuum superius expressum, liberum
ab omnibus laboribus, daticis et oneribus nostris, — censu dunta-
taxat 15 gross. pro festo S. Martini Conf. singulis annis ex eod. me-
dio manso solvendo, pro Nobis relicto, prædicto Petro Matolies,
eiusq, posteritati, ratione domus, areæ et horti, de certa scien-
tia et benignitate nostra Regia denuo dandum... censuimus,
quemadmodum damus... perpetue... harum serie litterarum.
Porro uberiores gratiam erga pauperes eiusd. Hospitalis
homines masculini et feminini sexus declarare volentes,
(ut) continuo Deum Opt. Max. maiore pro Nobis et successo-
ribus nostris exorent studio et effecta, ipsi pauperibus

Pure

pure et simpliciter, pro ipso Hospitali, ac ~~etiam~~ non sustentationeque pauperum hominum, medium mansum agri in villa nostra Wola Rymbkowska, Capit^{us} pp^{ri}ati Garwolin. Quem Lab. Andreas Rymbkowiez Cmetho... possidet, ... donamus. presentibus litteris nostris, per ipsos pauperes homines, seu ipsorum Provisores pro tempore existentes, medium mansum prefatum, seu hominem, vel cmetthonem ipsum in eo residentem, et qui successive prefatum lanceum coluerit, ac possiderit, tenendum, habendum, possidentum, ac ad usum, victum ac utilitatem omnium pauperum ipsorum convertendum, Necnon census, labores, contributiones, et utilitates quaslibet ex eod. medio maneo et cmethone provenire consue-
tas, tollendas, percipiendas et convertendas temporibus perpetuis. Damus propterea... perpetuam libertatem ligna pro necessitate eiusd. Hospitalis in G. ex silvis... nostris, tam Garwolinensis, quam Cracoviensis Capit^{us} incidendi et ducendi, etiam et robora necessaria pro reformatione dicti Hospitalis et sepium eius, in eo tamen loco seu locis, in quib. coloni eiusd. villae Wola Rymbkowska usum lignorum prefatorum habent, aut Capitaneus Garwolinensis noster, ~~et~~ et in Cracovia, qui pro tempore fuerit, ostenderit, incisionem lignorum et roborum huiusmodi faciendam. Ut autem pressens donatio nostra non in alium, quam in... usum pauperum hominum Hospitalis prefati dirigatur, et Hospitalis... debito modo nunc et futuris temporibus provideri possit, designamus... in Provisores... Proconsulem et Consules oppidi G. presentes et pro tempore existentes. Capitaneus vero Garwolin... superaddendet, quo ea concessio nostra, debito modo ob-
servetur, et non in alium, quam in usum ^{Hospitalis ipsius} pauperum eius convertatur. Tenore presentium mediante. Quib. sigil. n. est... app. Pat. Cracovis in Conventione publi. fer. 5 ante Trin-
cam Reminiscere A.D. 1540. Regni vero nostri an. 34. Relatio Mgst. Pauli de Wola R. Pol. cancell. et. L. J. appensi.

De Swize. v. 352-353.

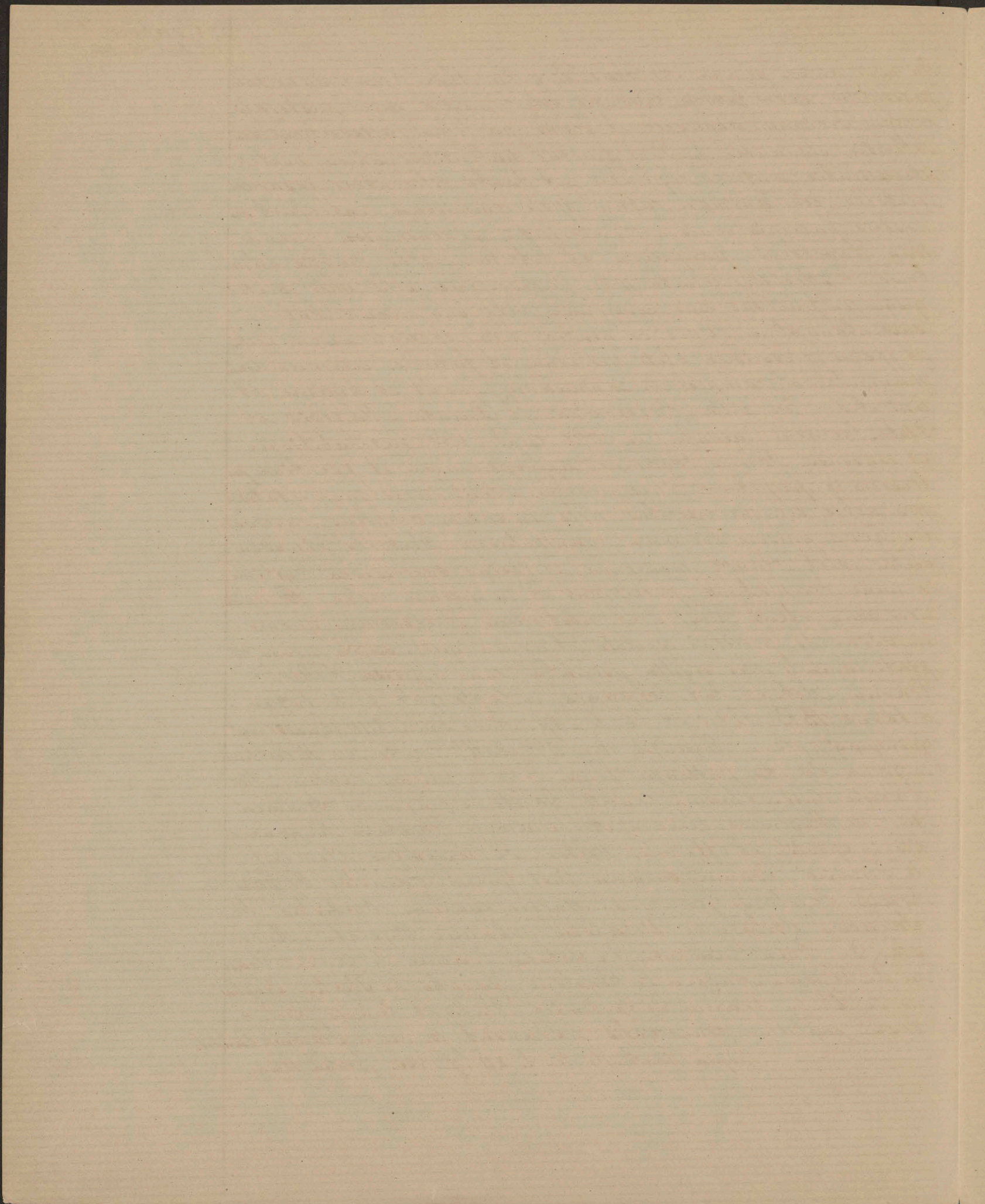

In n. D. a. Ad p. r. m. Andreas D. g. Ep. Posn. Significamus tam
presentibus quam futuris. Quomodo solerti nostra cura pastoralis
cultum divinum adaugere et ecclesiis parlibus jurisdictioni nostrae
subiectis, signanter modicos fructus habentibus opera nostrae
liberalitatis conferre cupientes ut tanto diligentius ipsarum
rectores eam animarum curam ipsis commissam intendant quo
nostris paternis donis iri (viderint?) se consolatos. Animo
itaque advertendo pauperiem et defectus ecclesie parlis in Gra-
bowo in Archidiaconatu nostro Varsoviensi sitque quod rector
ipsius de fructibus eius congruum vitae suae nequit habere
sustentamentum Unde ex gratia nostra speciali eidem ecclesie
et ipsius rectoribus vult moderno et futuris Decimam nostram
manipularem campestem annuamque grani et seminis et
lini etiam in villa Brzozowica in Ducatu Mazoviae et
Dist. Czerwen. iacente, de Vbi. Capituli nostri ratificatione
et consensu Jamus donamus appropriamus et praesentium per-
petuam in perpetuum incorporamus. Nihil iuris proprietatisve
pro nobis seu successoribus nostris in eadem amplius recoran-
tes Quam quidem decimam manipularem Rectores eiusdem
ecclesie vult etiam modernus et ipsius successores legitimi
ex nunc decimabunt percipientes et in ipsorum usus Men-
citor convertent nostro et nostrorum successorum quovis
impedimento penitus remoto Harum quib. sigilla nostrum et
Capituli nostri sigilla praesentibus sunt appensa Testibus
Harrum Act. et dat. Posnaniae in Capto quib. f. 2 infra
octavas R. B. Petri et Pauli Ap. Anno Dni Mill^o Quadring^o
Quinquage^o primo. Praesentibus ibid. Vbi. et fflib. viris Dno Wiscotha
de Gorka Coad. Ap. Prothonrio Prosp. Petro de Brzewy Cantore, Nico
de Sobota Cust. Slawnik Cancell. Jacobo de Brarmowo Brennen.
Jaco de Wygonowo Krowen. Archidiaconis Jacobo de Wygonowo
Vic. in spualib. et Off. quib. Hectore de Koxienino Clemente
de Dzewica Joanne Turman Cust. Guean. Jaroslao de Kan-
kolewo Jacobo de Grandy et Andrea Laskary Vladislao de
Sarnowo Stibulo de Urbanowo Johanne Myscote Miro-
slao de Brnin Gaudentio de Sobota Joanne de Cracz Joanne
de Sopowo Andrea de Rogalino Jacobo de Skoki Stepha-
no de Chyby Joanne de Pychowice Platis et laucis eccl. n.
Posn. capitlter congregatis Transit p. man. Slawnik Cancell.
Kopia w A. K. M. l. XII. f. 233. (proku 1622).

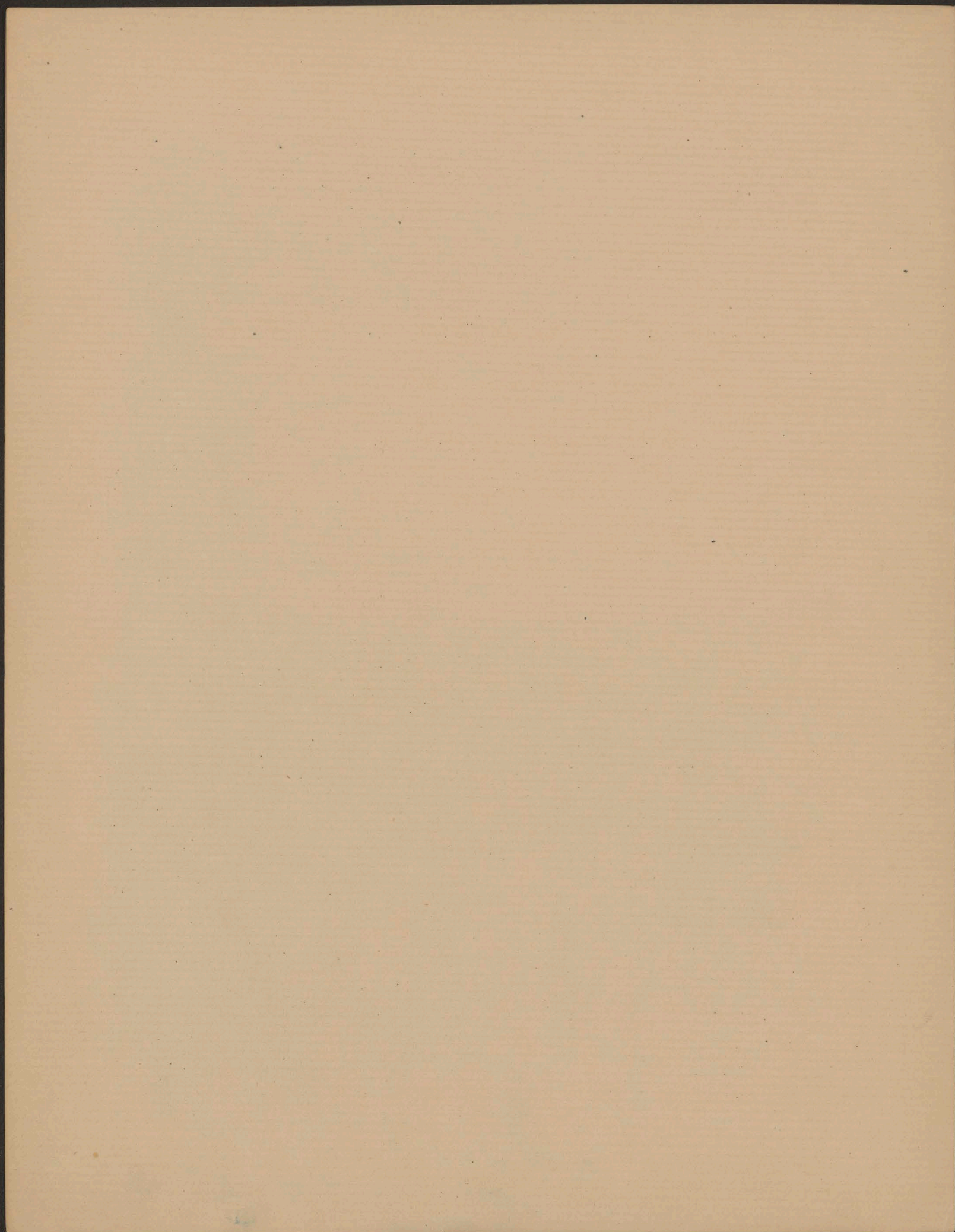

~~Ms. 6. L. 10~~

Alta Liemslie Grojecnie

Ms. 6. fol. 432. verso.

Actum in Grodziecz feria tertia post Conceptionem

Mariae, Anno Domini Millesimo quingentesimo
vigesimo primo. —

Tenor litterae Ducalis ingrossatae de consensu iudicii.

Venerabili Stanislaw Boniecksi Canonico Sancti Georgii
Gnezniensi et Notario Nostro Terrestri Cismensi sincere Nobis
Dilecto. —

Stanislaus et Joannes Dei gratia Duces Masoviae Russiae etc..
Venerabilis sincere Nobis dilecte. Quemadmodum tuae Venerabili-
tati commisimus, ita et nunc committimus, ut Venerabili Thomae
Sokolowski Doctori Canonico Varsaviensi et Plebano in Grodziecz
quantitatem montis in Grodziecz prope Ecclesiam pro locandis quatuor
aut quinque hominibus ad plebaniam dictam ipsius spectantibus et adhae-
rentibus det et admittat, secus pro gratia Nostra non facturus. — Datum
in Vyshegrad feria sexta post festum Ascensionis Domini Millesimo
quingentesimo vigesimo. —

Ad mandatum Dominorum Ducum. —

Ms. 56 Metryje Koronnych
fol. 154.

Præsentatio Venerabilis Stanislaw Bonieckiego
ad Plebanatum in Radzikowie.

Sigismundus Dei gratia Rex Polonice, Magnus Dux Litwanie,
nec non terrarum Racoviensis, Sandomiriensis, Bradiensis, Lanciciensis,
Cuiaviensis, Russie, totiusque Prussie Pomeranie, Masovie etc
Dominus et heres. —

Significamus tenore presentium quibus expedit universis et sin-
gulis presentibus et futuris hanc notitiam habiteris. —

Sacra Majestas concessit super resignationem Martino Borst
Plebanatus in Radzikow Juris Patronatus suae Majestatis
Venerabili Stanislaw Boniecksi Scholastico et Officiali

Wtaz

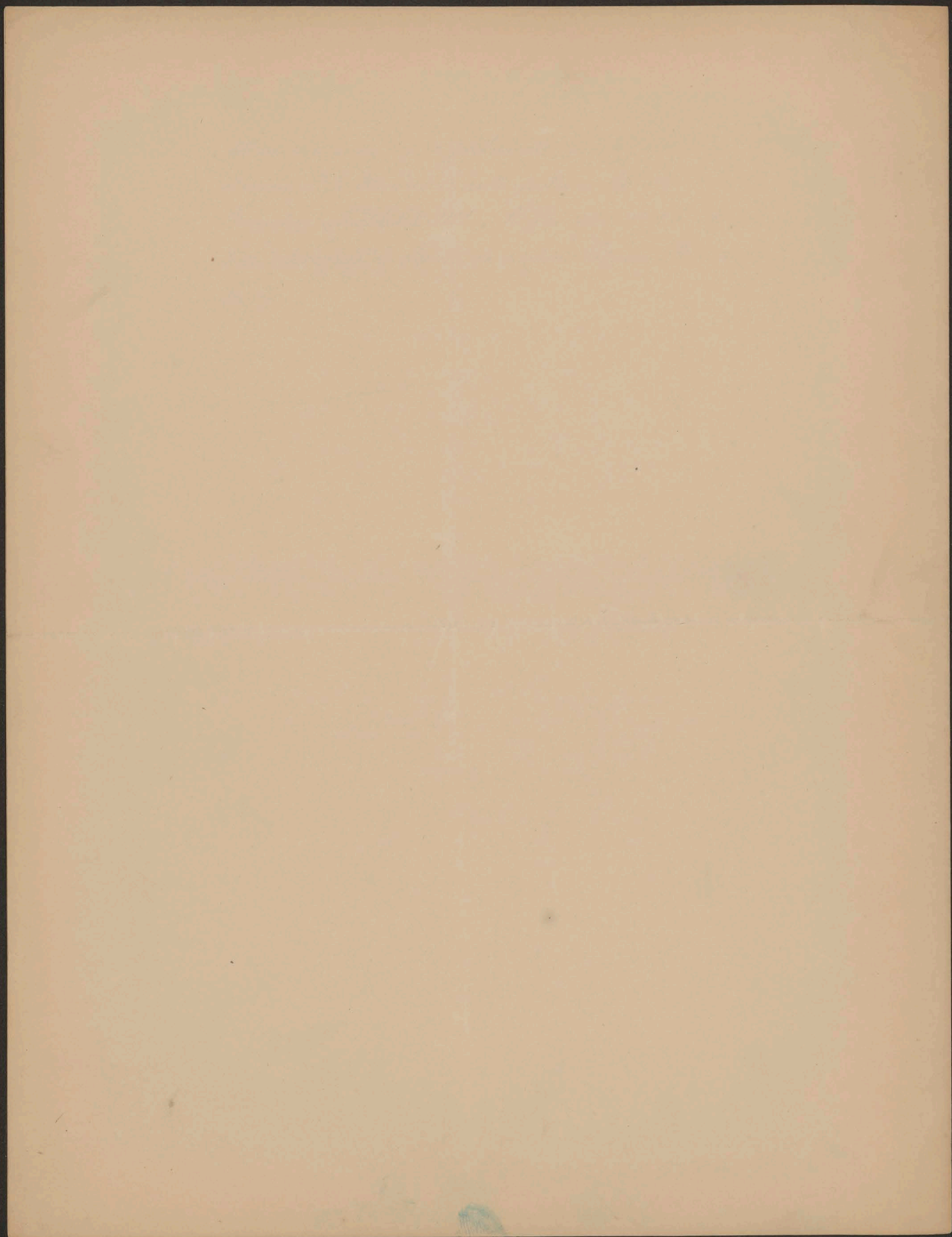

Warschoviensi pro plebanatu in Clysbowo. - Datum Ra-
coviae Die Dominico ante festum Sancti Martini, Anno
Domini MDLXXVIII. Regni vero nostri Anno XXXII. Re-
latus Magnifici Pauli de Wolia Regni Poloniae Vicecancel-
larij. -

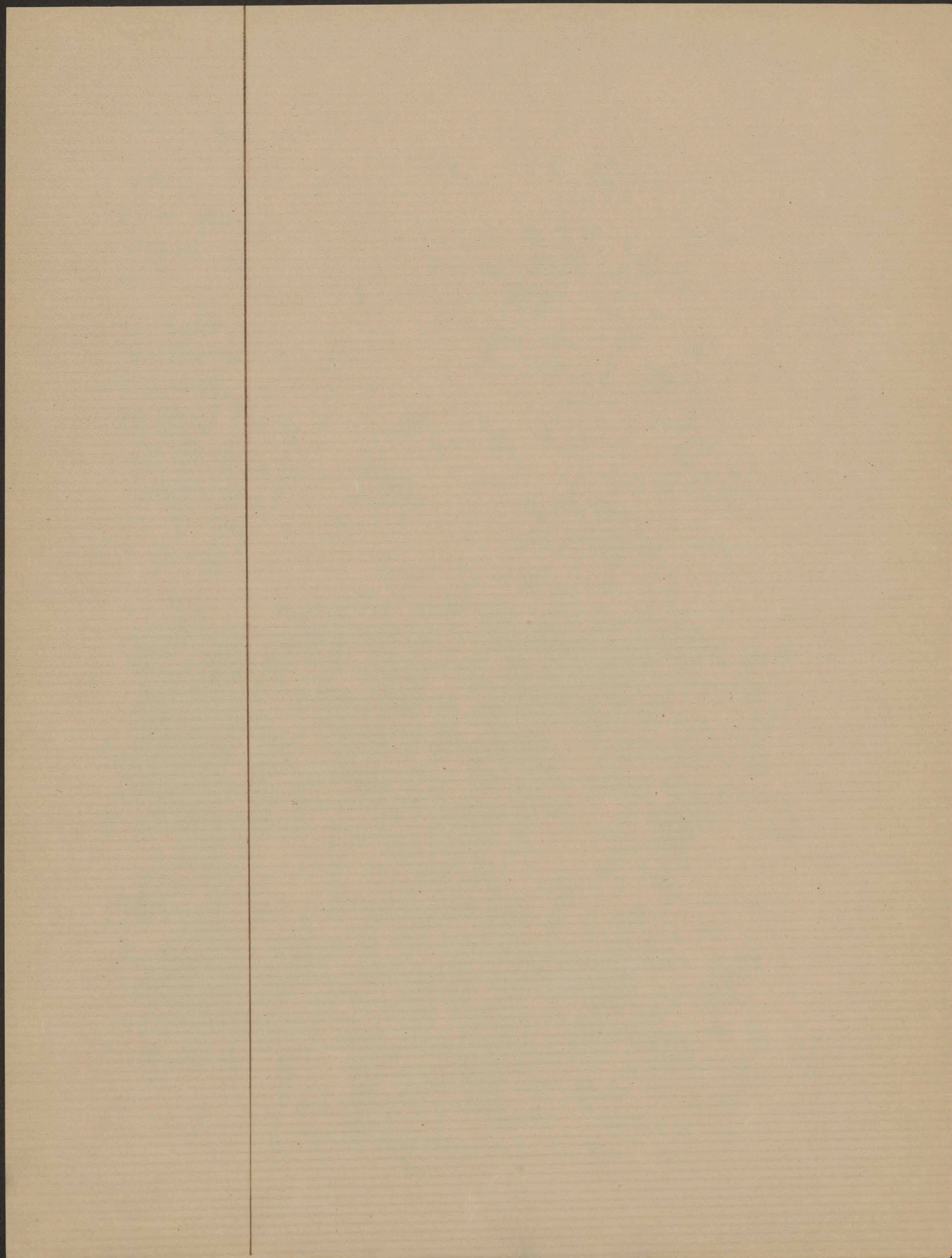

Erkecya Mansionaryi.

In n. D. a. Ap. p. r. m. Ioannes Raciborski Dec. et Off.
Vars. etc. Universis... significamus. Quomodo... V. D. Simon
Gmurek Karolus eccl. in opp. Stow Dioc. Poonan., suo et
nomine Hlrs Stanislai a Mocierszew Vicarii eiusd. eccliae
... exposuit, quod ipsi ad laud. et hon. D. Oip. ac Gl. Deip. V. M.
et propagationem cultus divini, tum ob remedium salutis
et predecessorum suorum Arum, ana cum Hlrs Ol. Mattia
a Stow Vicario eiusd. eccl. in St., altare tituli S. Nicolai
et Officium Gl. V. Marij in ecclia Stow. per sacerdotes
duos ex Vicariis et tertium Altaristam altaris S. Nicolai
et Dicer. Rectorem Scholę decantandum in censu annuo
reemptionali 105 flor. pol. fundaverunt, a summa capi-
tali 1500 flor. pol. provenient, empto. per G. D. Adamum
Noskowski heredem bonorum dicti opp. T. in terra Gostin. et
Distr. Gąmbinen. iacentium, ad acta capitanealia castren.
Gostinen. f. 3 post fest. S. Matthei Ap. et Ev. A. D. 1619 in-
scripto et obligato... Quem censum pro duabus ratis: vlt
una pro festo S. Martini Ep. Conf. 54 florenor. pol., et altera
pro festo Purific. B. V. M. 51 flor. pol. pfatus D. Noskowski
se et successores suos eidem Mauris, Altaristę et Recto-
ri Scholę solvere... sese submisit... Petistę V. D. Simon Gmu-
rek... nomine quo supra, hoc idem officium et Altare tali-
ter fundatum, cum conditionibus infra expressis, per nos
erigi etc... Nos... has lites... pręmissimus... et citatis
in termino... non comparentibus... contumacibus reputatis,
ad... erectionem processimus, et vica inscriptione pñct.
census, ... Altare anniversarium et Officium Gl. V. M. ... eri-
gimus in Dei noie per presentes, censumq. annuum pñomi-
natum pro eodem Altari anniversario Officio B. V. M.
et Mauris ecclię in Stow incorporamus... immunitatę
ecclię adscribimus... Inscriptionemq. super eodem cen-
su... approbamus, ac censum... immunitati ecclię adscri-
bimus... Statuimusq. quatenus 2 sacerdotes ex Vicariis
Stowien. per patronos infrascriptos eligendi..., et tertius
presbyter seorsus, curato beneficio non oneratus, et ibid.
continuo residens Altarista S. Nicolai ad pñens fundatus et
quartus Rector Scholę Stow... officium et horas B. V. M. vlt.
Matut. Laud. Prim. Tert. Sext. Non. Vesp. et Compl. quolibet
die perp. temporib. decantent. Diebus vero Divinis... su-
prascripti 2 sacerdotes (ex Vicariis)... Sacrificium Missę de B.
V. M.

V. M. cum collectis, viventibus fundatoribus, pro peccatis, illis vita functis, pro sacerdotibus defunctis, ad altare maius, loco Mature, seu, si successu temporis aliquod sacrum Missae Officium fundabitur, immediate ante summum sacrum ~~est~~ cantatum, alternis vicibus in vino et cera ac apparatus ecclesie celebrare, Rectore Scholae cum cantore et campanatore cantantibus ex salario infrascripto ipsis quolibet anno solvendo expedire tenebuntur. Altarista vero (altaris S. Nicolai)... ultra tantum horarium Officii R. V. M. tenebitur duo Sacra qualibet septimana ad altare S. Nicolai in vino... sumptu suo comparando et cera ac apparatus ecclesie expedire tali modo: quod qualibet feria sexta... unum sacrum lectum pro defuncto sacerdote Stanislao, et aliud die quo sibi placuerit ~~de~~ de Assumptione R. V. M. cum collecta, viventibus fundatoribus, pro peccatis eorum; ipsis vero vita functis, eorum qualibet feria sexta Sacrum Missae sacrificium pro defunctis fundatoribus sacerdotibus et aliis quibusvis benefactoribus, et aliud die quo sibi placuerit de Assumpt. R. V. M. cum collecta: pro defunctis fundatoribus expedire in vino proprio... ut supra... et parochia... in hactenus obedientiam prestare, in processionibus supergratias interesse tenebitur... Denique Manrii suprascripti, Altarista et Rector Scholae quolibet quartuali... vigiliis unius Nocturni decantare tenebuntur, et post Vigiliis unius Manriorum Missam cantatam et alter Missam lectam pro defunctis fundatoribus sacerdotibus, Rectore Scholae, cantore, campanatore cantantibus, celebrare... erunt obligati. Qui suprascripti Manrii, Altarista et Rector Scholae censum 105 flor. pol. quolibet anno inter se dividere debent tali modo: quod 2 Manrii... quilibet per 19 flor. pol. et Rector Sch. 13 flor. ^{ratione Officii R. V. M.} percipere debent. Rector autem Scholae ex eodem salario suo... cantorem et campanatorem, sacra Missae ~~et~~ Officia diebus Dominicis et anniversaria quolibet quartuali decantantes salariare, et pulsum campanarum post peractum anniversarium Missae quolibet quartuali... procurare et pulsare tenebitur. Ratione vero anniversarii modo suprascripto expediendi cuilibet Manriorum per 3 florenos, pol., Rectori vero Scholae 2 flor. pol. cedere debent ex censu 105 flor. Altarista vero ex eodem censu... quolibet anno 46 flor. pol. percipere et in domuncula per fundatores edificanda, circa ecclesiam partem ^{manere et} continuo personaliter residere tenebitur

bitur. Cuius quidem Officii R. M. V. Anniversarii et Altaris
iuxta ordinationem praesentem expediendi, negligentias et de-
fectus, infrascripti Patroni et quilibet illorum seorsim et
in solidum attendere et ad Officium spirituale deferendo
corrigere habebunt omnimodam facultatem: Deo misericordie,
pro huiusmodi pio opere salute aeterna ipsi retribuentem.
Quod si successu temporis succedente caristia rerum, aut
difficultate extrahendi census, seorsim Altarista pro
suprascripto officio... haberi non potuerit, eorum arbitrio ub.
R. D. Officialis Pars. officia suprascripta Altaristae mo-
derari et iuxta exigentiam necessitatis denovo ordinari
debent. Similiter si R. Manrii propter defectum Vicario-
rum eligi et constitui non potuerint, eorum Clericus ali-
quis scholae pro decantando eod. officio R. V. M. et anniver-
sario substitui debet ex salario annuo 8 flor. pol. Ex
residuo vero salarii pro officio R. V. M. et Anniver-
sario spectantis, 4 flor. pol. presbytero Vicario seu Manrio,
aut Altaristae suprascripto, sacra cantata diebus Dominicis
et in Anniversariis cantanti pro altero Manrio ^{deficiente} cedere
debent. Reliquum vero vult 10 flor. pol. pro appa-
ratus altaris, seu pro sumptu exigendi census converti
et in cista in sacristia observata in eum fixum effectum
Observari debent. Si vero in exsolvendis eisdem cen-
sibus difficultas aliqua emergerit, eorum Altarista su-
prascriptus nomine suo et suprascriptorum Manriorum
et Rectoris scholae eundem censum iure mediante repe-
tere debet sumptu communi pro rata parte cuiuslibet
proportionaliter ex censu repetito defakando, seu ex
communi deposito deficientis Manrii... Ad quod altare mo-
do suprascripto fundatum et erectum, antea viq. vocis ora-
culo nominatum, et ad praesent de communi consensu funda-
torum V. M. Stanislaus a Kocierow confirmamus et in-
stituendum decernimus. Similiter ex Vicariis D. D. D. Adamum a
Kocierow Joannem a Rybro et Adamum a
Gambin Rectorem scholae in D. D. in Manrios per funda-
tores electos et ad praesent declaratos Nos quoque autoritate
Locoordinaria confirmamus tandem, quoadusq. suprascripti
officii Vicariatus et Rectoratus fungentur. In posterum
vero Inspect. et collationis Manriorum, Altaristae et
Rectoris scholae V. M. Simoni Gmurek thebano et
H. Stanislas a Kocierow Vicario, durante vita co-
runtem

rundem plenarie reservamus. Post mortem autem eorundem
V^l. Proposito eccl^{ie} par^ochⁱ in Sochacew et V^l. Hebano in Tlow
et fest^o Decano Rurali Sochaceviensi... hoc idem Tusp. specta-
re debere decernimus, ita tamen, quod uno illorum non consen-
siente, ... dissensus ad R. D. Offlem Varsov. simpliciter sine
iuris processu devolvi et sumarie modo arbitramenti de-
cidi sine quavis appellatione debet. Quae oia et singu-
la suprascripta auctoritate Ordinarij qua fungimur
confirmata... robur perpetuus firmitatis habere et obtine-
re decernimus... Decreto nro. inviolabiliter observanda. In
cuius rei p^od. etc. Act. et dat. Varsovig die 20 Februarii
A. D. Millesimo sexcento vigesimo (1620) Praesentibus R. D. An-
selmo Raciborski Can. Pozn. etc. Et quia ego Simon Sawdow-
ski of. Mattiq Cl. Pozn. Dioc. S. auth. aplice Nrius... oibus
p^omissis p^oens interfui etc...

A. R. W. L. XII. f. 116-119.

A. D. 1624. die Mercurii 19 Junii coram A. R. D. Joanne Ra-
ciborski D. et Off. Vars... comparens V. Simon Gmorek paroch.
eccl^{ie} in opp. T. obtulit inscriptionem, (que infra)... et petit
eamdem pro vera et autentica recognosci et auctoritate Ordina-
ria approbari, debite executioni demandari et ad Acta Con-
sistorii ingrossari. Et R. D. Offlis... recognovit, censumq,
... approbavit et indemnitati adscripsit... debitzq, executioni
officis et onera... demandavit... Inscriptionis tenor...

Act. in Sochacew feria 6 in Vig. festi S. Jacobi Ap^li
A. D. 1620... Tamati Thomas Gliczynski dictus Wodka Pro-
consul modernus Civ. Sochacew. et Catharina Jadranka con-
iuges legitimi Cives Sochacew... manu coniuncta P^lib. viris
D. Adamo a Ciernimo Stanislas a Kocierniew futuro Alta-
risty altaris tituli S. Nicolai Pontif. in ecclia tit. B. V. M.
in op. Tlow. G. Adami Nowodworzki hereditario, noviter fun-
dati, Mansionarius et Dioc. Stanislas a Bodonow Recto-
ri Schol^e circa eandem eccliam degentibus modernis, et aliis
in futurum pro tempore circa eandem eccliam existentibus
35 flor. pol. grossorum p^oenniq, monetz in Regno sur-
rentis census annui, pro summa pec. originalis 700 flor.
(per 30 gr. in florenum comput.) in bonis suis infrascriptis
assecurant. Quam summam V^l. Thomas a Tlow Conio-
nator eccl^{ie} in Miedzyrzec Dioc. Luceor. pro eisdem Man-
sionariis, Altarista et Rectore Tlowien... dedit... et su-
pranominati coniuges... accepit de manibus... V^l. Thomas...

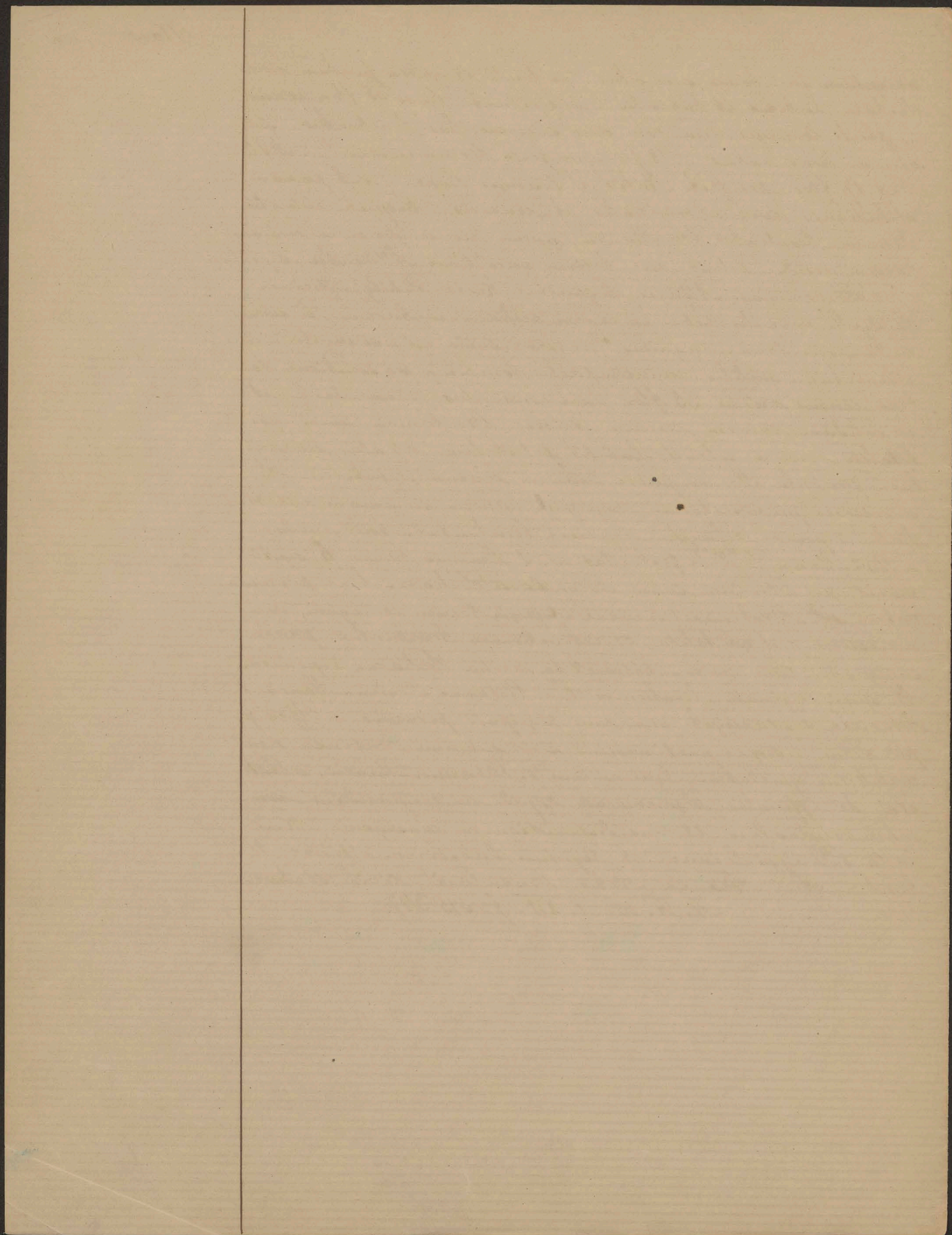
acceptum

acceptam, in... bonis suis cibus... in fundo et extra fundum civit.
 Sochacz. habitis et habendis... inscribunt... Quos 35 flor. census
 ... predicti coniuges una cum suis successoribus tenebuntur... (sol-
 vere) ad duas ratas... 18 flor. pro festo Circumcisionis D. N. I. C.
 ... et 17 flor. pro festo Nativ. S. Joannis Bapt... sub pena re-
 spitionis summe originalis et censuris... Respectu civis fun-
 dationis... tenebuntur Dni Maurii (quorum duo semper circa eandem
 eandem assidue debent esse, tertius vero Dnus Altavista supe-
 rius de nominati Altaris et quartus Rector Scholae) Officium
 B. V. M. singulis diebus in eadem ecclesia decantare... Si suc-
 ces-
 su temporis bona... in quibus... praesens summa est assecurata, ... di-
 viderentur, ... quilibet... cuiusvis partis tenebitur, pro solutione to-
 tius census annui 35 flor. iure conventus, respondere et
 in solidum eundem censum solvere. Ita tamen, quod qui
 totalem censum solverit, habebit potestatem... ab aliis coheredi-
 bus... pro rata illorum parte, eundem censum repetere... Si
 successores praedictorum conjugum eandem summam essen-
 tialem reponere voluerit, ... reponere tenebuntur... Tali modo:
 ... Dni Maurii... ^{colligant} ante fest. Nativit. S. Joannis B. in 6 septi-
 manis per Munium suum civem ~~Paul~~ Sochacz. bene possessio-
 natum ~~et~~ obdestinare (successores praedictorum conjugum; qui
 successores) post ~~per~~ talem obdestinationem tenebuntur ipsam
 summam... cum censu... circa Acta civilia Sochacz. reponere...
 Ad... summe originalis... levationem R. D. Plebanus Wroclaw... Maurii et
 Altavista superscripti una cum praecipuis personis in Officio op-
 pidi Stow... semper pertinebunt, sine quorum... consensu non
 valebit... quietatio... Qui quidem D. Plebanus, Maurii, altavi-
 sta ac Officiales praememorati oppidi ad recipiendam sum-
 mam originalem et eius dispositionem consensum Rmi
 in Ch. P. D. Epri Poznan. et Capituli Varsovien. obtinere de-
 bent... etc... ~~Ad~~ Ea Actis Consularib. civit. sochacz...

A. H. W. l. XII. f. 345-347.

A. D. 1555. die 25 Junii. Coram R. P. D. Stanislao Boniecki
Scholast. et Officiali Vars. Mof. D. Joannes Marzawie-
ki Castell. Ciechanov. produxit litteras erectionis ecclie
parlis in fastrebia... et... ead. ad Acta Consist. Vars.
... ingrossarii... petiit. Et R. D. Officialis... litteris revisis
... ingrossari mandavit... Quarum tenor... talis:

In n. D. a. Ad p. r. m. Cum res, que semperternis sunt fu-
turs, nulla certior firmitudo excogitari potest, quam ea,
que sit litterarum monimentis prodita memoris posterita-
tis. Resera enim facta humana quantumcumq; memorabilia
aliis modis, quam litteris, existerituti consecrata, aliquot
quidem seculorum decursu durare possunt; que vero litte-
rarum officio memorie mandantur, nunquam intereunt,
ipsaq; vetustate sunt augustiora. Proinde Nos Benedictus
Dabinski D. gr. ecclie cathedralis Posnani. Epus. Signifi-
camus... Quia cum ex officio pastoralis Nobis id incumbat,
ut cultui divino augendo pro virili nostra curas et operas
impendamus, auctoritatemq; nostram Ordinariam cultum
ipsum divinum propagare volentibus impartiamur. Et quia
G. D. D. Joannes Marzawicki, Castellanus Lidenis, theses
in fastrebie, rebo pie devotionis accensus, volens cultum di-
vinum arctum, ^{et} animas suas et suorumq; parentum et con-
sanguineorum saluti consulere cupiens, ut ecclia parlis
in villa sua fastrebie, diocesis nostre, in hon. S^ms Trini-
tatis, et sub titulo et invocatione Decollationis S. Joannis
Bapt. et S. Benedicti. Abb. erigeretur, pro ead. ecclia de novo
locanda et statuenda, et pro area et domo plebanali, ma-
tura intra se deliberatione prehabita, amicorum suorum sa-
lubri fractus consilio, - Imprimis incipiendo a piceima sua,
que est penes aggerem et viam, que cunctos ducit ex fa-
strebie in Latowicz oppidum versus septentrionem, qua
duor zonas, alias strunry, terre hereditatis sue in S. men-
surq; Chelmensis, quarum quilibet zona mensure predictas

70 ulnas in continet, ~~ita~~ et in latum, et in longum itidem simi-
les 4 zonas mensurę culmenis. Ex alia vero parte eiusd. ecclie
verus occidentem, pro domibus presbyterorum et scholarum
in longum unam zonam, in latum vero duas zonas terrę, men-
surę culmen. Item ad eam partem ecclie verus septentr. Ro-
tam aream una cum palude, alias smugim, usq. ad dictam
viam, quę eundem ducit ex V. in Latowicz, pro Plebano et
ecclia predicta, ac dote plebanali dedit. et perpetuo coram
Nobis contulit. Preterea unum mansum agri mens. culmen.
in Tres campos... ubiq. circa prędium Dni emensurandos, una
cum prędiis (pratis?) iuxta eundem ~~prę~~ agrum existenti-
bus pro Plebano et ecclia noviter erigenda... contulit; ad-
misit et etiam admittit. Plebano... liberam incisionem ligno-
rum in botis et aliis sylvis suis, tam pro focis, quam etiam
pro quocumq. edificio plebanali. Et insuper concessit ipsi Ple-
bano vivarium seu piscinam, in dote tamen plebanali, con-
struere. Quę omnia et singula suprascripta, pro Ecclia no-
viter erigenda et dote Plebanali in villa J... assignavit, dona-
tione pura... cum oī iure, dominio... nil sibi pro se suisq. succes-
soribus... reservando, sed oī ius, dominium et proprietatem
... in... eiusd. ecclie possessores... transfundendo... Supplicavit
itaq. Nobis id. D. Castellanus..., ut sand. eccliam... erigere, et
in eccliam curatam creare dignaremur. Nos, piis votis... an-
nuentes, pmissis... litteris, Cricis..., et in terminis iparum ne-
mine contradicente, huiusmodi donationem approbavimus...,
ipsamq. eccliam in J. in honorem (ut supra) ... in Christi noīe
ereximus et in beneficium ~~curat~~ curatum creavimus, ...
et eidem ecclie in J. suisq. pro tempore Ministris et Plebanis; pmissa
omnia, per dictum D. Castellanus... donata..., immiscuimus..., decernen-
tes, quia pro ipsorum bonorum ~~re~~ petitione... ad forum iudicis respi-
ci habeatur recursus. Ut autem Rector eiusd. ecclie... commodius
etc... de certa nostra scientia et liberalitate, ac sub ratihabitione
... Capitali nostri Roman. eid. ecclie in J. ac eius Plebanis Decimas
manip. oīs grani et seminis ex agris et culturis noviter extirpa-

Pro

his et locatis in villis Niesadna et Poznowka, in tribus mansis advocatis in ead. Poznowka... et qui agri intra eor. limites per colonos duntaxat et possessores prænominatarum villarum et locorum possediti et culti fuerint... donamus... adiungentes pro Parochia eid. ecclis in J. villas infrascriptas, de cruda radice extirpatas, videlicet: Jastrąbie, Brzozą, Brzeską Kłosa, Gosczywic, Filipowka, Chronin, Łopacjonka et Jarwiny, - quarum incolae in ecclia in J. divina officia audire, ibidemq. ecclastica sacramenta percipere volumus, ac eid. ecclis in J. et Rectori eius... iure parochiali decernimus subiacere, salvo tamen iuribus et proventibus eccliarum antiquarum..., quae ex antiquis eid. ecclis adscripta sunt... Eiusd. ecclis prae patronatus et praesentandi praefato G. D. Joanni Warzawicki et eius legitimis ~~hujus~~ successoribus... in... Jastrąbie heredibus perpetuo reservamus. Et ad eand. taliter vacantem..., N^{ro} et Diverentum Valentinum Grodzinski, Clericum in Minoribus constitutum, ad praesentationem G. D. Joannis Warzawicki..., per manus nostras capiti Procuratoris sui impositionem instituímus ac investivimus... in Dei noie per praesentes, Curam animarum, administrationem spiritualium et regimen temporalium sibi in ead. committendo. In quor... fid. etc. Actum et dat. Posnani in Capitulo Gubi, die Lunae, 28 m. Octobris An. Dni Mill^o Quing^o quadragesimo septimo. Praesentib... Prelatis et Canonis Elated. Posn. pro festo S. Martini capitulariter congregatis. Transiit per manus mei Bartholomei Gansdiowski (Gansowski) Cancellarii Posn. mps.

Le Swize. v. 355-359.

Катусьин. 27

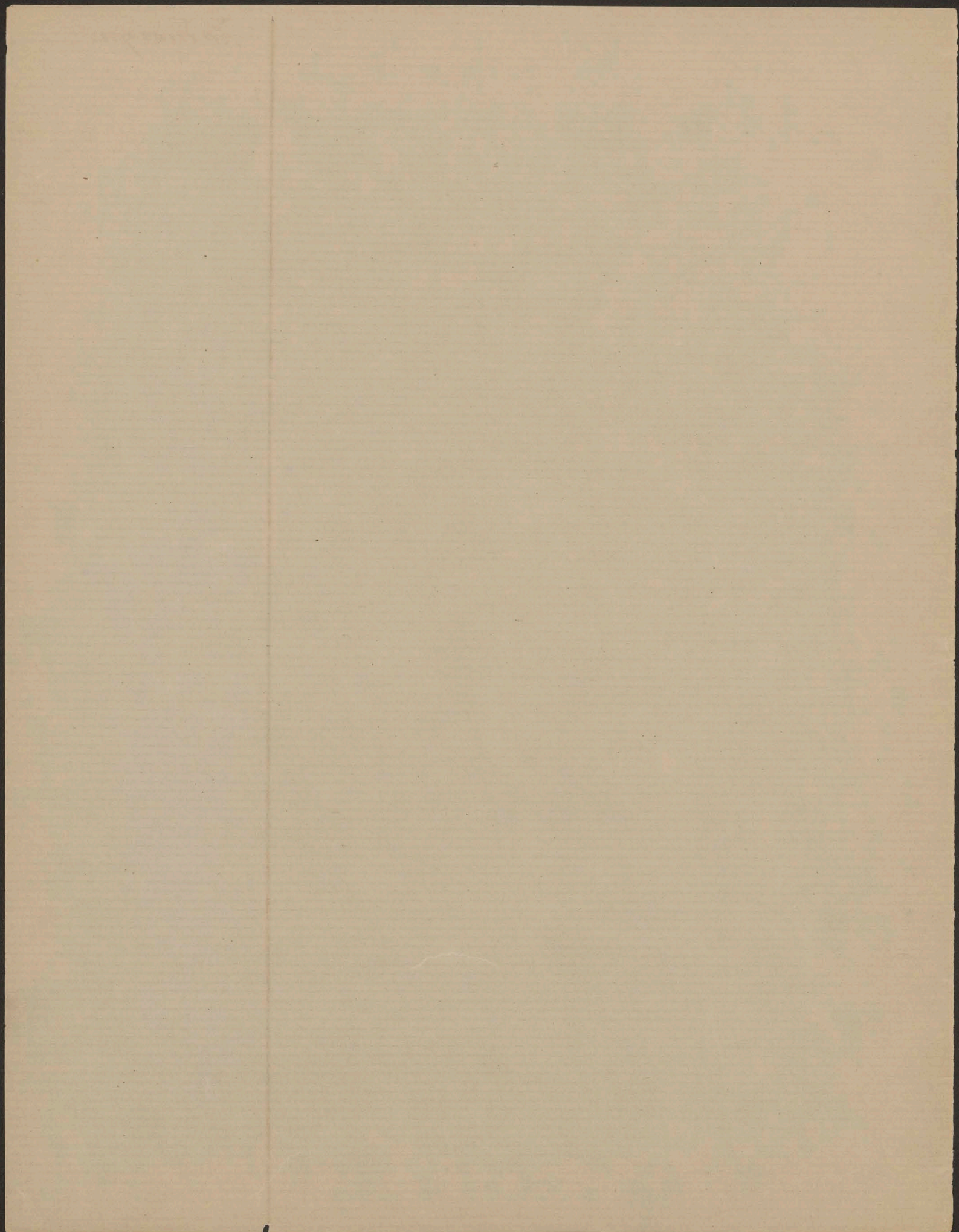

In n. D. a. Ad p. r. m.

Andreas D. Fr. Ep. Poon. Signif. ben. proq. universis. Quomo- 1.
do attentis et consideratis periculis Incolae (incolarum) villa-
rum in nemore Kaduszyne locatarum et longa distantia iti-
neris, quod proficiscendo, ut ecclia percipiant sacramenta,
ad eccliam parochialem in Grambkowo facere consueverunt,
possent incurrere, eiusmodi periculis paterne consulere vo-
lentes, permoti procerum eo, ut Christi fideles qui in ipso ne-
more colonias faciunt, constituto sibi legislatore, mandato dei
exquirant, et pabulo Verbi dei repleti eruditq. legis eius
non sint immemores, habeantq. donum doctrinae et disciplinae
in qua de divinis erubantur praeceptis, eccliam parochialem
in dicto Kaduszyne, ad honorem Cipos. Dei et B. V. Maris,
sanctorumq. Andreae Apostoli, Joannis Bapt. et Adalberti
ac Stanislai Martyrum, necnon B. Barbarae virginis eri-
gendam duximus, ac in Christi nomine creamus et fun-
davimus, presentibusq. erigimus, creamus, facimus et fun-
damus. Cui quidem eccliae in dotem et pro dote N^{ro} Stanislaus
hujus in dicta Kaduszyne, personaliter, coram nobis consti-
tus, ac nomine sanctuarii quatuor mansos agrorum in la-
tum et longum aequaliter, prout agri colonorum ibidem de-
gentium tantundem habentes, necnon prata ipsis mansis
correspondentia, cum omni iure, proprietate, dominio de-
dit, donavit et perpetuo assignavit. Et insuper ut Rector
dictae eccliae competentius in ipsa ecclia possit consen-
sari, prefatus Stanislaus pro sua, suorumq. parentum sa-
lute animarum, ac ob remedium suorum peccaminum con-
cessit et largitus est Rectori dictae eccliae et admisit pa-
rare piscinam, superius piscinae dicti N. Stanislai, quam
piscinam, quantumcumq. inundabit, Rectores dictae eccliae
possidebunt pacifice et quiete, sine quovis heredium dictae
villae impedimento. Locabit praeterea Rector dictae eccliae
in Kaduszyne Tabernam unam et Hortulanos, quotquot ne-
cesse habebit, et locare in respectu agrorum suorum pote-
rit pro sua et eccliae suae utilitate. Quos quidem agros,
piscinam ac oia taliter per ipsum N. Stanislaum hujus-
dem in Kaduszyne, dictae eccliae ac eius rectoribus largita,
in immunitatem eccliam recipimus, eaq. oia dictae eccliae
adscribimus et appropriamus, eccliaq. fore perpetuo de-
servimus. Et ut Rector dictae eccliae tanto diligentiorum
se circa curam animarum sibi commissarum exhibeat,

quanto

quanto sufficientius agnoverit se fore dotatum, Nos etiam
eidem ecclie ac eius pro tempore Rectoribus, des decimas in
agris, quos Nobiles residentes in villis, in nemore predicto
Katuszyno locatis et locandis, pro se excoluerint, excrescen-
tes, damus, largimur et appropriamus. Ita tamen, ut si
eodem agros coloni originarii, quos vulgo emethones nun-
cupamus, excoluerint, ex tunc post araturas emethonum
ipsorum decime excrecentes Nobis, successoribusq, nostris
obveniant, quas menas nostras, nulla prescriptione obsta-
re reservamus. In patronatus vero dictae ecclie prefato N.
Stanislaw heredi in dicta Katuszyno, ac eius legitimis suc-
cessoribus plenarie reservamus. In cuius rei testimonium
sigilla nostra (nostrum et Capituli nostri) presentibus sunt
appensa. Act. et dat. in Libikowo, die Jovis 24 m. Decem-
bris Anno Dni Millesimo Quadring^o Septuag^o secundo. Pres-
entibus ibidem Vltimis Dnis Petto Moszynski Cancellario
et Joanne de Lukowo Canonico ecclie nostre Pozn. cir-
ca promissa testibus. (Loca sigillorum ex cera confector.
in filo cericeo pendentium, a parte una Stemma Ill^{mi} D.
Eppi, ab altera vero Vlt^{re} Capituli Poznani.)

W. Kie Nommissagi, Ktora nirej. ob. Swigie. X. s. 137-139.

2. Terminum communes in Liw, per 6, die commemorationis Ani-
marum A. D. 1543. In presentia Ger. Georgii Brodnowski. ju-
dis, Kristini Lukowski Subind. Liwen. et aliorum. Commu-
natio Katuszyno de Minuta, de consensu Judicii inscripta. Con-
stitutum personaliter coram me G^{us} et N^{ro} Stanislaw Oxelli-
fer Liwen. Laurentius ob. G. Jacobi de antiqua Katuszyno Sub-
iudicis Liwen. ex una et Vlt^{re} Nicolaus heres Plebanus in ead.
Katuszyno, frater ipsorum germanus partibus ab altera...
recognoverunt. Quia... Stanislaw Oxellifer, Laurentius, bo-
na sua hereditaria, h. e. certos agros et prata cum hortis
... inter Scopulos NN. Olszewsk. et Batochich, et viam, quae
vadit per Transverum, incipiendo a via Batocha, quae de Ka-
tuszyno vadit ad Skymony, per vadum, alias praez. Brod,
et penes praedia pfatorum Katuskich, usq. ad viam quae va-
dit de Katuszyno ad Molenidinum NN. Olszewskich, a via praef-
ata Olszewskich recto tramite eundo, alias Trytem, ad torren-
tem nuncupatum Lukawica, qui torrens influit in piscinam
NN. Olszewskich, - iacentes, in et super bonis suis heredita-
riis Katuszyno, in districtu Liwen. sitis, cum omni iure suo
... cum praefato Vlt^{re} Nicolae herede et Plebano in Katuszyno,

pro

pro toto sanctuario ecclesie sue in M. iuxta... antiquam fundationem et erectionem, cum omnibus utilitatibus fructibus... agris, pratis, silvis etc... necnon cum omni iure suo... excepto horto ex opposito curie plebanatus sito, pro ipso plebano Nicolao Dunaxat ad tempora vite sue reservato, in et super bonis hereditariis Maduszyne antiqua... perpetua... commutatione commutaverunt. Item ex speciali devotione sua Stanislaus Oxilliger, Laurentius admiserunt Nicolao plebano et suis successoribus... frumenta cuiuscunque grani et seminis pro necessitate sua domestica in Molendino dicto Praybylowski in bonis hereditariis Tatok molere absque metretis datione, et liberam precuram piscium in ead. piscina, quocunque fuerit rete... in perpetuum. Super quam commutationem... Maduszy debent sibi obtinere... consensum et confirmationem, cum plebano mutui impensis a Rmo D. Epopo Pozn. tanquam loci Ordinario. Quam commutationem... ^{inde} de et successores ipsorum... observare debebunt sub radio 100 sexag. gross. in seta, cuius radio medietas pro iudicio Terrestri Liveni et alia medietas pro fabrica Ecclesie Colleg. Varsav... per partem... infragentem (solvenda)... pertinebit... (R.S.) Ex actis Terrestrib. Liven... Ibid. s. 128-129.

Termini Terrestres Communes in Rivo f. 4 post fest. S. Matthaei 3.
A.D. 1556. Ex Actis castrensis in terminis de consensu iudicii inductum. Act. in Arce Liveni f. 4 ante Divicam ^{tra} Ramis Palmarum A.D. 1556. In praesentia J. Nicolai Rawicza de Budicazyne Tribuni Liven. Lamenecen. Capitanei, ex minuta de consensu iudicii inducta, ac per partes... recognita. Coram Officio castren. et Actis praesentibus Liven. constituti personarum G. Laurentius et Felix, germani filii ol. J. Jacobi Maduski, Subind. Liven., et Joannis Stanislawi ol. J. Stanislawi Oxilligeri Liven. de eadem antiqua Maduszyne, nepotes ipsius legitimi... divisionem perpetuam... inter se factam... recognoverunt; et una divisione J. Laurentio duo piscines cum earum molendinis, una (piscina) post ipsius ~~et~~ curiam versus Wola Maduska, dicta Rusna, in torrente Niedzwieda..., et alia in Stoczek, in eodem rivulo et torrente Stoczek sita, ac Garis, area, hortis, sepiatoriis, agris pratis, iuxta privilegium ex antiquo Molendinatoribus in eodem Stoczek assignatis in longum et in latum perpetuo referunt. Felici vero unam piscinam cum Molendino minerali, ubi quon-
dam

quondam Minera exstiterat, cum gaxis, area, hortis, pratis
agris dicti molendini Molendinatoribus privilegio adiunctis,
in fluvio seu Torrente nuncupato Łukowica..., eadem perpetua
divisione cessit. Joanni vero et Stanisław eorum nepotibus
cum Matre ipsorum legitima quinque piscinas, cum earum
molendinis videlicet: una in antiquo Kaduszy, villa cum
molendino eiusdem, - secunda inferior sine molendino inter
curias ipsorum Joannis ^{Stanisłai} et Laurentii patrum eorum, ... in tor-
rente Łukowica, cum gaxis, arcis... etc. quos ad presens Pro-
vidus Joannes Korybzyz Molendinator tenet..., iuxta antiquum
privilegium ad pfatum molendinum in antiqua Kaduszy
... pertinebunt. Duæ vero in Łabok, una in villa sine mo-
lendino, et alia extra villam Łabok cum Molendino in tor-
rente seu fluvio Łukowica sita, quam pfati Kaduszy tenuerunt
cum M. in Łabok in solidum, cum gaxis etc... iuxta
privilegium Molendinatorum assignatis. Quoniam ^(Quintana) vero post
piscinam mineralem a latere versus Byczotek molendini de-
sertam, in rivulis sita pfata divisione perpetua perpetue ces-
serunt. Item pfati Joannes et Stanisław habebunt facultatem
... in eadem piscina inferiori inter curias ipsorum et Laurentii
patrum iacente... post aggerem ipsius piscine Molendinum novum
erigere..., saltumq, aquæ inundationis elevare, iuxta necessita-
tem, ita tamen quod domibus tabernaculis ex opposito eiusd.
piscine... existentibus non noceant, ac præsertim domibus
Laboriosorum Joannis Kłukowczyk, Jacobi Łopich et Petri anti-
qui Tutoris, cum omnibus pfatarum piscinarum et molendino-
rum ac agrorum, areatum etc... metretis, emolumentis, pisci-
nis piscatoriis cæterisq, ... commodis et utilitatibus pfati parti-
cipes perpetue... cum suis successoribus... possidebunt: certis con-
ditionibus... interpositis, quod in omnibus piscinis sibi et successo-
ribus suis, cum omnibus emethonibus aquæ nam liberum pro
peccoribus et adaquationem, ac equorum, necnon et transi-
tum liberum eorundem pecundum communem cum equis et
curribus, cæterisq, animantibus domesticis, in omnibus expul-
siones et impulsiones liberas reservaverunt... perpetue... Item
borras, mericas, silvas pfati Kaduszy mutuis impensis, a vici-
norum bonis hereditariis, circa bonorum (bona) eorundem... adia-
centibus... debebunt delimitare et delimitatas inter se in æ-
quales sortes dividere etc. Et iam deinceps omnes aggeres, ~~et~~
circa eorum piscinas et Molendina... tenebuntur provi-
dere et reparare, Si etiam ea nimia inundatione... eorundem

(ruptura)

ruptura supervenerit. Item si et in quantum... evenierit aliqua nova controversia pro Sanctuario per... Plebanum... permutato... et transportato, tunc oēs participes nominati tenebuntur p̄statam controversiam imperiis propriis defendere... et si aliqua diminutio vel damnum alicuius piscinis sive Molendini... extiterit, tunc oīum participum damnum et diminutio existeret. Item si... V.D. Nicolaus Masuski Plebanus... Laurentii et Felicis fratrum germanorum (^{frater} germanus?), Joannis vero et Stanislai patruus suam quartam partem totius patrimonii sui in oībus villis, videlicet Maduxyno antiquo, Mola Masuska dicta, Rustke, Ry ciotek, Skorzech et Batok et in oībus molendinis et piscinis superius nominatis, neinon in Borris, mericis etc... p̄fatis repetere... (voluerit), tunc p̄fati Masuscy de suis oībus portionibus ip̄ei quartam partem tenebuntur... exdividere in piscinis, ac emolumentis eorum, p̄sensuram piscinum, usum et possessionem (incisionem?) liberam tam in Borris (quam) silvis et mericis... non obstante Terrestri p̄scriptione, sub vadio inferius posito, assignare et emensurare... Et interim si aliqua... expeditio bellica... contigerit, tunc oēs p̄fati participes in solidum.. tenebuntur pro p̄fato Nicolao Plebano expeditionem... servire... tamdiu, quousq, quousq, portionem quartam indivisam circa se teneant et p̄fato Plebano non admiserint. Item... pisces in torrente et fluviolis superius nominatis... post aquas piscinarum et summatibus, alias w Kierzechowcach non debent capiscari, nec in eisdem pisces prendere per se ac servitores suos, cum quibus Dñi eorum de ipsis querulantibus, unus alteri iustitiam indilatam tenebuntur administrare. Item censum 80 gross. molendinatorum[†] in Batok, pro hac vice ^{†(molendinator?)} tantum anno presentis, pro Dñica conductus Pasche oībus participibus p̄dictis tenebitur solvere... Quam divisionem perpetuam et oīa in ead. contenta p̄fati Masuscy.. cum suis successoribus... tenebuntur... observare, sub vadio 500 sexagenarum, grossorum sex..., cuius vadii medietas parti divisionem tenenti spectabit, et alia medietas... Iudicio Terrestri Liveni... Quod vadium... oēs participes super se et bona sua... ^{assum} ~~assum~~ p̄suerunt... p̄sentibusq, admittunt... Aegidius Dambrowski Notar. Terrest. Liven. L. I. Correxit Skorupka. (Ibid. s. 129-133.)

4. A. D. 1643. die Lunae 16 Martii. Coram Officio Illmi ac Rmi
 P. Andree de Szodry Szodrski D. g. Ep. Pozn. ... R. D. Andreas
 Dzierzanowski Parochus Katusien, ... extractum ... de actu in
 Castro Liveni ... petiit ad Acta presentia connotari ... Tenor
 ... talis: „Act. in Castro Liven. f. 5 post fest. s. Catharinae
 Virginis A. D. 1642. Comparens personaliter coram officio
 presenti castrensi capitaneali Liveni ... P. Abraham Gieciarowski
 Subdapifer terrae Liven. suo et P. Agnetis Trojanowska
 consortis suae secundi nuptus nominibus ... recognovit.
 Quia ipse N^l ac R^l D. Andree Dzierzanowski Parochus Katusien.
 ... necnon successoribus ipsius Parochi ... summam mille flor.
 pol. quoad personam moderni Recognoscentis, ducentorum vero
 flor. pol. respectu ... P. Agnetis J. consortis suae debiti ... realis ... in
 vim redemptionis ^{et tenentis} ... bonis suis hereditariis villis Grocki
 hic in distr. Liveni. iacentibus (inscribit). Cuius quidem respectu
 summae inscriptae beneditur ... et se cum eius successoribus
 submittit ... quotannis summam 72 flor. pol. eid. Parochi et
 ... eius successoribus ... - unam ... ratam velut 36 flor. pro festo Cir-
 cumcisionis D. N. I. Chr. in an. 1643. ... aliam vero similem
 ratam pro festo Nativ. S. Joannis Bapt. proxime venturo
 solvere, et sic annis subsequentibus ... Et hic idem ... A. R.
 Andreas Dzierzanowski ... respectu summae ... pfat. ... submittit
 ... se 6 Missas in quolibet mense ^{absolvere} Tres quidem pro defuncta
 et Marianna Olecka, primum matrimonio Recognoscentis con-
 iuge, tres vero pro vivis et pro peccatis vita durante Re-
 cognoscentis et P. Agnetis J. consortis ~~eius~~ ipsius; post fata
 autem ipsorum pro eisdem Requiem; - ita tamen ut P.
 Trojanowska specialem tam in vita, quam post mortem
 habeat ex sex missis unam ... Quae quidem Missae ... alter-
 nis septimanis absolvi debent: Una quidem prima septi-
 mana cuiuslibet mensis feria 4^a, nisi sit impedita festo
 celebri, nam hunc die sequenti absolvi debet; secunda et ter-
 tia Missa altera septimana mensis, feria secunda et quar-
 ta, non impeditis festo celebri. Quartam missam feria septi-
 mana mensis, feria III secunda, ut supra. Quinta et sexta
 missa quarta septimana, feria secunda et quarta, non im-
 pedientibus sollemnitatibus. In vim cuius officii, ... ex 72 flore-
 nis census, ... 60 flor. ... pro Missis celebrare debent Parochi, et
 vero floreni pro cera et vino ... L. S. Ex Actis castren. Liv.
 Correcit Koruszewski.

Apud Swiec. N. s. 140-143.

Andreas de Kotory Szolterski D. et Sed. ap. gr. Ep.
 Hon. Christi noie invocato, volumus, Deum iustitiamque pro
 oculis habendo. In causa... Inter R. Andream Dzierzanowski
 Parochum in Matuszyno Actorem,
 ac G. D. Stanislaum Gieixewski Succamer. Siven., necnon
 Nles Georgium Dzierzanowski, aliosq. comparticipes bonorum Ma-
 tuszyno heredes, reos conventos

Occasione comutationis, seu alienationis certorum agrorum et so-
 cius Sanctuarii, necnon piceinis in erectione expressis... per
 Vlem ol. Nicolaum Masuski... in fratres suos... (cf. superius ac-
 tum de an. 1543) etc... prout latius in actis causae...

In qua causa... R. D. Plebanus Matuszynen erectionem... produxit
 De an. 1472... et dotis assignationem mansorum 4, una cum
 pratis correspondentibus agris, pro Taberna, locandisq. quot-
 quot necesse fuerit hortulanis, ac piceina... Item Visitatio-
 nem de an. 1603, quae obloquitur, Ecclesiam in h. agri angulum...
 habere, respectuq. 4 mansorum memoratum angulum nullam
 correspondentiam habere. Probavit (ex divisione), de an. 1556 in-
 ter Gg. Masuskie filios ol. Gg. Stanislai et Laurentii, qua
 iidem heredes in Matuszyno, agnita lesione ecclis, per patrem
 suum Nicolaum Plebanum in Matuszyno ac Patres suos,
 facta, cavent inter se, occasione Sanctuarii sicut in quantum
 restitutio Ecclis solvenda fuerit, indemnitate. Produxit Vi-
 sitationis ordinationem Anni 1639, commissariorumq. deputato-
 rum cognitionem super punctis in Decreto de an. 1645... inea-
 per Expositiones Jurium de alienatione bonorum ecclis....

Ex adverso G. D. Succamerarius... produxit Instrumentum
 comutationis per Vlem ol. Nicolaum Pleb. in Kat. a. d. 1543 fa-
 ctum, ac... prescriptione firmatam possessionem allegavit....
 Nos itaq. rationibus per parte hinc inde allegatis, ... cognitis, in
 termino hodierno, ... Christi noie repetito..., de consilio jurisperito-
 rum pariter et assensu, hanc sententiam definitivam di-
 cimus... Sanctuarii alienationem per ol. Vlem Nicolaum
 Masuski... infres suos germanos... contra prescriptum Jurium,
 cum summo ecclis Damno factam, illicitam et damnosam
 esse declaramus, et nullum... robur... habere, ... ad oesq. ... agros
 in erectione expressos..., prata... piceinam... ecclis Kat. resti-
 tuimus, ... et ad restitutionem eorundem, ... G. D. Succamerarium
 et litis comparticipes per sententias ecclis compellendos
 esse censemus... Ne vero iudicium nostrum, ecclisq. restit-
 utio elusoria per incertitudinem agrorum reddatur, agriq.

(steriles)

steriles et inutiles per conventos reos... assignentur... ad id. Ill.
et A. R. D. Gg. RR. DD. Felicem Kraemienowski Cracovien., Pozna-
mien., Varsovien., Lubecien. Canonium S. R. Mis Secretarium,
Adamum Brochowski Vexillif. Lancie., Nicolaum Fabicki, Al-
bertum Lutos Decanum Liven., Adamum Arciszewski Prop.
Pionen., Adamum Paprocki Par. Legovicen., Michael Thebidow-
ski Actor. Cons. Varo. Notar. necnon Par. Lubovicen. hinc inde
nominatos... deputamus, ipsiq. committimus: Quatenus ca-
ptato tempore opportuno... ad dictam villam Nadusyno decen-
dant, iuxta modum et ^{consuetudinem} possessionum colonorumq. possessiona-
torum in Nadusyno possessiones agrorum, ad mensuram iustam
et legitimam 4 mansorum, aliorum agrorum editionem,
iuxta... tenorem erectionis faciant, eandemq. signis terminent,
et scripto conceptam ad Archyrum eiusd. eccl^{ie} reponant. Post
quam... comensurationem et... deoccupationem... R^{dm} Parochum
similiter ad fundorum etc... restitutionem... tenori declara-
mus. Insuper in damnis et litis expensis victos victori con-
demnamus... In cui. r. fidem etc... Dat. et act. Varsovis die Ve-
neris 28 mensis Junii A. D. 1647... Andreas Szodorski E. P.
A. D. 1648 d. 4 Februarii. Varsovis. Ill^{mus} ac R^{mus} D. Ep. Pozn.
ob alias Ill^{is} et A. R. D. (Felici Kraemienowski) difficultates,
absq. illius personali intentione, et alterius cuiusvis Commissarii
non obstante absentia, actum commissionis expediri posse decla-
ravit, et dictam commissionem ad oia puncta erectionis ex-
tendi debere declaravit mandavit. Ioannes Vladislaus Borucki
Prothot. Apost. Causar. Curie S. Ill^{mus} Cels. Notarius.

(Ibid. s. 133-137)

6. Adamus Brochowski Vexillifer Ter. Soc., Adamus
Arciszewski Prop. et Dec. Pion., Stanislaus Swizicki Par. Lub-
ovic., Adamus Paprocki Commend. Legovi., Michael Thebidowski
Protonot. Ap. Commissarii... ad infrascripta... deputati. Signi-
ficamus... Qualiter Nos... iuxta... tenorem Decreti in causa... inter
... A. R. D. Andream Diernanowski... et G. D. Stanislaum Arciszewski
(etc. qui supra n. 5)... occasione... alienationis (de qua supra
n. 5) n. 5)... deputati. In primis et ante oia... litteras Inno-
centis ad instantiam dicti Parochi (Nadusinen) contra G. D.
Succamerarium (Arciszewski) extradi, debitoq. modo caequi-
uravimus... In termino itaq. in diem hodiernam legitime caden-
te, tam pro parte Actoris, quam etiam G. D. Succamerarii
fuimus debito modo requisiti, quatenus jurisdictionem
nostram commissorialem fundaremus, idq. quod respicit bo-

num

num memoratis ecclesiis (Nadusiensis)... statueremus. Nos itaque... at-
tenta affectione, partium... visa... litterarum Stanotescentis exe-
cutione, Decreto Illmi ac R. D. Epi Posn... relecto, jurisdictionem
nostram in noie Dni fundavimus. Nosq, Iudices competentes
esse partium et causq, prentis pronuntiavimus, et ad ulte-
riora, uti in causa fundi ecclesiis, alias sanctuarii, vulgo Po-
sowiastnego nuncupati processimus. Procedendo itaq, ad eum fun-
dum controversum descendimus, et... ductum halem inchoavi-
mus peragere et consequenter perficere, prout sequitur... sub
tali tenore verborum, videlicet: Naprowad wyszedzy do pole
przeiachalismy drogę, ktora idzie do wsi Slacheckiej Pastwa.
Nendy stanożacy Śc. M. R. Pleban ukazał nam dawny grunt
Posowiastnego, quasi per commutationem factam. Śc. M. R. Pod-
komorzy praprowad do, iż ten jest własnie grunt Posowiastnego,
quasi a parte deatra, a mieinazy, y ie tak jest, ukazał pra-
wo, to jest commutationem in Terminis Communibus Livensibus
de an. 1543 factam; wywodząc to, iż M. Naduszy, antecesso-
res Tłeci z swoich Polowarków grunt co nailepzy, z Łaskami,
pastwiskami, ka on grunt ktory był sterili, in proensione
orientali post curiam plebanalem, wydzielili, y ten grunt
dali in vim meliorationis. A iż Śc. M. R. Pleban pretendował
sobie, non esse equivalentem fundum primisq, erectionis
suz per ot. Ill. et R. D. Andream Ep. Posn. de an. Dni 1445
die vero Veneris 12 mensis Novembris factis. Tenor ut in ea
etc. (1) My koniszarne za bestium depositione et literariis docu-
mentis (uznaliśmy l. t. p.). Dłz ten grunt, ktory jest ex oppo-
sito areq, plebanalis, był własnie primisq, erectionis i-
stius ecclesie; że iednak sterili, infuctuocus, arenosus, dał
iako Patronus ecclesie et bonis conscientisq, vir et civis optimus,
opatrując diffinitoriam consequentiam temporum, aby Rosci-
iego in divinis peragentis et in provisione nie był deficiens,
agros cultos et fertiles, qui quotannis excoluntur per sub-
ditos villy Naduszyno, et pro anno prenti conceminati sunt
hyemali conceminatione, subditis suis, quatuor mansos
iuxta Decretum Ill. et R. D. Epi memorati de facto odia,
et ecclesie eiusdem Rectoribus perpetuo applicavit et incorpo-
ravit, dodanyu swoim inze pole in recompensam equaliter
oddaiac in continenti. A iż ten Śc. M. R. Pleban iako heres sua-
rum sortium, cum frę suo N. Georgio Dzierzanowski germanu,
tanguam cohęrede sortium suarum in Naduszyno, powinię-
dz tyż do ceterich tyż woloł praprowad, to iako vir bo-

(1) Powodując się tu Konisza-
rze na akta tej sprawy,
ktorych nie mamy.

mus uxoris y ubi ius ex nunc, dawany de facto et realiter par-
tem iure terrestri naturalis hereditatis se concernentem, ra-
chuię in hanc partem pułdownasta ozięmkow, seu ragonow.
Ma tyż tenie S.Mt. Pleban y swym Rodzonym (bratem) dru-
ga, takoz, części roley nacięna, która, wż ex nunc puscza
Kosciolowi in perpetuum, ex nunc wydzielis mu y pusci S.Mt.
Podkomoray tudwocek 12 sulcorum equivalenter, ... stante
ea divisione parochi, Nobilium et subditorum, S.Mt. Podkomo-
ray tesz pusci, iuzba tenorem decreti S.Mt. Biskupa kno-
wu tak wiele gruntow do pięrowych, które S.Mt. Pleban pu-
sci, któremy granby ogranięzili ex nunc kopcami, poczawszy
od drogi płockiej, który był S. Plebana przedtym dnie dnie-
ny, potym go pusci in sortem possessionis ecclis. Potym
poszliśmy daley, że granby oddaie Kosciolowi y Plebanowi,
które granby maia, się poczynać od granic wsi słackiej
Łatoka, iuzba extenden. (extensionem?) dawnych Rol
kmięczył Katuskich, exclusa tamen spicina, y którzy ten
rivalis wychodni, która słackie płockiej nalezy. A gdy
S.Mt. Podkomoray oddaie Kosciolowi dobra y Plebanowi,
stawiaia tyż personaliter szlachta: Wojciech skymun-
ski Miernikowicz, Stanisław Skubniewski y Andrey Ła-
tocki Dzieniasz y Łatoka, którzy ukaznia prawa swoje,
jedni modo obligatorio, drudzy hereditario et alio quovis
modo, ktorym wż S.Mt. Podkomoray ex nunc submittuie się
sub iuramentis terrestribus, sine iuramento corporali, rapa-
ci powinien postawa na przysiężę swięto S. Jana Chrzcicie-
la, w Roku terazniejszyym tylko bez szlachty, ktorych
grunt wpada ad actum presentem ex divisionis; salvo aliis
nobilibus circa iura sua, eidem servientia. Daley tedy idąc
wypaliliśmy kopiec, y oddaliśmy S.Mt. Plebanowi y Koscio-
łowi. Które granby S.Mt. Pleban pro grato... acceptavit, y
owe granby in possessionem per Intramissionem podaliśmy
in vim primęwz fundationis et erectionis eiusd. ecclis.
Który grunt wydzielony ma się ciągać aż do Kosciola Anę-
łarica y Plebaniego placu y daley wzdłuż jako dimensio
wyniesie. Granice się poczynaia, się od drogi płockiej, która
idzie do Katuszyna wedle granby teraz iuz oddanego Koscio-
łowi y Plebanowi, y kopcow 6 przy wsi granice Łatockiej, k-
re kopce powinni sypać S. Komisarze przy S. Łatockich.
A idąc nas wzdłuż przez pole, sypaliśmy takie kopce aż
do Naroznika na Plebania, in puentia S.Mt. Podkomoraygo,
ipso consentiente, comenente et eadividente. Quan-
tum

tum vero attinet incriminationem hanc Porwiasnego pree-
 xidendo, iako y gruntow poddanych wydzielonych na Porwiasne,
 tak declaruemy. Tsz. kaciewki y taki S.M.P. Pleban ma xbi-
 racie pacifice tego roku, y ogrodu naxypae do czasu stusz-
 nego. Takie Stachta myxey pomieniona, y Podhani takie kta-
 rym grunt odizto na Porwiasne; na co pars utraq prowo-
 lita et pro rato acceptavit. Quantum vero attinet prata
 Mandis correspondentia, in uno campo tantum, ubi exdivisi-
 mus ex oppposito ecclis et parochialibus domus ~~ex~~istente. Quo-
 niam nulla sunt prata, vel pauciora existunt. Quis alias
 prata asserunt vicini protine puentes et adstantes, conver-
 sa esse in campos... Ideo ex aliis campis, ex quibus comensu-
 ratio non debetur ecclis, Dixum Nobis fuit, nos non posse
 stringere G. D. Succamerarium, teneaturne eadem prata ex-
 dividere, nisi ex speciali gratia sua et liberalitate circa
 eccliam rectoresq. eiusd... (quod etiam ipse Parochus ibid. a-
 gnovit)... ideo questionem hanc ex parte prati... ad Ill. ac
 R. D. Epum Poznan... remittimus. Quantum attinet Taber-
 nam,... unam... tantum et non plures (Plebani) debere ha-
 bere declaramus. Hortulani nudem quidam sunt in fundo
 ecclis locati, a multo tempore... existunt in fundo Plebanali,
 ideo nihil ex hac parte huiusmodi hortulanorum innu-
 vandum censuimus... Quoad precinam in... erectione ecclis
 mentionatam, eam G. D. Patronus ecclis suus pro bono suo af-
 fectu non negat, eamq. elaborandam esse per D. Parochum,
 absq. tamen praesudicio fundorum dicti Patroni, iuxta con-
 sentium erectionis libere concessimus... D. Patroni accedente consen-
 su. Cui quidem R. D. Paracho licitum erit aggerem consipere ad
 fundum Patroni... absq. iniuria fundi; super quo etiam idem
 D. Patronus consensum suum... prebuit... Et insuper quoad
 pascua..., G. D. Patronus, ... ut libere na agorae eisdem pascuis
 utatur (Parochus), permittit nunc et in perpetuum. Quoad
 colonos ad G. D. Patronum antiquitus spectantes: Quoniam
 constat, ante erectionem dictae ecclis esse locatos... in villa
 Katuszyno... et neq. possessiones antiquas... de iure moveri
 possunt, et in ductu antiquae locationis nullam cum fundis
 parochialibus eisdem colonis connectionem habere cognovi-
 mus, Ideo... G. D. Succamerarium circa eadem manutenen-
 dum... fore et esse indicavimus... Et ne in posterum tam
 inter heredes bonorum Katuszyno, quam etiam Rectores di-
 ctas ecclis... ex parte huiusmodi agrorum his... oriatur... De-
 cretumq. S. et R. D. Epi in dubium vocetur, S.M.P. Podkomo-
 moray

morum in viam perpetuam firmitatis et subsistentis, aby bys ogra-
 miczonym plac plebanski, na ktorym y Roddani iego siedza, bi-
 liszemy palc in presentia et de consensu utriusq. partis, to iest
 poczawozay od furtu, ktora, idzie cumentarz po lewey stronie, y cia-
 ywie sig ten plac az do drogi Linowskiej, we iosi. Azyje Kaduszyna
 bydaley. Aieby na potym to ograniczenie, nicodniemie trwalo,
 xualerliszemy to za duszna rzecz, y takeszmy postanowili, aby
 granice wyzej ponienione co 10 lat koxtem S.M.P. Plebana, ra-
 ciaznawozay na to S.M.P. Dziekana Linowskiego, teraz y na potym
 bendazege, co ma bydz x dokladem Vbi Officii Spualis, renowowali
 y poprawiali. Neszere y S.M.P. Podkomorzy propter bonum pacis
 prateolum prope fluvium Ratok, alias Rdroiu, ktory dziei Role,
 Koxiodowi animo prompto do uzywania wiecznemi czasy doro-
 wad, y Intronissiouem in pmissa oia et sing. superius expressa
 mieczchiaz. To my od S.M.P. Podkomorzego styrazay, deputowalishmy
 natz Intronissia, za wyrazna, prozba S.M.P. Podkomorzego y
 S.M.P. Plebana wola, Wielebnego w Chrystusie P. Gregoria Gorda-
 niusza Vicariego Kaduskiego, przy tym Koxiele lat 17 mieszka-
 iazege. Do tego Slachetnie Wrodzonych Piotra Dambrowskiego,
 Jana Smurkiego y Wojciecha Czaikę Woznego, ktorzy w pomie-
 nione Role, gounty, place, Intronissia, realnie wozgli, y ze ia de
 speciali utriusq. partis petitione odprawowali, xernali, takie
 y wiele inney Slachty poblizu mieszkaiazege, co wozynieli
 nemine contradicente, imo etiam N. Georgio Dzierzanowski
 fre germano P. Parochi per expressum consentiente. Tum
 et in hortum... per G.D. Patronum... donatum, inter metas Laborio-
 sorum Andrey Olender... et aream desertam, dictam Knapioro-
 ska... Quam aream... asseruit certo... esse ab antiquis Aempori-
 bus ecclis Kad. iuxta comutationem antedictam, et produxit ob-
 ligationem super horto parentis sui, per N. Christophorum Ka-
 laski de an. 1623 proxime pterito (sic), tenoris ut in fol. etc.,
 ubi manifeste apparet hortum ^{eundem} fuisse proprium ecclis par.
 Kad. Quare G.D. Luccamerarius... submitit se in forma iuris
 ...realiter summam 12 flor. pol. pro festo S. Joannis Bapt.
 proxime venturo, coram Actis castren. Liven. deponiturum,
 seclis eidem Kad. ^(parca Knap.) Quod licet asseratur esse Alium, tamen mala fide possideatur;
 pretenditur enim esse ex illo horto, quem primus Fundator
 ecclis Kadusz. donaverat, ex comutatione vero transierat
 in manus Alium Quoniam vero ad eccliam pertinent sub-
 diti, quos in presenti commissione reperimus esse residen-
 tes in domibus et area plebanali, videlicet Laboriosos:

Stanislaus

Stanisław Skolny, Sopniam widow, relictam post mortem
 et Lab. Alberti Sedek, cum filio Joanne Sedek et filiabus:
 Anna et aliis minorennibus, - Bartholomaeus Roy cum
 Paulo filio eius (et aliis) minorennibus, Johanne(m) Paccet
 cum Nicolao (et) Martino filiis et Catharina filia, cum
 area integra in qua residet... Quos subditos ex speciali
 gratia R. D. Andreas Dzierzanowski... eccl'ie Kaduczyński,
 cum consensu fr'is sui germani N. Joannis Dzierzanowski
 ... in perpetuum... donavit. Atq, medio manso agri in uno
 campo versus Potok, penes villam Arandeream currentem
 ad villam Grocki (Groiki v. Groszki) a parte Kaduczyński;
 - hos oes supra de noie et cognōie specificatos una cum
 successoribus eorundem legitimis... hereditatem esse D. Pa-
 rocki, non vero ad bona Terrestria spectare... declaramus,
 eademq, eccl'ie... incorporamus. Hic ex parte prati ex spe-
 ciali mente et ordinatione G. D. Succamerarii, quem abun-
 de erga eccl'iam suam esse propensum cognovimus, ... an-
 notavimus, videlicet. że kiedy byda pierwsza fundacja po-
 swiatnego, nie mogliśmy się dowiedzieć, iako ludzie pamię-
 taia, aby tam taki iakie mogły być, y sam T. M. Kleban
 Seraniewicz, który się tu rodził, kazał, że kadnych tak
 nie pamięta y niepamięta. W tym zaś polu wydzielenym
 od wsi Patoka słacheckiej porządku, w którym oddaliśmy
 Kawacki tak, przeciwnie bywało rolowi, przy kopcach nowo dy-
 panych accedente consensu DD. Patockie et in presentia
 ipsorum - Tedy maiaze ^{in consideratione} (zwa mowa), że w iednym tylko polu
 agri plebanales includuntur, y że nie widzieliśmy inaych
 tak ex opposito dictorum agrorum correspondentium, mierna-
 leliśmy tego, żeby miały T. M. Podkomorzy stringi ad resti-
 tutionem eorundem pratorum, quorum vestigia nullum in
 his locis apparet. Nihilominus ad affectationem partis acto-
 res, ne videretur a Nobis esse gravata, hoc punctum
 ex parte prati pro finali... decisione sive ad S. et R. D. Epi-
 scopum boan... sive ad Officium Consistoriale Varsavien-
 se... remisimus. Tractatis itaq, ... peractis, fineq, ac silentio
 perpetuo... partibus... de consensu eorundem expresso... impo-
 sito, T. M. Podkomorzy, uti amator fidelis et patronus eccl'ie
 suę bonus, widząc, iż że grunty, które puszcz Kociosowi,
 nie tak są, pożyteczne iako poswiatne per ol. M. Ma-
 skie wydzielenie, kiedy chociażby mniej gruntu mogło być,
 iednak urodzajne y gruntem czarnym dobrym, - do tego taki
 przydatny y ogrody urodzajne, znów ex speciali gratia
 et

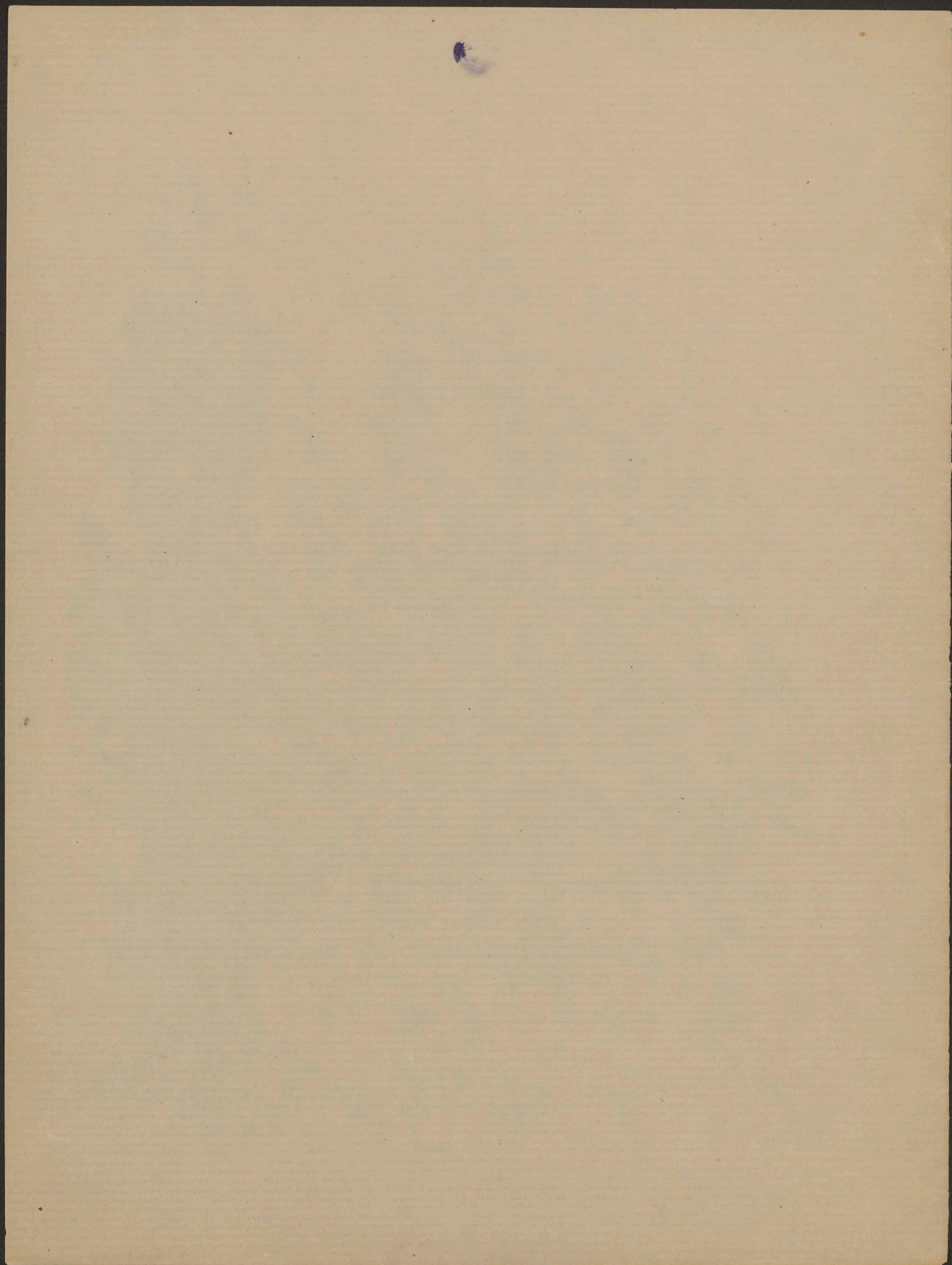
et favore, praeiudicium Mosciotowi suum de facto bene sta-
ry grunt Mosciotowi, rocedug pierwsey ramiany y ograni-
czenia. Do tego x taski swoiey puszcza exunc in realem
et actualem pacificamq. possessionem (salva collectione
frugum) wolke chlopska, w ktorey ma bydz y iest oziem-
kow dwadziestcia y ctery ragonow. A my commissarze przy-
patrujac sic dobrze peraxnieysey cadiwisi Boswiatnego, przy-
knuwamy to, isz radnego detrimentu Mosciot nie ponosi,
y owzem equaliter bierze Mosciot y J.Mt. Pleban Natuski
te commutationem x ta, wolka, przydana. Na tomy przy-
padli consentientibus ambabus partibus, et ad... quem de
iure... pro ratihabitione... remisimus. Et quoniam iuxta
... contextum erectionis pig mem. M. ac R. D. Andree Epji de
... an. 1472... miały miec J.Mt. Plebany... y successores ie-
go liberam facultatem wykopać sadzawki, Tedy J.Mt. Pod-
komorzy pozwala J.Mt. Plebanowi y successorom iego... in per-
petuum liberam piscationem in piscina bonorum Potok,
na ten cras Kopiolek, antea Brzybyłowski, iakakholoick sicciz
będzie chciat, y miedanie bez samia miary, alias iuxta
tenorem commutationis. Cuius tenor... sequitur: (vid. supra
n. 2.) Sequitur alter tenor Divisionis piscinarum ex
Actis Terrestris. Liven. Depromptus, videlicet: Terminus... et
ut supra n. 3. Sequitur alter Tenor Decreti, vigore cuius
actus psequens noster commissarialis fuit expeditus in loco
loii. Andreas de Skodory etc. ut supra n. 5. Sequitur
tenor erectionis, cuius textus... est: vid. supra n. 1. To
cras nalezy do ogrodu, ktory był J.Mt. Podkomorzy puszciz
Olgierski ogrod przy Knapiewickim w 6 ragonow, tego odstę-
puie J.Mt. Pleban de consensu suo libero et expresse, ac No-
stro, hac ratione, ie tam ma ogrody w pierwsey commutacji,
na co sic refka, wolana, podpina J.Mt. Podkomorzy Biwelski
Stanisław Liciszecki. Hoc itaq. peracto negotio, matura
inter nos deliberatione pzyhabita, licet alias non sentiamus
partes ab utring. gravatas esse, immo parti utriq. ac ceteris
pzyfatis nullum pzyiudicium intulisse, proindeq. bene consultum,
nihilominus) tamen... presentem actum... remittimus (ad Loc-
Ordinarium), et se in fidem... subscripimus, et sigilla nostra
apponi curavimus. Act. et dat. in villa Natuszyno vulgo
sic nuncupata, districtus Liven. in loco Sanctuarii dictq. ceteris
in Nat. hac die Luny 20. Aprilis A.D. 1648. Adamus Bro-
chowcki mp. Ad. Arciszewski mp. St. Kozicki mp. Ad. Paprocki mp.
Mich. Theodorowski mp. St. Arciszewski mp. Andr. Dzierzanowski
mp. S.L. W. (in Uroie. s. 118-140.)

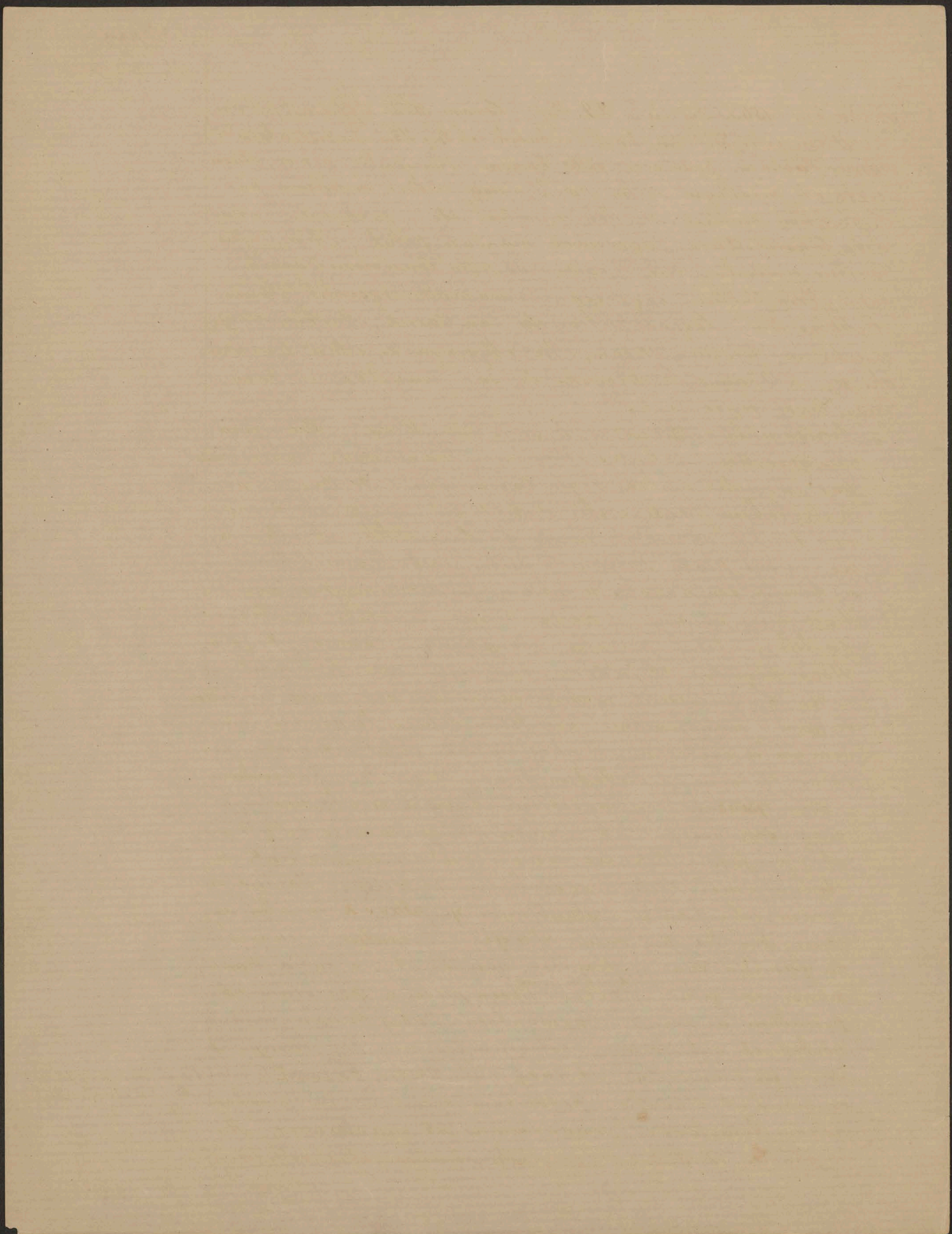
Handwritten

35

Yaxun.

36

Anno Dni 1563. die Lunę 24 Maji. Coram R.D. Officiali (Joanne Ulimiecki) G.D. Raphael Krybulski S. R. M^{ti} Revisorator, Tribunus Sachacz. possessor villę Kaxom principalis per se, Tura resta et privilegia ecclie parthi eiusq. rectori in Kaxom per S. R. M^{tem} concessa, necnon concordias etc... produxit... et ad acta consuet. Vars... ingrossari mandari petiit... Et D. Offliis iuribus predictis vicis... eadem ad Acta Consistorii Varsch... mihi Nro publico... ingrossare mandavit. Presentib. Vtibus et Mibus Dnis: Casparo Piotrowski Can. Varsch., Martino Swyżczicki in Grodziec. Plebano, Nic^o Myszyński, Stan^o Ogrodzinski ac me Joanne Trichtowski Caasar. Cons. Vars. Notario... Quar. Trar. tenor... est...

"Sigmundus Augustus D. gr. R. Pol. M. D. L. .... Significa-
mus, quod nos... volentes... commoditati meliori ecclie
parthi in villa nostra regia Kaxom, seu rectoribus illius...,
medietatem prati nostri dicti Bijel, ... incipiendo a via,
que tendit a minori Kaxom ad Kacerothki. et Maloczy-
ce, versus prata Dixewicz dicta, recto tramite tendendo,
ad finem, seu angulos montium, qui terminantur iagro pre-
diali curię ex una et Borra versus Kacerothki ex altera
partibus, ... Titulo perpetue... Donationis... damus..., presen-
tibus perpetue et in futurum, cum omni jure et... nihil... pro
nobis et... successorib. nostris... excipiendo, sed... omne ad dictam
eccliam... transfundendo, per Altem Felicem Kochowski... eius-
dem ecclie rectorem et alios eiusdem ecclie futuris tempo-
ribus rectores... medietatem prati... tenendam, habendam
... sine quacvis contradictione et impedimento nostro, et
successor. nostror. et... tenentiarior. quorumvis villę no-
stre prefate... Volentes insuper meliori commoditati re-
ctorum eiusd. ecclie... consuevere, ... rectoribus... damus... li-
beram collectionem... glandinum ^{et pasce} ~~ij. f. v. a. v. c.~~ in silvis ac
etiam subetis que vulgo ^{pasce} ~~Lagi~~ vocantur, ... cum to-
ta familia sua eo tempore, quando et pro curia Kaxo-
mensi colligebur ^{perpetue et in futurum}, necnon libera pascua peccorum et
pecudum ac omnium armentorum, absq. tamen damno
nostro et subditorum nostrorum, in omnibus campis et
silvis ac nemoribus utriusq. villę nostre Kaxom. Quae ^{similiter perpetuis}
omnibus et singulis... preestim vero bonorum nostror. ^{temporibus duratu-}
Kaxom tenentarius... Denuntiamus et mandamus, ut
prefatum V. Felicem Kochowski et alios... eiusd. ecclie recto-

res

res, iuxta presentem concessionem nostram in omnibus con-
servent, conservariq. faciant. In cuius rei testimonium... si-
gillum nostrum annulare... appendi iussimus. Dat. Vilnæ die
20 mensis Octobris, Anno Dni MDLXII. Regni vero nostri XXXIII.
Sigismundus Augustus Rex sup." Aliud Privilegium sequitur:
"Vñ in Ch. S. De. gr. Episcopo Posn. vel eius in spiritualibus Vicario
genti et discreto viro Archidiacono Posn. Raynuthius misere-
ctione Div. Tit. et Angeli presb. Cardinalis salutem et sinceram
in Dno charitatem. Ex parte Raphaelis Krybulski Sacre Regiæ
Maiestatis Lectistratoris et Trib. Sochacz. huius Posnan. Dioc.
nobis oblata petitis continebat, quod dilectus in Chr. Felix
Kochowski, pleb. eccl. in Narom, ... ad evitanda iurgia..., bona
popowko... cum omnibus iuribus... in districtu krybulicæ, iuxta
duos confines existente, et ad dictam eccliam... pertinentia,
eidem exponenti... pro decima expedita post mlocriny, villam
meneg eppalis in capitaneatu Warschovien, aut pro decima
post villam Skowa Wolia cuiusdam Nicolai Radziejewski Castel-
lani Gostinen. et Capitanei Sochacz. et post villam Wolka
Kopciowa Joannis Ciochanowski Kopers, et si id dare non pos-
sit, pro inscriptione 100 sexagenar. gros. pecuniar. mo-
netis et numeri polonicalium... super omnibus bonis suis impo-
nenda, ex quibus annuatim 6 sexagenas m. et n. pol., ratione
annui census... plebano, in festo S. Martini... annuatim... pre-
solvendi, in totum 5 ducatos de camera non excedentis, ac
cum pacto: quod, si exponens, vel eius successores bona... ab
annua præstatione census huiusmodi libera re... voluerint,
teneantur... plebanum ante dimidium annum certiorare, ut
inveniantur per exponentem et plebanum alia bona, super
quibus dictus census... imponi debet, - ac cum cum omnibus
aliis nonnullis... in evidentem eccl. utilitatem, ... salvo
tamen Aplice sedis et Ordinarii loci consensu, expensis di-
cti exponentis obtinendo, ... - dedit et concessit, prout in
quodam instrumento publico de super confecto dicitur la-
tius contineri.... Nos igitur... huiusmodi supplicationibus
acclinati, auctoritate Dni Papæ... et de eius speciali man-
dato, super hoc vivæ vocis oraculo nobis facto, circumspectio-
ni vestræ coniunctim committimus, quatenus, si, per dili-
gentem informationem, ... dationem et concessionem... hu-
iusmodi in evidentem eccl. utilitatem... cedere reperiretis,
... omnia et singula in dicto instrumento contenta, ... licita
tamen et honesta, aplice auctoritate confirmatis, om-

et neq.

neq, et singulos tam iuris, quam facti defectus supplicatis,
 eaq, omnia per utramq, partem inviolabiliter observari,
 siq, per quocumq, iudices, sublata... cuiuslibet eorum... sacle
 ritate interpretandi et diffiniendi facultate... - iudicari...
 debere, ... decernatis, non obstante fel. rec. Pauli Papae II de
 rebus ecclesiasticis non alienandis, aliisq, ... constitutionibus, ... qua-
 vis auctoritate firmatis... roboratis... Dat. Romae apud S.
 Petrum sub sigillo officii S. Junii, Pontificatus Dni
 Pape IV anno tertio." Tenor tertii privilegii sequitur:
 "Adam Lonarski D. et Ap. S. gr. confirmatus episcopus Pozn.
 et apud prefatam sedem Ser. m. Sigiismundi Augusti Regis
 Pol. etc. Orator. Significamus hinc lris nostris, missas
 huc nobis esse eiusdem Regis Mti lras, sigillo annulari
 munitas et manu Dni Petri Myskowsk. maioris secreta-
 ri subcriptas, quibus concordia inter Altem Felicem Lo-
 chowski... et G. Raphaelen Krybulski... ratione bonorum
 Krybulski dictorum Poznow. facta approbatur, quarum
 tenor... talis: Sigiismundus Augustus D. g. R. Pol.
 Significamus... exhibitas esse nobis lras concordie ex
 actis Rakocym. inter Altem Felicem Lochowski... et G.
 Raphaelen Krybulski..., occasione sopiendarum iniuria-
 rum ex parte bonorum Krybulski, dictorum Poznow, ad
 ecclesiam par. in Karom pertinentium, emanatas, supplica-
 tumq, est nobis, ut eandem... confirmare dignaremur. Qua-
 rum tenor... talis... Actum in Rakocym in curia S. R. Mti
 Sabbatho post Epiphaniam Dni, anno 1562. Presente G.
 Mathia Chadynski Capite Rakocym., coram presenti of-
 ficio capitaneali Rakocym... Alti J. Lochowski... et G.
 Raphael Krybulski... producerunt instrumentum concor-
 die inter ipsos per certos arbitros..., occasione bonorum
 (que supra) factis... quam ad acta presentia... admitti
 petierunt. Et G. Mat. Chadynski Succamer. Drohicz. Ca-
 pitaneus Rakocym..., suscepta recognitione eorum, perso-
 nali, ... admittit, cuius tenor... est: Anno 1562 die festo
 Circumcisionis Dni in curia Karonniensi. Alti J. Lochowski...
 et G. D. Raph. Krybulski... sententiarum illius Regis Mti Karom
 ... locaverunt certos arbitros amicos ad infrascriptam
 concordiam. Inprimis itaq, D. Felix Loch... locavit amicos
 duos Casparum Piotrowski. Can. Warck. Mathiam Skeran-
 ski plebanum in Glucko, Paulum Sobolewski Succamer.
 Warck. Et G. D. Raphael Krybulski locavit ex parte sua
 G.

G. D. Dñs Briceum Choromanski Vicecapit. et Stanislaum Bar-
 nycecki Sudicem castren. Sochaczow. et hoc occasione sopien-
 darum inimicitarum ex parte ~~pro~~ bonorum Trybulicre, dictorum
 Popowo, ad eccl. par. in Karom pertinentium. Inprimis... D.
 Felix Sochowski pleb., volens consulere commoditati et me-
 iori conditioni ecclesie sue in K... et ne amplius iniuriis et
 inimiciis... ex parte bonorum prefator. oriantur... bona
 ecclie Trybulicre Popowo dicta, cum omni iure, dominio etc... in
 suis... limitibus ab antiquo se extendentia, G. Raphaeli Trybul-
 ski et ipsius... successorib. resignare... debeat, consensu ta-
 men Dñi Loci Ordinarii ac Capituli Pozn. et alias lras ad id
 opportunas, etiam a sede Aplica necessarias G. D. Raphaeli Ca-
 duo sumptu et diligencia expedire tenebitur. Ita quod... Dñs
 Felix L. pleb. et eius... successores nullam habeant impedi-
 mentum ab impetitione fluris canonici, occasione commutatio-
 nis prefate, sub radio infrascripto. Et D. Raphaeli Ca... tenebitur
 pro bonis prefatis Trybulicre Popowo, dotis ecclie Karomen.
 expedire decimam post villam Mlockiny, mensq. epatus
 Posnan.,... et si non potuerit expedire..., tunc decimam post
 villam Isowa Wolia, M. D. Nic. Radziejowski... hereditariam
 et post villam Wolka Kopersiowa, hereditariam, M. Dñi Boa-
 nis Krosnowski Kopersz. Quod si eandem expedire non potue-
 rit,... debeat... inscribere et reformationem facere 100 sexa-
 genas gross. pecunie communis mon. et num. pol... na wyder-
 koff... in omnibus bonis et sortibus suis in minori Trybulicre
 et Kacnothki... A quibus 100 sexag... D. Raphaeli Ca... et eius suc-
 cessoresolvere... tenebuntur pro... festo s. Martini... 6 sexa-
 genas pecu. m. et n. pol., ratione census annui perpetue. Ca-
 su vero quod si... D. Raphael, aut ipsius successores censum
 ... eximere... voluerint, ... debeat... duobus mensibus ante de-
 cursum anni obdestinare, quatenus... cum dño Raphaeli i-
 peiusq. successoribus manu coniuncta... sollicitentur, ubi... ea-
 dem summa 100 sexag. reimponi et inscribi debeat. Et... si, et
 in quantum talia bona... inveniri non possint, ... ipse G. Ra-
 phael et success. eius summam ipsam in bonis... illius mode
 promissis inscribere... debeat... Necnon D. Ra-
 phael submittit se et obligat expedire lras a S. R. Mte
 super medietate prati dicti Biel, in longitudinem incipien-
 do a via, que tendit a minori Karom etc. (ut supra ^{in privil.} prata Dye-
 wieca dicta (ut ^{in privilegio} supra usq. ad)... partibus pro ecclia Karom... necnon
 liberam receptionem et collectionem glandium, alias ij tra, sea
 in sylvis et lagy ad bona Karom (ut in privil. usq. ad) villae u-

Sic

7 Dñm Debanum...

(Arms)

Trinse, Marom. In bonis vero Cybuliere Topowo ad vitz duntaxat
 tempora ipsius Dni Felici plebani moderni pacua libera; ^{etiam} ~~pro~~ ^{pro} ~~pro~~
 At ipse D. Raphael A. facere inscriptionem eidem Dno plebano in
 quibuscumq; actis dare sibi liberam inuisionem, alias vixit in syl
 vis... Maromien. et Cybuliere Topowo ad tempora duntaxat vitz ipsius
 Dni plebani moderni, pro fono et necessitate curis plebanalis...
 Plebanus tenebitur omnia jura sua... ad dicta bona... ad manus
 D. Raphaelis tradere, simul cum possessione bonorum, postea
 quam huc concordia effectum... suum sortietur, sub vadio... Quod
 oia... partes sibi invicem complere debent et... ratificare hinc
 ad festum s. Michaelis proximum... sub vadio 1000 flor.
 n. et m. in Regno currenti;... Si aliqua partium... huius concordie
 in parte, vel in toto non satisfecerit, predictum vadium suc
 cumbet, pro quo si se citare permiserit, in primo termino tan
 quam peremptorio, stare... atq; respondere, ad simplicemq; as
 sertionem verborum... vadium solvere, in quocumq; iudicio con
 ventus de ea re fuerit, nihilominus tamen huic concordiae
 satisfacere sub simili vadio tenebitur... In cuius rei fidem...
 Dni iudices arbitrales... et partes se subscripserunt et sigilla
 sua... appresserunt. Idem Caspar qui supra manu propria. Item
 Paulus q. s. m. p. Mathias Seczanski pleb. in Gusko m. p. Bricius
 Choromanski... m. p. Raphael Cybulski wozykij Sochaczowski Lo
 rnyerij Krobia J. M. subscripsit, m. p. et consensit. Felia Ro
 chowski... manu sua scripsit et consensit. Ea actis ca
 stren. Rakoczenien. sub sigillo terrestri rescriptum." Nos itaq;
 supplicationi ^{huc} annuentes, proinsecutas lras... ratificamus et
 confirmamus... In cuius rei fidem... sigillum n. annulare
 est appens. Dat. Vilne die 28 Augusti anno MDLXII. Re
 qui nostri XXXIII. " - Petitionem vero a nobis est, ut... ad eam con
 cordiam consensum prestare velimus. Itaq; et approbatione
 Altis Regis et nostro studio, quod in sedando inter clerum et
 equestrem ordinem iniuriis, huius praesertim turbulentis tem
 poribus, exhibere debemus, facile adducti, ... consensum non in
 viti prestamus... et ratificamus. In cuius r. f. et test. si
 gillum... apprimi fecimus, manuq; nostra propria subscri
 psimus. Dat. Neapoli 21 Novembris an. Dni MDLXII.
 Adam Lonarski D. g. Conf. ep. Pozn. m. p.
 Akta Mons. Warsz. lib. 39. sign. B. I. fol. 258-262.

Adam Lonarski D. gr. ep. Pozn. Siquificamus... Quia dum
 fungeremur onus legationis ad S. sedem App. a Ser^{mo} prim.
 et Dno Dno Sigismundo Augusto D. gr. Rege Pol... extra dioce-

(Ling)

sing., nostram essemus Tum pro parte Ill^{ris} Fel. Lochowski pleb.
ecl. par. in Marom. et G. D. Raphachis Asbulski... peti tum no-
bis extiterat, quatenus concordiam certam inter prefictas partes
occasione bonor. Kryb., dict. Pop. factam, ad acta castr. Rakow.
inscriptam et per S. R. Mtem ~~amp~~ approbatam, auctoritate
nostra ordinaria confirmaremus....; quod in effectu feci-
mus, ac lris nris patentibus, significatorialibus, de dat.
in Neapoli (ut supra)... communicavimus. Et tandem, posteaquam
Dno volente, ad disec. nrām locum... rediimus, ad petitiō-
nem... G. D. Raphachis Krybulski..., inherendo priori approba-
tioni... in Neapoli facta..., eandem concordiam.. in omnib.
et sing. eiusdem punctis... approbamus... ac robur et vim
perpetuam firmitatis obtinere debere decernimus. In cuius
r. f. et test. sigil. n. e. subimpr. Act. et dat. Warscho-
vie die lune 10 mensis Aprilis Anno Dni MDLXIV.
Leonardus Rathynski Curia^{mus} Aug^{mentum} D. Nrius nps.
Ingrossacya, na zgodanie Rafała Krybulskiego
D. 14 Kwietnia 1564 Sanie fol. 293.

At In nomine Domini amen. Ad lumen ortho-
 doxe fidei divina miseratione vocati licetsi divinis
 non est satis beneficiis tamen Nos Nicolaus in
 Kozłowo militari heres pro viribus nostris Creato-
 ri Domino supplices referentes gratias Templum
 nominis Sancto ejus necnon Honori Virginis bea-
 tissime etq; patronorum Nicolai Floriani et Cathe-
 rine exarimus, Ut autem in hacce Ecclesia laudes
 et sacrosancta persolvantur Domino misteria Domino
 populus fidem doceatur et Creatorem suum nosse
 studeat, necesse videmus venerandaq; sacramen-
 ta suscipiat necesse Duximus ut hec nostra eccle-
 sia ab aliquo proba et docto viro presbitero qu-
 beretur et ut vera sponsa custodiatur Quapro-
 pter dotem huic sponse id est huic Ecclesie assigna-
 mus ejusq; rectoribus jus perpetuum ad infra scripta
 tribuendo Et licetsi minime speramus aliquem suc-
 cessorum nostrorum jus nostrum ledere violareq;
 tamen ne posteris seculis ab aliquo degenerare ecclesia
 hec in suis redditibus ledatur et sacrilega manu ali-
 qua in bonis Deo jam dicatis injuriose tangatur
 Omnia jura ejus et proprietates describimus et pri-
 mo. Assignamus locum domus plebanali qui nu-
 merando ab ipso muro Ecclesie habebit in longum
 mensura hominis mediocris alias sagreni sexa-
 inta (vi) quatuor, nimirum mensurando hanc par-
 tem que respicit villam Dembsko. In latum vero
 accepto ^{arce} ~~noletur~~ a cornu sacristie et procedendo
 quasi ad villam Dembsko ad medium ^{arce} ~~curr~~
 inde ad ipsam viam que ducit a Kozłowo ad ^{I. jost}
 Dembsko fundum hunc pro edificiis et domo pa-
 storali designamus. Penes quam arcam est quidam
 (ager)

ager statim post ecclesiam ubi majus exstat al-
tare latus ad duos mansos qui incipit a via que
tendit Koslowo minor et protenditur usque ad gra-
nities Dembscie et ad radices montis qui est ante
granities Dembscie habet in se pratum ejusdem
latitudinis sicut et ipse ager et hic quidem
ager habet in se mansum a via que tendit ad
Koslowo minor ^{mentum} ^{numerando} ad granities Dembscie
quadringentos ^{quadringenta} ^{quod} quovis mensura continet
in se tres ulnos alias trij Tokiet. In parte vero
meridionali Ecclesie horti jacentes, in longum
ab Ecclesia ad fluvium dictum Brura, in latum
vero a piscina quam etiam pro usu plebanorum do-
namus: usque ad Torrentem quo tempore inundationis
Derivant aque quique dividit hortos: subditorum
nostrorum ab hortis de quibus nunc agitur ad me-
dium usque torrentis hec omnia ab hinc ad Ecclesiam
spectabunt nihilque inter Ecclesiam et fluvium Nobis
relinquendo. Damus itidem hortum ante maiores fo-
res Ecclesie jacentem ad viam que tendit in Dembsco
ejusdem latitudinis sicut cimiterium quem inter sub-
ditos Ecclesie dividet pro suo arbitrio futurus Ecclesie
Rector, Damus preterea in tribus campis agros
nimirum in quovis campo per duos agri mansos
tertium vero mansum pro subditis Ecclesie quod-
quod in eo locari possunt itidem in tribus campis,
seu in quovis campo per mansum unum, in campo
autem breviori qui est prope campum Patockie assi-
gnamus additamentum ad proportionem mansorum
inter additamenta subditorum nostrorum. Assigna-
mus preterea prata nimirum pratum in Chobylki et
cum toto agro in quo predictum agrum continetur hoc
est jacentia prope villam Lakrzew et hac parte

Fluvii

fluvii agrosq; pratis commixtos, quorum in hunc mo-
 dum fecimus dimensionem nimirum a fossa que
 directe respicit finem ville Rakrew eundo quasi ad
 villam Morlowo minor sunt mensure hominis alias
 Saxoneni ad inflexum fluvium Arcente viginti. In
 latum vero a fluvio ex parte Rakrew ad villam qua-
 si Dembsko procedendo sunt mensure similiter Tre-
 cente viginti. Ut autem legis divine est reddere deci-
 mas ministris Domini itaq; nos sponte et libere
 nostriq; omnes subditi ex omnibus bonis circum-
 jacentibus ubi aratum atq; seminatum fuerit
 etiam ex novalibus et quibuscvis hortib. eas fi-
 deliter reddendi perpetuam damus submissionem
 atque semper in manipulis reddituri. Insuper
 describimus ^{ita} libertates quas in posterum ha-
 bebunt Rectores Ecclesie nostre nimirum habe-
 bunt jus tabernarum propinandi liquores, libe-
 rarum. in molendino molitionem in fluvio Rzura
 liberam piscationem in sylvis pro edificiis om-
 nique usu suis cum subditis liberam habebunt
 incisionem in utraq; parte fluvii et toties quo-
 ties opus fuerit item pascua libera habebunt
 semper atq; et eorum subditi. Que omnia pro
 jure perpetuo haberi volumus omniaq; contenta
 prefate ecclesie nostre damus donamus donavi-
 musq; in convenientes maledictionem Altissimi
 exoptantes. In cujus rei testimonium sigillum
 nostrum est appensum. Actum et datum in
 Morlowo militari in die festi Sancti Michaelis
 Archangeli Anno Domini Millesimo Ducente-
 simo Quinto presentibus nobilibus viris Johanne
 in Ribno herede martino herede in Izwarocine
 Andrea in Rakrew herede Thoma advocate Rib-

menxi

nensi hocq, privilegium ~~manu~~ nostra
scriptum subscribimus

(na irodku) Nicolaus in Kozlowo militari

Oryginał w Kozłowie

widny na pergaminie na pergaminowym ozłusku

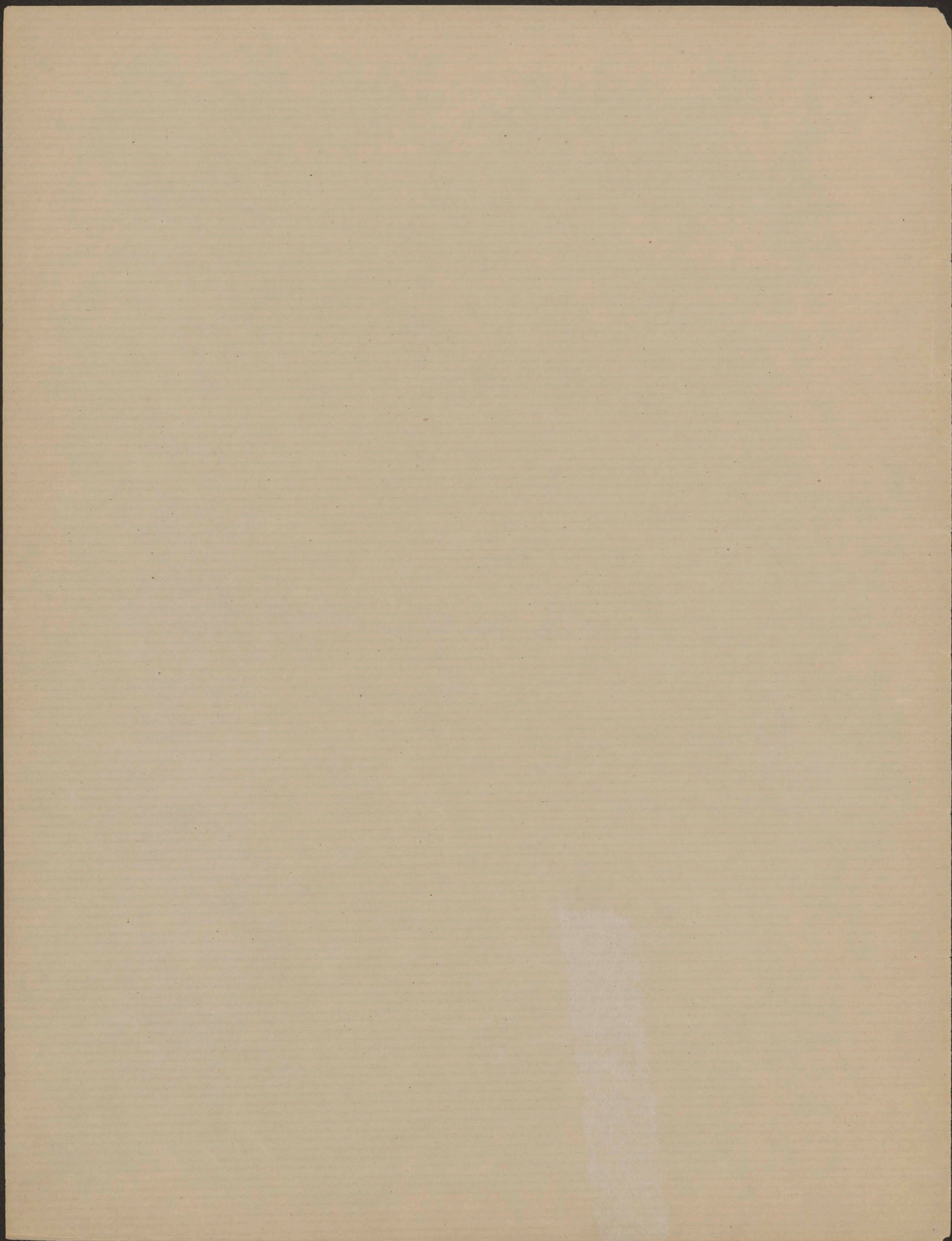
heres
wiecec w pusce odowianej okragłej; która to
puszka miała przykrywkę na rawiasach, których
ślad jeszcze pozostał. - Pod podpisem Mikodaja
jest ślad ~~już~~ ^{starego pisma} wieczytelny, w kilku wierszach,
pismo stare.

Don.

42

1. In n. D. a. Anno Nativ. Eiusdem Millmo Quadringmo sexagesimo. Indict. VIII. Pontif. N. S. C. P. D. N. D. Pii Papae Anno ipsius II° die vero Mercurii Vigesima sexta mens. Februarii, in Oppido Varsoviensi vel quati in domo murata Edinger, protunc V^o Magro D. Nicolao de Raszyńce Decret. Dre, Archidiacono Vars. in Ecclia Posnan., Vicario in Spualib. in Ducatibus Masovis gñli, mansionem habente, Ipso in audientia publica pro Tribunali sedente, In mei Notarii publ. subscripti, Actorum coram eo Scriba, Testium infrascriptorum pventia. Constitutus personaliter H^o vir Petrus de parva Mochocyno, rector eccl. par. in Grambkowo, eppli villa, Posnanien. Diocesis prope Liro, petivit tibi transsumi acta sub forma publica, et appositione Decreti super contractu et iure parochiali. De et super villis Suchodoł et Polikowo dictę Diocesis et Decimis exinde provenientibus, per Matthiam de Liro et Petrum de Grambkowo predecessores ~~et~~ plebanos iam mortuos, sub tenore:

Anno Dni Millmo Quadring^o Quadrag^o septimo. Die Martis vigesima septima mens. Junii de consensu H^o viri D. Clementis Canonici Varsovien. Surrogati Dni Joannis Iwardowski Officialis Varsovien., Matthias Plebanus de Liro et Petrus de Grambkowo Plebani Dioc. Posn., sopriendo causas quas vis movente Matthia Pleb. de Liro pro decimis Nobilium in Polikowo et Suchodoł et iure parochiali habuerunt et ad iudicium deductas dudum inter se tractaverunt, taliter, parcen-tes alterioribus Terminis et expensis, inter se concordiam fecerunt et de consensu Dni Clementis Can. Vars. Surr. D. J. Iward. Off. Vars. taliter perpetuo concordarunt. Quod predictę duę villę Suchodoł et Polikowo ad parochiam ecclie in Grambkow pertinere debent et perpetuo pertinebunt iure parochiali. Decimas vero de agris predialibus D^orum: Pauli cum filiis in Suchodoł Thycrocz. Stanislai Manchimiri, Alberti et filiorum eius, Joannis Moszusek, Stephani, Joannis et alterius Joannis heredum in Polikowo, Petrus pleb. de Grambkowo hoc anno, et Matthias pleb. de Liro alio anno alternatis vicibus percipere debent possidebunt et percipient pacifice et quiete, uno alterum non impediante, sub pena amissionis partis non tementis ad partem tenentem perpetuo et in suum, predictarum decimarum. Presentibus Discretis viris Hieronymo, Lau-

rentio

rentio et Wenceslao Varco Vicariis perpetuis Ecclesie Colleg.
Varavian. Festibus circa premissa.

Quibus actis visis et lectis, attenta ipsius D. Petri Stebani
moderni iuxta et rationi consona petitione, eundem in-
strumenta opportuna et actis una cum appositione De-
creti et sigilli sui appensione confici et tradi mihi No-
tario publico subscripto, coram ipso Actorum scriba dave-
rit et mandavit. Prostantibus Huiusmodi viris Dno Nicolao in
Kambierthowo et Petro in Lbikowo Stebanis, testib. circa
premissa vocatis specialiter et rogatis. Acta sub anno etc.
quibus supra. — Et ego Urbanus Andrej de Loppana
Cler. Posn. Dioec. publicus Imperiali authoritate Nrus...
premissis... interfui... (L. S. Officialis).

Kopia w Księżce Książki Starożytności. ff. 88-89.

Item habet (Propositus Liven. an. 1667) decimas pecuniarias in parochia
Grembkoviensi post villas Suchodoj et Polkowo legaty dietas, quas alter-
natim cum parcho Grembkoviensi percipere debet. Starożytności t. 6. s. 35.

2. In n. D. a. Ad p. r. m. Boleslaus D. g. Dux Masovis hus-
siae Ferrarum, necnon Varschovien. Mysogrodien. Rakrocymen.
Niechanov. Dnus et heres Czerwen. etc. Signif. ten. proq. tam
proq. qu. fut. har. notit. habit. quib. exp. gen. universi.
Quomodo intendentes utilitati tam nostrae quam ecclesie nrae pa-
rochialis in Livo, cum H^o Devoto nro Stan^o de Kielawino, Can.
Varsch. et Rectoris ecclesie p^{re}fati in L., de consilio Jurisperito-
rum spualium et secularium infrascriptam fecimus commu-
tationem. Videlicet hereditatem nram et villam Kropy, als
Myxothowo dictam, in distr. Czerwen. prope Livo situatam,
quam etiam pro advocatia Liveni habuimus per commuta-
tionem, in longum et latum, veluti huiusmodi hereditas Kroy-
py in suis metis, gradibus et limitibus circumferentialiter
est distincta, et limitata et quemadmodum ipsam soli de-
nuimus... p^{re}fato Stan^o Kielawski... ac Ecclesie p^{re}dictae Rectoribus
... pro hereditate tota ipsius Ecclesie in Livo, ~~et~~ iuxta Livo si-
tuata et in agros seu campos Novg Livo immensurata, ex
causa commutationis reddidimus, commutavimus... perpetue et
in q^uum. Cum omnibus et singulis utilit. fruct. redd. provent.
cens. emolum. et obvent. quib. universis... ad proqens in
dicta hereditate existentibus et accrescentibus quomodolibet
in futurum, per eundem Stan^{um} Stebanum, eccliamq. in Livo
et eius Rectores... ipsam hereditatem Kropy tenendam, ha-
bendam... pacifice et perpetueq. temporibus possidendam. Et

ut

ut predicta hereditas Kropy eo citius collocari valeat et in uberi-
ores fructus converti, ipsam de jure polonico in jus theu-
tonicum, quod Chulmense dicitur, transferimus... cum omni-
bus dispositionibus... universis. Verum.. pro huiusmodi in-
ris gratis donatione dec et singuli incolae hereditatis
predictae, singulis annis, perpetuisq, temporibus, ad quod-
libet festum S. Martini Conf. et Epyri venerandi per 6
grossos Pragen. de quolibet manso culto et possessio No-
bis et nostris successoribus... exsolvere teneantur. In
cuius recompensam volumus, quod dec et S. Incolae
hereditatis predictae, ab omnibus nostris solutionibus, exactio-
nibus, contributionibus, laboribus et a certis collectis gra-
vaminibus ipsius Terrae polonici, angariis et pangariis
quibz universis, etiam a castrorum nostrorum labori-
bus sint... exempti. Castrorum nostrorum de novo exigen-
dorum, sive construendorum laboribus exceptis, ad quos
Incolae hereditatis predictae, una cum aliis incolis in si-
mili jure locatis transire tenebuntur. Et etiam prae-
sertim excepto, quod cum Nuptias nostras aut puerorum
nostrorum sexus utriusq, nos dispositione divina cele-
brare, aut terram nostram redimere, aut aliam emere, vel
quod ab eis Nos vel quempiam ex filiis nostris captivitatem
incurrere contigerit, tunc volumus, quod incolae hereditatis
predictae tantam et talem Nobis et nostris successoribus
persolvant exactionem, quantam et qualem super alias
villas in equali jure locatas quibz duxerimus imponen-
dam. Præterea absolvimus incolas predictos ab omnibus ju-
diciis nostris omnium Judicum, subiudicum nostrorum, pa-
latinorum, Castellanos, officialium et ministerialium
quorumcumq, sic quidem, ^{ut} de cetero per eorundem non iudi-
centur, nec citentur, et citati non compareant, poena eos-
dem nulla sequente, nisi coram Plebano aut ipsius scul-
cto, iure proprio Theutonico Chulmensi ad obiecta re-
spondebunt. Item damus Plebano predicto, quod quotiescumq,
et quandocumq, Incolae hereditatis predictae mutuo se ori-
derint, toties integram poenam capitis pro se sollet.
Cum vero proprius extraneum, aut extraneus proprium
ipsius Incolae, interemerit, tunc medietatem huius-
modi poenae pro se sollet ac levabit. Inter cetera ha-
mus Plebano predicto et ipsius successoribus dec causas

Item

✓
 tam maiores quam parvas criminales et civiles iudi-
 care, carceres et patibula erigere, seu excessus et de-
 licta punire, aequalitatem poenae pro aequalitate crimi-
 nis imponendo, licet vindicta sanguinis effusionem,
 membri mutilationem, aut ultimum supplicium exigat
 et deprecatur. In cuius rei testimonium sigillum nostrum
 manus de certa Nostra scientia presentibus est appen-
 sum. Act. et dat. in Lin. fer. 2 proxima ante fest. S.
 Francisci Anno Dni Millesimo Quadring^o Quinquag^o tertio.
 Presentibus strenuo Milibz Dnis Borutha de Thalan-
 tis Vexillifero Varschovien. et Capitaneo Liwensi, Nicolao
 Tribuno Rozanensi, Andrea de Goscienoyce Vicethesaura-
 rio et Styborio Lubya. Mgro Coquina, aliisq^{ue} quam pluri-
 mis nostris fidelibus fidedignis testibus circa promissa.
 Scriptum per manus Matthiae Alberti de Tarnowo Var-
 schoviensis Canonici, Rectoris parochialis in aerebo Ec-
 clesiarum et Curis nostris cancellarii q. p. res. hab. in com.
 (L. S.) Ibid. s. 73-75.

Pod tą samą datą wydany był dyplom z potwierdzeniem uszyt-
 kich praw starego miasta Lin. ob. Kod. Dypl. Ks. Mazow.
 p. Ks. J. Lubom. str. 345.

3. Compromissus et sententia arbitralis inter Plebanum Li-
 wensem et Plebanum in Iniewnik ratione alternarum
 decimarum post villas certas, et iuris parochialis ca-
 rundem villarum. A. D. 1464. die Martis 2 Octobris. Ex
 Actis Consist. Varsch. Exstat in Archivo Eccl^{ie} Liwen. in
 pergameno authentica. Ibid. s.

Księga Wzrostu Święcieckiego s. 99.

4. Alexander Eppus Servus servorum Dei. Dilecto filio Iaco-
 bo Marczewski, Rectori parochialis eccl^{ie} in Lin. Rozanien. Vice.
 salutem et ap. bened. Cum a Nobis petitur quod iustum est et
 honestum, tam vigor aequitatis, quam ordo exigit rationis, ut
 id per sollicitudinem officii nostri ad delictum perducatur ef-
 fectum. Eapropter Dilecte in Dno Fili, tuis iustis postulatio-
 nibus grato concurrentes assensu oēs libertates et immu-
 nitates a predecessoribus nostris Dnis Pontificibus, sive per
 privilegia et alia indulgta tibi et eidem eccl^{ie} concessas,
 necnon libertates et exemptiones, secularium exactionum
 a Regibus et principibus et aliis Christi fidelibus tibi et
 eccl^{ie} praedicta rationabiliter indulgtas, praesertim autem
 decimas primario census fructus, redditus, proventus, agros
 possessiones

possessionses, hortos, prata, pascuas, nemora, sylvas, iura,
iurisdictiones et alia Bora ad dictam ecclesiam legitime
spectantia, sicut ea oia iuste et pacifice possides, tibi
et per te eidem ecclesie auctoritate apostolica confirmamus
et presentis scripti patrocinio communimus. Salva in
predictis Decerni moderatione Concilii Generalis. Nulli
ergo hominum liceat et... Dat. Romae apud S. Petrum
Anno Incarn. Unice Millmo Quingentesimo Nonis Novemb.
Pontificatus nostri anno Nono. A. De Buccabellis.

A. Viner. L. Cor. S. Fortius. (L. S. plumbei cum expressa
effigie Divorum Petri et Pauli Apostolorum.) Ibid. s. 72.

4. A. D. 1518. die Martis, 2 Martii. in Consistorio Varsov. 4.

Gsa Catharina Thargonina in Gniewnik hakrowo ha-
doszyna hereditaria, censum annuum 5 Marcar. et 50 se-
xagenis proveniente in bonis suis inscribit pro duabus
Missis in qualibet Septimana per altaristam absolventis.

Hae fundatio Altaris seu Inscriptio in Metrica Ducum
Masoviae A. D. 1523 fer. 3 in Octava Epiphaniae per eandem
Gsam recognita. Cuius Inscriptionis copia non authenti-
ca ex praedicta Metrica transumpta, tum et ordinatio praef-
atae summis inscriptae et Missarum absolventiarum per
R. Vittum Paschalem Can. Vars. Reg. Liven. authentica
exstat in Fasciculo Munimentorum ecclesiae Liven. Ibid. s. 98.

5. In. m. D. a. Ad p. r. mem. Nos Petrus D. g. Ep. Posn. et
Reg. Pol. Vicelancellarius. Significamus... Quia cum Exe-
cutores Testamenti et. N. Martini Polikowski, satisfaciendo ut
finis eius voluntati, octo sexagenas gr. num. et mon. pol.
consueti, 60 grosos in quamlibet sexagenam computando,
pro 100 sexagenis gr. per eundem Martinum Polikowski
derelictis, in et super certis bonis hereditariis terrestribus,
foro et titulo redemptionis emptas et comparatas, prout
in litteris Illustrissimum Principum et Ducum Stanislai et
Janusii Masoviae Ducum, ipsorum sigillo sigillatis latius
vidimus contineri, pro dote Altaris in ecclesia parochiali
Liveni ad hon. Omnip. Dei, Assumptionis Glor. Mariae
Eius V. Mariae, necnon S. Michaelis Archang. Stanislai
Epri et Mart. gloriosi, Martini Epri et Conf. et S. Mariae
Magdalene fundandi et erigendi dederint... Nobis debita
cum instantia supplicando, quatenus dictum Altare eri-
gere et in beneficium ecclasticum creare auctoritate nostra

ordinaria

ordinaria dignaremur. Nos... votis dicti Martini P.
annuentes, Crida per Officialem nostrum Varschovien. pro-
missa, et in termino eius nemine contradicente, litteris
significatorialibus pro erectione facienda Decretis, dictum
Altare in ecl. par. Liven. in Capella S. Nicolai, ad ma-
num sinistram intrando eandem ecclesiam, constructa,
Chr. nom. inv. exedimus, erigimusq. etc... Eidemq. Altari
eiusq. pro tempore Altaristae seu ministris, praedictum cen-
sum 8 sexag. appropriamus... autoritate nostra ordi-
naria, harum serie litterarum, illumq. immunitati ecl.
ita incorporamus, ut pro eius repetitione et oi actione
ad forum Iudicis saeculi semper habeatur recursus. Sed
quia dictus census sub redemptionis titulo exeat compa-
ratus, volumus, ut quotiescumq. in toto vel in parte fue-
rit redemptus, pecunia capitalis soluta in manibus Alta-
ristae et Patronorum praenominati Altaris... reponi debeat
et alii census quantocius in aliis bonis... comparari. Cuius
vero patronatus et presentandi memorati Altaris successo-
ribus legitimi dicti Martini P. perpetuo reservamus. Et
quia benef. dat. pr. off. statuimus, quod Altarista... tres
Missas: unam de S. Trinitate, 2am de Bma V. Maria et ter-
tiam pro defunctis qualibet septimana..., diebus quibus pla-
uerit per se, vel per alium idoneum presbyterum legere
... sit adstrictus... In quot. diem etc... fidem etc... Act. et
Dat. in Piotrkow Anno a Nat. Dni Millesimo Quing^{mo} vige-
simo primo. Indictione octava nona, Die vero solis, 15 De-
cembr. Pontif. St. P. N. D. Leonis Div. prov. Caput etc X. An-
no nono. Prosentibus Aflib. et Vlib. viris Dnis Andrea Krzy-
ski Proposito, Sebastiano Opalenicki Custode Ecl. Cathed. no-
strae, Jacobo de Oborniki Decr. Dre Prop. Ecl. S. Maris Magi.
Posnanien. Cancellario nro, Martino Gorynski Krusawi-
sen. Can. Notario et Nicolao Rudnicki Pleb. in Radomi-
na et Altar. Ecl. Cracov. Capellano nostro, testibus
ad praemissa vocatis atq. rogatis. Et ego Stanislaus Bat-
thazaris de Sandomiria Cler. Dioc. Cracov. publ. auth.
apost. Notarius... et facti praesentis scriba... praesentibus
interfui etc... (L. S. Episcopalis). Ibid. s. 90-91.

U Diaseckiego niema, wzmianki o tej fundacji; raportuje jui i pa-
mięć o niej sągająca. Swięciński, zaś mówi: „ze Mera (o tej erekcyi wymie-
nione) nie odprawiają, iż od nieprawidłowych exarow, płać niedbalstwo iro-
bocera, który nie wspomina iż o katarzynie cymare”. (Swięciński. str. 54.

6. Decretum per Arbitros latum ratione Deimus alternatim
cum R. Tarcho in Dniewnik Dioc. Plocen. de villis Nthum
Roguszyna omnibus, scil. Starego et Nowego als Lesni-
koro, Decie, Wypychy et Noyerewo. A.D. 1523. die Mer-
curii 26 Augusti ex Actis Cons. seu Curis Ill^{mi} Loci Or-
dinaru Plocen., aut sede eiusd. vacante, potius Archi-
diaconi et Administratoris Plocen. extractum. Estat
in ecclia Liwen. in pergamento unum, et in papyro
aliud authenticum. *Ibid.* s. 99.

7. Sigismundus D. g. Rex Pol. etc. Significamus... Quia
exhibitum est coram Nobis rescriptum ex Libro Terrestri
Warschov. Sigillo Ducali obsignatum pro parte Univer-
sitis Mansionariorum ecclie Liwensis, continens in se
Decretum Conventionis Gub^{is} Iudiciariis fer. 2 post Trin-
itatem Reminiscere A.D. Mil^{mo} Quing^{mo} vigesimo quinto.
In presentia Ill^{mi} D. Janussii Ducis Masovis, dum ageret in
humanis, per universos Consiliarios Ducatus Masovis ad
acta huiusmodi Decreti in Libro Warsch. expresse descriptos
latum. Quo decreto ipsi Consilarii ex commissione p^{re}fati
D. Ducis, exaudita petitione et diligentia Executorum
Testamenti Ill^{mi} ot. D. Annae Masovis Ducis, super funda-
tione et erectione Mansionariorum in Ebar. Liwensi,
in et super Theloneo Nuxensi Terrestri. Quod Theloneum
p^{re}dicta D. Anna in testamento suo pro p^{re}fata Mansio-
naria designaverat, Considerata etiam magna di-
minutione proventuum Ducalium et decremento, vo-
lentes nihilominus satisfacere desiderio eiusd. Dⁿⁱ Ducis,
septem Mansionarios in ead. eccl. Liw. perpetuo Dura-
tuos constituerunt et ordinauerunt de consensu et
voluntate speciali Ill^{mi} D. Ducis. Quos Manrios Pleba-
nus Liw. pro tempore existens providere debet ex Deci-
mis suis secundum ordinationem, quam Plebanus mo-
dernus V^{tr}o Nicolaus Lukowski Prop. Eccl. Warsch. et
Anne cancellarius Ducatus Masovis cum D. Duce con-
clusisset et constitueret. Ita tamen, quod ipse Ple-
banus ex tunc et in perp. habeat Decimas manip. dis
gr. et sem. cum lanapalibus ex agris oibus in utraq^{ue}
Liw et villa Anne Ducali, ad presens vero nostra Re-
gia, dicta Czerwonka. Decimis pecuniariis et fru-
mentariis, als. Sepne, quas antea Plebani ex quadam
conuetudine de p^{re}fatis agris civilibus et Czerwonka

Tolle

sollebant, amodo extinctis et mortificatis perpetuo. Hoc
etiam expresso. Quod dicti Maurii ad pfatum Theloneum
Murense et eius proventus nullum ius et interesse ha-
bebunt in perp., sed in hac provisione Decimarum debent
esse contenti, prout ea oia in dicto Rescripto nobis
exhibito vidimus plenius contineri. — Supplicatumq, est
nobis eorundem Mauriorum noie, ut nos, tanquam Pa-
tronus illius ecclesie, Decretum et Ordinationem Conven-
tus Gulis suprascriptam... autoritate nra Regia... con-
firmare et in executionem debitam ponere inquare-
mur. Nos vero considerantes, Decretum et Ordinatio-
nem pdictam totius Senatusconsulto et de Consensu
pfati P. Ducis pro cultu Divino augendo rite et bene
factum esse, ipsum Decretum et oia in illo contenta
in oibus punctis... confirmamus de certa scientia et
deliberatione nra Regia... Quocirca tibi G. Joanni
Nabortho Capitano moderno Livensi et aliis Capita-
neis pro tempore existentibus districte precipiendoman-
damus, Quatenus des et singulos Oppidanos et villa-
rum agros colentes in utraq, Livo et Lierwonka... ad
extradendam decimam manipul... Plebanis... iuxta
continentiam Decreti pdicti astringas et compellas in
effectu, ipsumq, Decretum conventionale per Nos approba-
tum exequaris, pro debito officii tui et gratia nra secus
facere non ausurus. Har. testio litt. quib. sigil. n. est app.
Act. et Dat. Cracovis Aet. 2 post Divicani Reminiscere
A. D. Millmo Quingmo vigesimo septimo. Regni vero nri
an. 21. Petrus Ep. et Vicelans. Regni. Relatio eiusd. Be-
atri Ep. Cracov. etc. (V. I. Regni). Ibid. s. 77-78.
8. Sigismundus III D. g. R. Pol. etc... Significamus...
reperas esse in Actis Cancellariis nris Minoris Bras in-
scriptas...: „A. D. Millmo Quingmo vigesimo sexto.
Divica Oculi. Varcaviz. In pscntia Mofcor. Vlium et Esor.
Felicis de Brzeskie Palatini Marovic et Capit. Licchanov,
Joannis de Wola Chinowska Visnen., Petri Mopytowski
Mysogrod. Castellatorum, Jacobi de Krowiany Marchali
Ducatus Maz., Nicolai de Bukow Regp. Vars. et eiusd. Du-
catus Cancellarii, Alberti Topielski Canonici et Vicelans,
Thomis Sokolowski Custodis, Stanislai Strzelco Scholast. et
Offlis Vars., Pauli Topielski lan. Vars., Pauli Brzeski
Succamerarii Licchanov. et Capit. Lomzen., Gabrielis

Tarso de Archarewice Ducis Ducalis et alior. mul-
 tor. fidedignor. Illmo Princeps ac D. D. Janussius D. g. Dux
 Maz. Rus. etc. zelo devotionis accensus pro amplitudine
 et laude Dei Opt. et Creatoris sui, eiusq. Gmitr. B^{mo} V.
 Marię et S. Joannis Patronorum, satisfaciendo volunta-
 ti et ordinationi Illmo St. Dns Ducis Aug^{us} Matris sue
 charissimę, quę dum viveret, Manriam in Bar. Liven.
 instituit, per septem presbyteros decantand. Quam in
 Theloneo Muren. quod suis pecuniis exemerat, fundave-
 rat et pro dictis Manriis donaverat. Eandem donationem
 ratam habendo dictę Manrię pro fundo et victu presby-
 terorum, totum Theloneum Murense, seu oēs proventus
 ex eo provenientes, pro remedio et salute animarum
 Illmo Ducum Maz. progenitorum suorum, Matris An-
 g^{us}, Stanislai fratris ac sua, dedit, donavit et inscripsit,
 datq... per presentes perpetue et in dñum, per ipsos Man-
 sionarios tollendum, levandum etc.. Qui quid. Manrii
 Horas Canonicas de B. Virg. cum Missa, iuxta volunta-
 tem... Aug^{us} cantare debebunt... Quod quid. Theloneum
 libertati et immunitati eccl^{ie}... adscripsit... "... Cras p^{er}
 insertas ex iisd. actis describi et authenticę extrahi
 mandavimus. In cuius r. fid. etc... Dat. Varavię, die
 ultima Martii. An. Mill^{mo} sex^{to} vigesimo. Reghorum
 n^{ost}orum Polonię 33°, Succię 28°. Andreas Lipski Ep^{us}
 Luceorien. etc... Johannes Szafarski (L. S. Regni). *Ibid* s. 75-76.

9. Decretum, seu sententia lata vigore commissionis inter R^{em}
 D. Joannem Ep^{um} Pozn. et R. Plebanum Liven. (Nicolaum Lukow-
 ski ratione decimę manipularis post villam Wola Ossowinska seu
 Grabowice in Cons. Varsov. A. D. 1531 die Mercurii 29 Martii
 Ebat copia non authentica. — *Ibid*. s. 99.

10. Erectio Altaris Presbyterorum Fraternitatis Decanatus Liven.
 pro quo Altari census annui tres marę in bonis Wiazowno
 et Maniskie sunt inscriptę in Cons. Varsov. A. D. 1535 die
 Jovis 23 Decemb. *Ibid*. s. 98.

11. N. Paulus Ossowinski obligat se Decimam manip. post
 prędium et araturas colonorum de integro solvere in Cons.
 Varsov. A. 1536. Die Veneris 6 Septembr. Ebat extractum
 authenticum in Archivo eccl^{ie} Lw. — *Ibid*. s. 99.

neque, caueas legitimas, cur promissa fieri non debuissent,
allegasset... Titulum parochialis predictæ... extinguendum,
et loco ipsius Propositorum una cum septem Manriis et
octavo Artium Baccalaureo Scholæ Rectore denuo erigen-
dum duximus, prout suppressimus et erigimus in Dei
noie per presentes, Volentes et decernentes, quod deinceps
futuris temporibus non Rector seu Plebanus, sed Propo-
situs E. Par. in Liro ab omnibus... nominetur. Cui quidem
Dno Proposito... l. Decimas manip. et grani post agricul-
turas villarum et prægiorum, proventusq. dec. et sing.,
item fundum et villam Myeroki ad plebanum in Liro
ex antiquo pertinentes, relinquimus et reservamus, ex-
ceptis infrascriptis, per ipsum R. D. Matthiam... septem
Manriis donatis et assignatis, h. e. Decima primaria op-
pidi Liro antiqui et novi, item decimis manipularibus
post agriculturas in Polaxie et Kawady pridem ex an-
tiquo ad Plebanum Liroen. pertinentibus. Nunc vero et
in posterum ex cessione pfati D. Matthie de Jerow... de
consensu Patroni, coram nobis legitime facta, per 7
Manrios Liroen. percipiendis, una cum decimis aliis ab
antiquo ad Vicarios Liroen. spectantibus..., quibus etiam
ex nunc utentur prefati Manrii et inter se ea aequo
divident. Baccalaureus vero Scholæ Rector oibus obven-
tionibus et decimis contentus erit, quibus alii Scholæ Recto-
res antea contenti erant. Postquam vero sic institimus
et ordinationem fecimus, ad erectionem et institutionem
ulteriorem Manriæ seu Manriorum in ecclia pfata Liroen.
et eius Propositi procedendum duximus, prout, Christi noie
invocato, quod felix et faustum perpetuis temporibus opta-
mus, ex Plebano oppidi Liro Propositum,.... necnon 7 Manrios
nuncupatos, quas (Manrias) 7 viri idonei actu presbyteri,
per ipsum Propositum pro tempore existentem presenta-
ti et instituti, ~~ex~~ possidebunt, erigimus,.... Ita videlicet,
quod deinceps in ipsa E. Par. in Liro non Plebanus, sed Propo-
situs, R. D. Matthias a Jerow... et eius successores appellari
debeant..., qui habebunt facultatem... perpetuis temporibus...
sacerdotes ad Mansionarias... eligendi, instituendi
et investiendi. Qui quidem Manrii debebunt esse actu pres-
byteri, nec alii admitti poterunt Clerici inferiores. Quorum
vita... et conversatio laudabilis esse debet; quibus etiam
clausa erit potestas alia beneficia obtinendi, sed ipsas

(Ergbendis)

Presbenda seu Manrii monoculares esse... debebunt. Colu-
mus autem et decernimus, ut p[re]fati q[ui] Manrii per se,
Rector vero schol[ar]u[m] per se vel idoneum substitutum singu-
lis diebus ferialibus et festivis teneantur concinne et de-
voto cantare in E. Par. Matutinas et o[mn]es Horas canonicas
minores de B. et Gl. V. Maria, qu[ae] absq[ue] o[mn]i controversia
sedula Deprecatoria existit apud D. N. Jesum Chr. Filium
suum dilectissimum pro peccatis o[mn]ium populorum; necnon
Missam pro Matura, cure et more E. Cathed. Roman. o[mn]es
simul singulis diebus, cum collecta de festo B. V. Mari[ae]
Aunc. occurrente, cantare u. debeant. Teneantur deniq[ue] p[re]fati
Manrii in ead. E. Par. quotidie incedere superpellicia et u-
nicuiq[ue] processioni, Thurificationi alijsq[ue] officiis... interesse,
et p[re]cepto... in o[mn]ibus licitis et honestis, et p[ar]ticularim ad cul-
tum divinum et regimen animarum pertinentibus, tan-
quam suo Ep[iscop]ato, ipsiusq[ue] Vicesgerenti obedire, et in pro-
cessionibus, Thurificationibus, stationibus, matutinis, dum
a Choro clericorum canuntur, Missis et Vesperis diebus so-
lemnibus et celebribus superpellicia interesse teneantur
et sint astricti; atq[ue] eos insuper volumus... obligatos ad
observationem statutorum per ipsum D. P[re]positum lauda-
torum... laudandorum, dummodo non sint sacris canoni-
bus contraria. In o[mn]ibus vero actionibus v[er]is ipsi Manrii
P[re]cepto, seu eius Vicep[re]cepto debebunt esse subiecti et obedi-
entes. Delinquentes vero et ab officio viri boni et honesti sa-
cerdotis discedentes, congregatis Fratribus, corrigere et e-
mendare, ac ad officium reducere, adhibitis etiam p[re]iis arbi-
trariis... debeat, servato ordine St. canonum et Statutorum.
Si quis vero adeo rebellis et contumax, quod Deus avertat,
... repertus fuerit, (ut) vel post trime[m] P[re]positi vel Vicep[re]p[ositi]
admonitionem v[er]tam... non emendaverit, et ad officium redi-
re non curaverit, eius... Manria post Decretum commune P[re]p[ositi]
etiam Collegii Manriorum vacare censeatur ipso facto,
et ad eam... P[re]ceptus... alium p[re]sbyterum instituere... debeat.
Statuimus quoq[ue]... ut ipsi Manrii in singulis Matutinis et
Vesperis vicem solennium et celebrium Versiculos cum Re-
sponsorijs simul et Gloria Patri etc. cantare et intonare
more aliarum Eccliarum, in quibus huiusmodi... Manrii exi-
stunt, - Ille autem Manrius, qui Missam Matutam in vi-
ce sua cantabit, liber erit illis diebus a cantandis horis
canonicis, p[re]ter Vesperas, Completorium et Matutinum.

Curam

12. Sigismundus D. g. R. Pol. etc... Manifestum facimus...
Quia Nos cupientes cultum Divinum in E. Par. in oppido nro
Liw, juris patronatus nri Regii, augeri V^o Matthias de Sexow
Archidiacono Varoch., Thesauri nri Notario et eiusd. Ecclesie
Parocho, de Nobis bene merito annuimus et consensimus,
ut in ea ipsa ecclesia Mansionarios instituire et pro ipso-
rum sustentatione ac victu Decimas ~~parvas~~ aliquas ad
Plebanatum eiusq. Rectorem... pertinentes... assignare....
Ita tamen, ut per Loci ordinarium provideatur, quod etiam
post ademptionem a plebanatu p^{re}fato eiusmodi Decima-
rum seu proventuum, Parochus... onera ei incumbencia
commode explere, vitamq. suam de residuis proventibus
honeste sustentare... valeat. Quas quidem Decimas sive
proventus per eundem Parochum ex arbitrio Loci ordina-
rii dictis Manriis assignandas seu assignatas ipsi Man-
tionarii... possidebunt et utifruentur... sine ullius contra-
dictione perpetuo et in quum. Flax. Testio l^orum quib. sigil.
n. e. apper. Dat. in Bradom fer. 6 in Vigilia St. Philippi et
Jacobi Apost. A. D. Mill^{mo} Quing^{mo} quadragesimo. Reg. vero
nri an. 34. Samuel Ep. Chelmen. Relatio R^{mi} in Christo Pa-
tris Dni Samuelis Maciejowski Ep. Chelm. R. P. Vicelane.
(L. S. Regni). — Obid. s. 87.

13. In n. D. a. Ad r. m. sempit.... Nos Sebastianus D. g.
Ep. Pozn. Universis... significamus. Quod cum R. D. Mat-
thias a Sexow Archid. E. Col. Varoch. in E. Cathed. Pozn. Cano-
nicus Gnesn. et Parochialis in Liw Possessor et Rector, pium
desiderium perficere cuperet, totam Nobis Declaravit,
non vulgare laudis Divinus in E. Par. in opp. Liw fieri
posse incrementum, si extincto Plebani titulo ipsum
in propositum et certum et numerum Manriorum ex
dicta parochiali in Liw, que sufficienter in proventi-
bus existit dotata, erigendorum comutarem, acceden-
te ad id consensu Cler^{ici} Principis et Dni Dni Sigismundi
D. g. Regis Pol. etc... cuius (consensus) tenor... est talis:
"Sigismundus etc... (ut supra^m numero p^{re}semine p^{re}terito)..."
Supplicationibus itaq. permoti Dni Matthias a Sexow... et
... cultui Divino illius loci et totius parochie paterne pro-
videre cupientes, ad extinctionem tituli sui p^{re}dicti ac ad
erectionem Mansionariorum procedendum duximus.... No-
stras citationis l^oras in vim tridg... duximus p^{re}mittendas.
On cuius quid. tridg... termino, cum nullus comparuisset
(over)

Curam autem animarum et verbi Divini predicationem
 Mauri ita inter se dividunt, ut singulis septimanis sin-
 guli, sive bini, ad regimen ecclie et curam animarum di-
 ligenter attendant, quemadmodum Vicarii una cum Flo-
 bano id antea consueverant... In Pascha vero sive in heb-
 domada sancta eum morem in Floris B. V. Mariæ obser-
 vari volumus..., quem ecclia nostra cathedr. Roman. observat.
 Ultra vero predictam Missam Matutam in laudem Glor. &
 Virginis Mariæ una cum officio Horarum canonicarum
 singulis diebus decantandam, etiam ipsi Mauri ordinem
 competentem et de canenda Summa Missa singulis die-
 bus per annum inter se tenebunt... Item in Dalmaticis
 ad Altare circa s. Missæ officium preposito, vel Vicepre-
 posito, aut cuiusvis Presbyteri vel confratri, sacrificium
 Missæ diebus festis et solemnibus peragenti, cum debito
 honore et reverentia ministrare, et sacrosanctum E-
 vangelium Dni una cum Ep'ta, prout ad quemquam illo-
 rum pertinebit, pronuntiare, prout vices ipsorum... per Pre-
 positum, distribuuntur. Tenebuntur præterea duas Missas
 singulis Quatuor Temporibus anni, præter Matutam can-
 satam, et Summam Missam, unam pro Maestrate Regia
 Fundatoribus... et coadiutoribus præsentis Institutiois divisi,
 aliam vero pro defunctis celebrare... Ad hæc etiam Singu-
 lis anni Quatuor Temporibus Officium Vigiliarum sub 9
 lectionibus, cum laudibus et orationibus consuetis, necnon
 Missam pro defunctis Fidelibus... præsertim pro Patronis ecclie
 prædictæ et fundatoribus, sub Introitu, qui incipit: Si enim
 credimus, celebrare... teneantur. Item canticum... Salve
Regina post Completorium, vel Regina celi, pro ratione
 temporis cum Collectis competentibus decantare teneantur.
 Quod quidem diligenter ab eis et a quolibet eorum observa-
 ri debet, ut nemini illorum, nisi exprocente id gravi et ur-
 gente aliquo casu, ut ab ecclia prædicta absesse diutius liceat,
 quam ad 2 hebdomadas. In gravi tamen causa, accepta a
 Prepto vel Viceprepo. venia, cum consensu Mauriorum pote-
 rit ad longius aliquod tempus Preptus cum eo dispensare. Ita
 tamen ut alius in eius locum idoneus presbyter de consensu
 Prepti substituat, et premium illi de proventibus ab-
 sentis decernatur... Presbyter, qui morbum aliquem... incide-
 rit, debet esse liber ab omni eccl'ico onere, sorte tamen eum
 concernente nihilominus integra manente. In festis au-
 tem maioribus solemnibus et duplicibus Preptus perso-
 naliter

maliter residens Matutinum et utraq, Vesperas, Missas et
Officia per se celebrare tenebitur, et absentis loco Vicepro-
positus supplere debet, excepta infirmitate, aut in facto
Ecclis, vel in aliqua honesta alia absentia, in qua tamen
hebdomadarius Vicepropositi (vices Propositi?), aut Vicepro-
positus supplebit. Ipse itaq, Propositus... ut caput, et Maurii
ut membra, quam fraterne vivant in Spiritu Dei, h. e. in cha-
ritate et castitate, et in oi virtute comaneant, anteponentes
in cordibus suis vitis eius caducis unanimitem Spiritus, velum,
sanctam modestiam, honestatem et virtutem, atq, sanctam
exemplaritatem, religiosq, vitis famam, quibus nihil prostan-
tius et prosertim homini in quilibet constituto. Officia
insuper diurna et nocturna cum devotione et diligentia,
cumq, timore Dei sollicite, non festinando, neq, balbutiendo,
sed concinne et tractim canendo, in Dei noie perficiant, Deo
Summo in honorem et Eius Glorie V. Mariis in laudem, homi-
nibus vero in salutiferum exemplum, ut ipso Rectore et Du-
ce per huc sancta pietatis opera.... mereamur... in caelis re-
munerari. Singuli autem praedictorum Mauriorum presentati,
cum ad... Maurias recipiuntur, unum fertorem pecun.
usuales pro ineundo ingressu solvere erunt stricti. Quis pe-
cunia ad victam communem pro reparatione domus, cum
aliis pecuniis ex animadversione, iuxta Statuta, in negli-
gentes collectis conservabitur. Institutio autem et Investitu-
... Mauriorum... modo infrascripto observari debet, videlicet:
Coram Vobis Dne Notarie publice et DD. Festibus ad hoc specia-
liter vocatis et rogatis, Ego N. Propositus Mauriorum Ecclis
in Livo, auctoritate Rm in th. P. D. Epipi Doon. ad hoc mihi
concessa et attributa vigore privilegii et erectionis, ad Man-
dionariam Ecclis Livo. vacantem post mortem (v. per resigna-
tionem. v. per privationem) talis etc. Ac confirmo, instituo ac
investio in fratremq, recipio, Stallum in choro in parte (de-
stra v. sinistra) eiusd. Ecclis, cameram seu habitationem in
domo Mauriorum, vocem in capitulo, in quantum mihi est
concessum, tibi assigno. In noie P. et L. et Sp. S. amen.
Iuramentum vero... in receptione... Maurii praestabunt... huius-
modi: „Ego N. iuro ad d. Dei Evangelia, quod ordinationes erectio-
nis Mauriorum, necnon jura, statuta, consuetudines anti-
quas et novas de unanimi nostrum, tam Propti, quam con-
fratrum consensu factas et fiendas et approbatas, Universi-
tatis Mauriorum in Livo, pro posse bona fide servabo. Se-
creta

creta et consilia capituli, quae mihi fuerint revelata, in
 damnum et praesudicium eorum nulli pandam, et univer-
 sitatis commodum ubique salubriter procurabo, nihil alie-
 nari in ecclesia indebite permittam, alienata ad ius et
 proprietatem ecclesiarum omnibus iustis modis et rationibus, quibus
 potero, revocabo; et obedientiam in licitis et honestis
 preceptis et Maioribus meis promitto. Sic me Deus adiu-
 vet et Ss. Dei Evangelia. — Insuper ordinamus ut pro-
 curatores seu Vicarii eiusd. ecclesiarum per preceptum et com-
 munitatem Parochianorum, iuxta antiquam consuetu-
 dinem hactenus servatam, ac iuxta statuta provin-
 cialia, certo aliquo die eligantur, qui pecuniam et ele-
 mosynas ad usum ecclesiarum datas colligant et conservent,
 ex quibus vinum et farinam ad hostias et sacrificia
 Missarum necessaria et ceram coemant et provideant,
 cum scientia tamen et voluntate precepti et Maioriorum.
 Cui (precepto) de omnibus perceptis et expensis annis sin-
 gulis debitam facere debent rationem. Quod si pecuniae
 ex elemosynis collectae non sufficerent pro vino, hostiis
 et cera comparandis, ceterum ex aliis obventionibus et
 proventibus defectus suppleatur... Ut autem praemissa omnia
 ... robore obtineant perpetuae firmitatis... praesentes litteras
 scribi et per Notarium... subscribi, et sigilli nostri ap-
 pensione fecimus communitari. Act. et Dat. in Varsavia
 A. D. Mill^{mo} Quing^{mo} Quadragesimo secundo. Indict. XV.
 Pontif. Ss. in Ch. P. D. N. D. Pauli 2. pro. Vap^{is} III an-
 no VIII°, die 29 mens. Martii. Praesentibus tunc Vrb. ac G^{ra}.
 DD. Joanne Satimowski Archidiacono Calusien. Poznan. et Sen-
 domiriens. etc. Canonico, cancellario, Stanislao Golanski can.
 Calusien., Felice Chojnowski Artium et Med. Doc. precepto
 ecclesiarum in Parochia, Thiesio, — Stan^o Oczkowski Marschallo,
 Hieronymo Burenski Thesaurario et Adam Skweciachen
 Suisore et aliis quam plurib. fid. sig. familiarib. Curiae
 nostrae, Testib. ad praemissa adhibitis et requisitis.

Et ego Martinus Josephi de Gnesna eiusd. Dioc. Cleric.
 s. auth. ap. publ. etc. Notarius... praesentis... interfui
 etc... (sign. Notarii) (L. S. Episcopalis.) — Ibid. s. 65-71.

14. A. D. 1545. fer. 4. post Trinitatem Oculi Quadragesimalem
 coram Actis Castren. Liven. N. Nicolaus ol. Stanislai Dnie-
 rzanowski 2 marcas census annui, a summa princ. 20
 sexag., pro mensa communi Maioriorum Liven. in bonis
 suis Dzierzanowo inscribit. Inscriptio haec ingrossata ad

Acta

Acta Cons. Vars. A. D. 1556. die Saturni 4 Januarii. — Ibid. s. 99.
 15. Sigismundus Augustus D. g. Rex Pol. ... Significamus... Quia
 cum intellexissemus Providos Consulem, Consulares totumq; Magi-
 stratum, consentiente etiam ad id populo omni, seu communitate
 oppidi nostri Livo, vendidisse perpetuo, in vim tamen re-
 emptionis, als na wyderkaff. Executoribus Testamenti Pro-
 vidi ol. Pauli Hannitonsoris, eorundem etiam, dum viveret,
 civis, censum annuum... 9 floren. et 10 gros. (30 grossas
 in 1 flor. computando) num. et mon. pol. singulis annis
 Altaristis altaris istic in qde sua parochiali erigendi et
 fundandi, ex bonis suis omnibus... et redditibus eiusdem op-
 pidi et prestorii solvendum. Supplicationumq; est Nobis etc...
 Cui supplicationi annuentes... contractum inter... oppidanos
 et Executores Testamenti... approbamus... et erectionem Al-
 taris eiusmodi fieri, censumq; libertati ecclie adscribi per-
 mittimus, ita tamen, quod... ipsi Incolae oppidi... non obstan-
 te eiusmodi adscriptione, expeditionem bellicam et cetera o-
 nera Republice... praeferant et pendant. Insuper autem, dum
 postea iidem ipsi Oppidani... summam principalem (70 sexag.
 gr.)... reddiderint... tunc consentimus..., id semper iam inde
 perpetuis temporibus licere Altaristis et Patronis (alium cen-
 sum emere)... etiam Nobis aut successoribus nostris... minime
 requisitis; ita tamen, ut nihilominus proprietarius honorum
 illorum, in quibus census eiusmodi comparatus fuerit, semper
 sit obligatus ad ^{ex eisdem bonis} onera publica... praeferari solita... Har. testio lra-
 rum quib. sigil. n. e. appen. Pat. Cracovis f. 5. ipso festo S. Luis A. D.
 1549. Samuel (Maciejowski) Ep. Crac. Relatio eiusd... (L. V.)

Ibid. s. 92-93.

16. Donatio super Wola Lukowska tertis partis duorum
 mediorum mansorum ecclie Liveni A. D. 1550. Extat in fa-
 sciculo (Munimentorum ecclie) Nota. — Ibid. s. 101.

17. A. D. 1550. f. 5 ante fest. S. Joannis Bapt. coram Actis
 lastren. Liven. N. Gabriel Kielkowski Subindex Liven. A mar-
 cam census annui pro 10 sexag. gr. in provisionem Manriorum
 in bonis suis Kielkowo, Gotsbek etc. inscribit. Inscriptio in-
 grossata in Consist. Vars. d. 4 Januarii. A. 1556. Ibid. s. 99.

18. Bona Dei gr. Regina Pol. etc. Significamus... Quia
 etui Manrii ecclie Liven. ab Illmo ol. Dnis Ducibus Ma-
 soviis arcem in op. nro Livo pro extruendis sibi in illa
 domibus donatam obtineant, ac domos iam in eadem
 extructas inhabitent, sed quia supe ipsam nullas litte-
 ras

ras ab ipsius Dni Ducibus Libertationibus ac immunitati
ecclesieq[ue] incorporationis habeant, Nobis pro eisdem Man-
sionariis Vitis Vitis Marchalis Trinitarius Medunensis
(Medunensis?), Alebanus Liven. et cancellarius nosster sup-
plicavit, ut eis lras eiusmodi dare dignaremur. Id quod
nos pium atq[ue] iustum esse considerantes, nolentesq[ue] ut
illud, quod semel Deo Opt. Max. Ecclesieq[ue] eius dictatum
est, amplius revocetur, litteras eiusmodi eis nostras
dandas esse duximus, quibus aream ipsam una cum
domibus in eadem constructis, cum universis eius cir-
cumferentiis, latitudine et longitudine, ab omnibus et sing.
oneribus civilibus, nullis penitus exceptis, excipimus et
libertamus, ac illam immunitati ecclesie, quantum in no-
bis est, adscribimus et incorporamus perpetuo et in xrum.
Har. Actio litt. quib. sigil. n. e. subimpr. Dat. Varso-
vie XXV Septembr. A.D. 1550. Bona Regina. (L.I.). *Ibid.* s. 83.

18^a A.D. 1550 fer. 5 ante fest. S. Simonis et Iudee Apost.
coram Act. Castren. Liven. N. Stanislaus ol. Augustini
Katoklicki 2 marcas cens. ann. a summa 20 sexag. in
bonis suis Katoklicki inscripsit. *Ibid.* s. 99.

19. Sigismundus Augustus Dei g. Rex Pol... Significa-
mus... Quia nomine Mansionariorum ecclesie Liven. exhi-
bitae coram nobis sunt litterae papiraceae Serms Dns Paren-
tis nostrae... Quas ut confirmare... auctoritate nostra
Regia dignaremur... supplicatum est. Quarum quidem
litterarum tenor is fuit: „Bona etc. (jak wyżej n. 17. 18.)
Nos itaq[ue]... lras praeinsertas, oiaq[ue] in eis contenta... con-
firmamus... In quor. fid. etc... Dat. Cracoviae fer. 5 post
fest. S. Martini... A.D. 1550. Regni vero nostri 21. Jo-
annes Oxieski R. P. Vicecanc. Relatio eiusd. (L.I.). *Ibid.* s. 84-85.

20. A.D. 1551. coram Actis Castren. Liven. N. Jacobus
ol. Donati Roguski de antiqua Rogusyno unam marcam
census annui inscripsit in eisdem bonis Dni Martius
Ibid. s. 101.

21. A.D. 1551. sabbatho ante Dni Oculi cor. Act. Cast.
Liven. N. Joannes ol. Stanislaus Noyszewski unam mar-
cam census ann. a 10 sexag. pro Predicatore Verbi Dei
in bonis Noyszewo inscripsit... *Ibid.* s. 99.

22. A.D. 1551 fer. 5 ante Dni Iudica Quadrag. N. Jo-
annes ol. Jacobi Thokarz Narzewski 1/2 in bonis suis Nar-
zewice 1 marca. census ann. ^{a 10 sexag.} inscripsit pro Predicatore Verbi Dei.
Ibid. s. 101.

23. Anno Dni 1551. die Lunę 28 Septemb.... Coram R. D. Stanislaſo Boniecki Scholast. et Officiali Vars. Proviſi Dni Stanislaus Chioiecki Proconsul et Felix Sartor consul, civel oppid' lin, satisfaciendo Testamento... Pro. Pauli Sammitonsoris..., nomine consulatus et totius communis oppid' lin, occasione 70 sexagenarum per pfatum ol. Paulum... legatarum et per Executores Testamenti... apud eodem cives repositarium, censuq, 9 flor. in mon. cum 10 gr. singulis annis proveniendo, per ipsos consules ab eadem summa comparato, talem ordinationem... (attendendo, quod in tanto censu beneficium erigi non potest) fuisse recognoverunt... Quia eandem summam 70 sexag. cum censu 9 flor. in mon. et 10 gr. Maurius Eclig Liven... dant et consignant... Ratione cuius census Maurii p'dicti... tenentur... legere... qualibet septimana unam Missam de S. Trinitate, cum impositione collectę de R. M. D. et pro fundatore... Et hic item personaliter stans R. D. Vitus Pasch. Prop. Liven. J. Regim. M'is Notarius, eam donationem... gratam habens... in patronatus et collationem beneficii p'dicti fundandi ipsis consulibus... dat... Volens eodem consulibus reddere consolatos, collationem... unius Maurii in Ecclia Linensis, quam ad p'prens obtinet M'is D. Nicolaus Noyzewski... dat... in perpetuum... (Proconsuli cum consulibus) oppid' Liven... Ipseq, D. Vitus et sui successores... presentatam tenebitur ad eandem Mauriam instituere... ac domum seu habitationem, in qua nunc D. Noyzewski habitat... concedere... Tali & conditione appocita, quod si et in quantum... Propocit' Liven... ordinationem huiusmodi... observare... noluerint, ex tunc Proconsuli et consulibus... super eadem summa et censu aliam dispositionem facere... liberum erit... Et D. Officiarius (ordinationem supra scriptam)... admisit, Decretumq, suum appocavit... Ibid. s. 93-95.

24. Bona D. g. R. P... significamus... Quod certo edoctę sumus, quomodo Illmi ol. Duces Maroviz, causa fundationis Maurii in E. Par. in op. Lin... Borram dictam Topowoska, cum pratis... post villam Topowo et inter bona N'hum Turna (sacientibus) pro cera et vino ad celebranda divina donaverunt. Cuius Borre et pratorum... Maurii sunt in pacifica possessione et usufructu. Privilegium tamen libertatis et donationis affirmant se non habere. Petierunt itaq, a Nobis ut privilegium... illis... concedere dignaremur. Quorum supplicationi... annuentes, dictam Borram cum pratis, causa... dotationis Maurii, ut p'missum est, pro cera et vino... confirmavimus, dedimus..., p'sentibusq, confirmamus, sanimus... ac... immunitati ecclieq, ascribimus... Approbatione

Tamen

Qui census ab immemorabili tempore non fuit in usu, neq, etiam fundationi rati-
fit. (Swisciana pag. 54)

- tamen et consensu S. M. Reg. Filii nri charissimi ad id accedente. In cui. r. fid. etc. Dat. Varsovie f. 2. post fest. S. Joannis Bapt. A. D. 1552. Bona Regina (R. S.). *Ibid.* s. 79.
25. A. D. 1618. Act. in Castro Liven. f. 3. post fest. S. Michaelis Arch. A. D. 1618. Officium prorens castrens cap^{tu}s Liven. infra scripta iura eccl^{ie} oppidi Liven. ad oblationem illorum et postulata R. D. Pauli Ghyora protunc Regg. Liven. sacroq ac Serms M^{ris} Reginalis Capellani ad inserendum actis presentibus suscepit. Tenor... privilegii... sequitur: Sigismundus Augustus D. gr. R. P. etc... Notum... facimus... Exhibitas nobis esse Serms D. Bonas... bras in papiro scriptas, sigillo... et subscriptione... communitas, supplicatumq est nobis, ut eas... confirmare dignemur. Earum series sic se habet: „Bona etc...” (ob. wyjei n. 24.)-- Nos igitur eas bras... confirmamus, Manriozq... in quiete et pacifica possessione bonorum supradictorum... conservamus. In cui. r. fid. etc... Dat. Viln^{ae} pridie festi S. Francisci A. D. 1552. Sigismundus Augustus Rex. Relatio M^{re} ac V^{re} Joannis Brerembeki R. P. Vice-Lanc. *Ibid.* s. 79-81.
26. A. D. 1552. Proconsul cum consilib. et tota comunitate Liven. 6 marcas cens. an. a suma 60 sexag. Manriis Liven. inscripserunt in suis Actis civilib., ea quorum manibus receperat Magistratus sumam p^{re}dictam, relictam et legatam post Catharinam Patrowa civem Liven. mortuam. (*Ibid.* s. 101.)
27. Act. in castro Liven. f. 5 post fest. Visitat. R. V. M. A. D. 1553. N. Paulus et Pauli Strupiechowski 1 marcam cens. an. pro 10 sexag. in bonis suis Strupiechowo Collegio Mans. inscribit. Ingross. Act. Cons. Vars. d. 4 Jan. 1556. (*Ibid.* s. 100.)
28. A. D. 1555 die Unico ante festum 11,000 Virgg. - Fam. Albertus Gotsch civis antiquae Liven. unam marc. cens. an. pro 10 sexag. Collegio Mans. in bonis suis coram Actis Civilib. Liven. inscribit. Ingross. Act. Cons. Vars. d. 4 Jan. 1556. (*Ibid.* s. 100.)
29. Bona D. g. R. P. signif... Exposuimus nobis R. D. Vittum Baschal^{um} Regg. Liven. Can. Varsch. etc. et Cancellarium nostrum, noie Manriorum eccl^{ie} Liven., fecisse eodem certum contractum comutationis cum F^{ili} Martino Stebano in Sebastianowo et Altarista Liveni de donibus et arcis certis, quemadmodum id ex actu permutationis ad Acta ^{Terrastria} ~~Castren~~ Livenicia inscripto constare vidimus. Quis comutationis, quia sine consensu nostro facta, firma fieri minime potuit, eo quod domus ipsa, quam Manrii p^{re}dicti ex comutatione huiusmodi a p^{re}fato Altarista pro Area sua propria

et cetera acceperunt, in fundo civili consideret. Supplicavit igitur nobis ipse idem Vitus Paschalis..., ut commutationem illam ratam... haberemus... Nos... commutationem approbamus... domumque ipsam ex ~~causa~~^{iure} civili et ab oneribus omnibus excipimus... donec per ipsos Mauros possidebitur. Si vero per eos non possideri et ab immunitate ecclesiastica amoveri debuerit, tum redire ad ea onera civilia more pristino prestanda debet. In cui. r. fid. etc. Dat. Varchovis ultima Julii A.D. 1555.

30. Sigismundus Augustus D. g. R. P. etc. Significamus... productas esse coram nobis litteras Serenissimi D. Bonae... Supplicamus, ut eas auctoritate nostra Regia approbare... dignemur. Quarum tenor est iste: „Bona etc...” (jak wyżej n. 29.) - Nos itaque litteras... inseritas... approbamus, in eamque commutationem consentimus... Dat. Vilnae f. 2 post fest. S. Laurentii A. 1555. Regni nostri 26. Ioannes Brezembski R. P. Vicecomes. Relatio eiusdem... - Ibid. s. 85-86.

31. - Ioannes Casimirus D. g. Rex Pol... Significamus... Litteras... infrascriptas ex Actis castri Liven. exhibitas esse... Supplicatumque nobis est, ut eadem auct. n. Regia approb... dign... Quar. Litt. tenor... talis: (ob. wyżej n. 25. i 24.) - Nos igitur Ioannes Casimirus Rex... inseritas litteras... cum omnibus articulis, clausulis etc... approbamus... confirmamus... In quor. fid. etc... Dat. Varaviae die 29 Julii A.D. 1661. Regnorum nostrorum Poloniae XIII. Sueciae vero XIV. anno. Ioan. Casim. Rex. Ioannes Cygnatius Ryglienski Succamer. Culmens. imp. (R. S. maioris Cancell.) - ~~Ibid.~~ Ingrossowany ten przywilej w gródzie Liwskim Sabb. ante Dominicam Evulicavit Quadrag. A.D. 1663. (Ibid. s. 81-83.)

32. - Act. in castro Liven. f. 5. post fest. Nativit. B. V. M. An. 1646. N. Gaspar ob. Christopheri Dygon Gorski, Camerarius Terrae Liven. in Gorski, Gubaki sortium suarum, Districtus huius Liven. heres,.... inherendo in toto prius foundationi Mansionariorum C. Par. Liven., ne... ex aliquo defectu cultus divinus et Deiparis V. M. in ead. ecclesia... negligatur. Ideo in augmentum provisionis... eorund. Mansionorum, habens de proprio latere suo sumam 3340 flor. pol. in certa sorte bonorum Carnice, Distr. Drohicensis, non procul ab oppido Lw., post fluvium Lwice situatorum, hereditatis ob. N. Petri Carnicki..., eandem heredi C. Par. Liven. A. R. D. Alberto Molesta... et eius successoribus propositis Livenensibus... in provisionem Mansionariorum, cum toto iure suo... demittit, comittit et iure suo cedit... Et... R. propositus coram officio presenti... submittit et per suos successores... Mansionariosque ad id complendum monuerat, quatenus indum Mansionarii tempore expeditionis ob. N. M. Officii, benevolentem commemorationes facere devotas, cum imploratione misericordiae Dei super eundem... Gasparum Gorski et Antecessores eius... temporibus perperant... Ibid. s. 95-97.

Ioannes Casimirus D. g. Rex Pol. et. Significamus...
 Exhibitas coram Nobis (uisse) lras... Applicatumq..., ut
 eadem... confirmare... dignaremur. Litterarum tenor...
 talis: „Act. in antiqua Livo fest. quinta ipso festo Pres-
 sentationis B. V. m. A. D. 1652. convenientes ad presens
 sub tempore iam iam ingruentis in oppido Liven. pesti-
 lentis, atq, in eo passu consultantibus Tamati Alexander
 Wrozkowicz Proconsul, Albertus Boguchwał, Andreas Czep-
 czyk Consules, ac Paulus Msczornowski Notarius Livo an-
 tiquus. Tum Valentinus Morancy seu Noscecki, Archimager
 Contubernii Sutorum, Albertus Kiemińczyk seu Kwaiczowski
 Archimager Contub. Sartorum, Andreas Czepczyk Serifaber At-
 chimager Contub. Sartorum, Stanislaus Szako Archimager Con-
 tub. Prasolakie, et seniores pnominatorum contubernio-
 rum eiusd. oppidi s. R. M. t. Item Tamati Jacobus Kownac-
 ki Smola Liven. privilegiatus, Valentinus Graszinski, Joan-
 ne Kryzewski, Adamus Kadio, Paulus Skiewa, Barthol. Golik,
 Stan. Balik, Stan. Graszinski, Lucas Mlaski, Stan. Taczewski,
 Paulus Stychowiec seu Pierchalski, Andreas Boguchwał, etc..
 nomine suo et... vicinorum suorum, totiusq, plebis et comu-
 nitatis Livo ant., volentes placare quocumq, iram divinam,
 uti tenuis fortune oppidani, cernentes ecciam s. Leonardi
 extra valvas eiusdem oppidi sine dote, fundiq, sibi ante
 hac minime fundatis et ascriptis esse constitutam, ad eam
 Amen in omni casu eiusdem oppidi et ecclesie parochialis Li-
 vensis, sive ob interdicta, ut ad presens erat occlusa,
 sive ob vacantiam, seu pestem, sive conflagrationem,
 que absint, sive ob aliquod silentium eiusdem ecclesie par.,
 recursum ad divina expedienda tam antecessores reco-
 gnoscentium, quam ipsemet in tempore tam infelici ha-
 bent et s. sacramentorum ope adiuvantur, multiq,
 ibidem sunt sepulti et sepeliuntur, Ideo in redemptionem
 peccatorum suorum et conversionem, per Dei misericordie
 potentiam, pestilentiarum nunc et in futurum, in vim vo-
 ti sui eo moie instituti, certam partem fundi communis cir-
 ca pascua Livo antiquae, inter rubeta Borzq antiquae ver-
 sus villam Karczewice consistendam, inter metas agrorum
 Hospitalis Livenis vulgo Gzyzow ex una et via strata
 Livenis versus Karczewice seu Kopy currentis ab alte-
 ra parte, protendentem a monticulis Pakbuli Livenis usq,
 ubi

ubi fundus cuneo terminatur, ita (ut) in eodem fundo 12 co-
secti siliginis seminari possint, pro eadem ecclesia S. Leo-
nardi, cuius R. Joannes Labedzki ad praesens Rector in-
stitutus seu Propositus erat, et Divina officia pro vivis
et defunctis decenter expedit, tum et eid. Rectori, atq. eius
successoribus..., abq. quovis censu et datus, quod de eod. fun-
do ulli unquam dabantur, dant..., incorporant... quiter-
nis temporibus, Introuissionem liberam... ipsi ex nunc ad-
mittendo. Nihilominus saluam facultatem eid. V. Joanni
L. concedendo, quatenus ipse in maius robur... eiusd. In-
scriptioni ^{confirmationem praedictorum} a S. R. M^{te} D. D. suo Clementissimo, tum quoq.
ab Illmo et Rmo D. Ep^o Roan..., in quantum necesse fuerit,
impetrare possit. Atq. ut idem Beneficiarius, S. Leonardi Re-
ctor, circa vs. Missae sacrificia pro eisdem oppidanis et a-
versione pestilentiarum orare teneatur. Ad quod id. R.
Joannes Labedzki, ac, suorum successores... submittit atq.
obligat... " Nos itq. Joannes Casimirus Rex... eand. litteras
in omnibus earum punctis..., in quantum iuris est, confir-
mamus etc... In cui. r. fid. Dat. Varaviae D. 22 Martii,
A. D. 1654. Regnorum nostr. Polonae et Ruess an. 4to Joan-
nes Casimirus Rex. Albertus Moravinski: Canonici et
Regens Cancellarij Maior.

Registr. in Archiviano st. 103-106.

In n. D. a. Ad p. r. m. Ioannes Satalski D. gr. Ep.
Posn. Universis... significamus. Quomodo reputantes Nobiscum
stupenda et vere inenarrabilia Dñi N. I. Chr. opera, etc...
attendentes, Eccliam parlem in oppido nostro Laskarzew
in artissimo et strictissimo loco, una cum cimiterio ex
primeva sui fundatione situatam et exstructam esse, sub
cuius gremium, ut nos ipsi vidimus, diebus solennibus
Christicolis et parochiani illius, quorum Deo auxiliante
augetur numerus, neutiq; comprehendi, immo nec cor-
pora mortuorum tam in ipsa ecclia, quam cimiterio,
absque nausea et infectione magna, praesertim tempe-
re pestis grassante, quod Deus avertat, humari possunt
nisi de alio loco ad humulandum... mature provideretur.
Nos itaq;... eam infectionem et incomoditatem, quae oppi-
di nostri L. inolis sub tempore evenire speratus, submo-
vere, et ipsos ac eorum posteritatem, cum vel imprimis
nos ipsos ac successores nostros, quos huc Descendere et
in Luria.. eidem ecclie et cimiterio contigua.. immora-
ri contingat, ab huiusmodi infectione ex cadaveribus
mortuorum emergenda, liberare, et eis in hoc consulere
volentes, zelo devotionis accensi, ... habentes singularem
Devotionem ad venerationem D. Annæ genitricis Glor^{ie}
V. Mariæ... , Sacellum seu Oraculum extra oppidum
nostrum L., post novum circulum situm, et per Nos ab
ipso fundamento exstructum et (in iure p^{ro}te - - -)
pro sepeliendis mortuorum parochianorum corporibus con-
secratum. In honorem Assumptionis B. V. M., Divæ An-
næ Patronæ, ac S. Floriani Mart., Nicolai et Alexii Conf.
ad preces A^lis Balthasaris Sosukowski Plebani, ac Sub-
ditorum nostrorum in L., in Capellaniam perpetuam
et beneficium ecclasticum monoculum fundandum... et eri-
gendum, pro doteq; decimas... in villis: Kalesie, Kaleska-
Wola Nobiliun, Damirow, Pusorad et Mienka Villis Vir-
ginis

Virginis Annæ, Dei gr. Ducisq; Mazoviæ, cum arcem in-
ter Tab. Bartholomæum Figulum.. et Stanislaum Arnyga
... sitam, in qua domus cum allodio ac aliis ædificiis non
parvis sumptibus per H^lem Jacobum de Blendow, quon-
dam Vicarium Eccl. Par. Laskarz. iam in præsens constructa
est, .. donandum... duximus, prout fundamus.. erig... do-
namus... ^{tenore} ~~per~~ presentium mediante. Ita quod eisd. decimis
Propri. Oraculi S. Annæ... singulis annis, futuris perpetuis
temporibus fruantur. Inspectatibus... Proconsulibus,
Consulibus.. oppidi nostri L... concedimus, ea tamen con-
ditione, quod ad huiusmodi Propositionem vacantem duos
probatq; virtutis et idoneos Presbyteros Plebano Laskaroviens.
... prius offerent, et quem illorum magis idoneum Plebanus
elegerit et in eum consenserit, maxime talem, qui conti-
nuam circa ipsum Oraculum faceret residentiam, eundem
nobis et successoribus nostris presentabunt instituendum.
Et quia benef. illis. pr. off. Ideo ne nos nostris fraudare-
mur desideriis, decernimus, .. Propositionemq;... in conscien-
tia oneramus. Quatenus duas Missas septimanatim,
... Videlicet: die Dñico de Assumpt. Glor. V. M. pro sanita-
te nostra et successorum nostrorum, dum vivemus, et
post mortem pro anima collecta necessaria iuxta pla-
citum imposita, - item feria tertia sexta de Passione Dñi,
cum collecta pro peccatis, per se perpetuis temporibus... le-
gere teneatur.. poterit etiam ipsas Missas diebus... aliis, si
his determinatis legitimo impedimento impeditus fuerit, ce-
lebrare. Qui quidem Propositionis... debet esse. a. subiectus
in omnibus Plebano, seu eius Vices-gerenti... in oppido L.
existentibus, ingrediaturq; eccliam parlem diebus Dñicis
et festivis superpeliceatus, ac processionibus, Thurifica-
tionibus intererit, Presbyteros eiusd. parlis ecclie Lask.
temporibus opportunis, in audiendis confessionibus ad-
iuvando, - et pro sacrificio Missæ in suo Oraculo per-
agendo panem et vinum sibi providebit, oblationibus
etiam, ^{Pedicationis} eiusd. oraculi, atq; aliis Patrociniorum diebus of-

ferendi

ferendis, idem Propositus et sui successores.. fruuntur. De
qua quidem Propositura..., H^{is} Jacobi de Blendow mo-
rum et virtutum probitatem, meritaq, illius, quæ ecclⁱæ
par^{ti} Lask. ac omnibus oppidanis usq, ad decrepitam et
statem impendit, plurimum commendata habentes, sum-
ptumq, haud modicum circa edificationem domus in
area superscripta, per Nos, ut premissitur, pro Ora-
culo ipso et eius Propositis.. ascripta, per ipsum Jaco-
bum factum considerantes, ipsi de eadem Propositura
providimus, illumq, per manus nostras suo capiti impo-
sitionem, ad eandem Proposituram.. instituisimus et inve-
stimus, in Dei no^{me} per presentes. Administrationem Spi-
ritualium et regimen Temporalium eiusd. ecclⁱæ S. Annæ com-
mittentes. Mandantes Vicariis ecclⁱæ par^{ti} Lask. in virt.
S. obed. et sub excom. pena, quatenus ipsum Jacobum
... ad realem... Oraculi una cum omnibus proventibus pos-
sessionem inducat... facientes illi de prefatis decimis
et proventibus.. ab iis, ad quorum interest, responderi..
In quor... fid. etc. Act. et dat. in Laskarzew A. Dⁿⁱ
Mill^o Quing^{mo} Trig^o quarto. Indict. 7ta Pontif. S^{ci} in Ch.
A. D. D. Clementis Div. prov. Papæ VII. anno eius XI°
die vero 22 mens. Martii. Presentibus tunc Oblis ac
C^{on} Dⁿⁱ Joanne Bolendzki Artium et Medic. D^ore Ar-
chidiacono Pereven. in Eccl. nostra cathed. Pozn., Crusvi-
cen. et Varsavien., Joanne Jasimiewski Sandomir. No-
tario, Matthia Moschowski Varsavien. Canonico, Clarium
nostrarum Laskarzewien. et Abikovien. in Markovia Ca-
pitaneo, Jacobo de Lancicia Rogowicz Dec. Eccl. Coll. S.
Marie Magd. in Posnan. Capellano Curie Nostræ, Joanne
Wilerki Vexillif. Ciechanov. et Joanne Crelekiewski
de Crelekiew, alijsq, quam plur. fide dⁱg. testib. ad p^{re}missa.
Et me Martino Joseph de Guesna eiusd. Dioc. Cler. S.
auth. Ap. Notario etc. L^{ocus} Signi Notarii. S. Sigil. apen-
si R^{mi} Ep^{is}ci... in
ap. Swisc. s. 276-282.

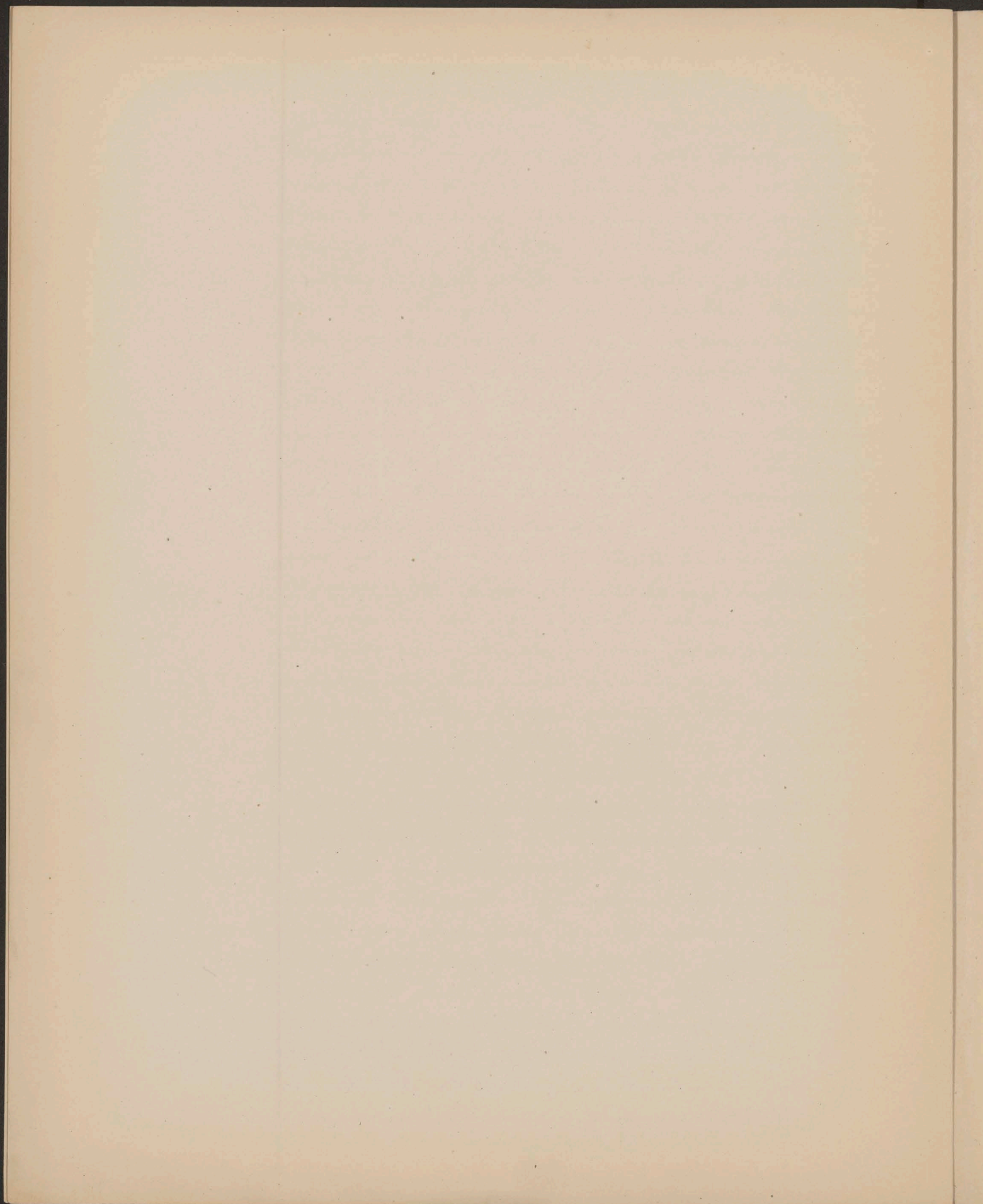

Andreas de Skotdry Skotorski Dei et S. Sed. Ap. gr.
Ep. Posn. Significamus... Quod cum, sicuti accepimus,
Oraculum S. Annae in oppido nostro Laskarzew situm,
adeo tenuis... proventus habere (habeat), ut sacerdos eid.
Oraculo Deserviens commodè sustentari non possit.
Supplicatumq; sit Nobis moie ^{Vlry} Jacobi Laskarz, dicto O-
ratorii Propositi et Rectoris legitimi, quatenus eid. circa
promissa de benignitate nostra providere dignaremur.
Ideo nos tenuitati proventuum... rationem habentes et
dicti ^{Vlry} Jacobi... comoditatibus consulere desiderantes,
... eid. Oratorio, ac... Proposito, Decimas manipulares post
agros et araturas tam prae-diales quam imethonales
villarum: Rowy, Rowka Wola, Gorki, Kabilenice, Tarnow,
parochia, Nobilium, ad mensam nostram episcopalem iu-
re legitimo antiquitus spectantes, perpetuo..., sub con-
sensu et ratihabitione ^{Vlry} Capituli... Posnaniens. damus
et conferimus... Promittimus etiam pro Nobis et succes-
sibus nostris, quod dictum ^{Vlry} Jacobum et successores eius legi-
timos ab usu et possessione earundem Decimarum non amo-
uebimus, nec alienabimus, quinimo circa ius et possessio-
nem conservabimus, successoresq; nostri conservabunt,
salvis semper aliis Mensae nostrae et V. Capituli nostri
juribus. Quocirca eid. presentibus nostris mandamus
et serio praecipimus quibusvis mensae nostrae episcopalis
proventuum exactoribus, ut eundem V. Jacobum et succes-
sores eius in libera perceptione eiusmodi decimarum con-
servent, et a quibus opus fuerit integre responderi fa-
ciant, neve a quocumq; quavis ratione et praetextu
molestari et praepediri patiantur, presentibus litteris
nostris in perpetuum valituris. In cuius r. fid. Ac.
Dat. Varsaviae ex palatio nostro episcopali die 21 Novem-
bris. A.D. 1639. A. Skotorski Ep. P. mp. Sigismun-
dus Cielecki Trezp. Posn. et Praesidens V. Capli mp. L. S.
Epipi et Capli. In Swiec. s. 282-283.

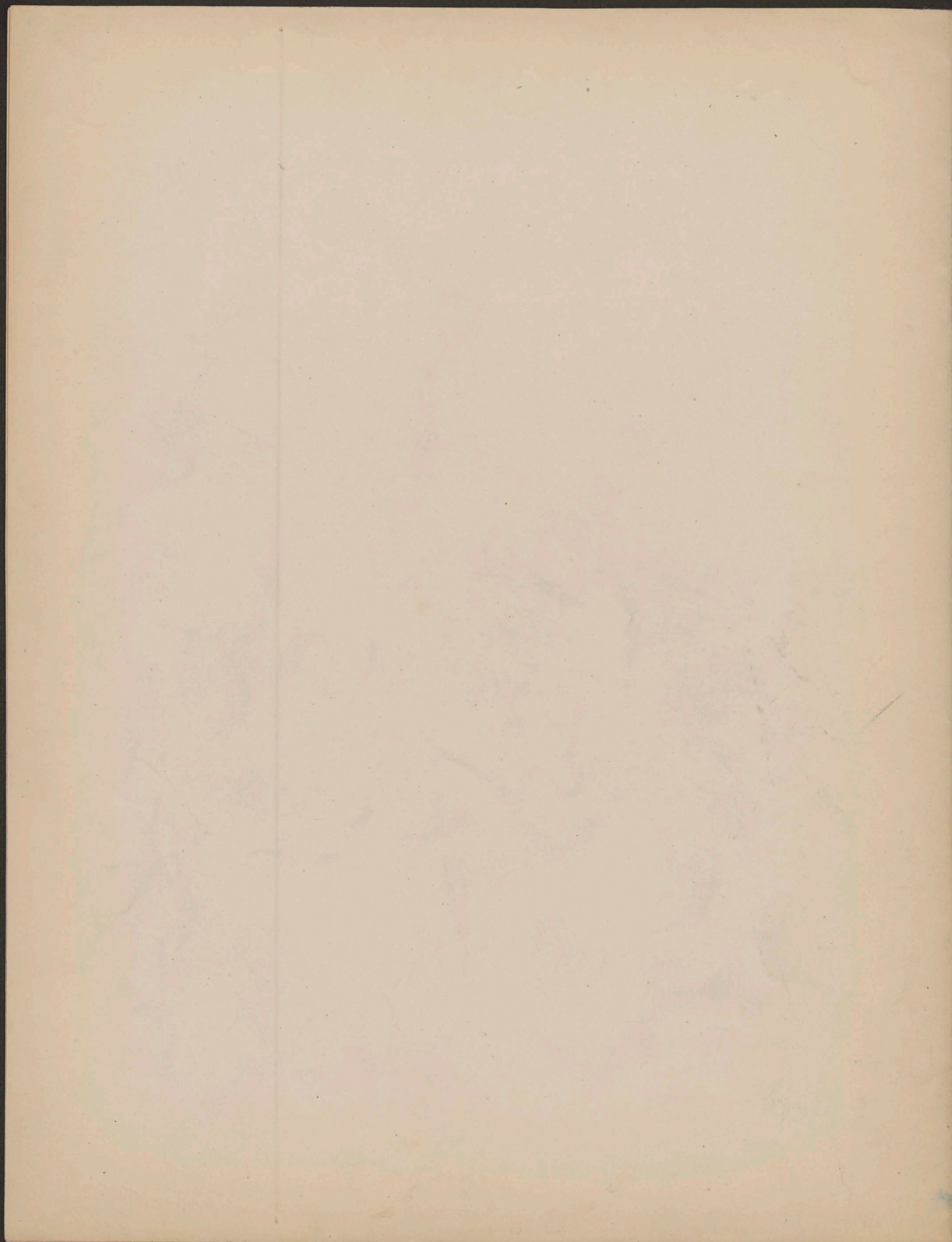

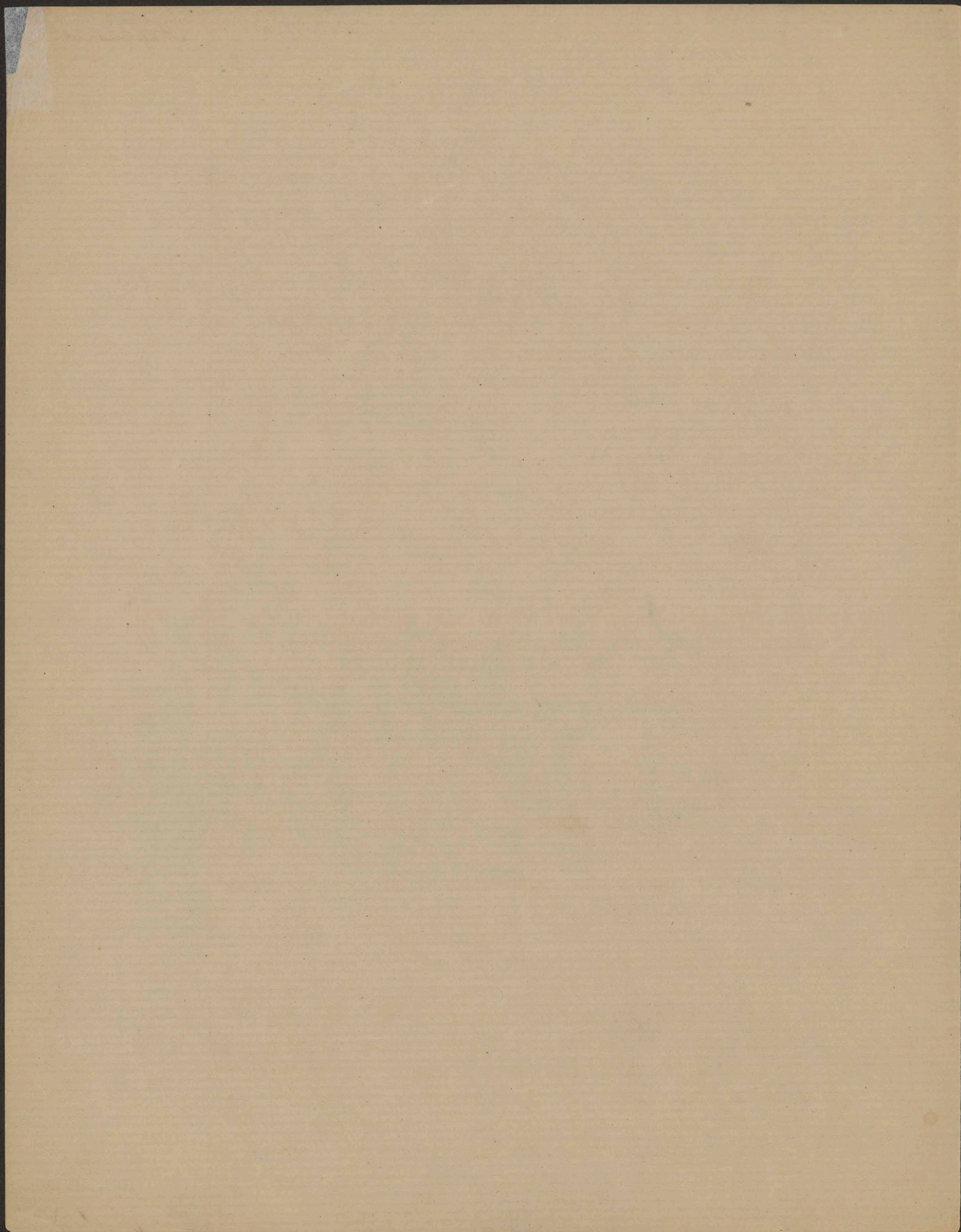

Magnuskeu.

58

Anno Dni 1564. die Mercurii 17to mensis Maji coram R. D. Joann. Uliniecki
 can. et Off. Vars. in audientia publica personaliter constitutus V. D. Jo-
 annes Magnuszewski Dec. Unieyovien. Rector eccl. par. in Magnuszewo
 Dioec. Posenan. principalis principaliter, pro se ipso et pro se, produxit
 ... sententias duas... occasione Curatpatronatus et presentandi eccl'ie
 par. in Magnuszewo... latus, in pergamento scriptas, ... easdem... preuit
 ingrossari... Et R. D. Offlii, huiusmodi literis visis sanis, valvis, in-
 legibilibus, ei'q. plene ac reverenter susceptis, sigillisq. eor. ac subscriptis
 Nibus Notariorum... sufficienter verificatis, illas ad acta presentia
 ingrossari mandavit, cum impositione secreti. Tenor... est talis
 Nicolaus (Dryerzowski) D. g. S. E. Metrop. Gneson. Archiep. Leg. n.
 et Reg. Pol. Primas. Universis... significamus. Quomodo fuit or-
 ta causa... inter Hles Joannem Magnuszewski, appellantem ex
 una, et Laurentium Bilina Suski plebanum in Ostraleka ex
 adverso appellatum;... super eccl'ie par'is in Magnuszewo iuris-
 patronatu et titulo eiusq. occasione, Primum coram V. D. Ma-
 niclas Bonycecki Scholastico et Offli Varsch. auctoritate ordi-
 naria introducta, et deniq. coram nobis ex vi appellationis
 pro parte Joannis Magn... interposita et prosequuta in pri-
 ma pendente Instantia partibus ab altera. In qua... causa
 nos... servatis terminis substantialibus et accidentalibus...
 negotio... penitus perspecto, ad sententia diffinitiva... pro-
 lationem processimus, eamq. ad instantiam... Joannis Magn.
 procuratoris legitimi, et in contumaciam partis adversae, in-
 tatus et non comparentis... Concludimus... Christi nomine in-
 vocato, pro Tribunali sedendo et solum Deum pro oculis
 habendo: — In causa appellationis Dioec. Posen. inter

N. et Divers. virum Joannem Magnuszewski Clericum in
 minoribus constitutum, ad eccliam par. tit. S. Joannis
 Bapt., morte olim V. Jacobi Bzthkowski can. Vars., eius-
 dem parochialis ultimi et immediati possessoris va-
 rantem, per N. N. et Honestas Stanislaum et Martinum
 Magnuszewskie, Catherinam, Relictam olim Andree Ma-
 gnuszewski, dominam dotaticialem in Magnuszewo
 volia Magnuszewska et Grzybowo heredes et patronos,
 Barbaram Relictam olim Stanislae Kloccki dnam do-
 taticialem, Stanislaum Nicolaum et Joannem Klocckie,
 Andream Talienski de Kłoda, Dorotheam relictam olim
 Jacobi Borkowski, cum filiis Nicolao ^{Paulo} Stanislae, heredes
 de Kłoda, Item Stanislaum Kozlanum et Martinum
 Archierewski, de Wilezkowice heredes, Annam Relictam
 Christoferi Liessiewski ac Joachim filio suo et Joannem
 Liessyrowskie heredes in Gruszerino, presentatum... ex una;
 Et Item V. Laurentium Bilina Suski in Ostraleka

(et...)

et Brunna plebanum, ad eandem eccl. par. in Magnuschewo per
M. Katherinam, Relictam olim Bernardi Trzebinski, Dñam Dotalicia-
lem, Adam et Stanislaum filios eius, de Trzebyn Łakawycza
et Gribow, necnon Andream Falienski heredem in Kłoda, Pe-
trum et Joannem Przedworczy heredes de Kłoda et Przedwo-
rzyca, Annam Relictam olim Hieronymi Przedworzki, Dñam
Dotalicialem, suo, Stanisłai et Joannis puerorum suorum mi-
norennium nominibus, tanquam Autricem naturalem, heredes
de Kłoda ex adverso presentatum = de et super predicta
ecclia par. in Magnuschewo, ac eius iurepatronatus et prę-
sentandi, ac illius occasione = partibus ex altera:

Primum coram V. D. Stan^o Bonyerski Schol. et Offh. Vars.
auctoritate ordinaria introducta et deinde per apellatorem
... ad nos devoluta, prima pendente instantia.

Per hanc nostram sententiam diffinitivam, quam communica-
to Curatorum consilio pariter et assensu, ex huius, quę
... vidimus, et testium depositionibus ac certis privilegiis cogno-
vimus, ferimus in his scriptis:

Dicimus, decernimus, pronuntiamus et declaramus:
Iurepatr. et presentandi ad eccl. par. in M... ad Dños heredes
villarum: Magnuschewo, Magnussewska Wola et Gribowo,
iure communi illis suffragante, semper spectasse, ... ac tem-
pore vacationis eiusdem parochialis, per heredes dictarum vil-
larum presentatos, munus et beneficium institutionis ... ob-
tinuisse, ... ac ipsi Dño Joanni Magn. ex presentationib. suor.
patronor. ius pinguius ad eandem eccliam ... canonice adsequen-
dam ... competuisse et competere: —

Dñum Laurentium Bilina cum suis presentens presentatio-
nibus se eidem ... temerarie ... opposuisse, huiusmodi oppositio-
nes ... iniustas et iniquas fuisse et esse, taliaq. sibi contra
Deum et justitiam facere non licuisse neq. licere; ob hoc
pfatum D. Joannem M. ad presentationes suorum patro-
norum ... institui debere, prout per manus nostrę suo sa-
piti impositionem in Dei nomine instituimus, ... curam
animarum sibi in illa (ecclia) committimus, ac ipsam ad
reddendam rationem ... in die districti Iudicii, ac ad prę-
standum obedientię Curamentum oneramus; — Iurepatro-
natus vero heredibus et possessoribus dictarum villarum
Magn., Magn. Wol. et Gr. adiudicamus, ac pfato Dño Lau-
rentio Bilina ... perpetuam silentium imponimus, ac (eun-
dem) ... in litis expensis condemnamus, quarum taxationem

in

in posterum nobis reservamus. Hac nostra diffinitiva sent. mediante.
 Lecta, lata et in scriptis pronunciata, proiens sent. diff. per
 R. D. Mathiam Lacerki C. U. Drem, Archidiacon. Gnesn. Scholast. Wla-
 dylawien. Decan. Loviciensem Gnesn. et Cracov. et Curie nostrae
 cancellarium, de mandato et in praesentia nostra, Anno Dni
 1553, Indictione XI, Pontificatus S. in Ch. R. Julii P. III an-
 no quarto, die vero lune 16 Octobris. Quae oia et sing. vobis
 omnibus, quibus interest... intimamus, Esequimur quibus-
 vis... requirendis, signanter vero in Magnuschewo in virtute s.
 obedientiae et sub excoicationis poena mandamus: Quatenus
 posteaquam vigore praesentium litterarum... fuerint requisiti, in... rea-
 lem... eundem... possessionem inducat, faciendo sibi et non
 alteri rationem de omnibus proventibus etc... In quot. oiaum fid.
 sigillum nostrum praesentibus subappendi, notariumq... subuen-
 bi mandavimus. Dat. in arce nostra Uniejovien. anno et die
 quibus supra, praesentibus VV. et GG. Dni Francisco Crasynski,
 S. U. Dre, archidiacon. kalissien. Lovicen. Jacobo Montano
 Cracovien. canonicis, Thoma Lacercki Sines. Dobrayn, Fran-
 cisce Russocki, Paulo Macrimski, Stan. Stampowski, Ni-
 colao Kardecski et aliis quam plurib. aulicis et cubiculariis cu-
 ris nostris. Et me Andrea Alexii Krybulski de Krybulyno, Cler.
 Dioc. Ploc. S. auct. ap. publico etc. Notario... Tenor executionis
 a tergo eundem: "Anno Dni 1553. die solis 22 mensis Octobris
 ego Albertus De Drwaliewo commend. eccl. par. in Magnuschewo,
 parens mandatis, tanquam filius obedientiae suorum maiorum ~~et~~
 Hinc D. Joannem Magnuschewski, rectorem eccl. p. in M. vigore
 litterarum praesentium, ... requisitus, ... ad eccl. par. ... ac in domum
 plebanalem introducti, possessionemq... realem et actualem eidem
 assignavi et de omnibus fructibus et proventibus ad eccl. in M.
 sibi, et non alteri respondere mandavi, iuxta litteras praesentes in-
 stitutionis et investiturae; praesentibus Hinc et Nibis Jacobo rucki
 pl. in Glocaczevo et alto in Czerko, Andrea Pacheteki pl. in
 Yargaczewo, Jacobo vic. in Magnuschewo, Stan. gratialisista Stan-
 ne Klockowski iudice Lovicien., Martino Magnuschewski, Jo-
 anne Sneliestki, Jacobo Osyborowski, Petro Osieborowski, Ste-
 phano Ossyborowski, Andrea Chelycki, Laurentio Cracovien-
 ski testib. ad praemissa voc. spectat et rog." Tenor vero alterius ven-
 tentis Rndi Dni commissarii apli sequitur et est talis.

Sigismundus a Stejara S. canonum Dr., eccl. cated. Crac. laicus,
 Index commissarius a sede Aplica una cum Vli olim Dno Jo-
 anne a Stanok Decr. Dre, eccl. S. Nicolai extra muros Cracov.,

post

post foundationem jurisdictionis, uti Dno placuit, vita functo,
partibus et causis infrascriptis specialiter datus, atq; depu-
tatus, univ. et singulis, presentes lras nras visuris, lecturis
pariter et audituris notum facimus. Quomodo orta fuit et co-
ram nobis, ex vi specialis commissionis a sede App. obtente, ac
pro parte V. D. Laurentii Bilina... principalis in hmoi lris com-
missionis aplice principali nominati, nobis et dicto olim pro-
posito ecclie S. Nicolai presentate, et per nos cum... reverentia
suscepte, — inter eundem Vaur. Bilina appellandem, ... et Vlem
D. Joannem Magnuszewski... de et super ecclia par. in Magn.
et illius iure patronatus et presentandi, rebusq; aliis in pro-
cessu... specificatis, — causa et materia questionis. Cuius... com-
missionis sedis App. tenor. sequitur. Talis: Cuius Papa III.
Dilectis filiis Gregorio Dambrowski S. Annus Cracovien. et So-
ciani a Sancto S. Nicolai ex. mur. Cracovien. propositis, ac Sigis-
mundo de Sterica laico Cracoviensis eccliarum et cuilibet cor-
Dilecti filii sal. et ap. ben. Mittimus vobis supplicationem intro-
clusam presentibus, manu d. l. fil. nri H. Cardinalis Veralli in
presentia nra signatam... et vobis committimus, ... ut vos, vel
duo, aut unus vestrum, vocatis vocandis, ad illius exequutio-
nem procedatis, iuxta eius continentiam et signaturam.
Dat. Romae ap. S. Petrum sub annulo Piscatoris die 22. Novemb.
1553. Pontificatus vero nri anno 7. Non. Vigil. di. Brunus. — Te-
nor vero supplicationis... Talis. „V. Carosius. B^{mo} Pater. exponi-
tur humiliter Sti Vrsi pro parte devoti illius Oratoris Lauren-
tii Bilina, ... Quod cum alias vacante ecclia par. in Magn.
... ~~ecclia par.~~ ... per illius veros patronos... legitim presentia-
tus fuerit. Nichilominus quidam Joannes Magnuszewski,
asserctus Clericus, ... per assertos ^{patronos} patronos presentatus, se
bono iuri et institutioni oratoris ad eccliam ipsam oppo-
suerit. Ex quo, inter ipsum oratorem petentem se institui,
... et... adversarium orta lite... coram Loc. ordinario..., pre-
fatus adversarius, animo protestandi, causam in longum,
confingens sibi fuisse, licet falso, illatum gravamen, ab illo
indebite ad Metropolitanum Gnean. appellaverit, et causam
... introduci facere procuravit, — et pro oratoris parte... inter
cetera petebatur, ut ipsemet Metropolitanus... causam ean-
dem ad iudicium, a quo nulliter appellatum fuerat, remitte-
re vellet, prout de jure tenebatur. Nichilominus... Metro-
politani... Joanni, ~~favorabilis~~ quem in sua curia pro fami-
liari retinuerat, ... immoderate favendo, exceptionibus quibus-
vis... facite... reiectis, ... se iudicem competentem pronuncia-
vit... et qua quidem pronuntiatione et aliis gravaminibus

.. oratori illatis et inferri comminatis... fuit pro parte oratoris ad S. V. appellatum... Dignetur igitur S. V. causam.. appellatio- nis.. hmoi nullitatisq; et iniunctis... una cum toto negotio... alicui vel aliquibus probis viris in partibus illis comoran- tibus, et in eccl'ica dignitate constitutis, cum clausula "et eorum alteri" committere... audiendam, cognoscendam, deci- dendam... summarie... prout in beneficiis, cum omnibus et sing. suis incidentibus... concessis, cum potestate eundem Joannem... omnes... una communiter ^{vel} ~~et~~ divisiim interesse pu- tantibus... citandi, ^{et} ~~et~~ p'fato Metropolitano et aliis... quotiens- que fuerit, etiam sub censuris eccl'icis et p'enis etiam pec- cuniariis, iudicium arbitrio imponendis... inhibendi, et in eventum non partitionis declarandi, et brachii secularis auxilium... invo- candi, etc... - Concessum, ut petatur in p'sentia D. nri. Cap. H. Cardinalis Verallus. et per breve S. V. hac supplicatione introducta. Concessum. H. Card. Verallus. Dat. Romae ap. S. Pet. 14 Kalend. Decembr. Anno 4.º Post quarum ~~tratum~~ ^{tratum} presen- tationem... nos partibus... legitime vocatis, ante oia jurisdic- tionem nostram fundavimus, eaq; fundata... terminis... observatis, visisq;... juribus pro parte utraq; productis, ac conclusionem primitus facta... Christi nomine invocato, pro Tribunali sedendo, et solum Deum pro oculis habentes, per hanc nostram sententiam defi- nitivam... in causa etc... dicimus, Decernimus... declaramus. per Ann. D. Nicolaum D. gr. Archiep'm Gnesnen... bene, legitime et canonice processum, sententiatum et definitum, ab eodemq; proces- su male, inique et perperam pro parte Laurentii Biljina ap- pellatum fuisse et esse. Et ob hoc dicti Rmi Dni Archiep'i... sen- tentiam... confirmamus, Laurentium Biljina... in litis expensis... condemnamus, quarum taxationem nobis reservamus. Hac nostra sententia definitiva mediant. Illa promuntiavi Ego Dr. Sigismundus... An. Dni 1556. die Veneris 28° Martii... pro- nunciata per R. D. Sig. a Hecicra... instante Mgro villosa Rathor Vbi D. Joannis Magnuscewocki procuratore et in p'sentia Mgri Gasparis a Smygrotth Vbi Dni Laurentii procuratore ad hoc per Dixer. Stan^{um} de Bodzeczyn Nrium publ. exequuto- rem deputatum citati, ab hmoi sententia verbo appellantes salvo facto et in scriptis loco et tempore... opportunis p'sentibus Discretis Stan^o Loserieczky, Stan^o Wolcki testibus. Et me Petro de Nova Civitate Nrio publ. et causq; p'sentis scriba. Tandem anno et die quibus infra coram nobis Mg'r Vittus a Rathor Vbi Dni S. Magn... procurator legitimus comparuit, necnon sententiam... ^{per nos} transumendam decerni, et transumari ac exemplificari mandavim... postulavit. Nos itaq;... Transu-
mendau

mandam una cum lris commissionis aplice decrevimus, et
in hanc publicam formam redigi mandavimus. Quae oia et
sing... vobis univ. et sing. quor. interest... notificamus,
... volentes ut hisce nris significatorialibus lris ubiq. locorum,
in iudicio et extra stetur et plenaria fides adhibeatur, ac
si acta nra causq. hmoi... coram vobis exhiberentur. In
quor. fid. et testim.^{um}... Acta sunt hae Cracoviae in domo nra
solite residentis Anno a Nat. Dni Millesimo Quingmo quinquage-
simmo sexto, Indictione quartadecima, die vero Veneris
vigesima quarta mensis Aprilis. Pontif. M. i. C. D. et D.
N. D. Pauli D. prov. pp. IV anno primo. Presentib. ibid. D. ser.
viris Stan. Volborienzi, Stanislao a Podgórny et Stan.
Lorazieski Nris publ. testibus circa praesentia. Et ego Re-
Arus de Nova Civitate S. aucte ap. Nris publ. qui...
praemissis omnibus et sing... interfui, eaq. oia... vidi et...
Ideo presentes lras manu alterius scriptas manu mea
propria subscripsi et signo solito una cum sigillo... R.
D. Sigismundus Stepien... communivi...

Akta Kons. Warsz. lib. 39. fol. 302-306.

Erectio altaris in ecclesia Mogilnicensi 1477.

En m. D. a. Ad p. r. m. Nos Andreas D. g. Ep. Posn. Significa-
mus Tenore premissum... Cum... prout accepimus Fllis Michael
Matthiae Topreba, de oppido Mogilnica, Rector ecclie par. in Ho-
kituo, nrae Dioc. rebo.. devotionis accensus, cupiensq; cultum
adaugere divinum... pro sua, parentumq; etc. suorum salute...
donavit. unum mansum cum medio agri, - unum videlicet
in minori Othalasa, patrimonii sui, iacentem inter medium
mansum providi Martini Loszka (Loszka) ex una, et arvom,
alias Nywa, providi Nicolai Buiado de Mogilnica oppidanorum
ex alia partibus, et cum prato ex opposito eiusdem; medium
vero in Mogilnica... a prefato Martino Loszka per ipsum ha-
bitum, sive emptum, iacentem inter agros Providor. Matthie
Sampri ex una et Elatobi Loszianski oppidanor. de Mogi-
ex altera partibus, similiter et cum prato ex opposito eius-
dem iacente, necnon aream in oppido ipso, quam habuit
a memorato Martino Loszka, iacentem penes aream Bu-
yado ex una, ^{parte} et ex alia brov. olim Joannis Shelyga, Avo-
cati in Mogilnica predicta, etiam cum orto et prato ex
opposito eiusdem arearum iacentib., pro dote Altaris de novo
in eccl. par. in Mogiln... fundandi et erigendi, de consensu
Vbi et Religiosorum Martini Abbatis, Stanislai Prioris, Bartho-
lomei Supprioris, Michaelis Cellerarii, Alberti Custodis, Michael-
is Cantoris, totiusq; conventus Montii Sulejov... oppidi Mogil-
nica duorum et heredum, qui etiam, volentes de huius... ope-
ris... efficere participes, oes... census, proventus... ac decimas
ex eisdem, una cum medio mansi, pratiq; ortis, et areis ad
ipsos... spectantes, pro dote similiter eiusdem Altaris dede-
runt... ipsosq; mansos... ab omnibus censibus, proventus, decimis,
datiis ordinariis et extraordinariis..., necnon oneribus, servitiis,
solutionibus, exactionibus et feudo suis, oppidanorumq; suorum...
ac regalibus, Stolove vulgariter nuncupatis, et quilibet oibus
angariis etc... nihil penitus dominii... pro se... in eisdem mansis,
hortis etc... reservando, abolverunt... prout hec in his ipso-
rum sigillis eorum sigillatis... coram nobis exhibitis... ple-
nius contineri vidimus. Unde fuerat nobis per prefatum Flen-
Michaellem Matthie de Mogilnica... supplicatum, quatenus hu-
iusmodi donationem, libertationemq; predictorum mansorum
etc... auctoritate nra ordinaria confirmare..., in dictisq; uno
cum medio mansi agri, prati, hortis etc... Altare in eccl.
par. Mogilnicen... creare et erigere dignaremur. Nos quoq;...
petitionibus prefati Fllis Michaelis... acclinati, donationem

... pref

...~~pro~~ predictam, necnon libertationem earundem... confirmamus...,
in ipsiq; agris etc... Altare ad honorem Omnipotentis Dei et spe-
cialiter sub titulo et vocabulo B^{ne} Marię Virginis, Sancto-
rum Andree Ap^{li}, Adalberti Mart. Benedicti, Bernardi, Rober-
ti, Martini, Leonardi et Egidii Confessor. in ecclia par. in Mo-
gileuica... erigimus et in beneficium ecclasticum creamus, dictoq;
agros etc... eidem Altari et suis... ministris anneximus... De-
cernentes, ut dicti agri, prata etc... immunitati ac liberta-
ti ecclasticis subiacent, super ipsiq; sicut super aliis bonis ac
censibus ecclasticis, ad forum Judicis ecclies habeant recursus.
Verum quia benef. datur propt. off. statuimus, quod Minister, seu
Altarista... Tres Missas. unam de B. Maria V., aliam de S. Trini-
tate, vel pro peccatis, et Festiam pro Defunctis singulis septi-
manis per se, vel per alium... legere sit adstrictus,.... superpel-
licatus in... ecclia... incedat, ac... processionibus et thurifica-
tionibus in ea fieri solitis, cum aliis presbyteris intereat...
Ius presentandi vero, sive collationis ipsius Altaris.... memo-
ratis V^{bi} ac Religioso Abbati, Priori etc... totq; Conventui... sub...
perpetuo reservamus. Et... hec omnia... presentis scripti pa-
trocinio perhennamus, nostrorumq; sigillor. appensione...
fecimus communiri. Act. et dat. in Dobykowo villa no-
stra, Anno Dni MCDLXXVIII. Die vero Martis, XIV men-
sis Octobris. Inquentib. ibid. VV. Dnis Petro de Smigiel et
Joanne de Dukowo Canonici ecclie n^{re} Koⁿ. testib. cir.
presmissa.

Ex libris Privilegior. Monstrii Sulejovien. Ord. Cist. deproptan-
et de verbo ad verbum delineatam esse presentem... erectio-
nem Altaris... testor, fidemq; facio sigilli Monstrii appensio-
ne et nominis mei subscriptione. Fr. Bernardus Laruski
Prior et V. Sulejovi. mp. (L. S.)

(w księdze Między Swięciskiego s. 1066-1068)

Incorporatio ecclesiae parochialis in oppido Mogielnicensi, Monasterio Suleiowiensi. 1505 a.

Sulino ep. servus servorum Dei. Dilectis filiis de Mogieda et de Ma-
chocka, ac de Witow Cracoviensis et Gnesnensis Diocesis Monasterio-
rum Abbatibus salutem et apostolicam benedictionem. Ex iniuncto no-
bis etc... cum itaque dil. fil. Joannes de Heligofora rector ecclesiae
par. S. Mariae oppidi Mogielnica, Poonanien. Dioc. ecclesiam ipsam
... resignare proponat. Et, sicut exhibita nobis nuper pro par-
te... Monasterii in Suleios, Cisterciensis Ordinis, Dioc. Gnesnen-
sis petitio continebat, Quod... proventus dicti Monasterii a non-
nullis annis citra propter guerrarum turbines et alios sini-
stros eventus illarum partium, quae inter Poloniz reges et
una et Tartaros, ac alios plures infideles ex alia partibus
viquerunt, et adhuc vigent, ac propterea saepius contigit
exercitum et stipendiarios praedicti Regis in villis et locis dicti
Monasterii inhabitare, illiusque bona rapere et devastare, ac
idem ~~Abbas et~~ ^{Abbas et} Conventus nonnumquam frumenta et blada, et
aliquando pecuniarum quantitates pro subventionem exercitus
dictorum Regum...olvere coguntur, - adeo penur et cailes
facti sunt, quod ex illis Abbas et Con. via se sustentare, et
onera... supportare minime possunt, praesertim cum...
75 ducat. auri de camera pro tributo annuo singulis... Regi
...persolvere, ac Regem ipsum et Reginam Poloniae cum turia
ad... monasterium persaepe declinantes, etiam aliquando per
Aridum, et in... monasterio cum... converis... praeter servitores infra
30 Fratres... sustentare tenentur, et ibi non parva hospitalitas ob-
servatur. Et si dicta pars ecclesiae eidem Monrio perpetuo... in-
corporaretur, commoditatibus et necessitatibus monrii non
parum convuleretur. Quare pro parte Abbatis et conventus praedictorum,
asserentium... proventus dicti Monrii 400^{rum} ac ecclesiae
... praedictae 24 Ducatorum auri de camera, secundum communem
estimationem, valorem annum non excedere. Quod ad
ecclesiam ipsam... dum vacat, Suspensionatus et praesentandi et
forsan collatio et omnimoda illius dispositio, ad Abbatem... et
conventum praedictos, de antiqua et approbata, hactenusq, pa-
cifice observata consuetudine, spectare dignoscitur, - nobis
fuit... supplicatum, ut dictam ecclesiam B. Mariae, si dictum
Joannem illam resignare contingat, eidem Monrio perpetuo...
incorporare, aliq, opportune providere... dignaremur. Nos...
Abbatem et conventum... a quibuscumque... censuris, ... ad effectum
praesentium duntaxat consequendum... absolventes..., votu dicti

Joannis

dicti Joannis... annuentes ~~et~~ ac supplicationibus inclinati, discretio-
nitate...
committimus..., quatenus Vos, vel duo, aut unus ~~ex~~ vestrum
ab eodem Joanne, vel Procuratore suo... resignationem huiusmo-
di; si illam facere voluerit, ... recipiatis et admittatis, eaq; recepta
... ecclesiam predictam... eidem Monio auctoritate nostra... incor-
porare curetis, ita quod liceat... Abbati et conventui... per se,
vel alium, corporalem... possessionem propria auctoritate li-
bere apprehendere, et... proventus in suos et ecclesie predictae usus
... convertere. Necnon eidem ecclesiae B. Mariae per unum Mona-
chum dicti Monii, aut alium presbyterum secularem idoneum
ad... Abbatem et conventum nutum pendentes ponendum et amoven-
dum... deserviri... facere, Diocessani loci et cuiusvis alterius
licentia super hoc minime requisita, non obstantibus... con-
trariis quibuscumq;... Privilegiis, Indulgentiis... Provisis, quod propter
... incorporationem... dicta ecclesia debitis non fraudetur obsequiis
... Ceterum... attente provideatis, ne in resignatione huiusmodi
... aliqua simoniaca pravitas... interveniat. Et insuper... irritum
Decernimus..., si secus super his... quavis auctoritate... contige-
rit attentari. Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarn.
Dni M^o D^o V, sexto Idus Novembr. Pontificatus n. anno II.
(X. Kopii w Wiazyje Swieczkiergo. s. 1058-1060.)

Erectio Praepositurae seu Mansionariae in Mogilnica.
In n. D. a. Ad p. r. m. Nos Joannes Lathalski D. et App. sed.
gra Ep. Pozn. Universis et sing... salutem in eo qui est vera
salus. Circa ecclesiarum et locor. religiosor. statum... intuitum
cogitandum...; in his libenter incivimus, per quos animarum
occuratur periculis, ac personarum ~~occuratur~~ commodita-
tibus provideatur, prout ecclesiar. et locor. necessitas coigit.
... Sane pro parte V. Fris. Nri D. Elamonis Abbatis, totiusq;
Monii... Tuliovien. Ord. Cisterc. necnon inhabitatorum op-
pidi in Mogilnica... oblata nobis petitio continebat. Quod
cum... proventus... ecclesie parvis in dicto oppido Mogilnica, in
honorem Assumptionis Pl. semperq; Virg. Gen. Dei Mariae dedi-
catq; quae... per Calium II... Pont. Max. Monio... Tuliovien...
existit... canonice incorporata, ac per unum presbyterum
dicti Ordinis, per Nos... ad electionem et presentationem Abba-
tis... institui solitum, ... gubernari consuevit, usq; adeo super-
abundaret, Quod... etiam multi... presbyteri sustentationem
... habere, curamq; animarum illius parochiae per plures ma-
nus auxiliares commode exercere, ac... Deum... ferventius ser-
vare valerent. Verum si titulus dictae parvis ecclesie per nos...
catim

extingueretur in toto, ac... Propositura cum Mansionaria erige-
retur, ... exinde... cura animarum et cultui Divino... consultus
providereetur, ... proventus illius... favorabiliter inter plures
Dividerentur. Horum igitur intuitu... ad extinctionem paro-
chialis... necnon ad erectionem Propositurae et quinque presbyte-
riorum Mansionariorum... auctoritate nostra ordinaria proceden-
dum duximus; sed... literas citationis... in vim lridi ante oia
duxeramus praeiudicandas. In quarum termino hodie, in
contumaciam oium et singulorum citatorum non comparentium,
et cur praemissa fieri non debeant, causas rationabiles non
allegantium, licet eodem ultra horam audientiae consuetam
diutius cœspectavimus, Titulum Parochialis... de consensu ex-
presso V. et Rel. Fr. Joannis, eiusdem eccliae Rectoris et Ple-
bani suppressendum..., ac ex eadem parochiali Propositu-
ram cum 5 Mansionariis duximus erigendam, prout suppri-
mimus et erigimus in Dei nomine per presentes. Volentes, et
deinceps... Propositura in Mogilnica nuncupetur, Rectorq; illius
... Propositus appelletur. Cui quidem Proposito... pro fundo et
dote... proventus et decimas ascribimus infrascriptas: Decimas
manip. in villis Skatkowice, Głowczyn, tam de araturis
predii quam colonorum, altera Głowczyn, Obalasz, Wodzyca,
de araturis predii. Castnebia de araturis tantum prediorum,
Ursuty etiam de araturis predii, et in Mogielnica de ara-
turis Advocatorum. Una cum columbatione de oppido Mogilnica
et villis ab antiquo ad eandem eccliam parochiali iure per-
tinentibus. Qui... Propositus... in proventibus suprascriptis 5 presby-
teros ^{Mansionarios} seculares vel regulares et sextum Mgrum scholae,
ad nutum Abbatis et suum amovibiles... fovere... bene-
ficietur... perpetuo... Quod de proventibus... predictis sala-
riabunt pro voluntate et arbitrio suo... Propositi autem
5 presbyteri... et... Mgr. scholae Matutinum et horas canoni-
cas de Assumptione B. M. V. una cum Missa de B. Virg.,
loco Matutinae, singulis diebus Divinis et Festivis oblatu-
ra et singulis ferialibus diebus concinne decantabunt.
Deinde quilibet eorundem sua hebdomada summam Mis-
sam omni die cum scholaribus de die cantabunt. De
mandato vero Propositi... curam animarum et admini-
strationem spiritualium... exercere, et alia onera iuxta
antiquam et approbatam illius eccliae consuetudinem ad-
implere, necnon in... ecclia suppelliciali incedere, Pro-
posito in Processionibus et Purificationibus debitum ho-

-nozem impendere et in omnibus licitis... eidem... obedire... te-
nebuntur. Quorum regimini... Prepositus... superintendere sit
astutus, ne in cura animarum etc... negligentia committatur.
Alioquin... Abbates Sulejovien... negligentias tam Prepositi,
quam Mansionariorum supplere... et reformare tenebuntur.
Et quoniam Abbas... proventus predictos de mensa Monrui
sui... ecclis in Mogilnica... contulit. Ideo... Abbatibus totaq
Monrui... jus patronatus eiusdem Prepositus... ascribimus...
ita quod... Abbates de consilio sui conventuali Capituli debe-
bunt eligere ad eandem Preposituram vacantem actu Presby-
terum Regularem, nullum aliud beneficium ecclisium habere
tam obtinentem. Quem ipsemet Abbas... iuxta continentiam
Bulle Cuthi II Pont. Max... investire tenebitur, nostra et
successor. nostror. voluntate desuper minime requisita... Ab-
batibus... mutandi et amovendi (Prepositum) plenam tribuimus
facultatem... Presbyteros autem Mansionarios et Magrum Scholę
... ^{Prepositi} de consilio et consensu Abbatis... suscipiendi et amo-
vendi omnimodam concedimus facultatem. Quos quidem Man-
sionarios actu presbyteros esse volumus... et una cum Prepo-
sito... continuam residentiam facere tenebuntur. Episcopus autem
Abbas Sulejov. tanquam patronus ecclis predictis... in Prepositum
et Mansionarios superintendentiam habebit... Juribus nostris
per omnia salvo. Quę oia... predicta Nos Joannes Ep... sta-
tuimus, ordinamus et ac ab omnibus... observari... precipimus.
... Literas presentes... scribi... et publicari, sigillis nostri
Pontificis... fecimus appensione communiri. Act. et Dat.
in Wroclyew sub an. Nativit. Dni MDCXVIII. Indict. I.
die vero 20. mens. Aprilis. Pontificatus N. i. c. Triv. et D. N. D.
Clementis D. Prov. PP. VII, anno V. Regentib. M. M. J. J. et VV.
DD. Joanne de Sprowa Castellano Birceni, Capit. Grocinen.,
Laurentio Szarmowski Trener., Petro Kopytowski Warachovien.
Castellarij, Stanislawo Strelcha Decano Pztonen. Scholastico
et Offli nostro, Stan^o Boniecki, Mathia Naszewski Canon-
is Warcaviem. Joanne Jakimowski. Can. Sandomir., Joanne
Kozarowski. Alvarista Gnesen. Notariis nostris, Testib. ad
premissa... rogatis. Et me Andrea Jacobi Trice de Modrzew
Clerico dioc. Gnesen. s. auctoritate aplice Nro
publ... Quia predicti... omnibus... una cum
Testibus premissis interfui. etc...

Kopia poświadczona przez Opata Su-
lejowskięgo (Fr. Justitjanus Stern. Ka-
ruski Prior et Prep. Sulejov.) w Księ-
dze Wzrost Święcińskiego. s. 1061-1065.

Erekcya Szpitala w Nadarzynie.

Anno Dni 1561. Die 4 Novembr. Coram R. D. Joanne Vlimieński
Can. et Off. Vars., ⁱⁿ Notarii publici et testium... presentia
M. D. Valentini in Rusiis Nadarinski. Castell. Wisnen.
... habens ^{quid} in manibus lras erectionis Hospitalis, seu propo-
sitionis et Capellanie in Nadarzyn, in pergamento scriptas,
... ad acta Consistorii Vars. ingrovari mandare petiit. Et D.
Officiis... ingrovarandas decrevit. Presentib. Fluhb. et Dicer-
tis Bartholomeo Rasewski Causionario, Nic^o Wisoczky,
Math. a Barisow Psalteristis, Nic^o a Kaditow, Stan^o a Mo-
xisko Altariis eccl. Coll. Vars. ac me Joann. Cieszkowski.
Causar. Cons. Vars. Notario... lras erectionis tenor etc...

In m. D. n. Ad p. r. m. Ut ea que fiunt in tempore ha-
beant robur et firmitatem etc... Nos Nicolaus Nobilnieri
Propositus et Caspar Piotrowski Can. Vars. ac commissa-
rii, ad infrascripta per R^{mum} in l. p. D. et D. Andream
Czarnkowsky D. gra ep. Pozn... deputati... significamus.
Quomodo... D. Egidius G^o Barbara Domine Bilikowa a Tar-
cawo, ⁽¹⁾ relicte olim G. Nicolai Bilik in skuty heredis, hu-
mili petitioni, ob remedium salutis etc... hospitale... in op.
Nadarzyn, necnon preposituram seu capellaniam in ecclia
paroch. Nadarim... erigere volentis... satisfacere volens,
ac propter longam loci distantiam a... civ. Warsch., ob...
occupationes reipubl... erectioni intendere non valens,
Nobis per lras suas... infrascripta exequi commisit...
Ltrarum commissionis tenor... Andreas Czarnkowsky
D. g. Ep. Pozn. R^e et Vli Dⁿⁱ Nic. Nobilnieri Prop. et
Casparo Piotrowski Can. Vars. ff. in l. char^{us} sal. in D.
G. D. Barbara Bilikowa de Skuty olim Nic. etc... relique
devotionis acensa, ... intendit fundare... preposituram
et hospitale in Nadarzyn... Nos... vestris fraternitati-
bus... committimus..., quatenus... servatis de iure ser-
vandis... erigant etc... Dat. Warchowic 2 Januar. 1555.
Jacobus Lowycki Curie S. R. P. Nrius nys(L.)" Post qua-
rum... ltrarum... receptionem... ^{sumus} per G. D. Barbaram Bilikowa
de Skuty, fundatricem et doctricem hospitalis et preposi-
turus predictorum... requisiti, quatenus ad executionem
earundem ltrarum procedere, dictumq. hospitale et propo-
s. capell... super 15 marcis pecun. num. et mon. cracovien.
census annui... pro summa 150 sexag. n. et m. pol... in
vim redemptionis... per ipsam D. Barbaram Bilikowa

nota (1) W przywileju kró-
lewskim jest Starca

In capella R. D. Ma-
rie et S. Anne in
dextra parte ecclie
ista,

(apud)

apud M.D. Valentinum Nadarynski Castellum Rakocum. et in
agris oppidanor. in Nadaryn... videlicet ex agris Providorum: Al-
berti Cieser gr. 15; Nicolai Nukyelka gr. 30; Jacobi Krons
gr. 15; Andreę Lents gr. 15; Math. Dlugos gr. 30; Stan. Narięble
gr. 15; Math. Bathni gr. 45; Stan. Kuba gr. 15; Math. Daweck
gr. 15; Gregorii Grado gr. 15; Michaelis Kotjak grovii 15; An-
dreę Kozjak gr. 30; Lucę Bostrigacz gr. 15; Nicolai Skiwiek
gr. 15; Petri Grado gr. 15; Laurentii Baniak gr. 15; Laurentii
Cwikla gr. 15; Stan. Grado gr. 45; Andreę Warthki gr. 30;
Nicoi Kłopa gr. 15; Andreę Bajorek gr. 15; Nicoi Kłapa gr.
15; Stan. Kłapa gr. 30; Josephi Moczar gr. 45; Stan. Praszol
gr. 30; Georgii Ciesek gr. 15; Leonardi Offiarek gr. 30; viduae
Kriastkova gr. 45; Michaelis... gr. 15; viduae Komarkova et
Stan. Grado gr. 15; Michaelis Sopyta gr. 15; Mathis Baniak
gr. 15; comparati --- sic area horto dicto Namilessinskie
in op. N. per pref. M.D. Valentinum Nadarynski datus et
donatis, et ad acta Curie Warsch. inscriptis et venditis, con-
sensu S. R. M. ad id accedente, prout ea oia in libro tu-
ris Warsch., per rescriptum ex eo libro, sum et Privilegio S.
R. M. vidimus, contineri. --- per propositum... et pro usu, vi-
ctu, sustentatione erigere, fundare et in beneficium ec-
clesiasticum creare, confirmare, dignaremur. Nos vero
... commissioni... satisfacere, dictaq. Dns fundatrix volun-
tatem adimplere cupientes, predictum hospitale et propositu-
ram sive capellaniam in ecclesia predicta par. in Nad.
in capella predicta, ad honorem Dei Opt. eiusq. Genitricis
B. V. Marię, necnon Sanctorum Annę, Valentini, Leonardi,
Cristoferi et Barbarę, in 15 marci census anni per
D. Barbararam Skulska, ac area et horto Namilessinskie
per D. Valentinum Nadarynski... Datis...; creda seu ci-
tatione... premissa... et in termino credae nemine con-
tradiciente..., erigimus, per proventus, Christi nomine in-
vocato, ac ipsam capellaniam seu proposituram in eccle-
siasticum beneficium creamus... dictumq. census 15 mar-
carum cum summa principali... ac area et horto... liber-
tati ecclie inuisceramus... Decernentes, ut dum census
iste in parte vel in toto, restituta summa principali, sti-
meretur, eaturq. ^{propositus} proconcul cum consensibus oppidi N... cum
scientia et voluntate M. D. Valentini Nadarynski... et eius sus-
cessorum, pecuniam recipere debent et alium comparare...

Quas pecunias ~~secundae~~ summam principalem, nec propositum
cum procons. et consul., ~~in~~ ^{proposito} ~~patrono~~. Nec patronus sine ^{proposito} ~~pro-~~
cons. etc. recipere potest... Decernentes insuper, quod isti
census ecclesiastici nominentur, pro eorum repetitione ad fo-
rum ecclasticum et iudicium spirituale recurrens habeatur... ^{et hospitalis} ~~pro-~~
positura ^{et hospitalis} ~~ordinatio~~ ^{et hospitalis} ~~ordinatio~~, ad petitionem fundatrici taliter feci-
mus... Ut proconsul et consules op. N. et propositus... census
15 marc. exigant... ex eodem 10 marcas pro victu, sustentatio-
ne, usu et calore pauperum in hospitali manentium, et 5 mar-
cas pro proposito... convertere... ac tandem de Distributis M.
D. Valentino Nadarynicki patrono, et eius successoribus infe-
cto. I. Blasii singulis annis... debebunt... rationem facere; Et
non alios pauperes, solum subditos M. D. Nadarynicki et
eiusq. successorum et de Skuly ad hoc... hospitale succipere,
... tenebuntur. Ea eiq. 5 marcis propositus... vinum et ce-
ram sibi providere debebit. Et quia benef. dat. propt. offi.
... decernimus, quatenus propositus capelle... Duas Missas
singulis septimanis... in capella predicta... legere... tene-
bitur...; unam pro defuncti Requiem, et aliam feria 6 de
Passione D. N. I. C. Una septimana debebit legere Pas-
sionem Chr. secundum Matthaeum, altera... sec. Lucam, ter-
tia... sec. Marcum, quarta sec. Joannem, et sic deinceps
per totum annum, perpetueq. temporibus... legere... tenebi-
tur... cum impositione collecta pro vivis et defunctis funda-
toribus et benefactoribus. Preterea decernimus... quod propositus
... Rectori ecclie paroch... reverentiam etc... exhibeat; in ecclesia
ecllesia par. diebus festis in processionib. et in vesperis superpel-
liciatu interesse debebit; ac pro tempore Quadragesimali a-
necessitatis confessiones audire tenebitur... Cui patronatus... a-
pellanq..., personam idoneam... seu manalem et amovibi-
lem, ad annum, vel ad beneplacitum suum constituere, Dns
Barbara Likkova fundatrici... ad vitam, pro morte vero ipsius
M. D. Valentino N... et eius successoribus heredibus in Nadaryn
duntaxat... reservamus. Ita quod liberum erit eisdem... perpe-
tuum, seu manalem constituere. Ita tamen, ut... sit actu pres-
byter, ... resideat, et istud unicum beneficium obtineat... In
quorum... testimonium etc... Act. et dat. Warzovis indicio-
ne XIV, Pont. N. D. N. I. C. P. et D. N. D. Pauli D. Prov. P. IV
anno secundo, die Luny, XX. mensis Aprilis, An. Dni
M.D.LVI. Trivent. Andrei viri Joanne Radonsky, Ioan. Ja-
goda, Martino Kukalski, Barth. Sochaczewiano, Martino

May Mary

Warz

Erekcya Kosciola par. w Nadarzynie.

Anno Dni 1565. die Veneris 26 Octobris coram R. D. Ioan. Ulimiecki
can. et Offl. Vars. ... P. D. Viktorinus Nadarzynski huius bonorum et pa-
tronus ecclesie in Nadarzyn... produxit privilegium erectionis ecclesie... Na-
darzyn. sub titulo Sani et. in Ch. R. D. et D. Andree D. g. epi Poon. in
pergameno scriptum, sigillisq. subappensis tam... Epi, quam Vnli. lapi-
tuli eccl. cathed. Poon. communium, sanum, integrum, illatum, nec in ali-
qua parte suspectum... Quod... perit per D. Offl. ingrossari mandari
fecit... Et D. Offl. ... mandavit. Brzeski. Andri et Mib. Bartholomeo
Bogroszewski plebano in Bexiere, Nic. Radzykow, Hier. Bruskowski, alta-
ristis eccl. coll. Vars., Felice Ciganski, Joanne Bogaczewski, Nris Cons.
Vars. ac me Joanne Michrowski Actor. Cons. Vars. Nris... huius privi-
legii tenor de verbo ad verbum fuit talis ut sequitur.

+ grzindzi manywany
jest Zganski v Zgan-
ski.

In no. n. D. a. Ad p. r. m. Andreas D. gr. Ep. Poon. tenore preq-
sentium universis significamus. Quomodo constitutus coram
nobis et in p. sentia S. p. D. frum nostri. DD. plator. et canon-
cor. ecclesie nostre Mib. Nicolaus de Lonszewie, rector eccl. par.
in Nadarzyno, nostre dioec. volens, ut fundatio erectio et dota-
tio sue eccl. par. in N. p. dictis, per Nos alias facta, in omnibus
illis firmitus temporibus futuris perpetuis permaneat... pri-
vilegium foundationis dictis sue ecclesie, sigillo nostro mediocri
sigillatum exhibuit, petens illud et oia in eo contenta sub ra-
tificatione p. factor. DD. plator. et lañcor... innovari et eidem
Decretum nostrum ordinarium de consensu, annuentia et vo-
luntate eorundem apponi. cuius quidem privilegii tenor... est...

In n. D. (et. usq. ad) Quomodo N. D. Thomas de Russyecz ar-
miger nris Poonan. dioec. instinctu divino devote permotus,
ecclesiam par. ad laud. et glor. Dei omnip. ac Visitationis Glor. m. g.
et intemeratę Virginis Nris eius, necnon Divisionis Aplos. ac
S. Michalis Archang. et S. Martini et Leonardi Confessor. in
oppido ipsius Nadarzyno vulgariter nuncupato et in nova
radice per eum locato, sue suorum p. genitor. saluti pro hac
satagens salubriter consulere intencis desideriis per nos de
novo erigi et fundari humiliter supplicavit. Pro Rectore ipsius
ecclesie qui fuerit pro tempore, ac ipsius sustentatione, de bonis
a Deo sibi collatis infra descripta dedit, donavit et ascripsit
perpetuis futuris temporibus possidenda, tenenda habenda, vi-
delicet primo duos mansos sive lanceos agri iam extirpa-
ti, liberos, prout exemptos et cum pratis ad dictum agrum
pertinentibus. Item piscinam similiter iam factam et
pratum, in cuius possessione plebanus illius ecclesie paci-
fica est modernus. Item similiter hortum liberum ita lon-
ge et late, prout hodie scriptis suis est circumscriptus. Item
areas liberas, unam pro dote plebani et aliam pro domo
vicarii et terciam pro ministro ecclesie. Supplicando no-

Obis

his humiliter, quatenus dictam ecclesiam... erigere et fundare,
ac dotationem huiusmodi auctoritate nostra ordinaria aucto-
rizare et approbare dignaremur. Nos vero, qui in propaga-
tione cultus divini intensius delectamur desiderio, cupientes,
quantum cum Deo possumus, a tempore nostri felicitis regi-
minis cultum augere divinum, huiusmodi ecclesiam paro-
chialem ad laud. et hon. Opot. Dei etc. ut supra... in dicto
opp. N. exigendam fundandam duximus, ac fundamus, dictasq[ue]
agros, arcam et piscinam, ac prata... eidem ecclesie in dotem
annectimus, ascribimus, appropriamus unimus et inmiscera-
mus perpetuo per praesentes. Decernendo ipsa ex nunc per-
petuo ecclesiastica fore et ecclesiasticis subiicere libertati. Ceterum
attendend[um] plurima discrimina animarum et longitudinem
viæ, qua itur de utraq[ue] Russice et Kajačkowa Molia ad
ecclesiam par. in Brwinowo, cui alias dictæ villæ iure subia-
cent parochiali, ipsas villas cum earum incolis, de consensu
filii et filium viro[rum] Magni Nicolai plebani, ac Joannis et
Habrach heredum in Brwinowo et dictæ ecclesie patronor[um],
cum omnibus utilitatibus et proventibus universis ac deci-
mis allodialibus et alias cum eo jure, cum quo per prius
ad ecel. par. prefatam pertinuerunt. Similiter et villas no-
væ radicis Nadarzino Szremewawolia Paschowawolia La-
ryska Lociowo et Mrochowska Molia ad dictam ecel. Nad. ap-
propriamus, annectimus et adiungimus perpetuo per presen-
tes, Decernendo quod ex nunc perpetuo ad dictam ecel. perti-
neant, quodq[ue] ad illius ecel. rectorem, qui fuerit pro tempore,
pro recipiendis sacris et divinis officiis audiendis, sociens
quociens opus fuerit, recurrant, sibiq[ue] de omnibus proventibus
debitis, etiam de columbatione respondeant, atq[ue] eidem obediant
et intendant tanquam eorum vero et legitimo, pastori. Et
quia in his terris in quibusdam locis quidam Ausp[er]is consue-
tudo, quæ vergit in dispendium immunitatis ecclesiæ et vi-
sperendum status clericali, emerit, quod videlicet pastores
animarum cum suis subditis gregem pascere coguntur,
Ideo huic Ausp[er]i consuetudini obviare cupientes Decernimus,
et volumus, quod plebanus ipse ab hac obnoxietate sit quic-
tus proreus et absolutus. In patronatus vero dictæ ecclesie,
quociens per cessum sive decedum illam vacare contigerit,
ipsi N. D. Thomæ et suis legitimis successoribus, dicti oppidi
Nadarzino heredibus perpetuo reservamus. Et ut hæc omnia
et singula præscripta firma et illibata usquequaq[ue] perma-
neant

neant, ipsa presentis scripti patrocinio confirmamus cum
 nostris pontificalis auctoritatis interpositione pariter et de-
 creto. Harum, quibus sigil. n. presentibus est appen. Testi-
 monio lraurum. Datum in Wbykowo die Veneris 25 men-
 sis Maji, Anno Dni M.CDLIII. presentib. ibid. Vlib. viris Dns
 Nic^o de Sobotha Custode et Nic^o de Raszynere Decretorum D^{re}
 et Archidiacono Warschovien. in eccl. n. Poznan. Testibus cir-
 ca pmissa. Nos itaq, petitionibus pfati M^{ri} Nicolai rect.
 eccl. in N. ut et tanquam iustis et rationabilibus benigni-
 ter annuentes, communicato primis Vlium frum nrorum
 duorum plator. et cancor. eccl. n. pfatis communi consilio
 privilegium ecclie sue, tenoris pinserti, in oibus et sing.
 suis punctis, clausulis et capitulis innovavimus, confir-
 mavimus, innovamusq, et confirmamus, nostrumq, ad id
 Decretum apponimus, tenore pntium, mediante, Decernen-
 tes illud in suis punctis et claus. robur obtinere perpetue
 firmitatis. Cui etiam, videlicet ecclie in N. sub ratifica-
 tione similiter pfator. Vlium frum... duas villas, videli-
 cet Kryzewo alias mykolaiewo, et Taliesie alias m^{re}teri-
 nowo novis radicis iure parochiali adiunximus, adiun-
 gimusq, per presentes, Decernentes eas ad ipsam eccl. in
 Nadarzyno spectare debere, ac eidem iure parochiali subesse
 perpetue et in xrum. Harum, quib. n. et pfati Capit. n. sigil. presentib.
 sunt appen. Testim. lraur. Act. et Dat. Poznanis, anno Dni
 Millmo Quadring^{mo} sexage^{no} nono fer. secunda infra octa-
 vas Visitat. Glor^{ie} Virg. Mariæ, durante June Capto q^{nti}
 presentib. ibid. et consentientib. Vlib. et Hlib. Dns Vriel de
 Gorka pposito, Adam de Sambrowa Dec^o, Joanne de Goslub
 D^{re} in Decretis Ar-diac. Petro de Pryewy Cantore, Nic^o de
 Sobotha Custode, Jacobo de Wigonowo D^{re} in Decr. Schol^o M^{re}
 co^o de Skudla Brzemen., Vincentio de Stralkowo Breven.
 Ar-diaconi in eccl. n. Pozn., Sandinogio de Sobotha, Andrea
 de Rogalino, Nic^o de Costen' D^{re} in Decr., Jac^o de Skotky
 Agro, Dobrogostio de Schyrakowo, Jacobo de Salandrye,
 Joanne de Topowo, Wladislao D^{re} in Decr., Nic^o de Hansch,
 Joanne de Lukowo, Joanne de Gylowicze, Mich^o de Hry-
 kowo, Martino de Niechanowo D^{re} in Decr. et Joanne de
 Hansch platis et cancis eccl. n. Pozn. circa pmissa (testibus).
 Transivit per manus Vrielis Guern. et Poznan. eccliar. pro-
 siti in absentia Cancellarii mps.

Akta Mons. Warze. lib. 39. fol. 339-341.

The first of the year was a very dry one, and the crops were much injured. The weather was very hot, and the ground was very dry. The crops were much injured, and the people were very poor. The first of the year was a very dry one, and the crops were much injured. The weather was very hot, and the ground was very dry. The crops were much injured, and the people were very poor.

1474.

69

Andreas D. gra Ep. Pozn. Significamus tenore presentium tam presentibus quam futuris quibus expediat universis. Quomodo in nostra et testium infrascriptorum pro hoc vocatorum specialiter et rogatorum presentia constituti personaliter Nobilibus Nicolaus Ojmanowsky et Konthi Nicolaus de Laseky Rector ecclie par. in Tharzyn nre diocesis deduxerunt. Quomodo licet nos ex certis rationabilib. causis eccliam paroch. in Relecho-wo villa nove radicio erigendam fore decreveramus, tunc tamen parochiali ecclie in Tharzyn salvo et per omnia reservato. Quia tamen nonnullae ville, videlicet Ojmanowo, Karaby, Kalesze, et Talen, que ab antiquo ad eccliam par. in Tharzyn fere parochiali spectabant, nemocius pro recipiendis sacris, ad eccliam predictam in Tharzyn accedere cogebantur, ad eccliamq. in Relecho-wo nove erectionis occasione vicinioris, ac propinquioris distantie commodius accedere possent, et propterea prefati Nri Nri. Ojmanowsky, patronus ecclie nove erectionis in Relecho-wo et Konthi Nicolaus de Laseky r. e. par. in Th.

supplicaverunt, ut nos, ante omnia salutarium, ac demum indemnitati et paci utriusq. eccliarum predictarum dignaremur consulere. Nos vero attentam petitione iusta et rationi consona coipsq. permoti et ut precluderentur in futurum inter dictas ecclias et earumq. Rectores occasiones discussionum, de consensu Vnib. dni Johannis de Hambowo prepositi Warochovien. predictae ecclie par. in T. unici patroni ibidem prepositi, ac etiam de expresso assensu, Konthi Nicolai Rectoris eiusd. in T. ecclie ordinavimus et decrevimus, quod villae Ojmanowo, Karaby, Kalesze et Talen cum decimis et alodialis, seu praedialibus, et cum omni iure parochiali ad eccliam in T. pertineant, ibiq. ecclia percipiant sacra. Et in re. compensam ac contentationem ipsius ecclie in T. similiter de expresso consensu prefati Nobilib. Nicolai Ojman. decimam manipularum kmethonum sine originariorum colonorum, etiam lanapi, in villa Wyrozolawola, quam alias dicte ecclie in K., per nras patentes lteras, etiam de satisfactione capituli nri Pozn., dederamus, donaveramus ac invicereveramus, decernentes eam ex huiusmodi ordinatione certis et perpetuo ad dictam eccliam in T. pertinere. Quia tamen Encolq. dicte ville Wyrozolawola imperenciarum concessa sibi gaudent libertate, ordinationem fecimus et decrevimus, quod prefatus Konthi Nri. Rector e. par. in T. praedictas decimas

aliaq.

aliaq. emolumenta, que in ipsis villis Oyr. Lat. Kal. et Cal. iure
 prothiali percipiebant & percipiant ac tollet, donec et quousq. libertas
 Incolis Wyssokolawola exspiraverit, qua finita libertate, & Dum effectus
 effectualiter tollet decimam de Incolis ville dicte Wyssokolawola
 ex tunc decimis predialibus et omni fere parochiali, quod habebat in dictis
 villis Oyr. Lat. Kal. et Cal. renunciare perpetuo debent ac tenebuntur
 prout impresentiarum tunc iam in effectu renunciavit ac cessit, Quas
 quidem villas cum ipsis decimis predialibus ac omni fere paro-
 chiali nos ex ordinatione huiusmodi in Telechowo habemus prout est factum
 perpetuo incorporavimus, adiunximus et invicceravimus harum,
 quibus sigillum nostrum est appensum, Atestimonio litterarum. Act.
 et dat. in Sedykow die solis xij mensis Junii, anno Dni Mil-
 lesimo quadringentesimo septuagesimo quarto, presentibus
 ibid. Vnibus Dominis & Nicolao de ^(Kasimierz) ~~Kasimierz~~ ^{Kasimierz} Doctore in decr.
 Archidiacono rechovie in cath. Romanen. et Johanne de Lukowo ca-
 nonico poman. Atestibus ad premissa vocati

A originatu na pierzei ruginosa. To samo p. Akt Uriebe
 & Andreja Bpa wyjatek z kina, iuz sie w czechy pzez Uniola
 wydane, r. 1493. (ob. m. 1493). Wtedy zastal, a ta roznica, tylko, ze gdzie tu
 jest N. Andrej, to w ostatniej jest: idem Andrus in Ep. Later...

III

XXXX

1481.

D. n. D. a. Uriel D. gr. Ep. Doon... Equif. immediatus monasterio pred...
 Quomodo in nostra presentia constitutus et coram V. F. nris Dd. Pat-
 ris et canonicis ecclie nre Doon. Discretus Michael rect. eccl. par. in Tel-
 nre Dioc. exposuit, quomodo cum infesto literis et privilegiis e-
 rectionis et dotationis ecclie sue predictae, que in Regestis Capitu-
 li nri De verbo ad verbum continetur, sunt voragine ignis absum-
 ptis. Unde nobis... supplicavit, quatenus ex ipsis Regestis literas ipsas
 transumere... et ratificare cum Nostris appositione decreti dignaremur.
 Nos itaq. ... predictas literas ac privilegium erectionis... sub ratifi-
 catione et consensu... Plator. et canonicor. eccl. n. Doon. de verbo ad
 verbum transumi et innovare mandavimus... Quas litt. tenor de ver-
 bo ad verbum... est talis. etc. et (Tu czechy 1473. ob. wyzej). Quas
 quidem litteras... in oibus... approbavimus... Harum, quibus sigilla nostra
 et Vnivers. Capituli... sunt appensa, Atestimonio litterarum. Act. et dat. Roma-
 nie in loco Capitulari in eccl. nostra Doon. sito, fex. C infra Octav. Divinitat.
 B. V. M. Anno Dni M. CD. LXXI. Capitulum quib. tunc durante pontibus
 ibid. et consentientib. Vnib. et Hnab. F. nris Adam Dambrowa Decano,
 Jac. de Wiganowo Scholast., Nic. de Skudla Decr. Dribus. Exremen., Nicolao
 de Muirchewo Narvarien. Archidiaconis, Andree de Bogatino, Nic. de Hosten
 Decr. Dre, Ioan. de Popowo Rectori de Mozienino, The. de Palandre, Nic.
 de Tracz, Vladi Decr. Dre, Ioan. de Echauch, Petro de Raminus, Marti-
 no Slub de Dambrowa, Alberto Skora de Gaj, Ioanne de Nakorewo, Iane
 de Palandre, Nic. de Skyprowo, Vinc. de Marczewo, Vladio de Fynie-
 nice et Petro Mobylnicki. Natis et canonicis Eccl. n. Doon. prefatis ad vo-
 cum campanis capitulis congregatis. Ambrosius de Romania Virus Dni Epi. Transi-
 vit per manus Jacobi Scholastic. Pen. Magri Dni Cancellarii mp.

Ex actis Concilii. Pars. ap. d. 1481. f. 98r.

Konradus Deigra Dux Maronie Russie etc. Reuerendo in 1491.
 Epō Bri et Dño Vrieli ead. grā Episcopo Romanien. Patri
 et amico nostro dilecto. Reuerende in Epō Bri amice
 nr dilecte. Quia concordia inter eccliam prochialem
 in Taraxin, eiusq. Plebanum ex una et aliam eccliam
 similiter prochialem in Ostronouo ac Nicolaum de
 ibid. heredem et patronum ipsiusq. Plebanum pro
 tempore existentem, partibus ex altera, de pro et
 super decimis predialibus alijsq. emolumentis, qui ex
 villis Ostronouo, Karamby, Kalesne et Kalen ad
 eccliam in Taraxyn spectabant in instrumento per otim
 Reuerendum in Epō ptem dominum Andream deigra
 felicis recordationis Epum Romanien. R. P. vřq. ante-
 cessorem, factam et ordinatam, deindeq. per Reueren-
 dam P. vřam confirmatam, ratificatam et appro-
 batam vidimus contineri. Cui concordie Nos tanquam
 dicte ecclie principalis patronus annuimus et ap-
 probamus, eandem gratamq. et ratam habemus Rogan-
 tes eandem vřam pmitatem quatenus concordie et con-
 tractui huiusmodi inter dictas ecclias factis, robur per-
 petue firmitatis dare et apponere dignaretur In cuius
 rei testimonium sigillum nřum medioere presentibus
 est appensum Actum et datum in Litko die trice in-
 fra octavas Corporis xpi Anno dñi Millesmo quadringente-
 simo nonagesimo primo.

A originału na pergaminie. Pieczęcągina.

1473. In n. D. a. Ad r. m. s. Andreas D. g. ep. Posn. Et credit nobis dispensatio-
nis officio in rebus salutaribus ferventiori, ut salutem animarum, quas unigenitus Pa-
tris, per ineffabilem suam misericordiam in suo sanguine mercedus est, ante
omnia provideamus, quod tunc nos fecisse arbitramur, si abesse necesse est, legis-
latores populi Domini et omnibus Ecclesie Christi pastores... constituimus. Consideran-
tes itaque homines in villis Delechow et Mesota Wola novae sedis, necnon
Kalesie dudum locata, propter remotam distantiam... ab ecclesia parli in
Tarczyn, ipsam non sine incommodis et dispendiis, ac magnis fatigis ac-
cedere poterant, propterea sitientes, ne ipsi propter praefatam ecclesiam in
f., ad quam pro sacris precipiendis et erudiendo se in iis, quae ad salutem
pertinent animarum, cum labore ac difficultate accedere deberent, remotam
distantiam quovomodo negligantur... de consilio Vnionum nostrorum.
Domini. Pastores et canonicos ecclesiarum nostrarum Posn., nobiscum id in capitulo generali
tractantibus, ecclesiam parlem in villa Delechow noviter locata, in hon.
Ciprotis Dei et sub Alt. Gloriosae B. M. V. Virg. Mariæ, ac S. Joannis
Bapt. Pauli et Andreae Aplos, necnon Nicolai Ep. et Conf. ac Margari-
thae Virg. excaimus, fundavimus, praesentibus erigimus et fundamus,
Christi nomine invocato. Decernentes canonicos et perpetuos, ut in Ecclesia ibidem
edificanda ecclesia adjuvantibus sacris, ac insignia ecclesiam parlem
reprostantia erigantur. Cui quidem ecclesiae N. vir D. Nic. Cyra-
nowski, in dicta Delechow heres ibidem in dotem et pro dote unum
mansum cum medio, necnon prata ipsi manso cum medio corre-
spondentia, lignorumque quoque, quae inethones et incolas dictae villae
excident, liberam excisionem pro necessitate domus Rectoris eius-
dem ecclesiae, necnon areas competentes Rectori, Vicario ac Ministros
parli ecclesiae arbitrio nostro, aut quem ad id deputaverimus, modifi-
cando, dedit etc. Quae etiam coram praefato Principe Dno Condo Du-
ce Masoviae resignare, secundum consuetudinem municipalis juris, si re-
surrectiv debet et tenetur. Nos quoque etiam volentes, ut rector ecclesiae in-
prius tanto obligationem ad curandum de animabus se agnoscat, quan-
to uberius se stipendiatum propterea caperetur, sibi et eius ecclesiae de-
cimas in villis Delechow et Mesota Wola... de... consensu... DD. Pastorum et
canonicos ecclesiarum nostrarum... damus... Hoc tamen expresse. Quod si... D. Nicolaus
O. in iis, quae pro dote... coram nobis dare se obtulit, illiberalis fuerit inven-
tus..., ^{exim} nostram... donationem nullam esse volumus, et executionem... cassa-
mus. Praeterea, per ecclesiam in f. electionem volumus ecclesiam in Tarczyn
in aliquo praesudicare. Hoc etiam proviso, quod si aliquis alius villae sub
dicta parochia locata fuerint, decimas ex eis... ad nos et mensam nostram
volumus pertinere. Inspatronatus... D. Nicolao O., necnon Joanni germa-
no suo, ac eorum successoribus perpetuo reservamus In quot. fid. etc. Dat.
f. 2 intra octavas B. Martini P. C. Anno Domini M. D. LXXIII. Capitulum generale tunc durante.
Praesentibus et consentientibus. V. et H. viris: Petro de Brzeczko Cantore, Mich. de Sobotta Custode,
Jacobo de Wiganow Dno in Decretis, Scholastico, Nic. de Kudza Treasoren. et Vinc. de Wiganow
Treasoren. Archidiacono, Petro Morzynski de Brzeczko Cancellario, Sand. noie de Sobotta, Andrea Bog-
inski, Nicolao de Koston ^{Signa} Dno in Decr., Stan. Plechowski, Jacobo Dominikowski, Gregorio

V. 1493. In n. D. a. Ad p. r. m. Vriel D. gr. Ep. Posn.... Sane imme-
 diatus noster predecessor Primus olim in Chr. Fr. D. Andreas ep. Posn.
 volens imprimis animarum Saluti consulere, ecclesia pchalem in
 Melechowo, villa nove radicis et nrs Dioc., ut facilius inha-
 bitatores et incolae eiusdem ac vicinarum rectorum villarum, quae
 ex memoribus et sylvis in colonias redigebantur, pro sacris ecclesiis
 precipiendis aditum ad eam habere possint, erexit, eidemq. cer-
 tos ~~procedenda~~ redditus pro sustentatione rectoris assignavit. Ve-
 rum tempore procedente... de consensu et voluntate Vri D. Joan-
 nis de Rambowo... et ac Nicolai de Lasti... demum N. viri Nico-
 lai Ojranowski... ordinavit, ut villae Ojra. Zar. Kal. et Kal.
 ... ad ecclesiam in L. pertineant, prout id in actis prefati pre-
 decessoris nri vidimus contineri. Cuius quidem ordinationis...
 actus sequitur in haec verba: „Anno Dni MDLXXIV indictio-
 „ne decima. Pontificatus St. D. in Ch. P. et D. N. Dni Sixti Div.
 „prov. Ph. IV anno tertio, die vero solis duodecima mensis Ju-
 „nii, hora vespertina, vel quasi, in Sobikowo, villa Posnanien.
 „Dioc. et ante Curiam episcopalem ibidem sitam, constitutus per-
 „sonaliter N. Nicolaus Ojra. (etc. ut supra nre I. usq. ad finem).“
 Demum sic annotato: Constitutus coram Nobis Pbris viri D. Mi-
 chael de Tomino... ecclie in L. rector petivit, omnia taliter per
 ... antecessorem nostrum ordinata, per Nos confirmari... cum
 Nostri interpositione decreti. Nos attendentes petitionem... fore
 iustam... ac... utriusq. ecclesiarum utilem, communicato de super con-
 silio VV. F. F. ^{Prelatorum et} canonorum... et de eorum satisfactione... et consen-
 su... in omnibus punctis... In quot. omni fidei etc. Act. et Dat. die
 nona mensis Julii Anno Dni MCDLXXIII, Indictione undecima,
 Pontificatus St. i. C. P. Alexandri... VI anno I: Gregentib. VV. DD.
 Nicolao de Skutta Decr. Dre, Archid: Stremen. Vicario in Epualib.
 et Offb Posn. guli, Vinc: de Straskowo Archidia. Breven. in
 ecclesia nostra Posn., Joanne de Lukowo Camellario, Andrea de
 Rogalino, Nice de Cacz, Petro de Rambino, Alberto Gorski,
 Andrea Goduchowski, Sigismundo de Krennieniec, Andrea Cre-
 szelski, Laur: Brudrinski Dre in medicinis, Joanne de Brest-
 kowo, Anselmo de Lukowo Plat: et Canicis... Posnanien. ad so-
 mum campanae capitulariter congregatis, Testibus ad praemissa
 rogatis. - Ex libro antiquo Privilegior. Vnib. Cap. Eccl. Posn.
 sub sigillo eiusd. extractum. Ioan. Baykowski Ep. Ennen. Suffr.
 Offb Posn. Archidia. Stremen. Capituli Praesidens mp. L. S. Mat-
 theus a Lgierz V. Capituli Posn. Notarius mp.

u Swięckiego s. 988-990.

^{Plak.}
De Skoty Mgro, Dobrogostio Cherakowski; Stan^o Mynski; Joanne de Popowo,
Rector de Koziesmino, Jacobo Tablowski, Nice ^{Grabin} Graseki, Vladislao de Po-
enania D^{re} in Decretis, Joanne de Lukowo, Joanne de Bytowice,
Stan^o Smighel, Nice de Obiczerre, Petro de Hambino, Martino
de Dambrowa, Petro de Smighel, Martino^o Micchanow D^{re} in Decr.,
Ablatis et Canonici Eccl^{ie} n^{re} Bom., ad sonum campanae capi-
tulariter congregatis.

(w czeckij Urzela G^{ra} p. r. 1487. n.

VI.

Anno Dⁿⁱ MDCLVII die vero Veneris nona mensis Junii. Cora
R. D. Joanne Andr. Chawfow. N. U. D^{re} Can^o et Surrogato sacras.
Cons. Varso. ... comparens... V. D. Felix Tyzka Parochus eccl^{ie} in Cy-
ranow, produxit privilegium erectionis eiusd. eccl^{ie} in perga-
meno, infrascriptum, appensione duorum sigillor. munitum, au-
thenticum, quod propter... futuram conservationem illius ad acta
presentia inserendum... mandari petiit. Et R. D. viso eiusmodi
privilegio... sano, salvo et integro... authentico, illud ad acta pre-
sentia inserendum... mandavit. Prosentib. N^{ris} Consistorii. Et
me Simone Chawfowski Actor. Cons. Varso. N^{ro} Publ. Cuius pri-
vilegii tenor de verbo ad verbum... est talis. In nom. Dⁿⁱ etc.
vid. supra N^{ro} III.

(a) do n. III W innych dyplomatach jest "Rector de Koziesmino" ob. Grabow. Powiem.

wp

In n. D. a. Ad p. r. m. .... Nos Benedictus Trdbienski
 D. q. Ep. Posnan. significamus... quia N. D. Alexius
 Boiemski huius de Boyemi, zelo pios devotionis accensus,
 volens cultum divinum ructum iri et animis suis, consan-
 guineorumque suorum salutem, necnon Incolarum villarum, per
 ipsum in cruda radice de novo locatarum... curis animarum
 prospicere cupiens, ... intendit, ut ecclesia pariter in villa noviter
 locata Olexina, in hon. Ciprot. Des, Eiusque Genitricis V. Marię
 et sub tit. et invoc. D. Alexii Conf. et S. Benedicti Abbatis
 necnon Hedvigis Electę erigeretur. Pro qua quid ecclesia...
 et pro domo plebanali et Ministris Ecclesię, ac pro ipsa do-
 te Plebanatus, .. integram sylvam, dictam Selsynkath, here-
 ditatis eius villę Olexino noviter extirpandam, penes fluvium
 Kostryn et una, et viam publicam, quę ducit ex Boymie
 ad Rudam, ex altera parte sitam, et alias totam et integram
 sylvam Selsynkath, quęcumque est in eod. loco circumdata
 fluvio Kostryn, ut promissum est, pro ecclesia ipsa et dote ple-
 banali, coram Nobis... assignavit... simplici donatione.....
 Supplicavit itaq; nobis, ut eandem ecclesiam... erigere et in be-
 neficium ecclasticum creare dignaremur. Nos vero iis votis...
 benigne annuentes, cognita ante oia per revisores nostros
 necessitate erigendę in eo loco ecclesię, promissęque, per Nos lit-
 teris... Acridę, ... et in termino ipsius nemine contradicente,
 huiusmodi donationem... confirmavimus, ipsamque ecclesiam
 in hon. O. D. Eiusque Gen. V. M. (etc. ut supra usque ad) Electę,
 in Christi noie... ^{erigendus et} beneficium ecclasticum... ^{curatum} creamus, ac eid.
 ecclesię eiusque Ministris et Plebanis... promissa oia per N. Ale-
 xium Boiemski... assignata appropriamus..., decernentes,
 quia pro bonorum suprascriptorum repetitione... ad forum ju-
 dicis ecclastici... habeatur recursus... Nos... De certa nostra scien-
 tia et munificentia, necnon de consensu... Capituli ecclesię no-
 strę Posnan. eid. ecclesię in Olexino, eiusque Ministris et Ple-
 banis... decimas manip. ois gr. et sem. ex agris noviter ex-
 stirpatis et villis infrascriptis de noviter locatis: Olexino,

Adriar

Kdxiar, Hawady, Ryexya, Skroda, et Podrudzie cum Molen-
lendinatores et Minerario Jagielska muncupato, sibus earund.
villarum agris..., qui agri intra limites earund. villarum
per colonos et possessores duntaxat villarum supranomina-
tarum culti et possessi fuerint, ... donamus et incorporamus,
per ipsam ecclesiam in Ol. et eius Rectores... perpetuo... possiden-
dam. Adiungentes pro Parochia eid. ecclesie villas infrascriptas... villam antiquam Boymie, una cum curia... N. Ale-
xi Boiemski fundatoris ~~fundatoris~~, quae ad ecclesiam partem
in Grembkowo pertinebat, quam ab ecclesia Grembk. de con-
sensu eius Rebatani segregamus, ... decima nihilominus ma-
nipulari... de agris tam predialibus quam ~~methanab~~ ^{colongorum}
... et oibus... aliis proventibus de eadem villa Boyemie...
Rectori ecclesie in Grembkowo ^{plene...} reservatis; — necnon villas
novas: Hawady, Kdxiar, Kuda, Ryexya, Skroda et Pod-
rudzie cum molendino Kuda Jagielska muncupato Choscre,
Sosnow, Olefino, Moszownia, Niechnobrz, Siana, Wil-
czanek, Mingozerdy, Gaski, Jarka, Jagodne et Snidzion-
ka, quarum Nicolaus in dicta ecclesia (in) Olefino divina of-
ficia audire, ibiq. divina Sacra percipere volumus, ac
eidem ecclesie et Rectori pro tempore existenti, iure paro-
chiali perpetuo (subiacere) decernimus, salvis tamen iu-
ribus ecclesiarum antiquarum, in toto permanentibus. Cu-
ius... ecclesie... Jus patronatus... N. Alexio Boiemski et le-
gitimis eius successoribus, heredibus in Olefino, perpe-
petuo reservamus. Ad eiusdemq. ... presentationem ^{plen D.}
Andream Kukowski Balteristam Posnan. actu Presbyterum,
ad eandem ecclesiam.. per Nos erectam, per manus nostras
suo capiti impositionem instituvimus ac investivimus....
Mandantes illum per eos, ad quos pertinet, ad illius
actuale et ^{corpore} ~~reale~~ possessionem induci, sibiq. de oibus
proventibus responderi. In quor... fid. etc. Act. et Dat. Po-
snanis in Capitulo Generali die Luny 28 Novembris A. Dni
MDXLVII (1547) Inquentibus RR ac Vrbus DD. Simo-
ne Chabielski Custode, Ioan. Kidzinski Scholastico, Al-
berto

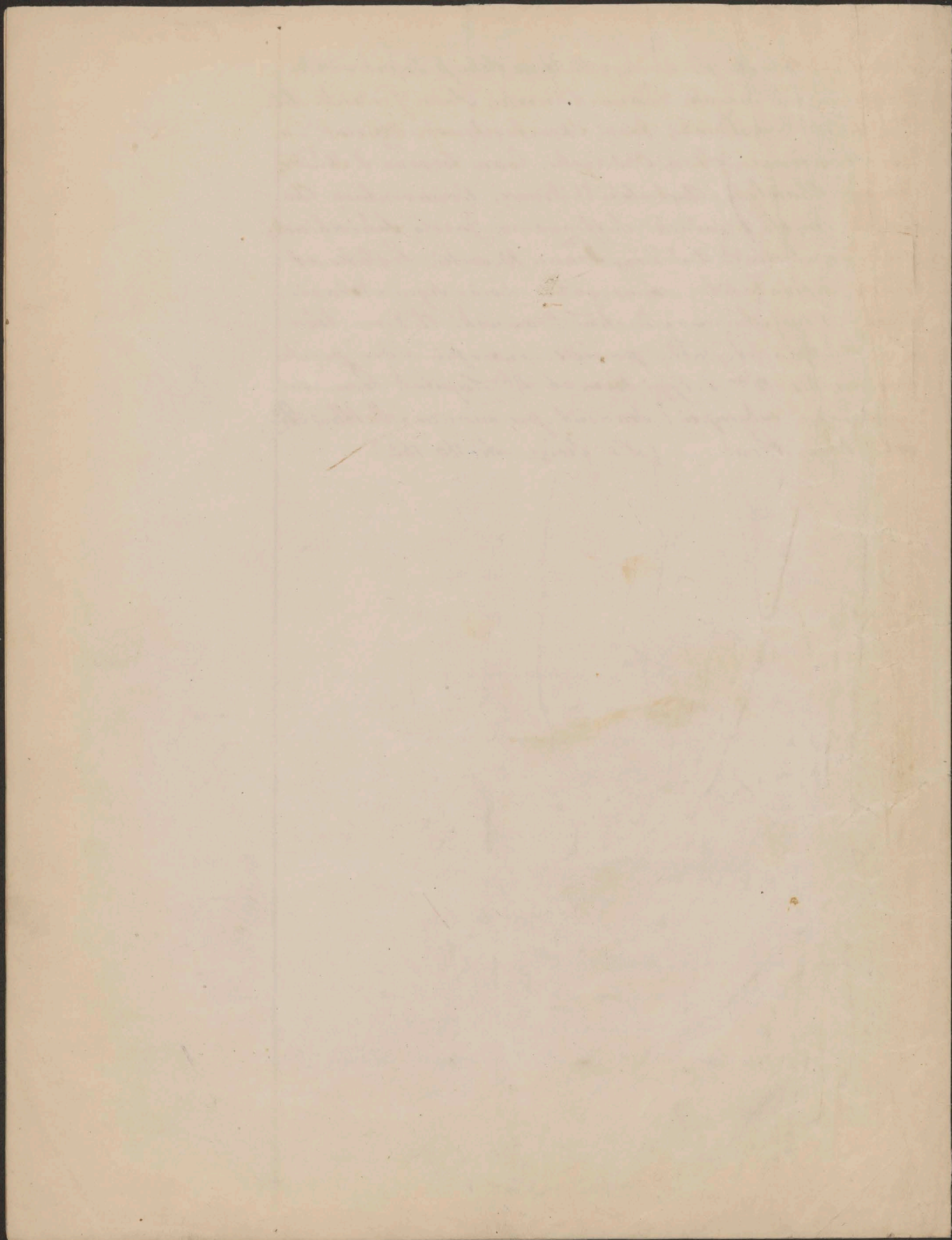
curatum

1547

berto Mwiatkowski Szremen., Martino Schap Dambrowski
 Szereven. Archidiaconis, Joanne Lanczki, Andr. Grodzicki Med.
 Dre, Felice Gomolinski, Joann. Skrzetuschewski Officiali, Da-
 vide Boniatowski, Stan. Obiezyski, Joann. Korvino S. Th. Dre,
 Simone Chaielski (Chabielski?) Minore, Bonaventura Cho-
 bienicki, Jacobo Dziaduski Suffraganeo, Jacobo Schischinski,
 Andr. Dambrowski U. J. Dre, Franc. Wysocki, Prelatis et
 Canonicis capitulariter congregatis. Locus signi Notarii
 publ. Et ego Andreas Martini Kraiewski Cl. Dioec. Posn.
 S. auth. Ap. Not. publ. ... ~~promissis~~ ... interfui. Ideo presentes
 has sigillis ~~Uni~~ D. Eppi ~~Posn.~~ et V. Capituli Posn. sub-
 appensas ... subscripsi. Transiit per manus Matthiæ Sli-
 ski Prop. Posn. (In Swize str. 160-163.)

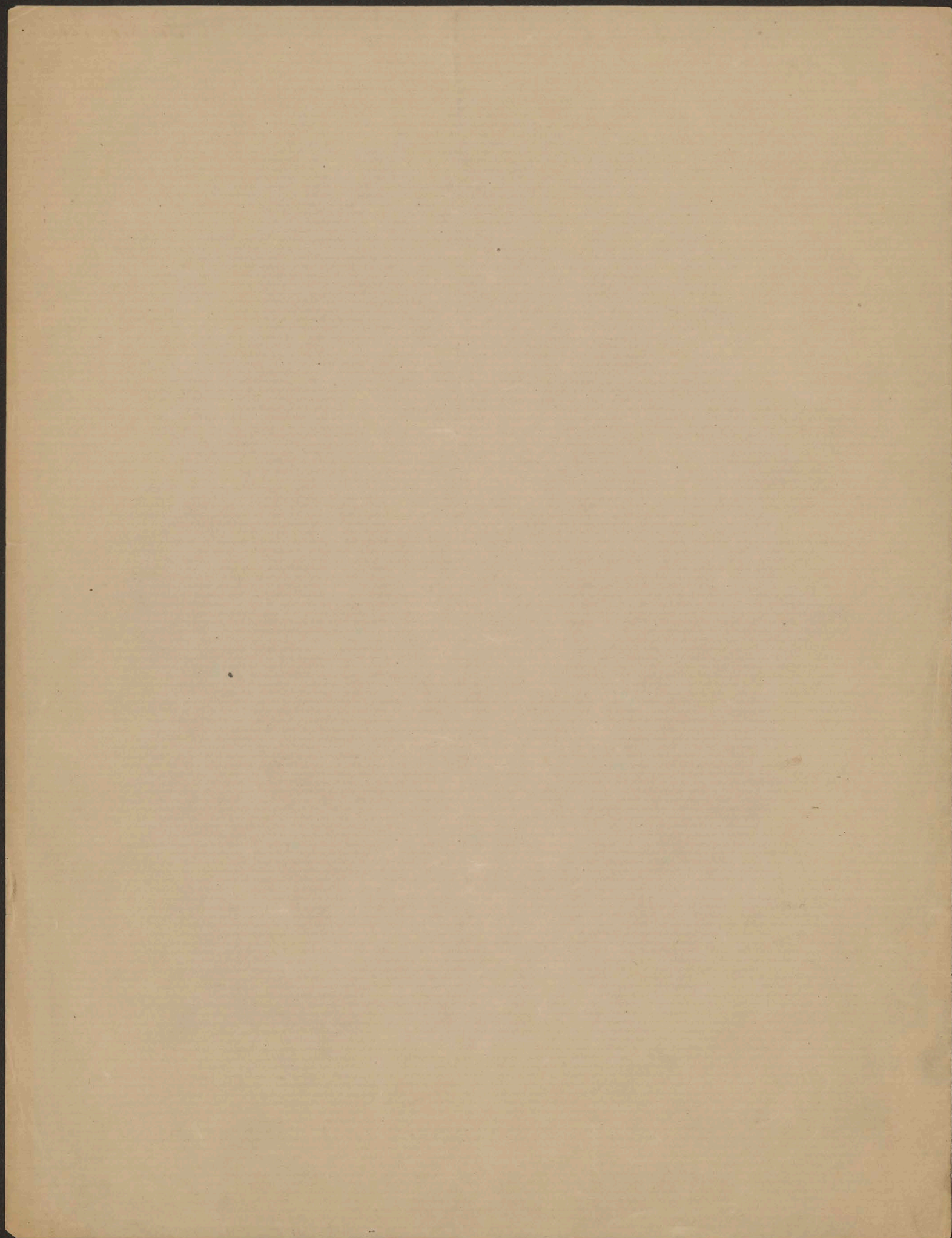

Pawlowice.

79

Anno Dni 1561. die vero lune 22 Decemb... G. Stan^{us} Miko-
 laiewskij Vexillif Sochacz. in Baprotunia Dasbiska et Pawlo-
 wicze ~~homo~~ sortium suarum heres, oblata citatione, seu citata,
 in facie Eccl^{ie} die solis testia decembris debite exequuta et
 publicata contra eos et sing. sua communiter vel diu^{er}sim, seu
 quomodolibet interesse ad Juris patronatus et presentandi Eccl^{ie}
 in P. habere putantes Ad videndam et audiendam: inscrip-
 tionem lapsus perpetui Juris patronatus et presentandi ad
 Eccl^{iam} in P. per N. D. Martinum Pawlowski, p^{ro}fato D^e Mi-
 kolaiewski, ad acta castri Sochacz... factam et inscriptam,
 ad Acta Cons. Pars. ingrossari mandari, necnon approba-
 ri, confirmari, ratificari, roburq^{ue} perpetuus firmitatis ha-
 bere decerni, ac pro obtinendis lris confirmationis et per-
 petuus firmitatis ad R^{em} D. Ep^{iscopu}m Lociordinarium remitti,
 et accusat^{us} ~~homo~~ contumaciam o^{mn}i et sing. sua quomodolibet
 interesse habere putantium, legitime citatorum et non
 comparentium, et in eorum contumaciam produxit actum
 lapsus et amixsionis perpetuus Juris patronatus (etc. p^{re}-
 dicti) per p^{ro}fatum N. D. Martinum p^{ro}fato D. Stan^o Mikola-
 iewski facta et inscripta..., quem petiit ad Acta Cons. Pars.
 ingrossari mandari, necnon auctoritate ordinaria approba-
 ri, conf. ratif. roburq^{ue} perp. firm. habere decerni In conta-
 maciam omni et sing. sua quomodolibet int^{er} putant. et n. comp.
 Et D. Off^{ic}io viso actu lapsus et... salvo... In contumaciam
 omnium... ipsam inscriptionem lapsus... ad acta Cons. Pars.
 ingrossare... mandavit ac... approbavit etc.. Cuius actus
 tenor est talis:

Act. in castro Sochacz. in terminis castrensibus Que-
 rellarum... f^{est}. 3^{ia} in vigilia festi S. Michaelis Arch. An-
 no Dni 1557... N. Martinus, N. olim Pauli Pawlowski
 in Pawlowicze et Byniewo sortis sue heres... recognovit.
 Quia tenetur et... obligatur N. Stan^o Mikolaiewski in Ba-
 prothunia et Dasbiska heredi... 12 sexag. gr... liquidi debi-
 ti, pro terminis hereditibus proxime in Sochaczow celebra-
 tis, sub totidem damni... solvere. Casu vero quo non sol-
 verit... extunc statim seu in crastino post celebrationem
 terminorum... 24 sexag... solvere... obligatur, sub lapsu
 et amixsione perpetua juris patronatus et presentandi
 ad Eccl^{iam} par. in Pawlowicze ipsum spectans... In

quod

^{obligatur ve...}
quor... dare... liberam intromissionem... per Ministerialem Ro-
pam terrestrem Sochaczow... sub vadio 24 sexag. gr... fisco
Majestatis Regie et parti per medium succumbendo...
etc. Ex actis Castr. Sochacz. in w. A. N. W. l. 39. f. 215.
et 216.

In m. D. a. Ioannes Raciborski Dec. et Off. Vars. etc. Uni-
 versis... significamus. Quomodo... Mgf. D. Andreas Chodźinski
 Castell. Vienn. Capit. Sexicren. heres bonorum Pecice pa-
 tronus et collator ecclie ibid. Dioc. Posn..., desiderans lau-
 dem divinam propagare et in hon. Gl. Virg. M. tum ob re-
 melium salutis parentum, consanguineorum propinquorum
 et benefactorum suorum animarum eorum consulendo et
 pro meliori sustentatione et provisione auctiori provi-
 dum Parochi sacerdotum et ministrorum ^{et} ecclie...
 in curam Officii de Glor. V. Maria in ead. ecclia ^{sacro} celebra-
 di et decantandi pro eodem officio bona hereditaria villae
 Reguly, proprio sumptu empta... et in Actis Castren. Vars.
 inscripta et donata... fundavit et ~~ex~~ ^{re} ~~data~~ ^{avit}. Cuius inscriptio
 nimirum tenor talis: „Act. in Curia Reg. Vars. p. 2 ipso festo
 „Divisionis et. Apolorum A.D. 1624. coram Officio... Mgf. An-
 „dreas Chodźinski heres in Pecice Castell. Vienn. Sexicren-
 „cip... etc. Capit... recognovit. Quia... in meliorem conditionem
 „ecclie Pecicren. providendae... saluti animae suae et ad au-
 „gendum cultum divinum, respectu prioris inscriptionis 1000
 „flor. pol. in bonis suis oibus in Reguly iacentibus in vim
 „redemptionis coram Actis ~~Castre~~ ^{Castellani} presentibus... Parocho Pec-
 „icren... recognovit, iam ex nunc oia... bona sua mobilia imo-
 „bilia hereditaria et obligatoria... in bonis Reguly laticensie
 „iacentia... pro ecclia Pecicrensi, vult Parocho cum eius de-
 „ro... dat, donat, inscribit... in transmissionem realem... in
 „bona eadem... admittit. Respectu cuius beneficii... Parochus
 „ecclie Pecicrensis R. Stanislaus a Cyrzanow cum suo clero,
 „et alii Parochi pro tempore existentes tenebuntur qualibet
 „septimana tribus vicibus, scil. die Duico, feria 4^a et
 „Sabbatho curam B. M. V. tam matutinum quam ve-
 „spertinum decantare, missas ^{scil.} de B. M. V. die Duico fe-
 „ria vero quarta vivente eodem Castellano et consorte
 „eius Barbara de Dembiany Dembinska pro peccatis eo-
 „rum. Feria autem quinta pro obitu defunctorum, cum con-
 „memoratione Anarum olim Gg. Nicolai Komorowski et Alberti Je-
 „niorowski consortis ipsius Dorotheae similiter quoque et post
 „mortem Castellani ac eius consortis missam celebrare pro
 „obitu defunctorum cum commemoratione Aae pfati Castell-
 „lani Consortis ipsius. Et hanc... inscriptionem ad Acta

Ann.

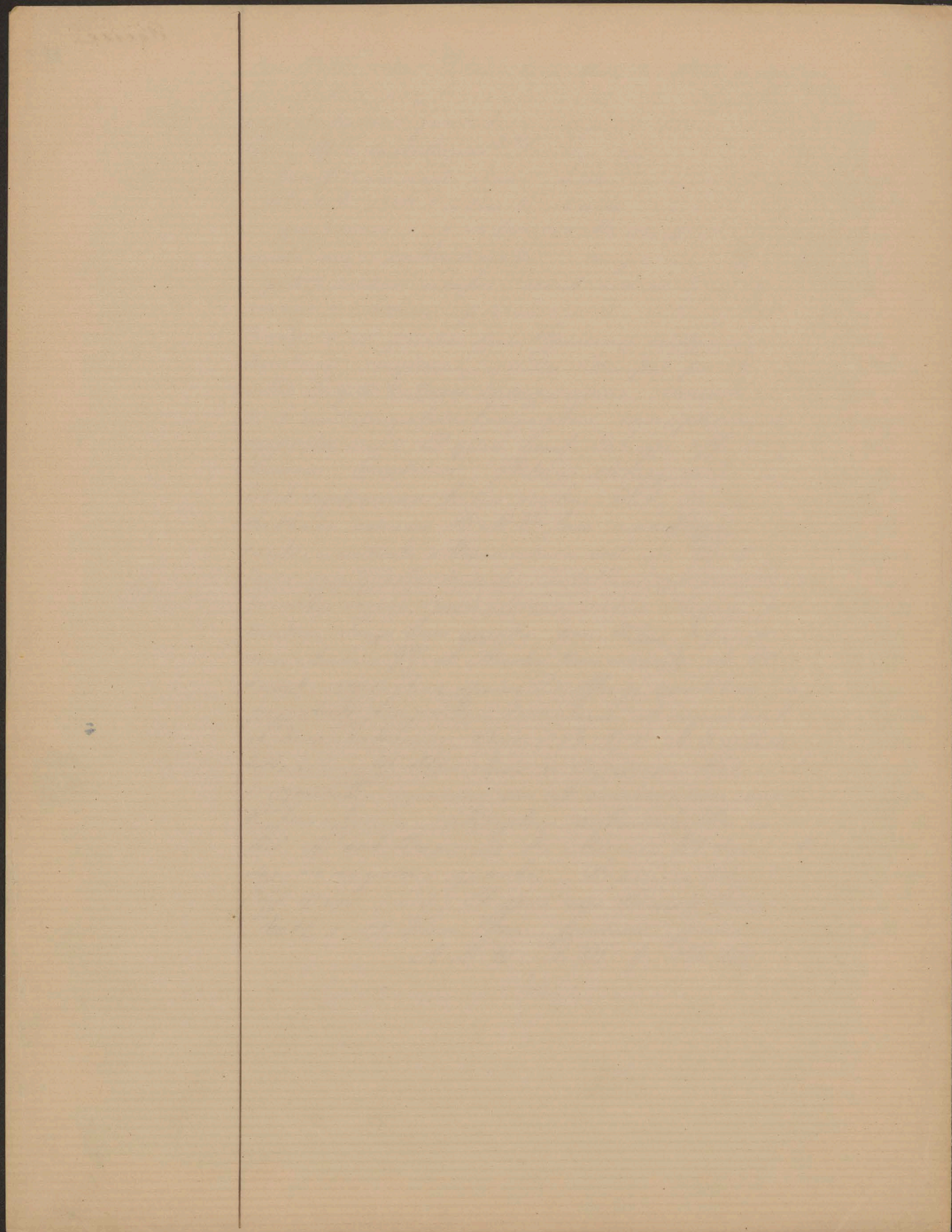

Cons. Vatos. eidem Plebano transferendi M^g. D. Castellanus dat^{us}
facultatem, eaq^{ue} translata erectionem eiusdem Officii et
approbationem foundationis suprascripte... obtinend^{am}...
Qui... M^g. D. Castellanus... ^{petiit} hoc idem officium per nos erigi et
in beneficium eccl^{ie}. creari dicta bona villę Reguli Zaliexie
... libertati eccl^{ie}q^{ue} adscribi, et alia... confici. Nos... bras lridę
... pmissimus... et in termino illis assignato (nemine) contra-
rente neq^{ue}... contradicente... comparens M^g. D. Castellanus
... petiit eodem citatos... contumaces regubari... et quate-
nus ad erectionem... procederemus... Nos igitur... officium Gl.
D. Maris in p^{re}dicta eccl^{ia}. Pencicensi celebrandum et decan-
tandum... erigimus... in Dei no^{me}ne per p^{re}sentes, p^{re}dicta bona
villę Reguli Zaliexie incorporamus... immunitatę eccl^{ie}q^{ue} ad-
scribimus perpetuis. temporibus, inscriptionemq^{ue}... terrestrem...
approbamus... Et quia benef. dat. pr. off. P^{re}dicto... sta-
tuimus... Quatenus... Plebani clerusq^{ue} eccl^{ie} Pencicensis qua-
libet septimana tribus vicibus. v^{el}et. die D^{omi}nico, feria 4 et
Sabbato cursum B. M. V. Nam matut. quam vespert. de-
cantare curent, Missas vero scil. de B. M. V. die D^{omi}nico,
Feria vero quarta vivente Castellano et consorte eius... pro
peccatis eorum, post mortem autem illorum, pro An^{im}abus eo-
rundem. Feria vero quinta pro An^{im}abus defunctor. cum come-
mor. An^{im}arum G^{ra}. ol. Nicolai Komorowski et Alberti Terxior-
kowski consortisq^{ue} ipsius Dorotheę, qualibet septimana
perpetuis temporibus decantent... et expediant. Quę... onera
et decantationem... Cursum B. M. V. et 3 missarum... can-
tatarum... V. Stanislaus a Cyrano Sar. eccl^{ie}. B. coram
D. Officiali... nomine suo et successorum duorum eccl^{ie} in
P. parochorum... adimplere submitit... In cuius rei fid. et...
Act. et Dat. Varsovię die Mercurii 24 Iulii A. D. Mill^{mo}
sex^{mo} vigesimo quarto... Joannes Raiiborski. Dec. et
Off. Vars. (L. S.) Et quia ego Simon Szaudowski ol.
Mathis Cl. D^{ice}ce. P^{re}sen... pmissiv... p^{re}sens interfui etc...
A. M. W. L. XII. f. 356-357.

Pecise. 17

Spital w Piaseczanie (Hospitale Pauperum).

Piaseczano.
Spital.

78

Andreas de Brin Opalinski D. et Ap. S. gr. Ep. Pozn...
Significamus. Quod nos ob merita erga ecclesiam et nos Rnd.
Joannis Raciborski Decani et Off. Vars. Can. Pultov. in
multis negotiis ecclesiis, ^{et} ~~pro~~ ^{causa} ~~causa~~ vero cura et sollicitudine
et deatentate ipsius in delicto multo maiore in quadruplo
quam ante valore decimarum mensa nra episcopalis post bonake-
galia et Nobilitaria in palatinatu Masoviae et Archidiacono-
natu Varsavien. nobis servientium, ... volentes... piam ipsius in-
tentionem in fundando Hospitali pauperum et altari in
oppido Piaseczano Dioc. nrae promovere, ... eidem... in augmen-
tum foundationis suprascriptae... et concessu V^{obis} Capli nri Pozn.
sub ratificatione sedis Ap., decimas manup. sive grani et se-
minis, quomodolibet mensam nram episcopalem concernentes post
omnes agros et araturas villae Regalis Piasecka Wics Caplt.
Piasec. in paroch. Piasec. Tum et ex villa Agorzata cum at-
tinentiis villis Polwarkows ac ex villis Dawidy et Skupie,
eundem A.D. Decimarum iure hereditatio cum aliis compar-
ticipibus, in parochia ad presens Rastinen. existentibus, ad
mensam nostram spectantes, ... damus. perpetuo.... Dat.
Poznanis in Caplo gnli pro festo S. Petri et Pauli Ap. ce-
lebrato. A.D. 1619. Presentibus.... Episcopo et Canonicis... Pozn.
A. K. W. XII. 96. 97.

Na mocy tego L. Raciborski w Konsystorzu Warsz. D. 3
Stycznia 1620 uczynił akt darowizny tychże diesięcin
na rzecz majacego siez pałoję Szpitala. Ibid. f. 95.

Erkennung Spitala.

In n. S. et individ. Trin. P. et F. et Sp. S. unius divinita-
tis Amen. Ad p. r. m... Nos Alexander Swiecicki
Schol. Ecol. Vars. ad negotium infrascriptum... deputatus....
Significamus. Quomodo Ill^{mus} D. Episcopus Pozn. (qui sup.) Rnd. D. Jo-
annis Raciborski... zelo pio ductus, Hospitale seu Penodochium
pauperum, una cum Propositura eiusd. Hospitalis circa ecclesiam
paralem in oppido Piaseczano Dioc. Pozn., Archidiaconatus Vars.
fundare, dotare et erigere, antiquumq. Hospitale in eodem opp.
existens, novo Hospitali unire cupientis, ... pia devotioni an-
nuere... volens, propter occupationes Reipublicae... Nobis... in-
frascripta... exequi commisit per litteras suas.... Dat. Pozna-
nis 10 Julii A.D. 1619.. Post quarum litterarum... receptionem...
per prefatum Rnd. Joannem Raciborski... Fundatorem seu Do-
natorem Penodochii et Proposituræ... fuimus requisiti, qua-
tenus... (quae infra)... discernere dignaremur. Nos... Hospita-

le

+
... pensionis
videl. ex bonis... Agorata
et Folwarkowo 100 flor.
pol. Item in bonis
Ledy seu Gramnicze et
Slawy et Folwarkowo
150 flor. Et in bonis
Dawidy et Skupie 50
flor. quolib. anno... per-
petuo solvenda iuxta
obligationes inscriptio-
nales Castren. Varsavien.
for. 5 in Crastino festi
Circumcis. Dni A. D. 1620.

te pauperum seu Xenodochium una cum Propositura eiusd.
in op. Piasecno circa eccliam partem, in dote... decimarum
(quæ supra) et pensionum annuatum perpetuo assecuratum... Chi-
sti nomine invocato, autoritate memorati Ill. D. Ep'i Posn.
... citatione in vim Lidei... premissa... et ex ambona ec-
clesiæ partis in v. publicata... nemine in termino con-
tradicente excepimus et erigimus, ac in beneficia eccle-
siastica creavimus et pœnitibus creamus. Suprascriptamq;
vetus Xenodochium pauperum... cum orbis eius pertinentiis
aediis hortis, arvis, summis pec. essentialibus et emolu-
mentis quibuscumq; omnibus... eidem Hospitali de consensu
Viri Joannis Golyza Parochi moderni in Piasecno, et
in superabundanti, licet minus necessarie, Officii Condu-
laris et totius Communitalis op. v., ex Actis civil. Piasecen.
coram nobis de Actu die 30 Decemb. A. D. 1619, productis, ei-
dem novo Hospitali... unimus, invisceramus..., eccl'ieq;
libertati... adiungimus, eademq; decimas... et pensiones,
... durante vita Fundatoris, pro arbitrio et voluntate ipsius
quid et quantum ei... ex decimis... extradere... et ex pen-
sionibus... solvere placuerit, intercedente vero morte fun-
datoris... iuxta nexum inscriptionum... decimas quidem
manip. post ses agros bonorum Piasecha Mies, Agorata
Folwarkowo Dawidy et Skupie, una cum deductione ear-
undem et constitutione in acervos in locis bonorum aesta-
te, et deductione ad Hospitali Piasec. in hyeme, iuxta ne-
xum earundem inscriptionum, et solutiones pecuniarias
ex bonis... Agorata, Folwarkowo Ledy seu Gramnicze,
Slawy Dawidy et Skupie, iuxta nexum inscriptionum,
perpetuo in manus provisorum eiusdem Hospitalis et Prop.
positi dandas, extradendas solvendas... decernimus per-
petuo et in ævum, in effectum infrascriptum... per nos...
ordinatum. Quod inprimis Propositus eiusdem Hospitalis
actu presbyter eidem Hospitali preesse principaliter dire-
ctorie debet continuo residens... in Hospitali seu prope ma-
nens, et nullum curatum beneficium habens, excepto Officio
Vicariatus Piasecensis aut Prodicature, si id ipsi ex specia-
li salario seu petitione Parochi suscipere placuerit. Qui Prop.
habetit... ex proventibus Hospitalis... salarium quolibet anno per
50 flor. pol. ex manibus provisorum... pro quolibet quartali
... recipiendos. Ac insuper... ex penne eiusd. Hospitalis... habe-
bit idem Prop. pro qualibet septimana tantum victualium
quantum

quantum uno floreno pot. estimari possunt, similiter ex mani-
bus provisorum... Durante tamen vita fundatoris... Proptus
pro arbitrio ipsius fundatoris ex mutua compositione sala-
riabitur... Et idem Propositus... dispensationi de non residendo
... renunciare... erit adstrictus... Tenebitur qualibet septimana
de sacrificia... lecta, durante quidem vita fundatoris pro re-
missione peccatorum et salute eiusdem, ac predecessorum et suc-
cessorum ipsius. Alterum vero... sacrificium pro defunctis preces-
soribus eiusdem fundatoris cum commemoratione in canone... va-
riorum sacerdotum benefactorum, diebus quibus sibi placuerit.
Intercedente vero morte fundatoris, pro eodem defuncto et
ipsius predecessoribus unum sacrificium cum commemoratio-
ne in canone omnium sacerdotum et aliorum quorumvis benefa-
ctorum; alterum vero pro remissione peccator. et salute vivo-
rum successorum fundatoris... cum commemoratione animae fun-
datoris expedire perpetue et in eorum in viis Ecclesie et appara-
mentis et circa candelas eiusdem Ecclesie Piasce. apud altare
quod sibi placuerit, nisi per fundatorem successu temporis ali-
quod Altare ad id designetur... Paracho... ad primicia omnia nomine
suo et suorum successorum consentiente. Quod si vinum Ecclesie aut
cera defuerit... ex proventibus Hospitalis comparanda sunt. Ita
tamen, quod intercedente morte fundatoris suprascriptum Missae sa-
crificium pro vivis die Quinque seu festo expedire, et cum eodem sa-
cro presentiam elemosinis ex familia fundatoris, patroni Hospitalis
et Propositus... expectare ad horam 10^{am} medi horologii idem pro-
positus tenebitur. In quolibet autem quartali... uno die Quatuor
Temporum loci sacrificii pro defunctis predecessoribus fundatoris, aut
ipso fundatore, tenebitur Proptus... sacrificium lectis Missae pro de-
functis omnibus variis sacerdotibus huius Hospitalis et Propositus et
aliis quibuscumque benefactoribus expedire, et processionibus publicis va-
perpetuatiatis interesse in ordine sacerdotali debet... Propositus...
bonae administrationi per Provisores... et pauperum convenienti
sustentationi intendere, ac decimas, ^{pensionibus et} proventus pro eodem Penodo-
chis expectantes, una cum provisoribus... sumptibus Hospitalis exi-
gere et... repetere, pecuniamq. omnem... una cum provisoribus in
victa seorsiva, sub sera et clave suo et provisorum in sacri-
stia Ecclesie in loco tuto observare, et pauperibus ^{Penodopoli} vacata... ad-
ministrare et in officia pauperum et provisorum intendere... e-
rit adstrictus. Provisores autem... unus iuxta submisionem
Officii Consularis et totius communitatis Piascen... eligi aut
confirmari debet quotannis per Proconsulem et Consules Piasce, circa electionem Proconsu-
larem, ex civibus Piasce. vir bonus, et pius, ad sublevandam inopiam
pauperum zelosus. Altes autem quotannis per Parochum... ex
parco

parochianis Piasec... vir bon. p. et ad subles. inop. paup. devotus et
officiosus, iuxta submissionem moderni Parochi pro se et suis suc-
cessoribus factam, eligi debet... Provisores Kenodochium... admini-
strare, alimenta pauperibus... et proventibus... competentia pro-
videre, iuxta ordinationem ^{Fundatoris} durante vita eiusdem... intercedente
vero morte eius... per patronos... et prepositum faciendam, ac pro
necessitate temporis meliorandam ac immutandam... In admini-
stratione et provisione... oia cum consensu et consilio prepositi
facere tenebuntur. Quodsi prepto administramen et provisio eo-
rundem provisorum displicuerit, aut bono illorum proposito et
administrationi temere contradixerit... cognitio huiusmodi in-
tentiois et propositi modis provisionis per R. D. Officem Vars.
... sine quovis strepitu iuris, una saltem citatione premissa
et partium rationibus summarie auditis decidatur et decla-
retur absq. appellatione. Insuper Provisores cum consilio et con-
sensu prepti et, si necesse fuerit, cum ipsius auxilio, decimas Ho-
spitalis sumptu custodire, et manipulare(?), pensiones et alios
proventus Kenodochii exigere et recipere, et in cista seorsiva
sub seris et clavis suis... et prepositi in sacristia... reponere,
et... pecunias ex eadem cum consensu mutuo et prepti recipere
ac in provisionem pauperum... convertere, frumenta ex decimis
... cum consensu suprascripto dividere, ac in cista... pecuniam
exinde collectam imponere, perceptamq. et expensam... in rege-
stra ordinata inscribere, et de expensis et administratione
Hospitalis quolibet anno pro festo s. Jacobi Ap. rationem suf-
ficientem, in ^{domo plebanali} coram parcho et prepto et duobus ab Officio Consu-
lari Piasec... deputatis facere et... in librum... introligatum sum-
ptu Hospitalis inscribere tenebuntur... Durante vita Fundatoris
ipsimet Fundatori eandem rationem, seu ipsius deputato... facere
tenebuntur. Quodsi in faciunda ratione Provisores per Parochum
aut preptum aut deputatos Officii consul... implicati fuerint,
quietationemq. obtinere non valuerint, recurrendum est eidem
ad R. D. Officem Vars... et obtinenda est ab ipso commissio, in
personam alicuius presbyteri viri boni... coram quo et Parcho,
prepto et deputatis officii consul., aut iis seu aliquo ipsorum de-
frectante, coram eodem Commissario et aliis non detrectantibus
facienda est denuo huiusmodi ratio, et... obtinenda quietatis.
In eventu autem neglecte per Provisores, Parochum etc. aliquo
anno rationis percepta, et distributa, aut minus fidelis... admi-
nistratio... patronis... et Investigatori Off. cons. Vars. et pre-
cipue V. Capto Vars. - quod Caplum Fundator in profectores Ho-
spitalis... assumit, invitat... liberum erit negligentiam... iure-
mediante, sumptibus Hospitalis vendicare... Provisores... cum
prept.

proposito pro retentis decimis etc. iure agere sumptu Hospitalis,
 ... de perceptis insimul quietare .. et in civitatem ~~ip~~ imponere ~~sanctam~~
~~hoc~~... Quatenus pecuniam ex proventibus... nonis: in necessi-
 tates pauperum in eodem Hospitali degentium... erogare tenebun-
 tur, discrete pro futuro anno in eventum carioris annonis
 aut vilioris crescentis decimarum, in civitate residuum re-
 linquendo, ac nullo pretexto... quovis persona in quantacumq,
 dignitate constituta audere debet... pecuniam mutare, etiam
 ad modicum tempus, etiam sub pretexto pietatis et necessita-
 tis publicae et assecurationis sub poena excois laty sententia,
 super quovis talium causore, premissa unica monitione de-
 claranda, et sub poena refusionis in duplo in tempore activissi-
 mo, processu summario atq, quavis appellatione terminando,
 Nisi forte qtis famis insolita... ex qua homines inopes morti
 subicerentur et aliunde refici non possint, ingruerit, extunc
 cum consensu Patronor. et Officii ^{et proventus} Spiritualis Pars. ac Capituli Pars.
 pecunia ^{et proventus} ultra provisionem pauperum in eodem Hosp. degentium
 residui, insuprascriptam necessitatem famis converti poterunt
 Ad. Penodochium... non nisi vere languidi et senectute decrepiti,
 laborare non valentes, nec aliunde victum habentes, per
 provisores cum consensu ~~Propti~~ et ~~Parochi~~ suscipi debent
 et retineri tandem, quoad languores cessaverint et huiusmo-
 di provisione indiquerint. Existente autem... aliquo pauperum
 ad hosp. suscepto, discuti, scandaloso aut nimis moroso, et
 ex quacumq, alia ratione elemosyna indigno, liberum erit
 huiusmodi pauperem... provisores cum cons. ~~Propti~~ et ~~Par.~~...
 ab eodem Hosp. et provisione amovere. Similiter si aliqua per-
 sona morbo contagioso aliquo infecta ~~fu~~it... ex eodem Hosp. amo-
 veri, aut satius vino non suscipi... debet. In susceptione et amo-
 tione nullus... favor debet habere locum, sed suntuat... pauperis
 vera inopia, languor, senectus decrepita et ex oi parte victus
 destitutio, sub onere conscientie gravissimo. Quodsi in suscep-
 tione ^{aut amotione}... pauperum... alienius... provisores cum ~~Propti~~ vel ~~Parochi~~
 .. in ~~hac~~ iudicio indigentis et idoneitatis discordaverint...
 recurrendum est ad arbitrium... R. D. Officij Varsov. sine quo
 vis streptu iuris et... appellationibus... In successu temporis ex
 familia stirpis Fundatoris provisione in eod. Hospitali ali-
 qua persona... languida, decrepita et victu prorsus destituta
 indiget, .. habenda est maxima ratio in susceptione hu-
 iusmodi personae et competenti provisione... In eodem hospi-
 tali... in seorsiva ^{seu studio} studia pauperes sexus masculini, et in
 seorsiva... sexus foeminei habitare debent... Parvula studia

pro

pro una vel aliquot personis non habeantur... sed in stabis
communibus pauperes insimul inhabitent, lectulis apte
cubilibet illorum dispositis. Nihilominus tamen dug stabiq
paros: una pro infirmis... masculis, altera pro infir...
feminis... habeantur, propter comoditatem infirmorum...
Ista tamen quod posteaquam infirmus convalescit, ad
locum suum stabq communis reverti... debet... Obser-
vandum quoq, erit perpetuo, quod pauperes coniuges u-
triusq, sexus... ad hoc hosp. suscipi non debent; sed si vir
fuerit susceptus, uxor ipsius nequaquam etiam ad seori-
am stabam, - similiter si uxor fuerit suscepta, maritus
nequaquam... suscipiatur, et nullus seu nulla a coniuge
... in eod. Hosp. matrimonialiter conveniatur... Oram pau-
perum...ceptorum... erit officium... quolibet festo Nativ.
Resurr. Ascens. Bate Dni et Pentecost. ac festis Assumpt. et
Conceptionis B. M. V. premissa Confessione, ... sacro Eucharis-
tiq...refici, ac quolibet die in ecclesia parli triaxec... circa di-
vina interesse, ... pro salute fundatoris (vel post mortem)... pro
anima eiusdem... Tres Orationes Divinas et 3 salutationes
Angelicas recitare, ... et circa quodlibet sacrum... pro funda-
tore... Lytantiā de sanctis, vulgari sermone, uno ipsis in-
tonante... devote... recitare... ^{omnes} imbecillibus exceptis lau-
quidvis infirmis, qui id domi adimplere tenebuntur. Simi-
liter quolibet Divino die et festo celebri oēs pauperes in
ecclesia parli seu porticu ecclesie cantionem polonicam
dictam Bogarodnica oia mysteria fidei in se complectentem
cantare... tempore... a cantu aliorum divinatorum officiorum
vacuo tenebuntur. Ac incipiet iidem pauperes... quolibet
die Divino et feria sexta, post horas vespertarum, ante-
quam cubilibus se accinxerint, vitas sanctorum ex li-
bro sumptibus Hospitalis comparando, uno in qualibet stu-
ba communi prolegente, per decursum unius horae audi-
re, et uno similiter intonante Orationem Divinam, salu-
tationem angelicam, Symbolum fidei, Decalogum ac 5
precepta cēstia clara voce propter studium ignoran-
tiam... recitare... post lectionem tenebuntur, cum conclu-
sione per lectorem in vita fundatoris: „Dñs fundato-
ri dimittat peccata;“ - post mortem vero fundatoris: „Re-
quiescat fundator in pace.“ Et respondeant pauperes: „Amen.“
Quodsi necessitas exposuerit... pauperes validiores... hortos
olerum pro mensa pauperum inseminatos exstirpare, ac-
modo

nodochizem et eccliam partem purgare, ac... p^{ro}visoribus
 et preposito in negotio hospitalari inservire tenebuntur;
 ab aliis vero servitiis... immunes esse debent. Pro impetranda
 quoq; elemosyna panis qualibet feria sexta unus vel duo
 pauperum cum cophinis et sinuulis procedere debent per
 oppidum et villas partes proximiores; similiter pro im-
 petrandâ cerevisia semel in septimana cum amphoris
 duo distantat pauperes incedere debent, et panem ac ce-
 revisiam impetratam in communem usum convertere... Si-
 militer et caules et rape et alia legumina si... impetra-
 buntur... converti debent. Pro impetranda vero pecunia
 modo elemosynæ in porticu ecclie oes quidem validiores
 pauperes astare debent, et vasculum oclusum... habere,
 et quicquid aliquis illorum impetraverit elemosynæ pe-
 cuniariæ, in hoc vasculum mittere tenebitur. Quod va-
 sculum per provisos semel in septimana... aperiri de-
 bet, et elemosyna... ex eo æqualiter inter pauperes
 oes hospitalis dividi... Quod si pro omnibus non suffecerit,
 septimana sequenti aliis pauperibus erogandum erit.....
 Pro impetranda autem quavis elemosyna p^{er} plures pa-
 peres discurrere per oppidum in privatos suos usus non
 debent, sed saltem 2 pauperes cum vasculo ocluso viz
 Duico a prandis apud oppidanos elemosynam pecunia-
 riam in usum communis distributionis, et ab hospitibus
 ... per oppidum transeuntibus..., quoties opus fuerit, impe-
 trare debent. Elemosyna vero pecuniaria per aliquem
 ad hospitale missa, seu legata, et in casa circa viam ad
 id constituenda impetrata in... usum mensæ communis et
 necessitatem hospitalis converti debet. Nihilominus tamen
 durante vita fundatoris de administramen... hospitalis, di-
 positio^{et} victus, aliorumq;... ordinatio... fundatori... pleno iure
 reservatur. Ad extremum Insuperationis et collationis
 Hospitalis et preposituræ... durante vita fundatoris, eidem
 plenum et integrum... reservamus. Post mortem vero eas
 ... in tres partes æquales dividendum esse decernimus.....
 Primam partem eundem Jurispatr. et coll. conservare de-
 bere unum ex familia stirpis fundatoris propinquiorum,
 natu seniore, seu virilis, catholice religionis. Defi-
 cientibus vero (eundem propinquis)... ^{vel negligentibus...} Tandem partem Ju-
 rispatr. et coll. V^o Caplo Parrov... assignamus. Secundam
 vero partem... V^o Parroho in Piacentino... spectare debere de-
 cernimus

cernimus. Tertiam Proconsuli ~~et~~ ^{cum} consulis... oppidi si a seer-
no.... Et si Procons. cum consulis. super collatione discorda-
verint, maiorem partem consulum ~~et~~ ^{et} Proconsulis... pro-
ferendam esse minori parti consulum et Proconsulis decla-
ramus. Hocq. Dusp. et coll... cuilibet parti suprascriptae... ex
mente fundatoris... attribuimus. Quodsi collatores... inter
se discrepaverint, collatores duarum partium... inter se
consentientes proferendi sunt uni parti discrepanti. Et
si neutra pars cum altera in eadem collatione consense-
rint... per arbitrium R. D. Offis... causa huiusmodi dis-
cordis collationis... decidatur. In quorum fid. etc... Dat.
Varsoviq. in Adibus mansionis nrae prope Hospitali S.
Martini die 24 Januarii vlt. fer. 6 post fest. S. Agne-
tis Virginis An. Dni Millesimo Sexcesimo vigesimo (1620).
Alexander Swiecicki Schol. Vars. et. imp. Et quia ego
Stanislaus Gelusinus Can. et Mansion. Vars. S. et Aplici
ca aucte Nrius publ. presentibus interfui etc..

A. R. W. L. XII. f. 104-112.

A. D. 1622. die Veneris 23 Septembr. Coram... Offi. Vars... V. Chri-
stophorus Kuczewski Pleb. eccl'ie in Powsino et N. Stanislaus Gzieski et
Georgius Czrywolski heredes patroni et collatores eiusd. eccl'ie... produ-
xerunt privilegia et iura in pergamento scripta, appendione sigillor.
communita...

In Christi nomine Amen Ab anno Nativitatis eiusdem Mil-
lesimo (Trecentesimo) XC octavo Indictione sexta XXVIII die
mensis Junii¹ vel quasi in domo Nobilis et Virtuosq Dñs
Helizabeth in Powsino relictis quondam Nris viri Dñi An-
dreez felijs memoris Palatini Crernen. Pont. Sanctissimi
in Chr. Nris et Dñi Dñi Bonifacii Papae noni, Anno ips.
nono Constituti predicta Dna Helizabeth personlr de
consensu filiorum suorum Viganti Andreez Stanislawi et
Clementis coram me Notario publico infrascripto testi-
busq subscriptis diligentissime petivit Radum in Chr. Pa-
tremq Dñum Dñum Nicolaum Epum Skarpotensem et
Suffraganeum Boenae. ut ob remedium animq viri sui
et ob remedium dñm fidelium amicorum in Powsino ec-
cliam fundaret ad honorem Deo Cipoten. et Beate V. Ma-
ris sancti Andreez et sancte Helizabet ipso tamen Cle-
mente annuente predicta Dna cum consensu pdictorum
filior. suor. dedit contulit et donavit eidem eccl'ie in b.
Primo ab aequinoctiali angulo posteriori liminiterii
fere per XI passus versus Equinoctium tunc ab illo loco
Directe ad fluviolum qui dicitur Motne et sic versus
sinistrum penes pdictum torrentem usq ad fossatum
De fossato vero ad angulum ad publicam stratam seu
viam que ducit de Varsavia in Crerk et ita iuxta pfa-
tam viam recte iuxta orbitam viq usq ad metationem
plebani poterit eccl'ie ibi plebanus locare colonos hortu-
lanos et unam Tabernam et facere modo suo prout si-
bi melius videbitur expedire. Preterea pmoinata Dna cum
suor. filior. consensu duos mansos liberos eccl'icos contulit
in libertate Powsinensi. Super pdicta D. cum cons. fil.
suor. contulit decimas in Powsin in libertate Powsinen.
et in Narty post laboriosos suos et filior. suor. ex integro
et nepotum et pronepotum temporibus quaternis ad eccliam
in b. Item habebit Plebanus pdicta eccl'ie in hereditate
pdicta libera pascua et liquorum excidia absq damno
super quib. omnib. et singulis pdicta Dna sibi a me pu-
blico Noio infere petuit fieri una cum appendione si-
gilli pdicti Dñi Ep'i prens publicum institutum Acta

Sunt

sunt An. Indict. Mense hora loco Pontif. quib. supra. Presen-
tibus Nobilibus et Discretis viris Dñs Stan^o De Turowice hę-
rede Etyborio Joanne Capellano Nicolao Nor (Notarius) Lu-
riensibus Dñi Epi Moislao de Targarzewo et Bolesta de
Leciszewo Plebanis testibus ad pmissa vocatis specialiter
et rogatis. Et ego Thomas quondam Nicolai de
publicus imperiali auctoritate Nrius Cler. Guernen. Dioc.
pdictę supplicationi benignę supplicationis acclinationi
donationi dationi largitioni ac aliis pmissis una cum te-
stibus pscriptis prens. interfui eaq. oia et sing. dum sic age-
rentur et fierent vidi et audiui et in hanc formam pu-
blicam redegi meaq. manu propria subscripsi signo et no-
mine meis solitis consignando rogatus et requisitus in
fidem et testiorum oium pmissorum.

Tenor alterius privilegii Poweinensis.

In n. D. a. Illis libenter intendimus et ad ea totis cordis
nostri desideriis aspiramus, per que dispendiis Christi fidelium
nobis subiectorum succurritur et honor^{is} divini Nominis am-
pliatur. Proinde Nos Albertus P. gr. Ep. torn. Significa-
mus tenore pscencium quibus expedit universis Quod cum
villę Poweino flexiora et liry nrę Diocesis in parochia
ecclię in Milanowo eiusdem nrę Dioc. consistentes ab eadem
ecclia sint nimium elongatę Et Christi fideles utriusq. sexus
in eis degentes propter longam locorum distantiam ipsam ec-
cliam in Milanowo certis diebus pro audiendis divinis offi-
ciis et pro suscipiendis ecclieis sacrtis prout tenentur non
valeant frequentare Nos ipsi Christi fidelibus in hac parte pa-
terne consulere cupientes ad petitiones instantes strenuorum
Nobilium Mligandi de Ostrelanki dicti Crisdek de Lelechow
ac Nri Clementis de Bielawy

in Poweino novę plantationis
pro parochia duximus adiudicandos et
in virtute sanctę obe-
dientię et sub excomunic. pena mandamus Quatenus homi-
nes utriusq. sexus

sed quod homines villarum pdictarum in
pdicta ecclia novę plantationis in Poweino decerto (de es-
tero?) divina audiant officia

universa eccliea percipiant sacra Ut autem cul-
tus divinus in ead. ecclia in t. per Rectorem ipsius qui fuerit

pro

pro tempore et alios eius ministros eo decentius peragatur
Decimas in praedicta villa Pisy post araturas omnium agricul-
torum ad mensam nostram episcopalem pertinentes quae nondum
nobis propter novam eiusdem villae creationem dari et solvi
sunt inceptae ac etiam decimas post araturas duorum man-
sorum in villa Nabaty ad dictam nostram mensam pertinentes
eidem ecclesiae in P. adiungimus, annectimus et incorporamus
Incorporantes etiam eidem ecclesiae in P. praedictos duos mansos
in Nabaty duo prata unum prope villam Nabaty praedictam
et aliud circa Marthy alias na Stainiach ad ac duos hor-
tos ibidem in Powsino Unum circa viam quae ducit Varsoviensem
et alium circa domum plebani ecclesiae praedictae et circa viam
quae ducit ad praedictam villam Nabaty. . . . . Unum Vigan-
tum vexilliferum Varsoviensem. dictis ecclesiae in suis et suorum
salutis remedium assignatos per rectores ecclesiae praedictae in
P. qui fuerint pro tempore tenendos habendos et perpetuis tem-
poribus possidendos harum quibus sigillum nostrum appensum
est testimonio nostrarum Act. et Dat. in Curia.

Anno Dni Millesimo Quadringentesimo Trigesimo homini-
bus*) et discretis Viris Alberico Archidiacono Varsoviensi.

Andrea de C.

Clerico Tornan. Cracovien.

Tenor Tertii Privilegii:

In n. D. a. Stanislaus D. g. Ep. Torn. Ad p. r. m. Rater-
na sollicitudine excitamur, ut ea quae in prosecutione divino-
rum officiorum ex discordia personarum ecclesiasticarum causam
impedimenti subministrant et scandalis viam praebent in me-
liorem conditionem redigamus. Cum itaque prout evidentia facti-
nos docuit discordiarum anfractibus, quae ut plerumque inter
rectorem ecclesiae par. in Powsino ea una et Altarietatem ibidem
insurgunt quod divini cultus celebratio dirimuntur scandala
oriuntur in populi Christi fidelium sepeceit devotio et opera.

Altari et debita negliguntur Ideo paterno studio
promoveo providere cupientes ut digne et laudabiliter absque
murmure et contentione serviatur Auctori praedictum Altare cum
decima ibidem in Powsino manipulari cuiuslibet grani ac cum
omnibus

bus et obventionibus quemadmodum Altari et
Altarietati praedictis per Nos cum consensu Ulm. Dnos. Frum +
Mense episcopi Tornanien. Donata fuit et est pro Rectore
ecclesiae par. ibid. in Powsino et eidem sua auctoritate ordina-
ria incorporavimus et anneximus ac inmiscravimus et pro-
sentibus incorporamus, unimus annectimus et inmiscravimus

Plebano

(*) Zapewne Nobilibus,
nam hominibus dyto
w oryginalu.

+ In break?

Stebano qui pro tempore fuerit una cum decima et
ac obventionibus universis tenendum habendum possidendum
tenore premissum decernentes Quatenus Stebanus

Altaris qui pro tempore fuerit per se vel sin-
gula onera prout in lris Posnanien. latius
est in quo con-
eidem Altar.

scientiam Stebanorum pro tempore existentium oneramus Atq;
quilibet Stebanus unico beneficio scilicet

Ecclesia et Altari predicto sit contentus Et si quod aliud assequi-
tus fuerit eandem ecclesiam facto Neq; idem Steba-

nus se a sua ecclesia sine causa rationabili absentare pote-
rit sed si aliqua causa forsitan occurrerit licen-

tia patronorum ecclesie et Altaris huiusmodi obtenta prout
operendis rei exposcit Qualitas si vero ad limina

beator. Petri et Pauli aut alias ulterius partes marinas se
ex devotione aut alia causa inevitabili conferre

voluerit concedetur sibi absentie licentia largior examina-
ta causa per patronos Et quod nihilominus in absentia

sua alius Presbyter idoneus substituaturs qui debitum Steba-
ni et Altaris persolvat prout onera curę animarum

et Altaris predicti exigunt et requirunt. In cuius rei se-
stionum sigillum nostrum presentibus est appensum. Act. et

dat. in Stobicowo die ultima Mensis Anno Dni
Mill^{mo} Quadring^o Trices^o tertio.

Senor quarti privilegii.

In n. D. a. Nos Stanislaus D. g. E. P. Ad p. m. rei
semp. Ad exequendum pastoralis ~~debiti~~ officii debitum
vigilantibus studiis intendentes etc. Tunc attendendo Quo-
modo olim R. D. Andreas Lachary* predecessor noster p. rec.
debito pastoralis officii excitatus animadvertens Quod Recto-
res ecclesie par. in Powrino nris Diocesis Pozn. de proventus
ipsius ecclesie commode sustentari et cultum divinum adau-
gere non possent Volensq; paternam pietate motus ad augen-
dum in dicta ecclesia divinum cultum foeticibus iugiter incre-
mentis valituris dictis ecclesie et dnis Rectoribus pro tempo-
re existentibus fertilius salubriusq; consulere ut ad divina
famulatus obsequia Christi fideles devotus semper amor
et ipsos ecclesie Rectores pro semp. existentes inflammet et
ad ea exhibenda affectuose concurrant exurgantq; tanto
ardentius quanto se uberioribus senveriat prerogativis con-
solatos Certas villas videlicet Kabaty Teriora Bielewo
et Okresniwo ac homines utriusq; sexus easdem villas in

hab. P

habitantes ad predictam eccl. in B. et ad ipsius Rectores pro
 temp. exist. ac ad discretum Stephanum rectorem eccl. ibid.
 in B. noie dict. sus eccl. iure parli. adiunxerat et attri-
 buerat Ordinaria Autoritate Quae villae et ipsarum incolae
 a tempore dict. adiunctionis et attributionis ad dictam eccl.
 in B. spectabant et pertinebant spectantq. usq. modo et per-
 tinent ac eccl. sacra perceperant et nunc percipiunt
 In quarum possessione ac iurium parlium ipse Stephanus
 fuit et hucusq. est nemine impediante pacifica et quieta
 Quia tamen Andreas rector eccl. par. in Milano de dictis
 villis Marti, Denaro Bielewo et Okresimo et incolis i-
 psarum columbationem ab Molenda et Denario S. Petri
 recipit nullo sibi iure ad hoc competente cum tamen na-
 tura consonum existit illos sortiri rerum comoda et com-
 plecti qui pondus diei et aestus oneraq. et curas sufferunt
 quotidianas Ideo nos principis memorati dni Andree
 Laskary prodec. nri exemplisq. salutaribus ad similia vo-
 cati Recensentes etiam quod inter quosq. pietatis opera
 quae viros misericordes declarant potissimum existit ut qui
 cultus divini augmenta et famulatus benigne libenterq.
 suscipiant seq. spualibus Eccl. S. Dei occupant obsequiis
 et curis, sunt oberioribus favoribus et gratis atq. proga-
 tivis prosequendi utq. idem Stephanus Rector E. par. in
 B. p. fatis et sui successores p. temp. exist. ad divinum
 cultum et debitos eccl. profectus feliciter adaugendos
 ardentius incenduntur et proziliant. Ne ipsam Eccliam
 et Rectores ipsius quos in pmissis iuribus parlibus per-
 turbare velit nec possit eidem eccl. et suis Rectoribus
 prout ex iniuncto nobis divinis pastoralis officio obliga-
 mur Regnomatas villas videl. K. S. B. et Okresimo
 ac aliam villam Marti vulgariter nuncupatam et hoies
 utriusq. sexus in eadem habitantes ad dictam eccliam in
 B. et ad ipsius Rectores pro tempore exist. cum oibus et
 sing. iuribus parlibus in dictis villis existentibus una cum
 columbationibus et denario S. Petri adiunximus et attri-
 buimus ac tenore presentium perpetuis temporibus adiungi-
 mus et attribuiamus incorporamus et invisceramus. Prodeces-
 soris nri p. fatis Andree Laskary pro tempore attributionem
 et adiunctionem p. sentis scripti patrocinio confirmantes.
 Comittentes dicto Stephano Rectori eccl. p. fatis in B. et aliis
 p. temp. exist. curam et regimen animar. ac administra-
 tionem temporalium quantum ad infra parlia una cum

Colum

columbationibus et denario S. Petri ac aliis questibus proven-
tibus iuribus redditibusque in dictis villis et homibus earum
utriusque sexus existentibus. Mandantes etiam omnibus et
sing. incolis utriusque sexus villar. predictar. N. S. R. et C.
ac Marthy ac sub pa. eacom. iniungentes ne pro ecclesiis
sacris percipiendis ac iuribus partibus quibuscumque haben-
dis aut solvendis ad nullum alium quam ad dictum Stepha-
num rect. eccl. par. in S. et ad eius succ. p. temp. exist.
accedere quocumque prouincant sibi et aliis qui fuerint
pro temp. dictae eccl. rectoribus de omnibus et singulis iuri-
bus partibus et columbatione et denario S. Petri respondeant.
Et tanquam Patri et pastoris spirituali amator ipsorum obediant
et intendant perpetuo et in futurum. Inhibentesque rectoribus
sive plebanis ibid. in Milanowo tam presentibus quam futuris
p. temp. exist. sub penis iuris et Statutorum. Quatenus in
huiusmodi villis et qualibet ipsarum ac incolis utriusque se-
xus earundem et iuribus ac columbatione et denario S. Petri
aliisque partibus attinentiis appendiciis et pertinentiis quomo-
dolibet ad ipsas villas spectantibus per amplius se non in-
tromittant quovis questito colore. Ceterum ut ad ipsam eccliam
universi Christi fideles peruenirentur et eidem pio sup-
plendis defectibus ~~lib.~~ et ruinis liberalius subveniatur Omnibus
dicti fidelibus vere confessoris et contritis ac poenitentibus qui
eandem eccliam in foresino feris sextis Duobusque diebus per
totum anni curriculum devote visitaverint aut qui manus
ad iustas pro reformatione et fabrica ipsius porrexerint aut
Divinam Orationem et salutationem Angelicam cum Symbolo
Aplor. devoto corde dixerint. vel Anniversarium ipsius eccliae cum
orationibus et bono proposito devote adierint Recitando divi-
na officia in dicta eccl. audierint Quociens et quodocumque
promissa aut aliquod promissorum fecerint devoto corde et
contrito de misericordia Dei Opotenti et Beatorum Petri
et Pauli Aplorum eius autoritate confisi 40 dies indulgen-
tiarum de iniunctis eis poenis misericorditer relaxamus Illa-
rum quib. vigil. nrum presentibus est appensum festio trarum
Act. et dat. in Rozdowo f. 6 ipso die N. S. Petri et Pauli App.
Anno Dni Mill. Quadring. Trices. sexto. Frequentium trarum
quantum fore volumus perpetuo va-
litur ad morem indulgentiarum praescriptarum.

Tenor quinti Privilegii.

In n. D. a. Universis et sing. presentium notitiam habitu-

ris

ris Nos Paulus de Golambie Nicolaus de Talsie Stanis
 de Michadowo Cani Vars. Petrus de Sosukowo Nrius Terr
 Vars. Gottardus huius de Muzewo Arbitri Arbitratores et
 amicabiles compositores communiter assumpti et electi per
 Nlem Petrum Plebanum ex una et Nlem Andream Succamer
 Vars. heredem in Sowsino ex altera partibus de et super
 certis discordiis differentiis dissensionibus damnis contro
 versis dissensionibus et litibus inter easdem partes quo
 modolibet exortis et suscitatis et amore compromissi in
 nos et eorum Nrii subscripti de alto et basso facti et
 sponte assumpti auditis hinc inde partibus quicunque
 pro suo interesse dicere et allegare voluit vallata prius
 poena 60. florenor. hungaricat. pro medio parti tenenti et
 pro medio ecclie Collegiatis S. Joannis Bapt. Vars. per
 partem non tenentem solvenda Dicimus et pronuntiamus
 laudamus et per hanc nram sententiam arbitrali defi
 nimus primo et principaliter Quod una pars alteri ve
 niam quod ibidem iracunde fecerunt et oes displicentias
 et controversias eis invicem dimiserunt inter se quomo
 dolibet ortas et suscitatas Nunc oia inter eos ut permittitur
 facta nos prefati arbitri sopimus et mortificamus In
 super per eandem nram sententiam arbitrali lauda
 mus et pronuntiamus Quod Nls Andreas pfatus cum suo
 germano vlt Dno Stanislao Debet et presentibus sit astri
 ctus emendare duos maneros plenaria sufficienti mensura
 pro agris Sanctuarii ecclie in P. iuxta privilegia erectionis
 foundationis et dotationis Item laudamus dicimus et pronun
 tiamus Quod idem Dnus Andreas restituet et restituere debet
 ortum seu equitarium als Grodi ubi solet idem plebanus
 ab antiquo equos pascere et ad pascendum immittere et
 servare iuxta dispositionem privilegiorum. Iterum nos Ar
 bitri pfati laudamus et decernimus ut idem Dnus Andreas
 per amplius non impediat non inequitabit nec spoliabit
 nec per alios vlt filios et familiam impedire et spoliare
 permittet nec quovis modo permittet Plebanum et suos suc
 cessores sub poena vallata prescripta Quam quidem sen
 tentiam arbitrali predictae partes et se in
 victabiliter observare submiserunt In quor. diu et sing
 rotur et firmem promissor. hanc sententiam nram arbitra
 lem sigillis nris communiri et per Nrium publicam in
 frascriptum coram nob. promissor. scribam subscribi et
 public

publicari iussimus et fecimus. Act. et Dat. Varsoviæ A. D.
Millmo Quadring^{to} Septuagesimo primo. Indictione V. Pontificatus
S. in Ch. S. et D. D. Sixti. Papa IV anno ipseus primo Hora
nonarum vel quasi in oppido Varsoviæ Poznan. Dioc. in
domo habitationis H^lri Pauli de Gotsambie Can. Wars. in pa-
latio superiori ante caminatum presentibus hic id. H^lribus
Joanne pleb. in Dargarzewo et Mathia Man^{ro} Petro Krostka
Vic. perp. Varsov. et Bartholomæo vic. in Tourimo testib. circa
promissa vocatis et specialiter rogatis. Subscriptio N^{ri}.
Et ego Sigismundus pleb. in Januszewo Cler. Dioc. Pozn.
publ. Imperiali auctor N^{ri}us ac coram memoratis Arbitris
et Arbitratoribus

A. N. W. A. XII. f. 228-231.

In n. D. a. Ad p. r. m. cum omnes hominum actio-
 nes in hoc solo viribus non censeantur subsistere evi-
 deris, verum caducis, sicut evidentia docet explorata,
 labuntur momentis etc... Proinde Nos Andreas De-
 gr. Ep. Pozn. Significamus... Quomodo in archanis
 cordis nostri labili vitæ nostræ sedulius revoluentes, equoq;
 rationis libramine celestia pensantes cum terrenis, nihil
 in eo Deo tam acceptum et saluti nostræ ydoneum acce-
 pimus, quam quod huius mundi appetitibus falacibus delictis
 mentis nostræ aciem ~~ad~~ in celestia figeremus, et inter-
 alia pietatis opera... circum ampliandum cultum di-
 vimus... operas nostras impendamus... Ea certa igitur
 scientia nostra, matura deliberatione... habita, ac de Vni-
 capli nri Pozn. ratihabitione et consensu ad laud. et
 glor. Oīpot. Dei, eiusq; intem. Genitr. M. Virg. Canonici-
 catum et prebendam in Eccl. eiusdem Virg. M. in sum-
 mo Poznańien. de novo in titulum beneficii eccl'ici...
 erigimus et fundamus auctte nra ord. tenore pre-
 sentium mediante Pro cuius quidem Canonatus sine prebende
 ... dote decimas nras manip. campestres, ad mensam nram
 ep. iure pertinentes cuiuslibet grani et seminis, etiam
 lini, post araturas oīum et singulor. Anethorum... in
 villis dluga lankia Myedzrakowo Myedzydrzewie et
 proexorze in Ducatu Marovie et Distr. Gostin. sitis
 de consensu Capli nri damus... perpetue... nichil
 amplius... pro nobis... in eisdem decimis reservantes
 ... Decernimus præterea prædictorum Canonatus et
 prebende possessorem canonicum vocari. et intitulari
 debere Canonicum eccl'ie prænotate, Quodq; idem Ca-
 nonicus... stallum in choro et vocem in Caplo cum
 plenitudine iuris canonici habeat, iuxta vocationem
 suam Distributionibus quoq; sive refectionibus quoti-
 dianis ac habitu canonicali aliisq; ceremoniis præ-
 rogativis etc... quibus dictæ eccl'ie Cānci tam de iu-
 re, quam ex consuetudine uti frui quomodolibet dīno-
 scantur... uti fruatur... existerne Volumus etiam
 ipsum Cāncum ad onera in dicta Eccl'ia salubriter in-
 stituta seu instituenda, simul cum... caniciis... por-
 tanda astrictum esse. Quos vero patronatus dictæ

Preb-

prebendis, de consensu... Capituli... pro Gen. et Nob. Dñis
Joanne, Petro et Alberto fratribus germanis heredibus in
Bryn eorumq... successoribus... duntaxat masculis in
perpetuum reservamus. Harum tenore litterarum, quib.
nostrum et capli sigilla in testim. sunt appensa.
Act. et Dat. Posnaniae in caplo guli fes. 2. infra
octavas B.B. Petri et Pauli Ap. celebrato, A. D. Millesimo
Quadragesimo quadragmo octavo, presentib. Vrb. et Illib.
Dñis Mathia Drya Decano de Głambocrecz, archidiacono
nicolas de Sobotha Custode Slawnik Lancellario, Joanne
de Drzewicza Varschavien. Jacobo de Braxmowo Sorheimen.
Archidiacono Electore Jacobo de Wigonowo, officiali pred
wogio prepto Gneen. Joanne de Myewyesch, prothonot.
sedit apost. Karolao de Căcolewo Jacobo de Grandi
Mathia de Krosznowo Joanne Wischothe Miroslao de By
lin Sbylutho de Urbanowo, Joanne de Raze, Joanne de
Topowo, Sandi'rogio de Sobotha Wladislao Nicolas de
Myewyesch Decretorum Dre, Stephano de Cardanowicze,
Jacobo de Skuli Andrea de Rogalyno et Joanne de
Boudryslaw Platiz et Sanciv Ecl. Posn. testib.

Ingressowany ten akt w d. 10 Kwietnia 1564 r. w Kon.
Maraz. A. N. W. l. 39. f. 288-289.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and mostly illegible due to fading and the texture of the paper. It appears to be a continuous paragraph or a list of items, possibly related to a historical record or a personal journal entry. The handwriting is cursive and typical of the 18th or 19th century.

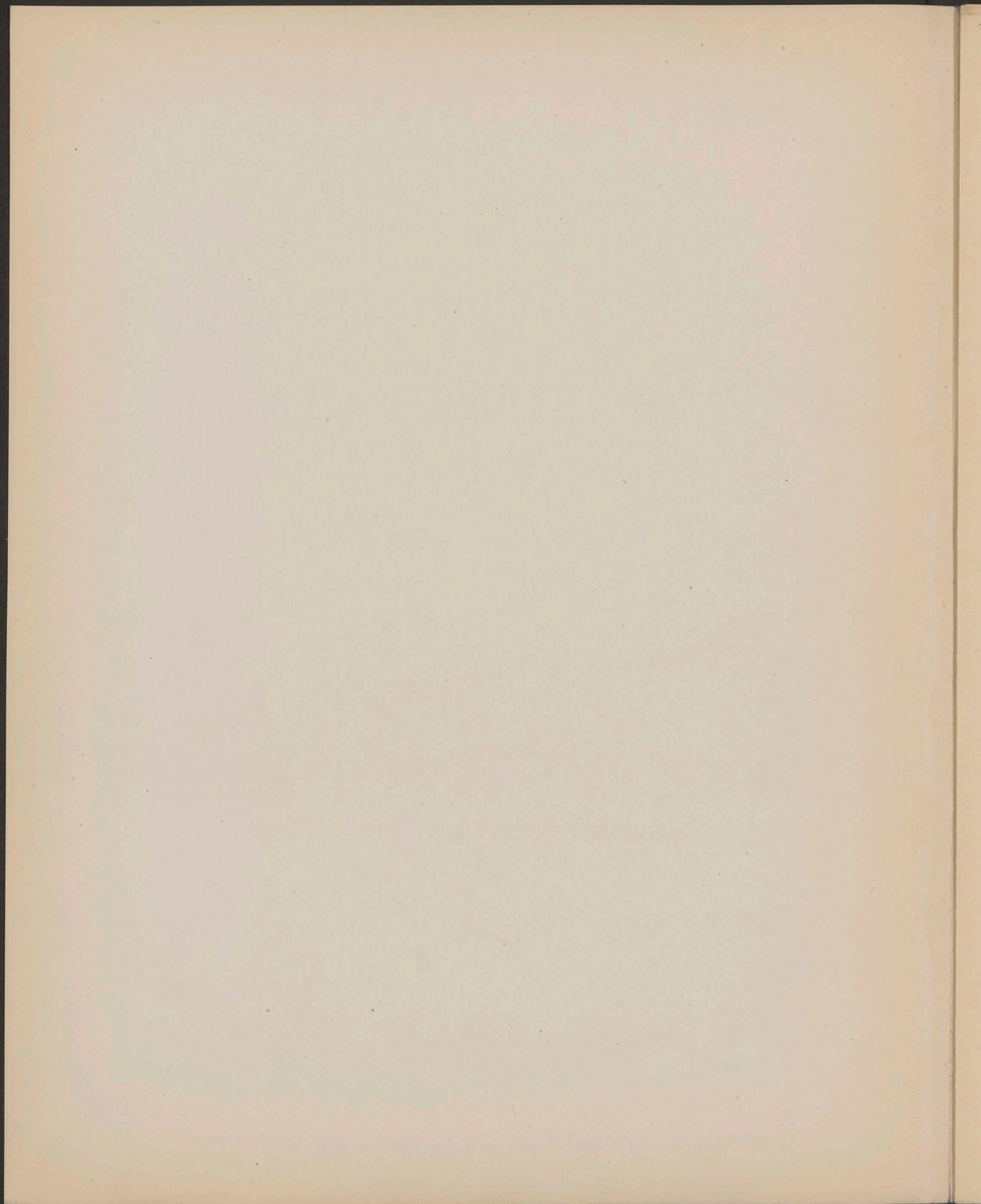

Radwanow-

1.

88

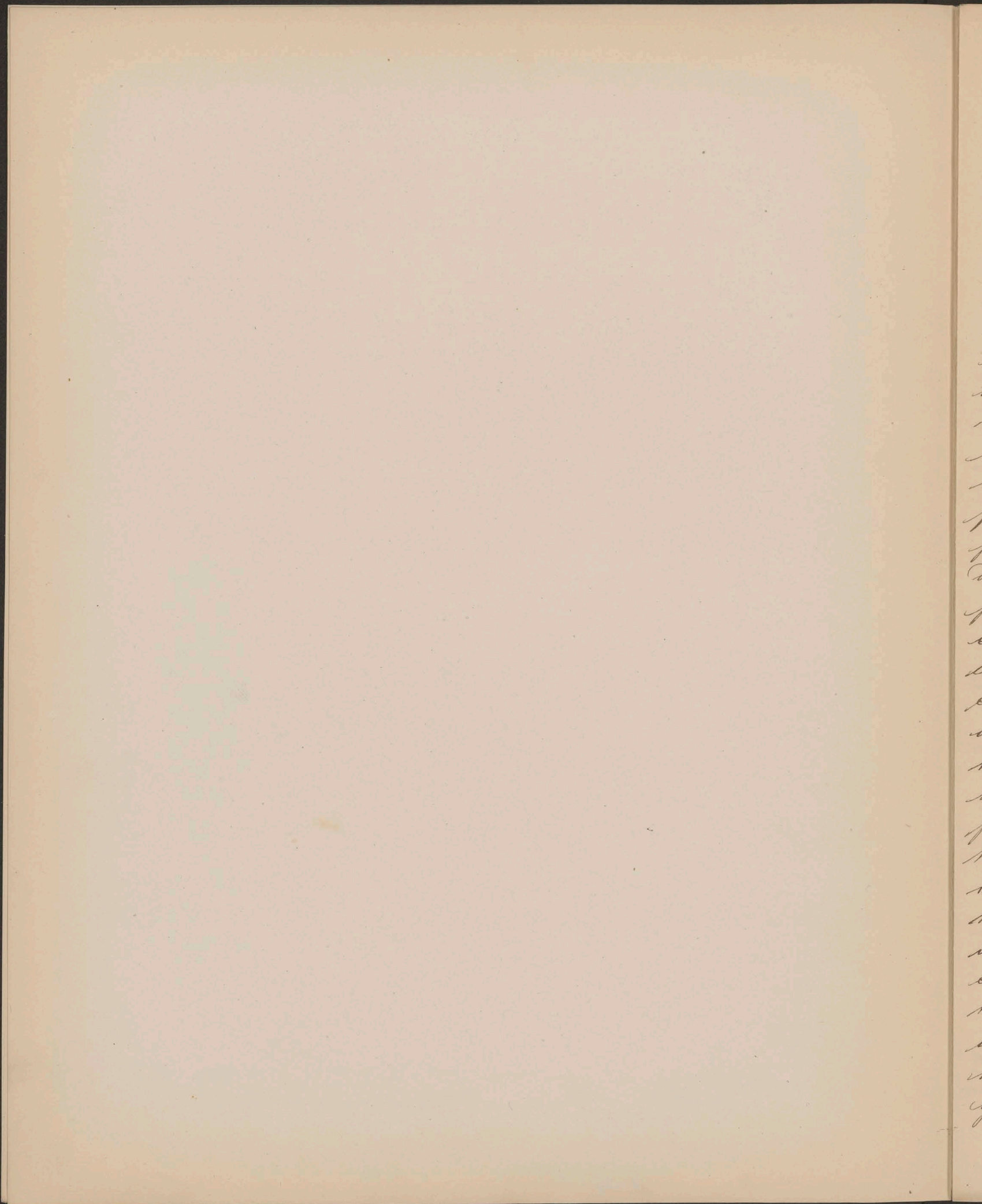

Radwanow 2.

A. D. 1614. Die Lunę 24 m. Decembris. Coram R. D. Joanne Raci-
borski Decano et Officiali Vars... Vtr̃ Franciscus Alexandrinus
Parochus eccl'ie in Radwanow, exhibuit sententiam (quę infra)
... eamq... ad acta presentia (consist. Vars.)... admitti petiit.
Et R. D. Decanus et Officialis... admisit... sententis tenor... talis:

In n. D. amen. Oritur Indum coram Nobis Alberto Grymi-
slai Custode et Officiali Varsavien. inter Discretos viros.
Dnos Vitum de Radwanow Actorem ex una, et Jacobum
de Roznieszewo reum ab altera partibus, Rectores eccl'iar.
parthum Dioc. poznan. ~~supra~~ ^{verbo tenus} ~~controversia~~ supra infra-
scriptis decimis, citatione pręhabita, (materia questionis in
hunc modum. — Quod licet ad me Vitum dictum, noie eccl'ie
meę predictę in Radwanow et meos predecessores predia-
les Decimę hiemalium et estivalium cumstibet generis fru-
mentorum, post araturas heredum in Sedzewo villa, infra
fines parochię dictę meę eccl'ie iacente, predictę Diocesis Poznan,
per tempus et tempora, quorum memoria hominum non existit,
de iure pertinent atq; spectant, egog, predictus Vitus, et mei
predecessores fui et fuerunt in possessione pacifica percipiendi
et habendi dictas decimas ab heredibus in ead. hereditate agros
colentibus. Nihilominus tamen prefactus D. Jacobus, Rector
eccl'ie in Roznieszewo de anno presentis, post araturas heredum
agros colentium ibid. in Sedzewo, dictas decimas campestres gra-
ni et generis quorumlibet occupavit de facto, et non de iure, si-
bi ipsas inbursando, in mei dicti Viti plebani in Radwanowo
preiudicium, et lesionem non modicam eccl'ie meę in Radwan-
kowo antedictę. Item dictus D. Vitus valorem decimarum hu-
iusmodi sic occupatarum estimavit ad 4 sexagenas grosso-
rum monetas Cracoviensis, petens sibi et eius eccl'ie predictę
dictas decimas prediales in Sedzewo post araturas heredum
eiusd. villę, per nostram sententiam definitivam adiudica-
ri. Opsumq; D. Jacobum ab occupatione earund. decimarum
amoveri, ipsaq; sibi D. Vito, noie eccl'ie eius predictę in ma-
nipulis, si manipuli sint, Alioquin earum valorem 4 sexa-
genarum predictarum restitui. Dictog; Dno Jacobo Pleba-

(no)

no in Roznizewo super eisd. decimis perpetuum silentium im-
poni et cum in expensis in lite factis condemnari. Qua
quidem propositione, sic ut praemittitur, facta, id. D. Jaco-
bus Slebanus in Rozn., petito per eum et obtento a Nobis
deliberationis termino, utrum velit contendere, vel liti
cedere, demumq, utrisq, partibus coram Nobis constitutis,
in termino ad hoc per Nos prefixo, idem D. Jacobus per
Nos questus, quomodo deliberavit? qui cum respondit, se
velle in hac lite contendere, praestatus D. Vitus suo et
ecclesis praedictis & nobis obtulit se propositionem suam
prescriptam probaturum, petens sibi per Nos citationem
contra testes pro prima dilatione decerni. Qua decreta,
id. D. Vitus praestato D. Jacobo, per suum procuratorem le-
gitimum adessente, testes induxit, Quorum cum dicta eorum
medio iuramento ^{sub nostro examine} receperimus, et in actis eorum nobis acti-
cativ redigi fecissemus, Ipse D. Vitus pro secunda dilatione
contra testes obtento citatorio per Nos sibi decerni, cum
eisd. testibus citatis, in prefixo sibi termino comparuit,
praestato D. Jacobo de Rozn. etiam tunc personaliter ad-
essente, ubi id. D. Jacobus non compulsus, nec coactus, sed
mere sponte et libere cessit liti et causae, asserens, quod
dictae decimae in Szdzewo, post araturas heredum in ibid.,
ad ipsum Jacobum et eius ecclesiam in Roznizewo non perti-
nent, sed potius ad antedictam ecclesiam in Radwanikowo
et eius Rectorem spectarent. Verumtamen expressit, quod
solum 40 grossi monetae Cracovien. pro eisd. decimis ab ha-
rede eiusd. villae Szdzewo, agros colente in ibid., sibi datos,
anno praesenti reciperet, firmans hoc ipsum proprio iura-
mento, et quod huiusmodi receptionem faceret ignoranter,
siquidem novellus in ipsa ecclesia, petens secum miseri-
corditer agi, promittensq, easd. decimas et valorem ipsa-
rum nolle de cetero recipere, seu aliquammodo occupare.
Nos igitur auditis diligenter et intellectis propositione et
responsione praenarratis, et aliis omnibus inter ipsas par-

Res

partes coram nobis factis et habitis, et super aliis et aliis
habito iurisperitorum consilio, ac deliberatione solenni proq.
habita, neminem timentes, sed solum Deum habentes proq.
oculis, invocato ipsius Dei noie, presentibus dictis par-
tibus, et ferri a nobis sententiam definitivam presenti-
bus, super promissis decimis per dictum D. Vito, suo
et suis ecclis predictis in Radw. noibus petitis, eid. D. Vi-
to et suis ecclis predictis in Radw. prebatar decimas
prediales in Szdriewo post araturas heredum in ibid., quo-
rumlibet grani et seminis frumentorum, seu bladorum
tam hyemalium, quam setivalium per hanc nostram
sententiam adiudicavimus et adiudicamus, dictumq.
D. Jacobum ad restitutionem 40 grossor., recepto ab eo
corporali iuramento, quantum pro ipsis decimis receperit,
in festo s. Jacobi proxime venturo, dicto D. Vito, ac in
expensis legitimis factis in hac lite, magno mediante
moderamine medietate eorum grossor. monetis predictis,
predicto D. Vito Rectori ecclis in Radw. definitivam sen-
tentiam condemnavimus, et quidem pronuntiamus pres-
entium per tenorem dicto D. Jacobo et eius ecclis pro-
dictis in Roznieszewo, perpetuum silentium super dictis
decimis in Szdriewo. Lata et pronuntiata fuit et est
hęc nostra sententia per nos, dictum Albertum Grymi-
slai Custodem et Officem Varzar. pro Tribunali sedentem,
in domo habitationis nostrę extra muros Varzavien.,
die nona mensis Maji, sub Anno Dni Mill^o Quadring^o
decimonono. Indictione XII. hora quasi sexta. Pontifi-
catus VI. in Chr. Patris D. N. D. Martini div. prov. Papę
Quinti anno secundo. Quam per Stanislaum Alberti
de Brzeszewo Notarium publ., nostri consistorii scri-
bam scribi mandavimus et nostro sigillo, quo ad hoc
uti consuevimus, iussimus communiri. Presentibus Di-
rectis viris Dni Nicolao Alebano de Tarchomino Ro-
cen. et Nicolao Stanislaui de Magnuszewo, Presbyteris,

(ac)

a. Martino Crudella Nicolai de stara Marka Notario
publ. Poenaniem. Dioec. et aliis quam plurimis fide
dignis testibus ad premissa. Et ego Stanislaus Alber-
ti de Breszewo Cler. Pocen. Dioec. Publicus Imperiali
auctoritate Notarius etc... Ex Actis Obligationum Con-
sistorii Varsaviem. extractum. Simon Sawtowski Notar.
W Swiez. s. 325-328.

An. Dni 1571. Die Mercurii, 15 Januarii... N. Dorothea
de Sobienie, uxor N. Alexii Kiotek de Wilera, de consensu
eiusd. viri sui recognovit. Quia 6 marcas num. et mon.
Cracov. in et super bonis suis hereditariis Sobienie, in
diotr. Cernensi situatis... Pro et H^{li} Dnis: Sanderz de So-
bieczursko Vexillifero Cernen.^(x) et Nicolao Altariete in
Radwankow, pro 60 sexagenis gross. in molis (grossis),
in vim redemptionis, alias na Klydesthaff vendidit... Quas
6 marcas singulis annis perpetuis temporibus pro.. festo
Nativ. Dni, se et suos successores obligavit solvere sub cen-
suris eccl^{ie}asticis... Ex Actis Cons. Vars. W Swiez. s. 318-319.

(x) Kapelone Patronus Altari
teji.

In n. D. a. Ad p. r. m. Oia, que humana habentur,
sic, Superis disponentibus, fluxa sunt et caduca, ut nisi
litterarum monumentis, que posteritati ferre solent testi-
monia, firmentur, prorens in oblivionem incidunt. Quod
considerans Principum providentia, ea, que perpetua fieri
debent, ne temporis diuturnitate interirent, eternis scriptis
memorie ac posteritati commendare consuevit. Proinde nos
Sigismandus D. gr. Rex Pol. etc... Signif. Sen. præs. quib.
cap. univ. præs. et jur. har. nobit. habit. Quia cum orta
fuisset coram nobis controversia inter H^{lem} Joannem Ro-
hierki eccl^{ie} par^{is} in villa Radwankow, in Terra Cernen.
debamus, Juripatronatus nostri Regi ab una et N^{les}

Agredes

heredes de Gusino parte ab altera, occasione pratorum, ad
 ecclesiam predictam in Radio. ex antiquo pertinentium, quod
 limitibus in ^(in lego) bona pratorum Nobilium Villam Gusino
 ex una, et villam nostram Regiam Myschozyno parte
 ex altera factis, eid. Plebano adempta, et bonis illius
 villae Gusino iure limitum adiudicata fuere, Nosq. ex cau-
 sas processu perpendentes, limites inter bona predicta factos
 subsistere non posse, nisi prata illa plebano per limites adem-
 pta, circa bona Gusino... remanerent. Cupientes itaq. nos li-
 mites inter bona nostra Myschozyno et bona nobilium Gusi-
 no factos viribus subsistere, et utilitati utrorumq. bonorum con-
 sulentes, illos propter prata Plebano adempta militari seu
 cassari nolentes, eid. eccles. in R. et... Plebanis ipsius... De in-
 demnitate providere cupientes, unum mansum terrae, mensu-
 raq. Culmensis, in... Myschozyno iacentem, partim rubetis par-
 tim sepribus oblitum, partim etiam solo mundo consi-
 stentem, incipiendo a limitibus villae Gusino... penes tra-
 dium et prata (eiusd. villae) dicta Kalibicze, et a pratis co-
 lonorum villae Myschozyno, et penes eodem limites vil-
 lae Gusino protendentem se ad limites villae seu hereditatis
 Sniathecow, nobilium eiusd. villae heredium... Eid. Eccles. parti
 villae nostrae R. et ipsius... Rectoribus... in recompensam pra-
 torum... ademptorum... damus, donamus... Quem quidem man-
 sum terrae ab omnibus tributis, oneribus, solutionibus ac
 servitiis etc... De unanimi consilio et assensu Consilia-
 riorum nostrorum in praesenti Conventu generali nobis-
 cum existentium, (ad) donationem predictam et libertatio-
 nem ac exemptionem eiusd. mansi terrae libere et ex-
 presse consentientium, eximimus, libertamus... et liberta-
 ti eccles. ...., quantum nostra interest, incorporamus..., et
 ascribimus... Volentes et statuentes, ut ipse mansus ter-
 raq. et possessores, seu cultores eius, libertate et immuni-
 tate eccles. gaudeant, quali gaudent alia bona, seu
 dos eiusd. eccles. Act. et Dat. Cracoviae in Conventione

Guli.

Generali fer. 2 post fest. S. Pauli Conversionis A. D. Mill^{mo} Quin-
gent^o Arigesimo secundo. Regni vero nostri ^{anno} Vigesimo sexto. Presen-
tibus R^{mo} et R^{mo} in Chr. R. P. DD. Matthia de Drzewica Archiep.
Gnesen. et Primato, Petro de Thoniere Cracov. et R. P. Vice-Lanc.,
Joanne de Carukow Vladet., Joanne de Lyathalica Pozn., Andrea
Czycki Proc., Joanne Choiewski Premisl., et Petro de Jamra-
tis Camenecen. Eppis, Necnon ^{foris} Maffei^{is} Ulbus et ^{foris} Chris-
tophoro de Schidrow Castet. et Gali lap. Crac. et Regni nostri Lanc.,
Stanislao de Lomielec Poznan. et Mariburg. et Bidgost. Capit.
etc... Dat. per manus... Petri Eppi Crac. Relatio eiusd...
Petrus Eppus et Vice-Lancell. L. S.

De Swige. s. 321-324.

Actum in Caeruko in Terminis Coibus fer. 2 in Crastino
S. Petri et Pauli Apost. In presentia Gg. Seraphini Obor-
ski de Kalesie Iudicis, Stiborii Chwiderski de Mladz Sub-
iudicis et Pauli de Stieklutki loco Succamerarii Cernen. An.
Dni 1533. Coram iudicio... N. Joannes Duzewski de Duzewo
... recognovit. Quia duas marcas num. et mon. pol. an-
nui census... super oibus bonis suis hereditariis Duzewo in
Terra Cernen. sitis... ~~et~~ H^{li} Jacobo Altariete in Radwanko-
wo, et aliis pro tempore existentibus... pro 20 sexagenis
grossior. in sex gross, in vim redemptionis vendidit et inseri-
bit... et hoc pro altari eiusd. ecclie... Quas duas mar-
cas... Joannes Duzewski... et sui successores de pfatis bonis
solvere tenebuntur singulis annis pro festo S. Martini
Eppi etc... Ex Actis ~~Castri~~ Terrest. Cernen.

De Swige. s. 319-320.

A. Dni 1540. die Mercurii 14 m. Januarii. H^{is} Matthias Altarista in Siczera, Procurator Mg^s. D. Floriani Barys Castellani Rakrocim. Capitanei Cernen. iuxta exigentiam termini, oblato mandato de persona sua, responsiones in scripto produxit, petens admitti. Ea adversus H^{is} Jacobus Altarista in Radwanow, iuxta exigentiam termini, produxit mandatum S. R. Mis super donatione predicta, in propositione contenta, sub titulo et sigillo S. R. Mis mediorum, alias Vice-Cancellarii. Quod quidem sigillum ibidem recognitum est, verum esse S. R. Mis, petens p^{ro}ptum D. Capitaneum compelli ad solutionem, prout continetur in suo privilegio. Et D^{ns} (Officialis Vars.) habens sigillum S. R. Mis pro recognito, ad acta ingrossare dictum mandatum, et Originale p^{ro}ptum Mg^s. D. Capitaneos Cern. p^{ro}sentare mandavit, et suis Magnificentiis sub conventionem p^{re}senti apud R. M^{em} concilium quiescere decrevit. Cuius tenor... talis: Sigismundus D. gr. R. Pol. etc... G^o Floriano Barysch de Siczera Cust. Rakr. Capit. Cern. fideli dilecto, gratiam nostram Regiam. G^o Fid. dil. Venit huc ad nos H^{is} Jacobus Altarista Altaris in Etar. ville nostrae Radwanowo, ad Capitaneatum nostrum Cernensem pertinentis, exponitq^{ue} nobis, Quomodo et Ill^{is} Anna Dux, existens Subrice Ducatus Masovis, donaverat Altarista predicti Altaris... certam aream, in qua predictus Jacobus Altarista ad p^{re}sens residet, et 16 choros siliaginis ex p^{re}dicto nostro Driedzinowo quotannis, prout hoc ipsa donatione per Nos facta ei nuper confirmata latius apparet. Quia vero 16 choreti p^{ro}pti frumenti ab eo tempore, quo administrationem Ducatus Masovis recepinus, non sunt eid. Jacobo extraditi, et cum intel- ligamus eam ipsam donationem pro cultu Dei G^opot. au- gendo p^{ro}pti factam, altareq^{ue} hoc esse nostri juris patronatus, p^{ro}pterea rem esse non admodum magni momenti, volens insuper ut ipse Altarista modernus et pro tempore exi- stens Deum Opt. Max. pro Nobis et felici Regni nostri

statu

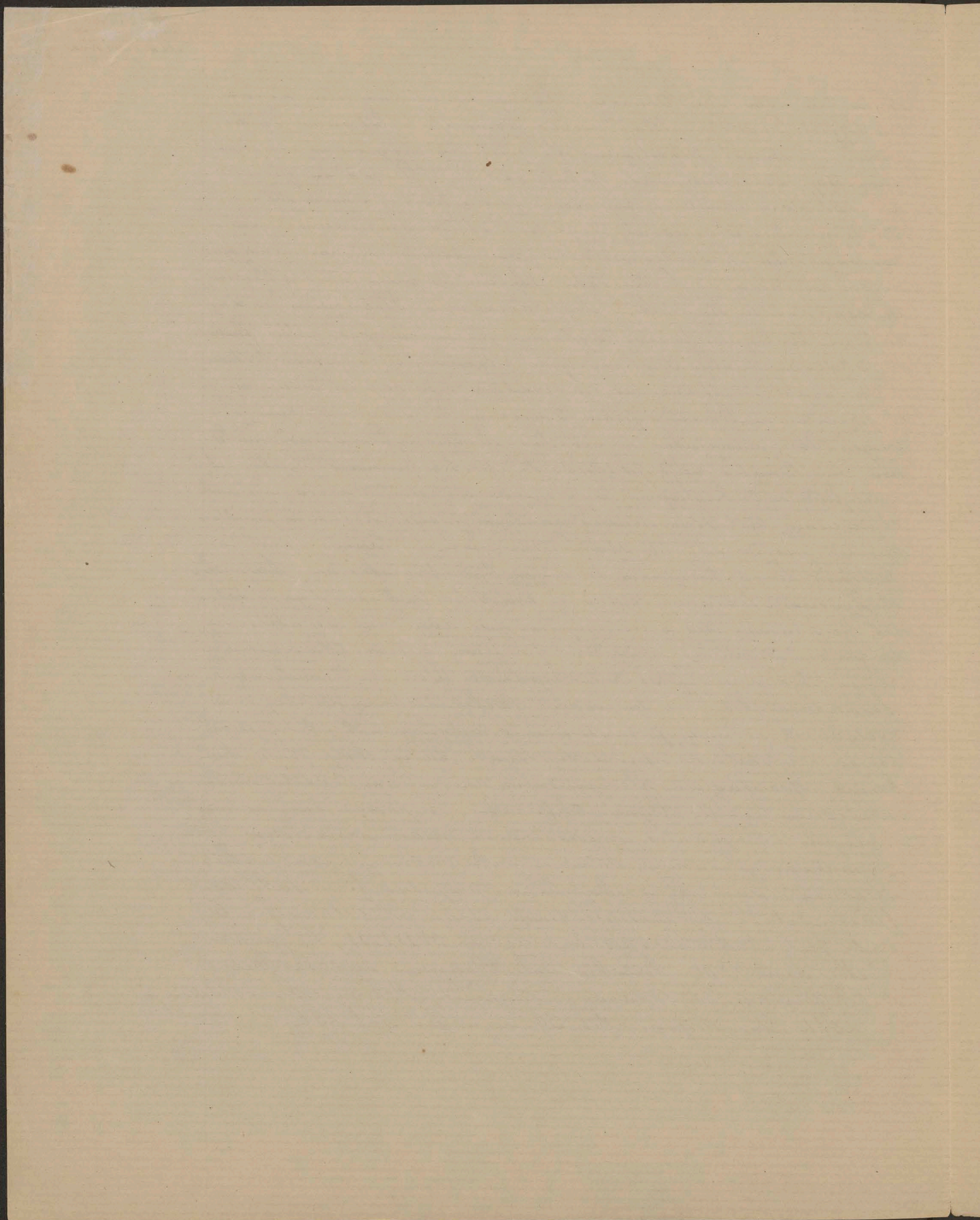

stata assidue imploret, Mandamus Fidei. Jus, oīno ha-
bere volentes, (ut) eidem Jacobo Altarista predictos 16
chochos frumenti ex pradio nostro Driedxinowo, iuxta pri-
vilegium suum, sibi quotannis pro festo S. Martini dari
et extradi curet, pro gratia nostra aliter non faciat.
Dat. Cracoviae, fest. 4, post fest. S. Aegidii Abb. A. Dni
1539. Regni vero nostri anno 33. Ad mandatum S.
R. M. proprium. Ex Actis Lausarum Consist. Vars.
Spiege. s. 317-318.

Anno Dni 1563. die Veneris, ultima mensis Aprilis. Coram
 Duo Officiali Vars. ... Alis Jacobus Gromacski Plebanus in Re-
 gnowo. produxit privilegium S. R. M. in pergamenis scriptum...
 quod... ingrossari mandari petuit... Et D. Offlis eodem privile-
 gio viso, sano, salvo... ingrossari mandavit... Cujus tenor...
 Sigismundus Augustus D. gr. R. P. etc. Significamus..., quod
 nos compertum habentes ex actis commissariorum nostrorum, quod
 ad cognoscendum de fundo dotis plebanalis villę nostre Regnow
 in capitaneatu Raversi..., deputaveramus, Plebanum ex do-
 tatione antiqua lanceos septem agri in ea ipsa villa habe-
 re; Mandaveramus J. Hieronymo Tracienski Venatori Sobhu
 et Surrogato Capitaneatus Raversis, ut plebanum... in usu
 et possessione libera septem lanceorum conservaret, eoque ita
 longe, lateq, emeciat in omnibus campis, quemadmodum la-
 nei emethonales villę predictę R. protenduntur. Volentes, ut
 quicquid in dictis lanceis sive sylvarum, sive mericarum, aut
 cuiuscumq, alterius generis enatum fuerit, id totum ad ple-
 banum pertineat... Brevis Surrogatus... lanceos... per Geo-
 metram terrę Raversis, in presentia Ministerialis Terrestis
 ad duorum Nobilium de more emethus est in hys videli-
 cet locis: in uno loco circa myedra pro anno uno, in altero cir-
 ca xarowl similiter emeciendo pro anno altero. Ita constantes
 redeuntibus annis perpetuo duraturos. Quos quidem lanceos
 ita emensuratos item Surrogatus noiter, Plebano illiusq, ecclię
 assignavit, eorumq, possessionem omnimodam tradidit, prout
 hoc ex recognitione ipsius Surrogati satis compertum ha-
 bemus. Nos itaq, ad intercessionem quorundam Consiliariorum
 nostrorum, ... villę Regnow Plebanos... in possessione ipsorum
 lanceorum conservandos, possessionem ipsam ~~conservam...~~ con-
 firmendam duximus, ita ut... confirmamus presentibus lris
 decernendo, eam robur stabilis ac perpetue firmitatis ob-
 tinere debere. In cuius rei fidem etc. Dat. Vilnae fes. 6
 ante fest. Nativ. Dni, Anno Eiusdem MDLII. Regni ven-
 nostri anno XXIII. Relatio Vnlis Joannis de Przeremb
 R. Pot. Vicelanc. et Cracovien. Trepozit. Joannes Przerembki mp.
 Akta Kons. Wawrz. lib. 39. sign. B.T. fol. 256.

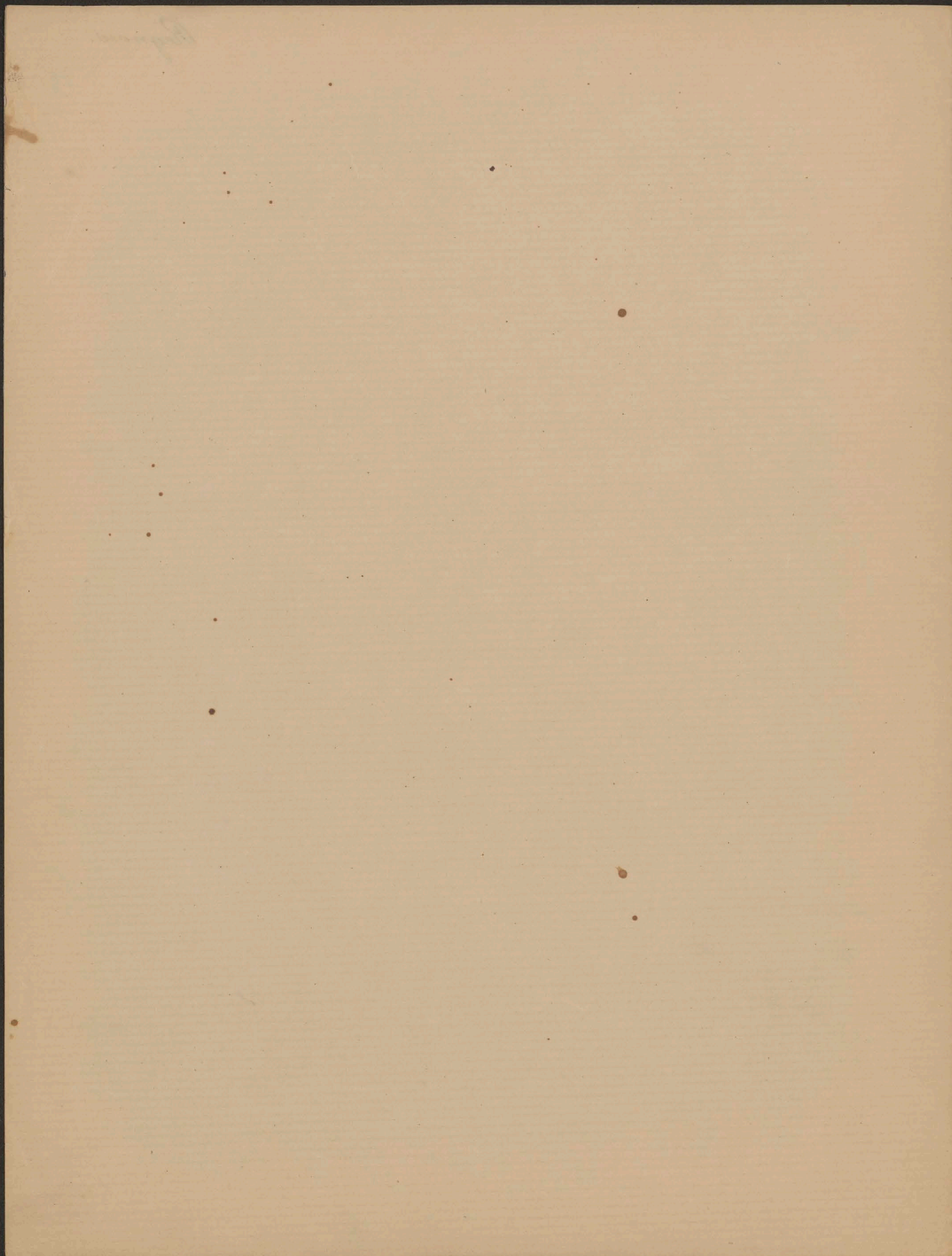

Regnow.

95

In n. D. a. Quoniam labilis est hominum memoria cum homo sit labilis inuentum est scriptura remedium ut ea quae in praesenti hominum dispositione existerent ordinata possint in posterum ad perpetuam rei memoriam liquide comprobari Cum itaq. nos Joannes D. g. Ep. ^{Eccl.} Pozn. nuper inter D. Martinum Archidiaconum nostrum Cracoen. Patronum Eccliae B. Adalberti in Rokitno pfectis nostrae diocesis et Joannem p. m. ol. Vicarium perpetuum eiusd. Eccliae super decimis et limitatione eiusd. Eccliae inuenerimus controversias multiplices et noviter suscitatas. Nos vero huiusmodi litis discordiam deinceps et in perpetuum super praedictis decimis sopire cupientes Necnon super ceteris dictae Eccliae iuribus et pertinentiis de voluntate et beneplacito D. Archidiaconi memorati necnon de consensu et voluntate nostri Poznaniensis Capituli speciali eiusdem Eccliae in R. talem limitationem decimarum et aliorum iurium duximus faciendam. Assignamus siquidem eid. Eccliae in R. Beati Adalberti decimas infra scriptas vcl. in Sullikowo per milites et Cmetiones, Similiter in Mchoszankowice similiter etiam in Gofaszewice Item similiter in Rokitno similiter in Lubino similiter in parvo Crarnowo Item in Branczyce per Cmetiones. Omnes etiam utilitates seu oblationes quae a parochianis eiusd. Eccliae possunt in testamentis etiam seu aliis (alias?) provenire attribuimus. Dimidiam etiam partem offertoriorum quorumcumq. in anno quolibet de Ecclia B. Jacobi ibid. in Rokitno vcl. in Nativitate Chr. in Paschate in Pentecoste et in die B. Michaelis dictae Eccliae B. Adalberti assignamus. Ius procurandi sacris ecclesiasticis familiam colonos seu inquilinos Rectoris Eccliae B. Jacobi praedictae Vicario seu Rectori dictae B. Adalberti Eccliae attribuimus etiam in his scriptis. In quorum testimonium et robur perpetue validurum praesentibus nostrum nostriq. Capli et dicti Archidiaconi sigilla sunt appensa. Dat. et Act. Poznaniensis feria quarta ante Pascha Anno Dni. MCCCxxx tertio Praesentibus et consentientibus fratribus nostris Meslao Cantore, Joanne Custode Gabriele Cancellario Stephano Dno Medico Clemente Joanne Gescone Andrea Thoma Canonice nostris et aliis. Oblatowany ten prapowib. D. J. Crac. ca 1624 r. Do A. H. W. XII. 345.

Actum in Rokitno, in domo V.^{tri} Stanisłai Cyrzanowit^z
 f. 4 post festa solemnia Pasche A. D. 1630. Im presentia
 V.^{tri} Laurentii Nassowski barochi eccl. s. Jacobi in Rokit-
 no, necnon Samator. Sebastiani Dalas antiqui Bro-
 consulis, Stanisłai Maderek, Pauli Guczyk Consulum et
 Joannis Kolbotek scabini Turati. Ad postulationem
 et affectationem V. Stanⁱ Cyrzanowit^z barochi eccl. s.
 Adalberti in Rokitno (Qui) sanis mente et compos-
 rationis solum ordinationem fecit. Supprimis ultimae
 voluntatis suae. Corporis mei sepulturam in eadem eccl. (esse volo).
 Tam Bogu Tworcy memu na niewymowne dobrodziejstwa
 powinne dzięk oddawszy, iesh mi'e ino^z z tego swia-
 ta powodać raczy, onemu grzeszna, dusze moja, po-
 lecam, proząc mięgodny Kapłan, aby iey raczy być
 miłosciw prze niewinna, mekę, Pasa Chrystusa sy-
 na swego, Odkupiciela mego, y przez przychyne błogo-
 sławionej dziewicy Mariey Patronki moiej y ineych
 świętych ktorzych na żywota mego na osobliwych
 sobie miał y wywiał Patronow, wszelkie nieprawości
 tak w młodości, iako y kierznięczego wieku mego od-
 puscił. J^z w wierze Katholickiej Krymskiej uniewoam
 y onz we wszystkim, tak iako mię Kościół nauczył,
 wyznawam, y do ostatniego punktu statecznie na po-
 mora, P^zia wywiał (wyznawać) chęć. Tedy też ciało
 moje grzeszne aby sposobem takim xiemi oddane było
 w Kościele kutecznym Rokickim proząc. A na przyszły-
 ne pogrzebu odprawienie narnaczam adoty 20 mo-
 nety polskiej. Do tego ile xięzy będzie narnaczam
 po Oczcie, a każdy z nich będzie powinien M^zę s.
 odprawić na dusze moie w tymże Kościele. Na który po-
 grzeb y obzad wszelaki Kościelny, który należy do pogrze-
 bu, parę wotow narnaczam p^zadać. Była p^zezioro tej
 gospodyniy która przy mnie mieszka, iest iey własno.
 Do tego owie p^zezioro tejże gospodyniy, Gezi 12, ka-
 cek 23, wiepmow para, swinia jedna y prosiat tro-
 ie. Tejże Gospodyniy chusty moie białe, posciadka to-
 iest pierzynka, poduszek 4, piąta spodnia tejże go-
 spodyniy. A Mawornencem Brathem moim będzie się
 powinna zgodzić na Gospodynę z Jabowicę, która była
 własności adoty 4. Wzrytym P. Nassowskiemu kopra-
 cek ogonkowy y granat. Biblia polska, leguiz do Ko-
 ściola

ob. Orta.

kościół Cyrjanowski, ażeby B. Boga prosił za duszę
moją, Konrad, mój wolany, ktorą za byd kupi, legując
A. Michałowi Misiowi Vicariemu Kościoła Cyrjanow-
skiego. Breviar. A. Waszowskiemu jeden. Wiałkie Kwie-
śniado Przykładać legując Pawłowi Gierzykowi mieszca-
ninowi Błonskiemu. Kartesy które są legując do Kościo-
ła Cyrjanowskiego. Quod testamentum et dispositio-
nem fecit Vlt. Stan. C. in praesentia V. Laurentii Was-
zowski et Officium supranominatum Błonsense pe-
tuit ad acta consularia ingrossari. Quod obtinuit.
Do tego testamentu mego czynię executorami S. A.
Adama Arciszewskiego Probosza Błonskiego, na ten
czas Dzielana Ruralnego, S. M. A. Wawrzynca Waszow-
skiego pleb. Kość. i. Jakuba Apost. na górze w Rokit-
nie, także też Pawła S. Sebastiana Dalasa pre-
zyszego Burmistrza, Stanisława Maderka Pawła Gierzy-
ka Rayson mieszczan Błonskich, prosiąc, ażeby mi tej
woli mojej we wszystkim doszli wyguli. Ego Stan. Cy-
rjanowicenis Plebanus in Rokitno S. Adalberti Mart. Ego
L. Waszowski Pleban w Rokitnie u Kościoła S. Jakuba
apost. wolany, Seb. Dalas (q. v.) mps. Stan. Maderek
Ray. Bł. Pawlus Gierzyk Cons. Błon.

A. K. W. XII. 406.

Nie Hugo potem umarł testator. Na jego miejsce w tym-
że roku Archidjakon Wawrz. A. Tobiasz Madachowski
podał Diacona A. Adama Raieckiego, i ten też otrzymał
instytucję kanoniczną około 17 Maja 1630. r. (ibid. f.
410.).

Testament Cierzego Skulskiego d. 26 Czerwca 1651 r.

In nom. S. et Individ. Trinit.

Niedząc się już, prawie śmiertelnym, od postępu przyschodzą mi, jako człowiekowi chrześcijańskiemu, dysponować, póki żyję, stać y prawić, stać, sobą swoją ostatnią. Naprzód na grzechy moje, którymi Pana Boga mego w Trójcy Jedynego obrażałem do Kościoła Skulskiego Arzy Łyżce Kł. p. summy Arzy, która jest u p. Augustyna Orlenskiego Mieszkanina Warszaw., a cyrografem napisana, a ten cyrograf jest w skrzynce w domu pozostały, na Kurs, albo Godzinki N. P. Marii y Kł. p. s. i. o. Arzy, na dach, moim y Antecessorom moim, żeby z tej summy Wikary mógł być, albo jako będzie konsistorz dysponować, dać. Omi Panu Stanisławowi Skulskiemu bratu stryjczanemu rodzonemu leguję y dać majątko swoje, a za conditio, jeżeliby się Omi P. Jan Skulski Rodzony brat mój nie zenił y potomstwa nie miał. Suknie też, które są u Orlenskiego Arzy, co pieniądze moje są, u niego w zastawie, Omi P. Stanisławowi Skulskiemu, żeby Omi Pan Jan Rodzony mój wydawał prozę na Trzecie, gdzie ciało moje grzebne będzie leżało, żeby w Sokalu u Bernardynów Kł. p. 50, y osobna Szatniar y osobna prozę, Omi Pana Brata, aby do Arzy Sokalskiego Kł. p. 500 Kł. p. dać, ostatek miłoci Braterskiej y summiem jego oddawać. Temu, co mię postarali, przed P. Bogiem odpuszczam a serca (i) moim nie przyjacielom wszystkim. Oznajmuję przysięgę y wiadomo czynię, dla wątpliwości, staję Boie! na miłość śmierci, kiedykolwiek co mam, aby trudności nie było: - u p. Augustyna Orlenskiego, mieszkającego wyżej mianowanego, według scriptu Kł. p. 3000, y 200 Kł. p. osobna na Kł. p. Justora Ławra tego roku wywiezione, które miał napisać, jako było będzie w Ławrze S. J. Arzy Chłodzieli przysięgę. Suknie też mam w uchwaniu u Arzy P. Orlenskiego, o których wie Omi Pan Jan Rodzony; także y Kobiety Arzy, szabl alociela srebrnem oprawna, Omi Panu Stanisławowi Skulskiemu rodzonemu stryjczanemu dać srebrny pułarek u Arzy Pana Orlenskiego w Kościele Ławryńskim, którym dać do uchwiania Ławryńskowi mieszkającemu Ławryńskiemu, parę srebrnych kł. p. y tyłek siedm srebrnych. Oczeladi prozę, jeżeli mię P. Bóg z tego świata misernego weźmie, aby Omi Pan Brat według każdej ich potłacił. Przypominam sobie, że mi winien Omi Pan Stanisław Skulski Kł. p. 200 na Kł. p. a Kł. p. r. go Kł. p. i, y upraszam, ażeby P. P. Stanisław Skulskiego

Pan

Jan rodzony mój kwitował. Do której exekucyji tego Testamentu,
iżeli miż P. Bóg z tego świata wezmie, dać i uprzącam S. P. Sta-
na Skulskiego, rodzonego sioego, Słuchm P. Jana Gorzodowskiego,
S. P. Mariana Bzdukowskiego, S. P. Wojciecha Odrzywolskiego, S. P.
Jana Odrzywolskiego, y S. P. Władysława Skulskiego, aby to co
się wyżej opisało, we wszystkich się dosyć stało, y powtórce upra-
sam dla miłosierdzia Bożego. Działo się przy bytności Słuchm
y Wielebnego Śmci Kędza Franciszka Ogrodnickiego z Conventu
Braskiego, natenczas Kapellana obozowego, S. P. Marcjana Sze-
panowskiego Łowczego Warsz., podtenczas Deputowanego do
sądow sądzenia pospolitego ruszenia pod chorągwią, ziemie War-
szawskiej, S. P. Adama Baraniewskiego, także Deputata do są-
dow pospolitego ruszenia ziemie Warszawskiej, y wielu innych
Kompaniay, osobliwie S. P. Stanisława Bromierskiego, S. P. Wład-
ysława Kiełpińskiego, S. P. Gzabowskiego, S. P. Macieja Andrejow-
skiego Oboznego natenczas ziemie Warsz., S. P. Remigiana
Stuzewskiego, y innych w obozie pod Mikołajowem, blisko
Beresteczka, Obozu S. K. Mci, dnia dwadziestego szóstego Gze-
ca, Roku Pańskiego Tysiącnego, trziesiętnego, pięćdziesiątego
pierwszego, na co się podpienia, y sam się podpisuję.

Kędz Fr. Ogrodnicki Kapellan przy chorągwie, Marcin Sze-
panowski Łowczy Warsz. Adam Baraniewski Deputat ziemie
Warszawskiej, Maciej Andrejowski Jan Skulski imieniem
Brata swego y swoim, Bromierski Stanisław Stranik
Chorągwie Warsz., Wład. Kiełpiński, Remigian Kiełbiński
Stuzewski, Władysław Skulski.

Ex Protocollo Actos. Consist. Warsz. in exekcyi.

2. Approbacya tego Testamentu przez Konsystorz Warszawski.

On nomine Dni amen. Nicolaus Stanislaus Swizeicki, Ecclesiarum
 Catedr. Vornan. Cancellarius, Collas Varsavien. Scholasticus, Brocho-
 viensis Prepositus, Vicarius in Spualibus et Officiarius Varsavien. ac
 per Ducatum Masoviz Gub., Electus Abbas Tremesnensis. Uni-
 versis... Significamus... Cum G. olim Georgius Skulski... zelo devo-
 tionis ac divini cultus in Parochiali ecclesia Skulensi propagan-
 di accensus... in remedium salutis animae suae, suorumq;
 maiorum, amicorum etc. pro fundatione Vicarii in... eccl. par.
 Skulensi summam principalem 3,000 flor. pol. ad effectum do-
 cantandi divini officii B. M. Virginis, et absolvendi unius Sa-
 cri feris quartis in qualibet septimana, Testamento die (et lo-
 co quibus supra)... legaverit, G. vero Severinus Skulski, supradicti
 fundatoris successor eandem summam... in... bonis suis... inscri-
 pserit... et tras lridg... ad effectum obtinendae approbationis su-
 pradictae fundationis... ex Cancellaria nostra expediverit. Inter-
 mino itaq; hodierno ex eisdem lris lridg, ... contra R. R. sacerdotes
 Congr. Miss. ad Ecclesiam S. Crucis Varsav... eorumq; A. R. Prepositum...
 et (contra) R. Vladislauum Barwadski Parochum Skulen. et ses alios... inter-
 esse aliquod ad presentem fundationem esse quovis modo habere pu-
 tantes, ... incidente; dum coram Nobis pro Tribunal... sedentibus... G.
 Severinus Skulski... accusavit contumaciam... Sacerdotum Congr. Miss.
 eorumq; Prepositi A. R. Jacobi Eveillard et R. Vladislauum Barwadski... petiit
 ipsos contumaces pronunciari, et... producto Testamento G. Georgii
 Skulski... per iudicium pressens approbato, et Inscriptione officiosa
 eiusdem Summae coram actis (quib. supra)... fundationem admitti;
 inscriptionemq; in iis punctis, in quibus voluntati Fundatoris et
 ordinationi St^{mi} et R. D. Stephani... Wierzbowski... epi torn... in anno
 1678. factae, et per partes interessatas ^{acceptatae} non contrariatur, approba-
 ri..., censum cum summa principali et domuncula... lapellani per
 G. Severinum Skulski in fundo eius hereditario extruenda, una
 cum horto, quem idem G. Skulski se inscripsurum declaravit... in mu-
 nitati ecclie... adscribi, ... fundationem in beneficium eccl. erigi etc...
 petiisset. R. vero Augustinus Monteils Sacerdos Congr. Miss... causam pres-
 sentem ad adventum A. R. Jacobi Eveillard... ac si singularis et principa-
 lis Patroni ecclie par. Skulensis, Varsavien. differri nude flagitasset.
 G. autem Sec. Skulski... petitioni Rudi Monteils non esse locum... pro-
 cessu iustificasset. Quorum quidem documentorum, videlicet testa-
 menti et inscriptionis tenor sequitur et est talis: .
 Actum in Curia Regia Varsavien. f. 5 ante fest. S. Margarethae, anno
 Dni 1652. Pro officium... personaliter veniens G. Adam Barznicowski...
 rescriptum infrascriptum ex Actis Consistorii Varsav. authentice de-
 promptum, ad ingrossandum... obtulit de tenore tali: Anno Dni etc.
 (ut supra N° 2. postea vero N° 1., deniq; N° 3. quibus finitiv:) Nos
 (Nic.

Nicolaus Stan. Swizicki etc. partium allegationibus... mature pen-
satis, petita Rndi Monteils... tanquam executionem Testamenti im-
pedientia, ad quam nullum interesse Congregatio Miss. habere
potest (siquidem ab eisdem iam iure evicta est, et eius effectus
per G. Instantem ad praesens procuratur) nequaquam locum habere
posse decrevimus. Et non obstante appellatione per R. Monteils
... a decreto nostro interposita, quam... refutavimus, tras execto-
nis... extradimus. Visi itaq; Testamento et Inscriptione... et
mature pensatis... in contumaciam aliorum consiliorum...,
admisso Testamento G. Georgii Skulski, ... Inscriptionem superius
recensitam tantum quoad summam principalis... cum censu... lo-
cationem, non admittendo jus ad censum Rndi Parochi Sku-
lensi adscriptum... dictam fundationem in perpetuum bene-
ficium ecclasticum... erigimus et constituimus. Quia vero bene-
ficium datur propter officium, ideo... quatenus post... tempus dua-
rum annorum in Ordinatione Illius Loci Ordinarii superius al-
legata expressum (in qua ad administrandam huiusmodi fun-
dationem ob debiles proventus eccliae par. Skulen., R. Parochus
eiusdem eccliae est habitatus), Vicarius seu Capellanus pro
tempore existens, superpelliceatus, officium Immaculae
Concept. B. V. M. lingua vernacula cum populo... diebus Dominis
et festis ad Maius Altare, ~~manu~~ summum sacrum len-
ta et distincta voce, ut moris est, decantari faciat, et unum sa-
crum qualibet feria quarta de Requiem pro anima fundatoris, et
eius parentum ac consanguineorum... ibidem ad maius Altare ab-
solvat... constituimus. Dum autem aliquod festum in feriam quat-
tam incidit, ad adimplendam huiusmodi obligationem septi die
obligamus. Huius fundationis Parochos Skulenses post tempus
duorum annorum... (incapaces declaramus).; Vicariis seu Capella-
nis dictae fundationis, - sine spe alicuius provisionis per Paro-
chos eis subministrandae, exceptis tamen proventibus accidenta-
libus... a Parochianis ultro offerri solitis, de quibus omnino re-
spectu laborum ~~et~~ parochialium aequaliter participare debent,
iuvandi in promissis (sc. in administratione sacramentorum et
excipiendis confessionibus) R. Parochos onus imponentes. Post
... tempus predictum, jus vindicandi censum solis vicariis canoni-
ce institutis... reservamus... Quandoquidem supranominatum
fundatores pignoratitius et presentanti Parochos Skulenses com-
petebat... et modernum G. Severinum Skulski competit, ideo li-
berum usum apparatus ecclasticorum... ibidem (Vicariis) conce-
dimus, quos etiam ad satisfaciendum muneri vicariali... sub poe-
nis arbitrariis obligamus, et ut Parochos veneratione prosequan-
tur... Matutinis, summis sacris etc... superpelliceati adesse sint
astricti.

restricte, ... mandamus. Porro Insuperationibus et presentandi ad
 ... capellaniam... E. Severino Skulski eiusque legitimis successo-
 ribus... attribuiamus... Licitum est... dictam summam princi-
 palm... in alia bona cum simili censu transportare... cum
 scitu Officii presentis et Patronorum... Lras approbationis,
 confirmationis etc... extradimus per presentes. In quorum
 fidem presentes manu nostra subscripsimus et sigillo nostro
 communiri mandavimus. Actum et datum Varaviae die
 Lunae, 20 mensis Martii. Anno Dni MDCXXXIX.

(L. S.) Nicolaus Swięcki Offic. Gub. Varav., Andr. Alexand.
 Groszkiewicz, Applicus Nrius et Causarum Curiae episcopalis
 Posn. atq. Concistorii Varavien. Actuarius-mpp.

W oryginalu w aktach Kościoła Skulskiego, na papie-
 rze rękopiśm.

Litterae Cr. D. S.

Antonius Onuphrius de Ohece Ohecki Dei et Apo. Sedis
gr. Ep. Posn. et Varsovien. Ordinum Aquile Albæ et
S. Stanislai Eques. Adm. Rndis, Vlibus, Honorandisque
Viris, prepositis, parochis, commendariis, Vicariis, Man-
sionariis, Altaristis, Sacalteristis, ceterisque Presbyteris, qui-
busvis Clericis, Scholarum Rectoribus, ecclesiarum qua-
rumcumque Ministris, aliisque ceteris executoribus tenore
presentium requirendis. Mandamus vobis... quatenus
ad instantiam Serill. A. R. Nicolai Siemienski; prepo-
siti ecclesie par. Varsovie. S. Crucis Congr. Miev. ac totius
eiusdem Congregationis Miev. Domus Varsovien. ecclesie par.
in Skudzy, Decanat. Mscronovien. Patronorum principalium,
actorum, personaliter accedendo oes quoscumque, jure vel
interesse aliquod ad dictam ecclesiam par. Skulensem se
habere putantes... si id commodum fieri potest, alias per
edictum publicum aliquo die Divino vel festivo, ex ambo-
na dictæ ecclesie proponendum, vel etiam per affixionem
copiarum presentium valvis eiusdem ecclesie, ipsos citetis... ut
coram Iudicio Nostrum ordinario Delegato Varsovien. sexta die
ab executione ^{presentium} presentium... compareant ad videndum et
audiendum, Ecclesiam par. Skulensem... attenta tenuitate
proventuum eiusdem beneficii, et providendo meliori ordini
ac emolumento tam eiusdem ecclesie, quam eius parochia-
norum Congregationi Clericorum secularium Missionis Do-
mus Varsovien. ecclesie... Skulensis patronis, cum omni-
bus eiusdem ecclesie iuribus, attinentiis etc... uniri,
et in perpetuum applicari incorporari, regimen ecclesie,
curam animarum et administrationem Sacotorum ipsius
precommitti... alias... decerni et sententiarum. In quot.
fidem etc. Dat. Varsovie die 2 mensis Junii, anno Dni
1788. Nostrum sub sigillo. (S.) Sgn. Borakowski Canc. Regens.
A originalem w aktach ~~to~~ miejscowych.

Erekcya Mansionaryi w Sochaczewie.

S. n. D. a. Ad p. r. m. quum labilitati humanae memoriae hinc pro-
 denter consultum, dum actus humani... praesertim qui ad laudan-
 dum nomen Domini etc... respiciunt... ut ad posterorum notitiam de-
 veniant, apicibus litterarum commendantur... et sigillis authenticis ro-
 borantur. Proinde nos Joannes Pikarski Decanus, Joannes Vli-
 nieccki Offlis, Felix Skarzynski canci eccl. coll. S. Joan. B.
 in civ. Varsoch. Commissarii per R^{mum} in C. B. et D. D. Adamum
 Konarski D. g. Ep. Pozn. ad infra scripta.. deputati. Significa-
 mus... quod nos litteras commissionis cum citatione contra interesse
 habere putantes, in papiro scriptas et S^{us} Rom^{us} Dⁿⁱ sigillo com-
 munitas, sanas, ... die dat^{ae} praesentium nobis pro parte V^{bi} D. Pe-
 tri Cribulski, rectoris eccl. par. in Soch. et famati Andre^{as} Kun-
 nowski civis Sochacz. exhibitas, cum... reverentia... suscepimus
 hmoi verborum sub tenore: „Adam Konarski D. g. ep. Pozn. H^{ab}itus

Vicarius, altis, Gratialistis, aliisq. presbyteris eccl. par. in
 Soch. tenore praesentium requirendis salutem in D^{no}. Postea
 quam fam. Andre^{as} Kunowski civis Sochacz. et V^{bi} D.
 Petrus Cribulski mod^o rect. eccl. par. in Soch. pro desiderio
 pietatis... Preposituram et Mansionarios sec^{us} ad decanatu-
 das M^{is}as etc... suppresso... plebani titulo instituire et
 erigere... statuerunt, a nobis petierunt, quatenus hmoi
 Prept^{am} et Mansion^{arios} erigere et... dignaremur... Nos... cu-
 pientes tam salutiferum ^{litterarum} institutum ad effectum deducere,
 ne tamen per celere nostrum executionis decretum alicui in
 iure suo praedicium facere videamur... cives litteras, contra
 oes interesse ^(sua) putantes... damus.. in Dei nomine per praesentes.
 Quoties votis exequutoribus suprascriptis in virt. s. obed.
 et sub excom. pena mandamus, quatenus... aliquo die
 dominico vel festo ad populum celebri, alta et intelligibili
 voce in facie eccl^{ie} per edictum publicum, vel affixionem
 praesentium valvis eccl^{ie} p^{ro}fat^{is}, uno edicto pro tribus et
 peremptorie citetis oes... interesse habere putantes, ... ut co-
 ram v^{obis} ac V^{bi} (qui supra) in domo alterius eorum solit^{is}
 residentis, feria 6 post Tricam M^{isericordia} proxima, hora
 audientis consuecta.. compareant, ad videndum et audien-
 dum, titulum s. plebani in Soch... extingui, .. Prept^{am} cum
 6 Mansionariis, quinq. perpetuis et sec^{us}o predicatoris amo-
 vibili... erigi, etc. que infra... Certificantes eodem taliter
 citatos, quod sive in termino.. comparuerint, sive non, ni-
 hilominus tamen Commissarii n^{ostri} in hac parte ad oia et

sing.

^{promissa...}
sing. procedent, contumacia sive absentia citatorum in
nullo obstante. Quibus quidem ^{hinc et} ~~Vitis~~ (qui supra ^{conven-}
^{riis}) Titulum plebanalem... abolendum... (etc. quod infra)...
has quoque erectionis... extradendi, et alia quae in prae-
missis quomodolibet fuerint necessaria, faciendi... fa-
cultatem damus in Dei nomine per presentes. Quod si oes
promissis interesse non poteritis, duo, aut unus vestrum
faciant... In cuius rei testimonium etc. Dat. Varso-
viae 28 Martii Anno Dni 1564. Leonardus Rathinski Curia
Suae R^mae De. N^{ri}us"

Post quar. l^{ras}. commissionis et citationis in vim videlicet... receptio-
nem... Tandem die dato presentium coram nobis personaliter con-
stituti, p^{re}fati V^{ri} et famulus D. Petrus Cypulski... et Andreas
Adunowski, reproducta commissione cum citatione p^{re}missa... debi-
te exequuta, accusata contumacia omnium et sing. ad ecc^{le}siam p^{re}fa-
tam par. in Soch. et Mansionariam noviter erigendam, interesse
habere putantium citatorum, ultra horam solitam expectatorum,
nihilq^{ue} legitime contradicentium, nos..., ut ad executionem...
dignare (earundem l^{ras}um) procedere... dignaremur. accedente
nihilominus ad id S. R. Mis, dictae ecc^{le}siae in Soch. unici et legi-
timi patroni (consensu) desuper hoc facto... Cuius tenor... est talis:
„Sigismundus Augustus D. g. R. P. etc. Significamus...
Supplicatum esse nobis per certos Consiliarios n^{ros}, nomine
V^{ri} Petri Cypulski Stogniero. Sochacz. et in Verania pleba-
ni, ut sibi liceret ex certis proventibus... Mansionarios in
ecc^{le}s. par. Sochacz. Tituli S. Laurentii et Divae Mariae Magda-
lenae fundare etc. Nos supplicationi eiusmodi annuendo,
... consentimus, quemadmodum illi melius et utilius vide-
bitur, Mansionarios ex predictis proventibus... fundare pos-
sit, eiq^{ue} census arbitrio suo assignare, ac iam ex ple-
banatu perpetuam propriam erigere... Censum immunita-
ti ecc^{le}siae ascribimus... in alia bona transferri... potesta-
tem... facimus, ... salvo tamen onerib. nobis et Reipublicae
debitis. Ad... Manniam propositus tres, videlicet consionato-
rem et alios duos, ... reliquos vero tres... Andreas Adunowski
cum successoribus suis presentabunt. In cuius rei test. etc.
Dat. Varsoviae 28 Martii Anno Dni 1564. Regni vero
n^{ri} 34to 35to Relatio V^{ri} Petri Mickowski R. P. Vicelanc.
Decani Cracov. Gnesnen. Plocens. Lancie. Varsoviens. Greg^{is}
P. Mickowski R. P. Vicelanc. mp."

Nos igitur mandata superior. nostror... exequi cupientes,...

Amicusq^{ue}

huiusq. modi... laudabile desiderium ad effectum deducere volentes,
in contumaciam... citatorum et non comparentium... Inprimis
... auctoritate ordinaria nobis commissa, et de consensu S. R. Mis
supra inserto, titulum et nomen Plebani eccl^{ie} par. in S. sup-
primimus, extinguimus et abolimus, ac loco illius nomen, titulum
et dignitatem Propositi creavimus, fecimus, creavimus, erigimusq.
facimus et creamus, - oēs et sing. Decimas, fructus, proventus,
obventiones et oblationes universas, quas Rector eccl^{ie} p^{re}dictae
ab antiquo percipere consueverat, - exceptis... decimis de villis
N^{um} Chodakowo maiori et gorae, per ipsum Plebanum pro
sustentatione Mansionarior. concessis, - eidem Proposito relin-
quendo et reservando. Preterea dictum Proptum... a cura
animar. et administratione Sac^{ra}tor., quae ad Rectorem eccl^{ie}
pertinebant..., absolvimus... et liberum facimus. Decernendo,
ex nunc et in antea futuris temporib. perpetuis, Proptum
modernum, videlicet Clem. D. Petrum Cribulski ipsiusq. successo-
res, a cura animar. liberum esse, ac nomine Propositi, non Ple-
bani ab omnibus appellari... debere.... Ad ulteriorem institutio-
nem procedendo, ... creavimus et ordinavimus, creavimusq. sex
Capellanas, Mansionarias nuncupatas, quas obtinere debent
quinque viri actu sacerdotes, idonei, perpetui, personaliter
residentes et officia divina, oneraq. infrascripta diligenter
adimplentes, et sextam Man^{ri}am habebit actu presbyter,
sacerdos idoneus, predicator evangelic^{us} veritatis, qui amo-
vibilis et manualis ex arbitrio... Propositi esse debet, nec
alii clerici inferiores ad id admitti poterint. Quibus etiam
potestatem obtinendi beneficia alia curata, sive simplicia,
in aliis quibusc^{um} extraneis eccl^{ie}is, proterquam in Sochaczew
interdicimus. Quibus Capellanis seu Man^{ri}is pro... sustentatione...
assignamus... decimas man^{ri}p. oīs gr. et sem. post villas N^{um} Orli,
Droady, Labokliki, Chrzczony, Moxeiski, Ttothe polie, Kanthi, Lin-
biewo, Sdraxowo, antiquitas pro vicariis eiusd. eccl^{ie}is pertinen-
tes, ac alias decimas in villis N^{um} Chodakowo maiori et Gor-
ne, per... D. Petrum Cribulski... coram Rmo D. Eppo Soan. concessas,
necnon censum annuum a summa octingentar. quinquaginta
sexagenar. per ipsum Andream Adunowski pro Man^{ri}is fun-
dandis donatas, proveniente, in bonis N^{um} videlicet, apud
Stan^{um} Dzek in Terowa Volia 50 marcas pro 1200 florenis,
Item apud Casparum Schimanowski in Schimanowo 18 mar.
pro 400 flor.; Item apud Laur^{um} Curdwanowski in Curdwa-
nowo et Tassionna 4 mar. gros. census pecuniar. monetq. et

numeri polonica. pro summa 100 florenor. per 30 grossos com-
putator. in bonis ipsor. in vim redemptionis actis castren. Socha-
coviens. inscriptis et reformatis. Item oēs ~~obli~~ proventus, obla-
tiones, strennam, vulgo Kolenda, offertorium et alias ecclie
obventiones, quas Vicarii et gracialistæ... ex antiquo percipe-
re consueverant, ipsis Mauriis annectimus et ascribimus,
quibus decimis venditis, pecuniam pro ipsis et census p̄fatos,
aliasq. obventiones et proventus ecclie p̄fati 6 Mauriū æ-
qualiter quilibet eor. percipere et inter se cum oīum scitu
capitulariter dividere debebunt, in quo unus alteri præferri,
aut iniuriam facere, nec aliquid ex proventibus occultare
non debet, sub p̄missis in eor. statutis exprimendis. Exceptis
tamen ^{illis} p̄p̄is ^{sepulturis} mortuor. alias pokładnye et aliis, quæ
pro fabrica ecclie ex antiquo per vitricos percipiebantur, et
ad p̄sens percipi et converti debent, cum scientia et volun-
tate p̄positi ordinandis. Item altare de p̄p̄atratu p̄fati
Andree Adunowski... collegio Maurior. incorporamus... Salva
tamen pacifica possessione et censuum libera perceptione
H. Alberto Rzepka, illius moderno possessori ad vitam dun-
tateat ipsius reservata, permanenda; quo decedente, altare
ipsius, cum oneribus in erectione iniunctis et proventibus
eidem annexis, ad Collegium Maurior. pleno iure transfun-
detur ac devolvetur. Et quia officium D. p. off. pari modo
et aucte p̄dicta, curam animarum, regimen spualium,
administrationem sacror. et oīa officia divina, ... quæ ple-
bano et vicariis... antehac incumbabant, et ad quæ obliga-
ti de iure divino fuerunt, quæ a p̄posito... ademimus et
alienavimus, et cum ab eisdem... absolvimus, in dictos sex
Maurios, actu presbyteros... transferimus... Volumus tamen
et decernimus, ut p̄fati 6 Mauriū sacerdotes, quilibet eorum
per se singulis diebus, p̄p̄is temporibus curam, seu Ma-
tinas, hoc est Nocturnum primum una cum Responsoriis,
duobus et tercio Benedicamus D̄m etc. et oēs horas cani-
cas, et Missam loco Maturæ de S. Trinitate ^{superpeliciati} per se, ad in-
star alior. Maurior. devote teneantur decantare, et explere
debeant. Exceptis dieb. festis et solemnib., in quibus schola, ius-
ta antiquam consuetudinem, cantare Maturam tenebitur.
Deniq. Maurios sex astrictos et obligatos esse volumus, ut
singulis diebus ferialibus, celebribus et solemnibus, unus-
quisq. eorum in ead. ecclia par. loc. horis matutinis et
vespere processionibus, stationibus, Annificationibus, mis-
sis, dum a choro canuntur, superpeliciati intersint, -

Preptor

præpſtor ſuo... in oĩbus... præſertim... quæ ad cultum divinum,
 curamq; animarum et adminiſtrationem ſacſtor ac bonum
 ordinem in ecclia Dei pertinent, tanquam ſuo præſtoro, aut
 ſeu eius Vice-præſtoro obediunt, atq; honorem præſtent, necnon
 ad obſervationem ſtatutor et conſtitutionum, per ipſum D.
 Præpſtorum, cum Manriis in Collegio, laudatores et conſcriptores lau-
 dandorq; in poſterum, dummodo ſacris canonibus contraria
 non exiſtant, - immo in oĩbus actionibus exemplariſis ut
 atq; et laudabilis converſationis... Manrii ſubjecti et obediētes
 eſſe debebunt. Delinquentes vero quocunq; et ab officiis ho-
 neſti ſacerdotis diſcedentes, præpſtor ſeu eius vices gerens, cum
 fratribus capitulariter congregatis, corrigendi... et pœnis arbitra-
 riis, etiam pecuniariis, et in quantum ordo ſc. canonum per-
 miſerit, carceris (ſc. pœna) puniendi et mulctandi, ac proventu-
 perceptione ad tempus dignum, et legitima tamen cauſa, pri-
 vandi, habebunt facultatem omnimodam. Curam autem ani-
 mar. et ſacſtor. adminiſtrationem Manrii ipſi inter ſe commu-
 ter dividunt, ut ſingulis ſeptimanis binis ordine eligantur, qui di-
 ligenter attendant, ut nulla negligentia in adminiſtratione ſa-
 cramentor. aliquo committatur, in quo eor. conſcientias onera-
 mus, - quorum unus Maturam Miſſam de Trinitate, alter
 rem ſummum ſacrum ſingulis diebus decantabunt. Hunc
 ordinem inter ſe competenter perpetue alternatim obſervando.
 Ille vero Manrius, qui Maturam Miſſam vice ſua cantabit, li-
 ber erit illis diebus a cantandis horis canonicis, præter veſpe-
 ras et completorium. Item diebus feſtis ſolemnibus Præpſtor,
 ſeu Vice-præpſtor, aut cuiuſq; præſbytero vel confratri, Miſ-
 ſam peragenti, ſenebuntur Manrii duo altare, circa ſacrum
 officiū Miſſæ in Dalmaticis... miniſtrare, aut alios ſacer-
 dotes loco ſui ordinare et ſacrosancta Evangelia Dei una
 cum Epiſtola, prout ad quemq; illorum pertinebit (cantare),
 prout vices eor. inter ſe conſtituta, perpetuoq; obſervandis,
 diſtribuentur. Et ſic deinceps curam animar., et adminiſtra-
 tionem ſacſtor., ſunt etiam V^{ti} ſacſtor ad infirmos tam in ci-
 vitate quam ad villas eundi, et alia oĩa ſua officia et onera
 ... alternatis vicibus, iuxta ſtatuta et conſtitutiones, inter
 Manrios et præpſtorum laudatas..., et iam æmune per nos,
 vigore... auctis nobis conceſſæ approbatas; - quas approbamus...
 ... roboreq; perpetuo firmitatis habere deſeomimus, Ipſi ſc. Man-
 ſionarii... adimplebunt reliquaq; abſq; aliqua excuſatione.
 Et ne, quod abiit, negligentia in animar. cura.. fiat. - ſene-
 antur.

Teneantur quoque ^{dicti} 6 Mannii onera altaris p[ro]fati, collegio ipsor[um]
incorporati, post cessum vel decessum ^{Illius} Alberti Krepka,
illius moderni possessoris, videlicet 4 missas singulis
septimanis, ... circa predictum altare... legere... sub eorum
consensibus. Insuper occurrente infirmitate vera et non si-
mulata predicatoris, vel alia gravi necessitate imminente,
seu etiam sub absentia, vel vacatione sedis huius predica-
toris, Mannii ipsi debebunt... festis et dominis diebus, etiam et
tempore quadragesimali, iuxta antiquam eiusdem ecclesie con-
suetudinem verbum Dei in ambona predicare et evangeli-
sari... alternatis vicibus et ordinariis per alium se se non ex-
cusando aut evadendo; in festis autem maioribus solemnibus et
p[ro]positus perantur residens, Matutinum, utraque vesp[er]as, Mis-
sam et alia officia per se celebrare tenebuntur - et absentis loco
vicep[ro]positus supplere debebit. Excepta infirmitate aut in facto
co[mm]unione (?) vel aliqua alia honesta (causa) absentia(e), in qua
hebdomadarius vices tam p[ro]positi, quam vicep[ro]positi suppl[ea]-
bit ^{ad} tota et sing. supradicta... adimplenda, necnon ad obser-
vationem eorum et eorumque Statutor[um] et Constitutionum iuber
p[ro]positum et Mannios de mutuo consensu laudatarum... ac con-
stituendarum, dictos p[ro]positos et 6 Mannios... obligamus, et con-
scientias eor[um] sub determinatione divini iudicii oneramus... Inspe-
ctionatus vero et facultatem p[re]sentandi, disponendi et ordinan-
di dictor[um] Mannior[um] trium perpetuor[um], videlicet p[ro]fatis Andreae
Adunowski in vita, eiusque legitimis successorib[us], et alior[um] trium
cum predicatoris amovibili inclusive, memorata d[omi]no p[ro]posito
Bochacz... perpetuo reservamus; ita quod post cessum vel de-
cessum ^{Illius} Mathie Blonje, Lucie a Bochaczew, et Mathie de
Brodzews (Brodzewo?), quos ad p[re]sens ad electionem et nomina-
tionem ipsius Andreae Adunowski instituvimus, p[ro]fatis Andreas
in vita sua, aut eo decedente, successores ipsius, a quibus
amovendi et alienandi hoc ipsum ius pat[et]... nullam ha-
bebit potestatem, nec alienare se se ultro submisit... et obli-
gavit... presentibus... Ad reliquas vero Mannias d[omi]nus p[ro]positus
p[re]sentabit et predicatorem pro beneplacito suo eliget et
nominabit. Preterea facultatem instituendi et investitur[um]
dictos Mannios quinque, loca[rum] institutionis et investitur[um]
sub titulo et sigillo suis tand[em] et concedendi quotiescumque
ex quacunque causa, aliquam ex p[re]dictis 5 Manniis vacare
contigerit, d[omi]no p[ro]posito Bochacz..., ac sub eius absentia
a Regno Polonie, Vicep[ro]posito, sub ratificatione tamem p[ro]-
positi, auctoritate nobis concessa in perpetuum reservamus.

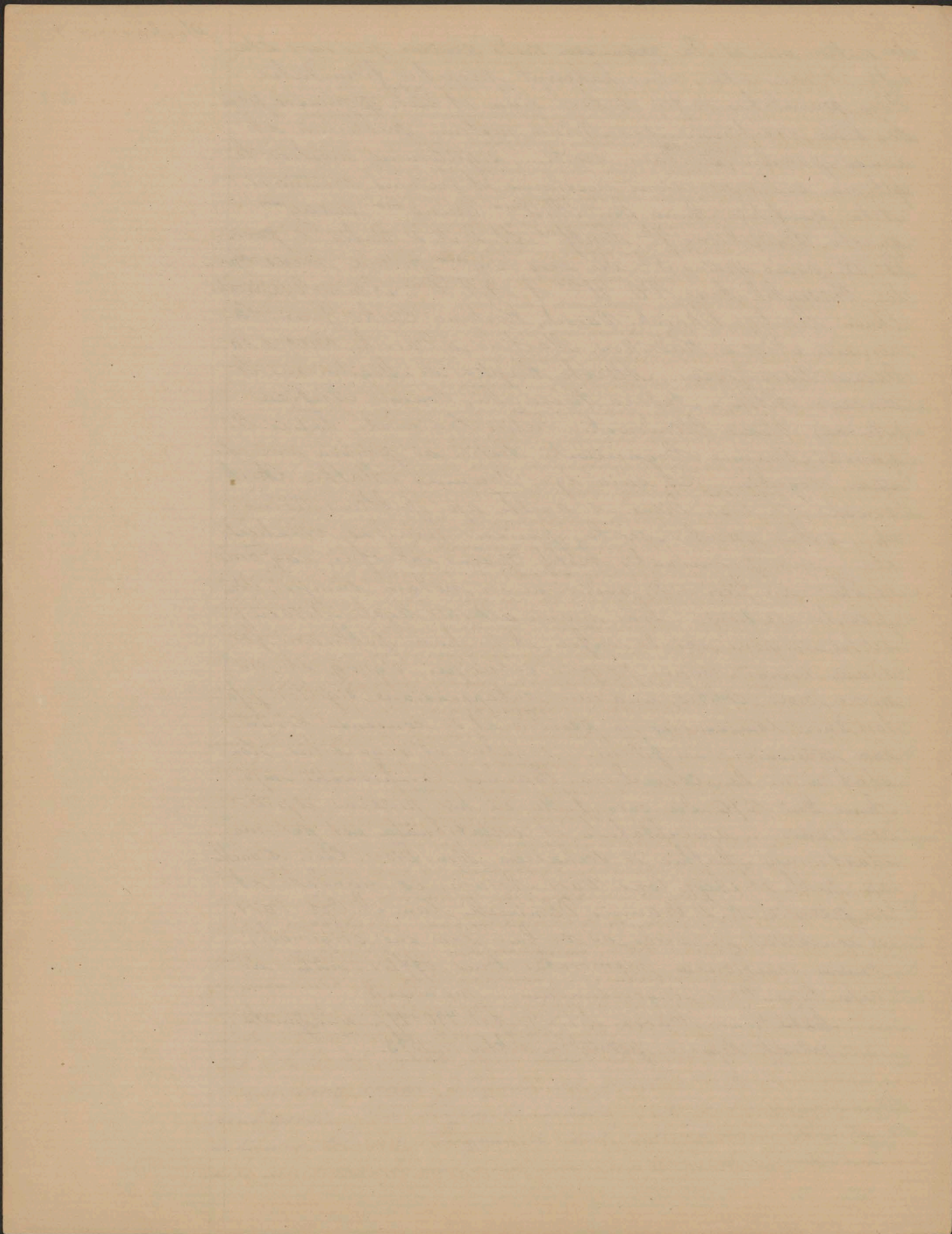
Ut

Ut autem oia et sta ~~procurata~~ modo pmissa per nos sta-
tuta et ordinata robur habeant perpetue firmitatis...
Ideo presentibus in fid. et test. oium et scilicet pmissor. presen-
tes has erectionis... per Nrium nostrum publicum et
causę presentis ^{coram nobis} scribam scribi..., sigillorumq. nostror. le-
gitima subimpressione iussimus et fecimus contineri.
Acta sunt hec Anno Dni Millesimo Quingentesimo sexagesimo
quarto, Indictione 7^a Pontificatus N. D. N. D. Culi D. prov.
PP. IV. anno ipsius 5°, die vero vigilia prima mens. Aprili-
lis, Regentibus tunc W. H^{is} et N. D. D. Adamo Voxnicki;
Thocen. Kachgo Sikarski Varsch., Roslano Oczko Gnesen. Ca-
nonicis, Nic^o a Radzikow, Martino a Varsch., Cace a La-
licerie Varschovien., Alberto Krepka de Mogilnicza So-
chaczow. Altit., - Andreea Morawski, Joanne Nictiza
(Nictiza), Alexio Blumowski, Felice Kraiewski, Felice St-
ganski, Joanne Bogaczewski testib. ad pmissa voc. et
spec. rogatis. Et quia ego Joannes Mathie Krich-
rowski Cl. Doct. Dioc. S. aucte ap. publicus Nrius
et... actus presentis scriba, pmissis omnibus, videlicet
etc... cum promissis testib. presens interfui, eaq. oia
et sta... sic fieri vidi, audivi ac in notam duxi; Itē
presentes erectionis... has, manu alterius legalis Notarii fi-
deliter scriptas exinde confeci, et in hanc publicam for-
mam redegi, manu propria subscripsi, signoq. et no-
mine meis solitis, una cum subappenditione sigillor. ppa-
tor. dnot. Consecrator in presentia et de consensu eorun-
dem contineri... in fidem... rogatus et requisitus. Con-
stat mihi de correctura. Joannes Krichrowski mps.
Anno Dni 1570 die vero 1^a Marci hec presentis copia
erectionis... auscultata et collationata est per me
Martinum Mathie de Sochaczew Doct. Dioc. Cler. S. aucte
ap. publ. et Actor. Cons. Vars. Nrium, ex mandato et
in presentia R. D. Joannis Olimnicki Can. et Off. Vars.
et concordat de verbo ad verbum cum uno originali;
quam erectionem memoratus Dnus offlis. mihi... ad
acta Cons. Vars. ingrossandam... mandavit.

Acta Cons. Vars. lib. 39. fol. 490-497. wiągnista-
jednak dopiero podmiędy akta r. 1573.

A. D. 1623. d. 23 Aug. V^h. Albertus Skoroszewski Paroch. eccl. in oppido Stoczek, alias Sebastianow, produxit has exactionis in pergameno scriptas, appenditione duorum sigillor. munitas, sanas... Quorum... tenor... talis:

Ad r. m. semp. Andreas D. gr. Ep. Posn. Ex creditis nobis dispensationis officio recte xclamamus ferventiori, ut salutari-
anum (etc. ut in Cipzanow n. I)... constituimus. Sane red-
actis per nos solitudine & ac vastis ~~et~~ Ecclis nris in Ducatibus
Masovis memoribus in colonias hominum per operamq. nrām non
nullis ibidem de novo locatis villis consideramus fore necessarium
dictarum villarum incolis qui solum ecclis suis exerceant ma- et excolunt
nibus de parochiali sacerdote... providere. Habito igitur con-
silio VV. Frum nostr. DD. Plator. et can. Ecclis nostris, ac de
eorum ~~concordia~~ rati habitione statuimus eccliam paroch.
in villa nostra Poznańska wola vulgariter et alias Sto-
czek nuncupata et per nos de nova radice locata com-
modius inter alias villas ecclis nris aliorumq. ad laud.
et hon. Cipot. D. Assumptionisq. Gloriosi V. Maris Gen. Dei
necnon S. Joannis Bapt. et S. Barbarę Virg. et OC. SS.
de novo erigere et fundare, quam presentibus in Chr. noie
erigimus et fundamus Decernentes ut ex nunc et perpe-
tuo in dicta ecclia, prout in aliis partibus ecclis ecclia
adjuvantur sacra cui quidem ecclis eiusq. Rectori
pro tempore ne ei qui seminat spūalia desint tempo-
ralia duos mansos agri in eadem villa Necnon pisci-
nam in torrente Stoczek iacentem superius piscina vil-
le eiusdem Advocati cum molendino ibidem construendo
ac aream circa eccliam cum rivulo et pratis eidem
areis adiacentibus et a rivulo eodem usq. ad alium
rivulum se protendentibus ac hortum in insula circa
Gordek cum prato sibi adiacenti in dotem et pro dote et
decimas in villis Baerkowo in distr. Czerneń. Wola
Bzieska et Jabłona in distr. Linen. novę radice damus,
... et perpetuo adiungimus. Decernentes dictos duos man-
sos etc. (quę supra) ad dictam eccliam in Poznańska wo-
la eiusq. Rectores pertinere et plenarie cum omni iure do-
minio et proprietate spectare debere Insuper volumus
quatenus villę infrascriptę videlicet Micielsko Woicie-
chowo Gólszaryce Kgoranica Joczyska Motodrzyż. An-
drzejów Kobiałki Chronin Kiedna et Mynera Se-
roszka

roszka dictis ecclis iure parli subiaceant. Quis, incolis
ipsarum non alias nisi in ipsa ecclia ecclia percipiant
Sacra. Ex quibus villis et earum incolis Rector predictis
ecclis in Poznanska Wola demptis decimis deo proventus
more aliorum vicinorum Rectorum parlium eccliarum ha-
bebit et percipiet eorumq. curam animarum geret et
habebit. Quas quidem villas predictas iure parli dictis
ecclis Decernimus perpetuo subiacere. harum quib. si-
gilla nra (nostrum) et Capli nri Posn. presentib. sunt
appen. Aestio trarum. Act. et dat. Posnaniis f. 3 pro-
xima post fest. BB. Petri et Pauli Ap. Anno Dni Millo
Quadring. septuag. secundo Caplo gli tunc durante. Pre-
sentib. libris et consentientib. VV. et HH. DD. Vriels de
Gorka Presp., Adamo de Dambrowa Dec., Petro de Pniewy L.,
N. d. S. C., C. d. W. Dr. i. D. Sch., N. d. S. Br., C. d. S. Dec. Ar-
chidiaconi in Eccl. nra Posn., Sandivogio de Sob., A. d. Rogali-
no, N. d. C. Dr. i. D., Gregorio de Skuliy, Jacobo Kot de Dabno,
Stano de Ploszkow, Nic. Lancer, Joanne de Popowo, Hectore
de Morzemino, Wodkone Dne in Decr., Jacobo Jablonowski,
Nic. Cracki, Petro de Samigel, Joanne de Grzelowiec, Mar-
tino de Niechanowo Dne in Decr., Nic. de Rogowo, Petro
Skora de gai, Stano de Samigel Joanne de Riaz, Petro
de Rambino et Martino Potentiari. (Poenitentiaris?) de
Dambrowa Plati et Canis eccl. n. Posn. circa pmissa
Aestib. Transit p. man. Vriels de G. Gnexn. et Posn.
Presp. in absentia cancellarii.

~~Act~~ A. R. W. l. XII. f. 287. 288.

Nazwiska Kanonikow, tu porzatkoweni tytko literami ozna-
czone sa, te same co w erekcyi Nowioda Cymanowskiego r.
1473. i w tymie porzadku.

Tarixyn

Tarixyn.

106

Rok	Woodbury	Rashbury	Amarly	Rok	Woodbury	Rashbury	Amarly	Rok	Woodbury	Rashbury	Amarly	Rok	Woodbury	Rashbury	Amarly	Rok	Woodbury	Rashbury	Amarly
1665				1698				1731	122	32.		1764	135.	29.		1797			1830
6		26		9				2	87.	17.		5	122.	30.		8			1
7		16		1700	80.			3	112.	29.		6	135.	30.		9			2
8		26		1	113.			4	105.	31.		7	132.	20.		1800			3
9		22.		2	97.			5	110	4 ^(c)		8	130	26.		1			4
1670				3	120.			6	80.	6		9	140.	34.		2			5
1				4	114.			7	40.	17.		1770	116.	22.		3			6
2				5	97.			8	76.	22.		1	111.	17.		4			7
3				6	97.			9	106.	20.		2	107.	9.		5			8
4				7	100			1740	70.	13.		3	95.	26.		6			9
5				8	65 ^(c)			1	82.	10.		4	138.	17.		7			1840
6				9	79 ^(c)			2	82.	29.		5	87.	26.		8			1
7				1710	56 ^(c)			3	97	29.		6	118.	32.	65.	9			2
8				1	61 ^(c)			4	107.	21.		7	101.	27.	124.	1810			3
9				2	128.			5	88.	23.	61.	8.	124.	30.	106.	1			4
1680				3	105.			6	80.	15.	54.	9	114.	21.	87.	2			5
1				4	112.			7	88.	23.	43.	1780	138.	42.	102.	3			6
2				5	64.			8	99.	27.	45.	(n) 1	123.	24.	102.	4			7
3				6	92.			9	96.	21.	65 ^(c)	2	108.	31.		5			8
4				7	97.			1750	90.	31 ⁽ⁿ⁾	34 ^(c)	3	106.	22.		6			9
5				8	104.			1	122.	26	62 ^(c)	4	138.	27.		7			1850
6				9	116.			2	112.	26.	18 ⁽ⁿ⁾	5	120.	28.		8			1
7				1720	89.	17.		3	117.	23.	22 ⁽ⁿ⁾	6	126.	19.		9			2
8				1	100.	30.		4	120.	31.	40 ^(c)	7	117.	44.		1820			3
9				2	100.	31.		5	115.	35		8	114.	27.		1			4
1690				3	123.	23.		6	115.	34.		9	112.	29.		2			5
1				4	108.	36.		7	99.	18.		1790	123.	38.		3			6
2				5	115.	22.		8	104.	21.		1	122.	33.		4			7
3				6	101.	29.		9	108.	40.		2	35	36.		5			8
4				7	112.	27.		1760	124.	24.		3				6			9
5				8	100	27		1	107.	32.		4				7			1860
6				9	116.	22		2	100.	27.		5				8			1
1697				1730	112	33.		1763	128.	32.		1796				1829			1862

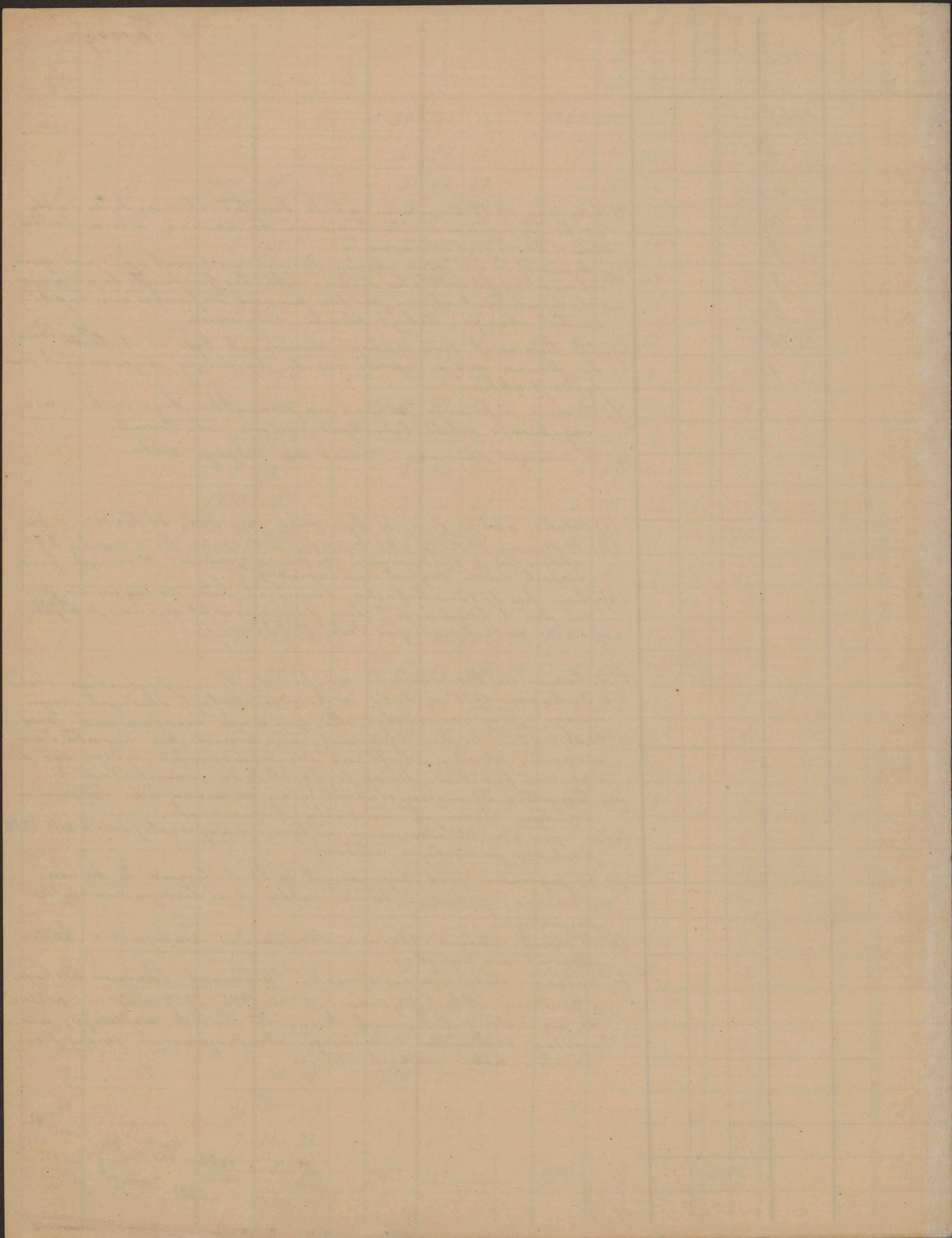

Rok	Urodzonych	Ślubowanych	Amarłych	Rok	Urodzonych	Ślubowanych	Amarłych
1830.				1863.			
1				4			
2				5			
3				6			
4				7			
5				8			
6				9			
7				1870			
8				1.			
9							
1840.							
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
50.							
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
60.							
1							
62							

- (c) Porządkowy od 14 Wiosnia, aż do końca ^{tego roku} są tylko 3 akta chrztu. Tak mała liczba Amiarów się zdarza, która podobnie czas w Tarczynie panowała.
- (d) „Anno D. M. J. C. 1709. Memis Januarius vacat apud nos, quia vel ad alias parochiales ecclesias infantes ferebant baptizandos, vel expectabant etiam per tres menses, infantes non baptizandos.” Kieżga Metryk Chrztu niżej scioła.
- (e) N.B. Bydźcie się dwa akty chrześcijańskie były od 1 ^{stycznia} do końca maja; przez resztę miesiący naprawiany jest tylko 4 akty.
- (f) Decyzje z powodu choroby na początku tego roku, nie regularnie akta były opóźnione. ob. Krowicki.
- (g) W miesiącu Czerwcu niema ani jednego aktu.
- (i) Ostatni akt rejścia w tym roku ma datę 25 Października.
- (ii) W styczniu 1 tylko akt rejścia; w Czerwcu 6; a reszta 24 aktów od 2 Października do końca Grudnia. W innych miesiącach naden pogrzeb nie naprawiany.
- (k) Anno Dni 1745. Metryka Amiarów ludzi racyna się pi-tać die 1 Januarii; lecz pierwszory akt rejścia w Kieżg jest dopiero pod datą 14 Februarii.
- (l) L. Karimierz Orzechowski, nastawczy tu na probostwo około d. 3 Marca 1735 r. taką w Kieżdze Metryk ślubnych przyni-muje: Jam sacerdos illi, qui ante sacrosanctam pos-sessionem meam... fuerunt, non erant tunc curato Tar-cisnensi, et ideo metricos matrimoniales videre est a-las non finitas, alias forte et non connotabas.
- (m) Wzrostkie 31 matrystów odbyły się w miesiącach: styczniu i lutym. W innych miesiącach niema wcale.
- (n) Do spowiedzi Właścicielowej w tym roku przystępowali osób 2480. (Notatka w metryce ślubów).
- (o) 60 pogrzebów jest naprawianych od 1 stycznia do końca Wiosnia; potem w Październiku i w Listopadzie tylko po jednym.
- (p) W miesiąch: Lutym, Czerwcu, Wiosniu i Listopadzie naden pogrzeb nie naprawiany.
- (r) Vacant: Luty, Lipiec, Wiosień. (s) Vacant: Październik, Listopad, Grudzień. N.B. Cyfry amarych od 1745-1754 wogóle nie podane są, nie według Metryk Kieżg, ~~które~~ bo tych nie ma; ale według rachunków pokładnego, utrzymywanych przez pro-wizorów, albo kwanych Vitrici.

+ do r. 1780 Amari: 61, Dorad. 41.
Dzieli: 26
1781. Dorad. 44
Dzieli: 77.

1665. 2.

6 - 26.

7 - 16.

8 - 26.

9 - 28 docharca

70 - 1.

Uradz. 1699 od ostatniej
dni sierpnia 37.

111

108

47.

Nurkie napatki ręką R. Jima
Podoleckiego Nihil. Bazar.
ostatni akt ręką jego ra-
piewy 14 Czerwca 1709.

R. Zalecki nastąpił prob. Traimo-
wa i pieczęć, jako Komendant
Tarczynski napisał pisanym
akt 27 Wresnia 1710 r.

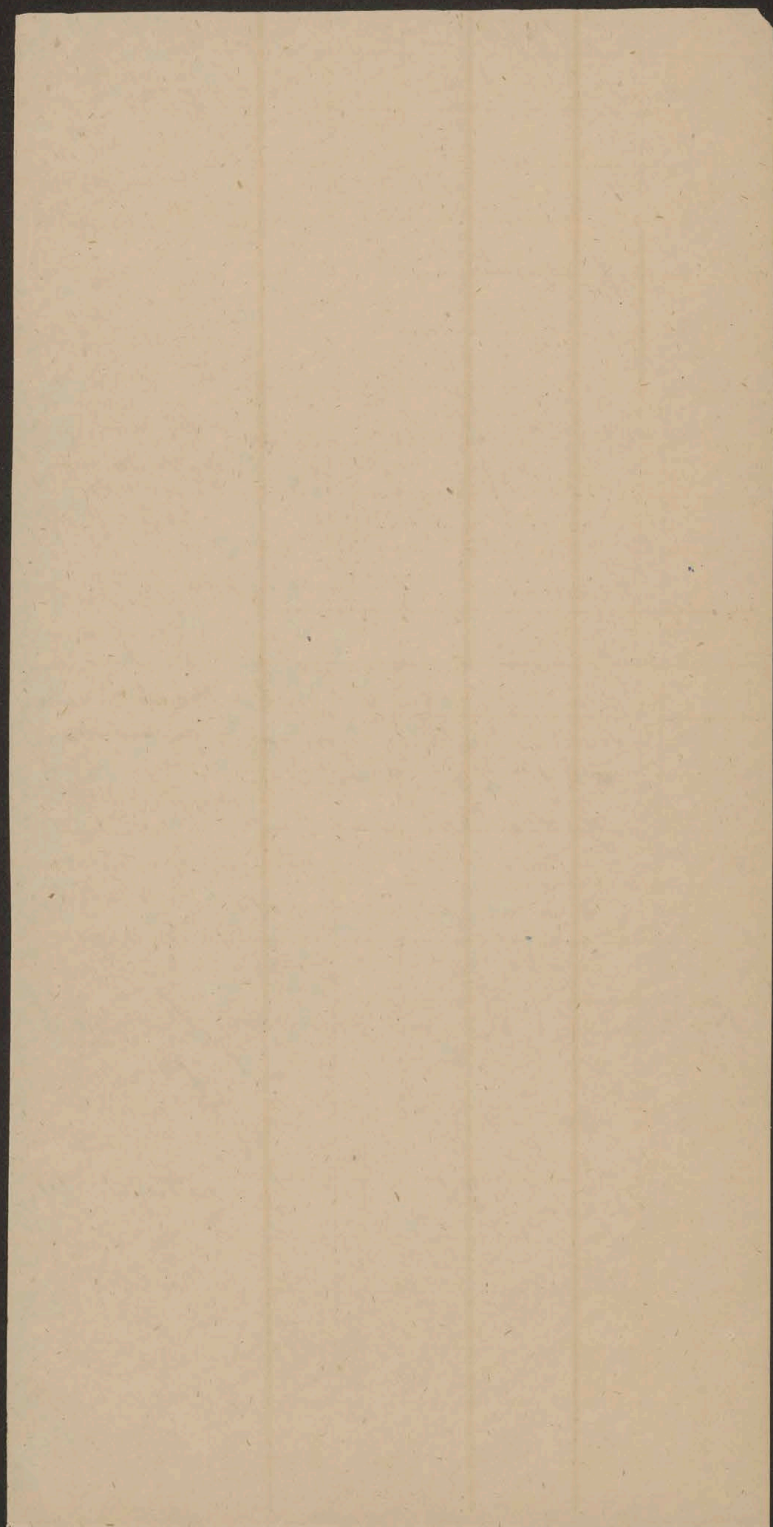
około rok 14 Maja 1711 r. jui
1711. 8. pize sie Parochus Tarcinen-
sis et Recivendus.

1774 ²³ ~~określenie~~ ^{138.} 115 od potowy duzego.

1792 do 12 Agusti. ^{określenie} 78

od lipca 1762 ^{37.} okroczony 43.

In nomine Domini. Amen. Quod sincera fide ecclesiis
promitteretur, congruum est, ut solenni Titulo lit-
terarum tale promissum roboretur. Et ideo ego Sta-
nislavus heres de Tarnow. Notum facio universis
presentibus et futuris, presentium notitiam ha-
bituris. Quod considerata bonae memoriae Dni Andree
de Tarnow, Princeps Cernensis, olim Patris mei cha-
rissimi devota diligentia, quocirca (qua circa) fa-
bricationem et erectionem capellae sive ecclesiae hic
idem in Tarnow, noviter erectae et fundatae sala-
gebat, et remedium salutis suae et predecessorum
ac successorum suorum. Ego ipse etiam motus ea-
dem sancta intentione, ut inceptum sanctum opus
laudabile gloriosius et feliciter valeat stare, in
honorem Sanctae Trinitatis, Sanctarumq; Cathari-
nae et Barbarae Virginum, necnon aliorum Sancto-
rum, in quorum laudem et honorem praefata Capel-
la, sive Ecclesia est rite et effectualiter dedicata,
et pastorem cum Ministris ecclesiasticis, ut deceat (sic)
contentari eadem ecclesia in T. constructa et erecta,
necnon pastori suo quoddam arvom, alias Niwa,
dictum Mesznik, ex cultum, cum additione, ubi ad-
huc posset circa se augeri radicum et arborum ex-
stirpatione, de praedio meo curiae hic-idem in T., et cum
flumine ex eod. arvo currenti, usq; ad Palludem,
alias do Bielei. Et aliam sortem agri extirpati, ab
eod. flumine usq; ad arcem et ad domum Plebani
ibid. in T., contuli, dedi, largitus sum et incorpo-
ravi, necnon presenti do, confero, largior et incor-
poro, per ipsius ecclesiae praefatae Plebanos et Recto-
res praefatum arvom Mesznik, cum flumine ex eod. de-
currenti, et etiam cum piscina, quam in praefato

flumine

+ Legendum puto: et pasto-
rem... ut deceat, contenta-
re (valeat), eidem ecclesiae
in T. constructae et erectae
necnon pastori etc...

flumine Rectores ecclesiarum potentes erunt ad placitum suum elevare et pro suo usu et placito tenere, necnon cum prefato arvo, inter arcam plebani et prefatum flumen iacente, tenenda, habenda, uti fruenda, regenda, gubernanda et ad usus prefate ecclesie melioranda. Item pro meliori sustentatione Rectori eiusd. ecclesie Decimam manipularem ex villis meis hereditariis, Tarnow, Kuda et Wola Tarnowska ab Illmo Dno Epopo Posnaniensi concessam et donatam perpetuis temporibus, Item unum masum agri in villa et hereditate mea, Wola Tarnowska dicta, inter incolas et Cuthones emensuratum et cultum, videlicet in quo Andreas Andral residet, cum omnibus et singulis utilitatibus, fructibus, pratis, hortis, pascuis et generaliter universis usibus, quibus nunc ibidem Cuthones ceteri utuntur, et in posterum utentur; prefate ecclesie et eius Rectoribus confero, do, largior et incorpore presentibus, pro utilitatibus eiusd. ecclesie melioranda. Insuper volens maiori gratia et prerogativa Rectores eiusd. ecclesie munificare, eis et eorum cuiuslibet pro tempore existenti liberam molituram, sine quavis exactione Tributi soliti, in molendinis, videlicet Decimis, aut alterius mensurę, a quolibet frumento, de gratiore et largior presentibus, sic quod pro necessitate et victu domestico libere sibi debent in meis molendinis molere. Revera si Rector aliquis ecclesie prefate Cuthones aliquot, aut unum locaverit in agris prefatis in Tarnow aut Wola, tunc iidem Cuthones plebani cum hominibus meis in subsidium, tempore violentis prouentionis aquarum, aut alio quouis modo ad aggeres molendinorum destructos et violatos reformatosque ibi renebuntur et ~~des~~ unanimiter cum hominibus meis, aut meorum successorum continuare. Ut ergo donatio mea libera, firma, perpetua permaneat, presens sigillum meum subimpressum apponendi. Actum et dat. in Tarnow, die Duces, in festo S. Trinitatis, A. Dni Mill^o Quadring^o sexag^o tertio. Presentibus: H. D. Raphael de Magna Krazu Canonicus Legationis, et Plebano in Magnuszewo, Joanne herede de Wilchowice, Adamo de Chmielowo, et Paulo de Gruszyno heredibus, et aliis quam pluribus fide dignis.

(W przywileju Stefana Batorego ob. misz n.).

In n. D. a. Ad p. r. m. Ad ea siquidem ex iniuncto
 Nobis divinitus pastoralis sollicitudinis officio libenter
 oculos mentis nostris dirigimus etc... Proinde Nos An-
 dreas D. Gr. Ep. Posnan. Significamus... quod consti-
 tutus coram nobis personaliter G. D. Stanislaus Tarnow-
 ski, heres in Tarnow, Ruda et Wola Tarnowska, zelo
 devotionis accensus, cupiens partem eccliam noviter lo-
 care in hereditate sua, quae Tarnow vulgariter nuncu-
 patur, diocesis nostrae Posnan., sub titulo et vocabulo
 St. Trinitatis, sctae Catharinae et Barbarae necnon Oium
 sctae. Itaque nos considerantes, per commissiones nostras ex-
 visionem, quae nobis Stanislaus Tarnowski... (exposuit) Discri-
 mina et pericula (quae) ad eccliam partem in Magnuszen,
 trans fluvium Wista navigantem (navigantes) sunt per-
 pressi, quibusque plerumque fluvio ipso Wista inundante, et
 tempestatibus in ipso insurgentibus procellente, (incolis)
 praedictarum villarum tempestive procurare sacramenta
 Eccliae negligebatur, et sacerdotes ad ipsos cum sacris
 proficisci volentes saepius naufragia passi sunt, un-
 de salus animarum periclitabatur. Volentes igitur, prout
 interest officii nostri pastoralis, debitis remediis hu-
 iusmodi (periculis animarum) occurrere, eccliam partem
 in praedicta villa Tarnow erigere deliberamus. Et ut re-
 ctor, qui eccliae praedictae fuerit deputatus, commode possit
 sustentari, curaeque animarum sibi commissae intendere,
 de consilio et ratificatione... canonicorum eccl. cathedr.
 Posnaniens. eid. eccliae in T. quaternis temporibus decimam
 manip. mensis nostrae spectantem, in praedictis villis in
 Tarnow in una parte meridionali, in altera autem par-
 te Aquilonis, Mensis nostrae episcopali pecuniaria in Ruda et
 Wola Tarnowska, tam post agris praedialibus, quam etiam
 post agris emethonalibus (sic) manipulare habita Wola,
 alias Habienice, post agris praedialibus (sic) manipula-
 rem, post agris autem emethonalibus mensis nostrae epi-

wyrazę do naukowców
 są, mego domysłu
 sylked.

separati

scopali pecuniali, excepto uno man^u agri, ecclⁱę
Tarnoviensi donato, dedimus, donavimus, inscripsimus,
incorporavimus, presentibusq; damus, donamus, et
incorporamus pro Rector^(per Rectorem) ecclⁱę predictę habendam,
damam (?), possidendam, tollerandam (tollendam)
et in usus beneplacitos convertendam temporibus
aeviternis pacifice et quiete. Volumus insuper et
canum decernimus, ut si in posterum aliqui agri in
dictis villis extirpati fuerint intra et extra, Rectori
ecclⁱę pro tempore et in futurum existenti decimam ma-
nipularem dedimus, donavimus, ascripsimus, incorpora-
vimus, invisceravimus, damus, donamus etc... perpetuo
et in ævum. Volumus autem et decernimus, quatenus vil-
lę infrascriptę, videlicet Tarnow, Kuda, Wola Tarnowska,
Habia Wola, alias Habieniec, et Uscieniec iuri parli
subiaceant, quodq; incolę ipsarum villarum non alibi,
nisi in ipsa parli ecclⁱa in T. ecclⁱa percipiant sa-
cota. Et ut pmissa firma permaneant, ipsa presenti
scripto ratificamus. Sigillum appensum et V^{ob} Ecclⁱę
nostre Cathedralis Posnanien. communitum in fidem
et testimonium pmissorum. Datum Posnanie A. Dni
Mill^{mo} Quadring^o sexag^o tertio (1463) die Martis,
tertia mensis Julii, hora tertia, in loco Capituli Cathed.
Posnan. Presentibus ibid. et consentientibus V^{ob} et
H^{on}dis DD. Adamo de Dambrowa Decano, Nicolao de So-
bota Custode, Vicariisq; in spualib. et Officiali Guli,
Nico de Skudta (Skudta) Brexmen., Vincentio de Strzelino
Brexmen. (Perevensi), Archidiacono, Clemente de Drzewica,
Matthia de Minori Krasnino, Joanne Myskota, Joan-
ne de Twardowo, Sandivogio de Sobotha, Andree de
Kogalino, Stan^o de Pleszowo, Petro de Brnin, Gregorio de
Stoki, Bernardo Bruchowo, Stan^o de Gtowicer., Andree
de Kormino, Joanne de Kypowo, Alberto Wolach de Bagien-
wiski, Barthol^o de Brzeschowo, Platis et laicis ecclⁱę Pozn.
ad donum campans in Caplo Guli pro festo R^{is}. Petri et Pau-
li celebrato capitulariter congregatis, testib. circa pmissa.

Imper. A. Piotra Limkowieca
prob. Tarnowskiego

Original w d. 24 Marca 1577 r. w konarysternu Warsz. do in-
groesaryi podany] - Ze Swięc. s. 290-291.

In n. D. a. Ad p. r. m. Andreas D. gr. Ep. Pozn. tem-
 re presentium universis, quibus expedit, significamus.
 Quomodo considerantes discrimina et pericula, quae N.
 Stanislaus, heres in Tarnowo, et incolae villarum: praedictae
 Tarnowo et Usieniec, nostrae Diocesis, ad ecclesiam pa-
 rochiale in Magnuszew trans fluvium Nistula na-
 vigantes, sunt perpressi, quodque plerumque fluvio Ni-
 sta inundante, et tempestatibus in ipso insurgenti-
 bus (et) procellis, incolae villarum praedictarum tempesti-
 ve procurari sacris negligebantur, et sacerdotes ad i-
 pso cum sacris proficisci volentes saepius naufragia
 passi sunt: unde salus animarum periclitabatur. Vo-
 lentes igitur, prout nostri interest officii, debitis re-
 mediis huiusmodi succurrere animarum incommodis. Ec-
 clesiam parlem in praedicta Tarnow erigendam delibera-
 mus. Et ut Rector: (ut supra usque ad) eid. ecclesiae in T.
 eiusque pro tempore Rectoribus Decimam manip. men-
 sis nostrae episcopalis in praedicta villa Usieniec et post
 Traedum donavimus, inscrip. et incorporav., praesentibus
 damus, donamus etc., per Rectores praedictae ecclesiae, qui
 fuerint pro temp. habendam, possident. tollend. et in
 usus beneplacitos convertend. temporib. aeternis pacifi-
 ce et quiete. Et ut praemissa firma perpetuo permaneant,
 ipsa praesentis scripti patrocinio ratificamus, Nostris
 et Vbis nostri capituli Posnan. sigillorum inferius (?)
 pro maiori veritate, Adm. de Dąmbrowa Decano Posnan.,
 in absentia Cancellarii, manu prop. iussimus commu-
 niri. Dat. Posnanis A. Dni Mill^o Quadring^o sexag^o
 quarto, die Martis, tertia mensis Julii, hora tertia vel
 quarta (quasi?) in loco capitulari. Praesentib. ibid. et con-
 sentientib. Vbis et H. d. DD. Adamo — Vincentio de Strza-
 lewo decan. — Minori Cosmino, Joanne — Stanislaw
 de Gliwice, Andrea Flectore de Kormino, Joanne de Topo-

Adm. de Dąmbrowa
 Decano Posnan.

wo, Alb. Malach de L., Barth. de Dobreschewo Platin-
—⁽¹⁾ pmissa. (1) Paurami oznaczone miejsca na dyplomie
oznaczają, w odstępach te same wyrazy i nazwiska co w po-
przednim dyplomie.
Oryginał ^{przez proboszcza Tarnowskiego R. Jędrzeja Łęziłowicza} ~~ingrossowany~~ do ~~akta~~ Grodzkich Starostwa
Czerskiego f. 3 post fest. s. Anny A.D. 1637. Kopia tej
ingrossacyi u Święc s. 293-294.

Stephanus D. gr. Rex Pol. etc. Significamus... Exhi-
bitas Nobis esse litteras pargamenas, salvas, sanas, in-
tegras, atq; oī suspicionis vicio carentes. Nomine G^oq;
Latheriniq; relictq; viduq; G^o Joannis Tarnowski de Tar-
nowo, Rincernq; Cernen., per N. o. Stanislaum heredem
de Tarnow, cuiusdam ~~q~~ arvi exculi ecclie in ead. vil-
la Tarnow erecte incorporationis, sigillo eiusd. appenso
communitas, Supplicatumq; est nobis per certos Consilia-
rios nostros, ut eas ipsas litteras in Acta Cancellarię
Nostrę inseri mandare, et authoritate Regia approba-
re et confirmare dignaremur. Quarum tenor sequitur
et est talis: (ob. N° 1.) Cuius petitioni, uti iustę et ac-
quitati consentaneę, Nos benigne annuentes, litteras pre-
insertas in Acta Cancellarię nostrę inseri mandavimus,
easdemq; in dibus earum punctis, clausulis et articulis
approbamus et confirmamus, roburq; eas debite et perpe-
tue firmitatis habere decernimus, harum tenore littera-
rum, quibus propter indubiam fidem et testimonium
immortale, sigillum nostrum est appensum. Datum Var-
savię in Conventionē Regni G^oli. die 20 mensis Fe-
bruarii A. Dⁿⁱ MDLXXV. Regni vero nostri anno
Nono. Relatio Ill^{is} et Mg^o Joannis de Łamoscie Reg.
Pol. Supremi Cancellarij etc. S. Łamoycki R. P. Canc. Sta-
nislau Leszcynski. (W dyplomie Władysława IV, kto-
ry niżej.)

Act. in Arce Cernensi in Terminis Judicialib. Capitanealibus Castrensibus Cernensibus, simul et Querellarum, Judiciorum, causarum officii Castrensis Capitanea Aus Cernensis fer. 2 ante fest. S. Barnabae Apli, A. D. 1636.... R. Andreas Kryjewic Heb. in Tarnow... Officio litteras pergamenas cum appensione sigilli maioris Regni Cancellariis... ad actiandum obtulit... Quorum litterarum series Verborum sequitur huiusmodi:

Vladislaus IV D. Gr. R. Pol. etc. Significamus... Exhibitas Nobis esse sub Titulo Sermi ot. Stephani Regis ex Actis Cancellariis Regni litteras papirneas infra scriptas... Supplicatumq. nobis esse, ut eadd. litteras auctoritate n. Regia approbare, ratificare et confirmare dignaremur. Quorum tenor est huiusmodi: „Stephanus etc. ut supra et N^{ro} 1.“ Cui supplicationi... annuentes, praeinsertas litteras, etc. approbamus, ratificamus et confirmamus, praesentibus litteris nostris etc... In cuius r. fid. etc... Datum Varaviae D. 2 m. Junii A. Dni MDCXXXV. Regnorum nostrorum Poloniae III°, Sueciae vero IV° anno.

U. Swięc. s. 295-300.

Act. in Arce Cernen. Sabbato in crastino festi De collationis S. Joannis Bapt. fer. 6 post Trinitatem Rogationum A. Dni 1651... Gg. Joannes Chrysost. Nomoniewski, olim Samuelis Dubapiz. Raven. filius, et Kristina Trzebińska Soiniges..., R^{do} Andreas Krypowic Parochus Tarnowien. et ipsius succedaneis Parochis eccl. Tarn., iam ex nunc et ab actu praesenti subditos suos: Lab. Andream Gryszak et Albertum Kwincik in villa Wolka Tarnowska, in mediis mansis residentes, necnon mansum agri incipientem a via dicta Poprzeczana, et tendentem ad agros dictos Kraple, inter metas Mgk.

Ames

Anno de Crayskow, ol. Mgj. Nicolai Giziński, Castell. Cern. con-
sortio relicto, et G. Francisci Nowomieyski..., una cum
prato eid. agro adiacente, itidem in bonis Villæ Wolka
Tarnowska, terre Cernen. et Distr. Garvolin..., cum omni-
bus eorumdem subditorum officiis, obsequiis et operis, sa-
tis, decimis, tributis, vecturis, cunctaq; obedientia et
subditura Amethonali... In summa 1000 flor. pol. ad fe-
stum Nativit. s. Joannis Bapt. in A. D. 1652, modo et
Titulo exemptio... obligant, inscribunt et invadant, et
in defectu ^{pro} exemptionis, ex tunc de anno in annum,
et sic usq; ad exemptionem. Interruptionem ex tunc ad-
mittunt, pacem in possessione dictorum bonorum... carent.
Idq; sub vadio simili aliorum 1000 flor. pol. pro quo citatus
parebit hic peremptorie. (Ex Protocollis Actor. Castren. Capit.
Cernen. rescriptum. Correx. Bogatko (L. S.). de Swize s. 301-302.
Act. in Arce Cernen. Sabbatho post Dominicam Rogationum
A. D. 1657. Ad officium... personaliter venientes: Ministeria-
lis Regni Julii, Provid. Gregorius Myerota de Tarnow, authen-
ticus et iuratus, et M. Petrus Wojtaszewski, et Petrus
Kolski, ipsi in evidentiis testimoniis adiuncti, recogno-
verunt: Quia ipsi condescendentes personaliter ad bona Villæ
Wolka Tarnowska, ibid. Rdm. Andream Cyprowic Par. Tarnov.
in subditos certos hereditarios... Parochi eccl. Tarnoviensis...
inscriptos (ut supra)... die hodierna, actus presentis, intro-
miserunt... Correx. Bogatko. L. S. de Swize s. 301-304.

Act. in Arce Cernen. fer. 3. ipso die Festi Nativit. s. Joan-
nis Bapt., quo laus exemptionum expediti et indicari con-
sueverunt. ^{A. D. 1653...} G. Joannes Chr. Nowomieyski... Rdm. Andreas Cy-
prowic, et ipsius succedaneis parochi Tarnovien. summam
500 flor. pol. ad priorem summam 1000 flor. pol. (quæ supra)
... inscribit, et adiungit et accumulatur, summam summaq;
vadium vadio, ligamentum ligamento. Ita ut summa integra
efficiat summam 1500 flor. pol. a qua census rusticum penden-

sum

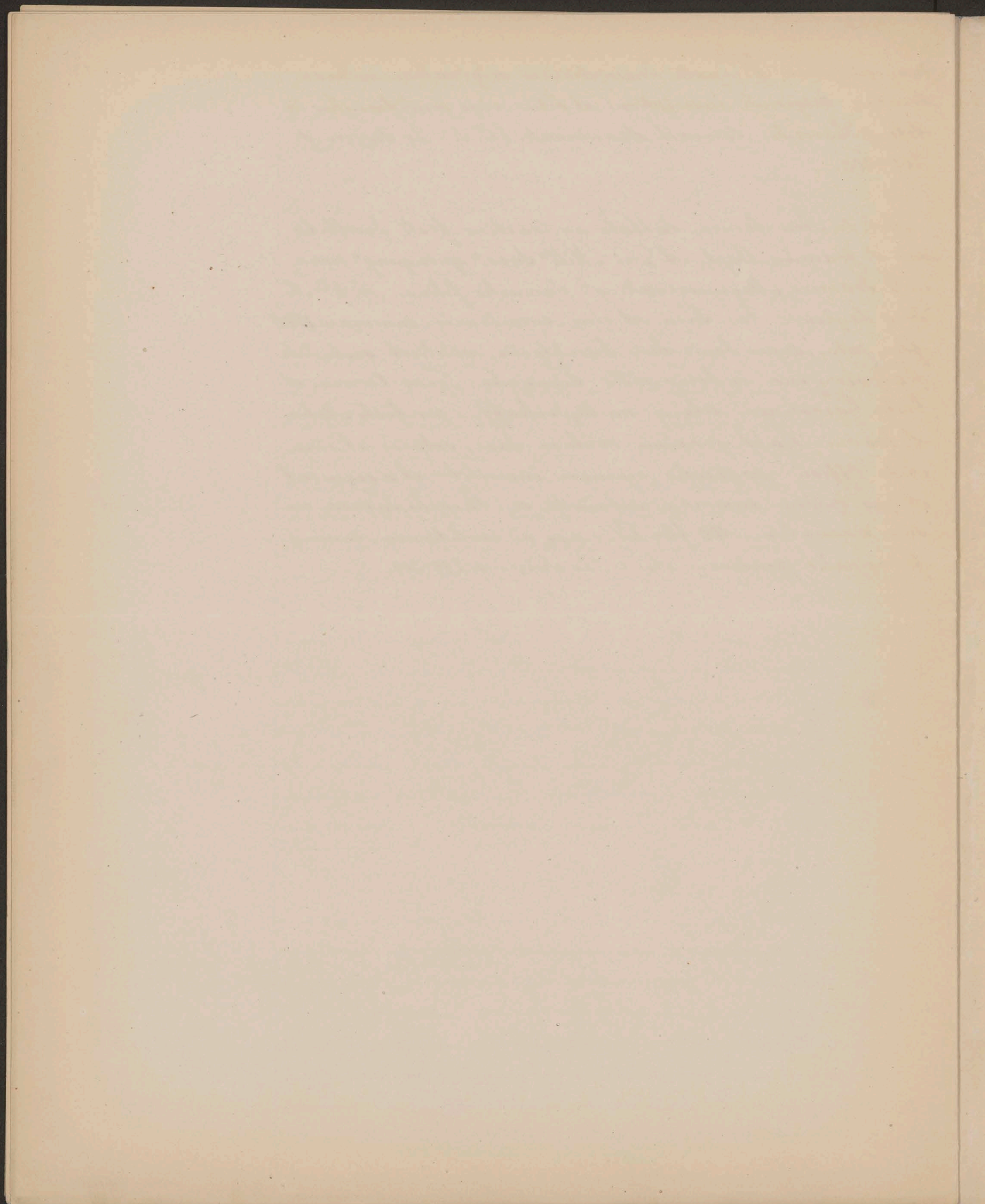

113

Dum quotannis ^{qualem} (?) iuxta inscriptionem originale[m] solvere
tenetur, Originali inscriptioni et cibus eius conditionibus in
Acto adherendo. Correx[it] Szaniawski. (L. S.) Le Swiz. s.
302-303.

Act. in Arce Cernen. Sabbato in Crastino festi Decollatio-
nis S. Joannis Bapt. A. Dni Mill^o Sexc^e quinquag^e nono.
... G. Joannes Magnuszewski et Samuelis filius... A. R^{do} An-
dree Kypiewicz Bar. Tarn. et eius succedaneis summam 1500
flor. pol... super bonis suis hereditariis, videlicet sorte dita
Kaliwsczyzna in bonis villis Tercianka, Terq Cernen. et
Distr. Garrolinen. sita... na Myderhaff, ... pro festo Nativ.
S. Joannis Bapt. proxime venturo dare, solvere et circa
Acta Officii presentis reponere inscribit et assecurat
A qua quidem summa... submisit... de.. Barocho Tarnov... cen-
sum annualem... 100 flor. Pol... usq^{ue} ad exolutionem summi
principalis pendere... etc... Le Swiz. s. 299-301.

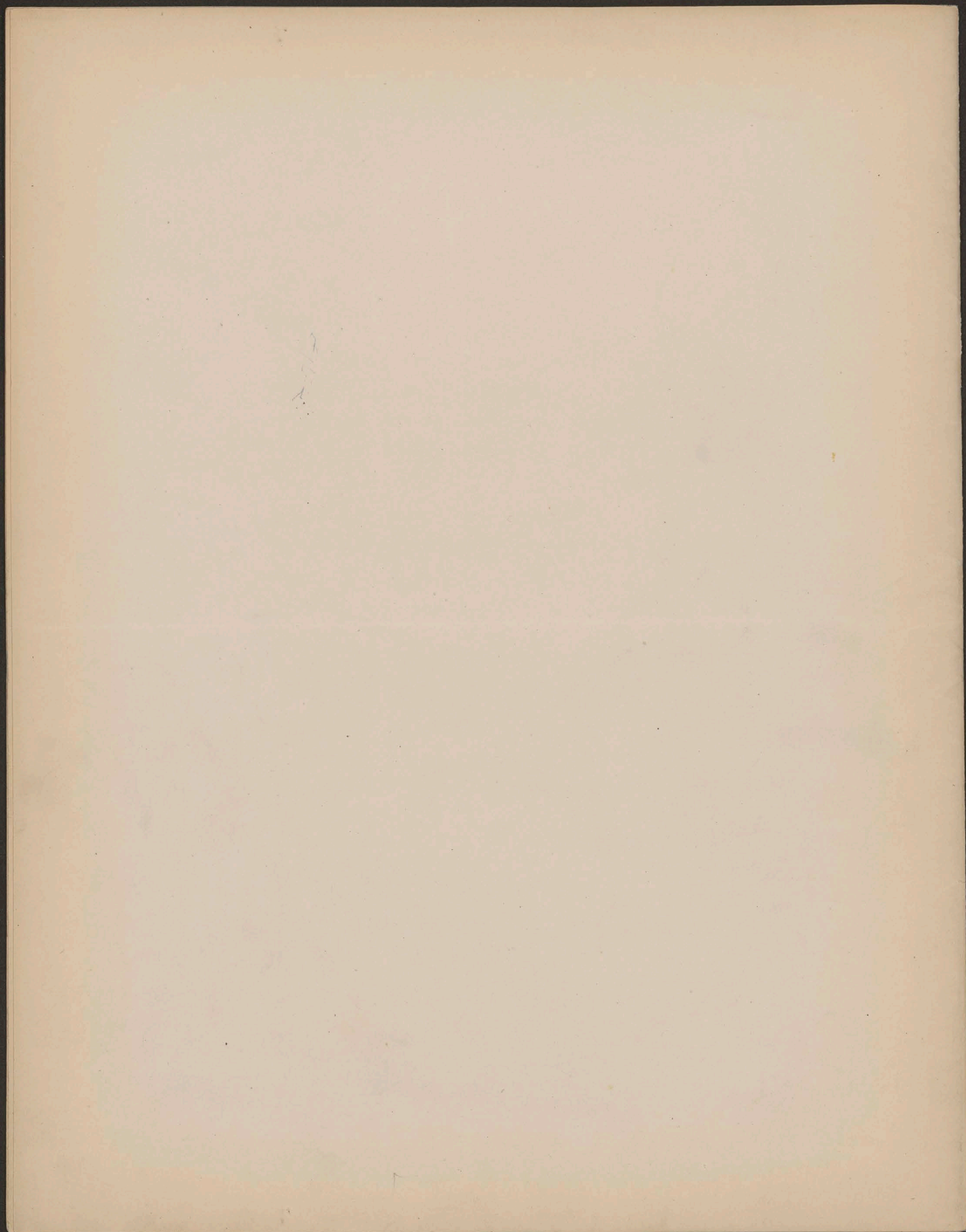

Kos'ody warraushu

115

In n. D. a. Ad p. r. m.
Boleslaus Dei gr. Dux Masoviae, Russie etc. necnon Dux et heres terrarum Varsch. Rakock. etc. significamus ten. progs. quib. expedit gl'iter universis tam presentibus quam futuris hact. notit. habituris. Quomodo coram nobis personaliter constituti Nobiles Stachna consors olim Nicolai Opaczki, et Joannes eius filius huius de Opacz, sani utroq. spiritu existentes, non compulsi... recognoverunt. Quia 5 marcas gross. in mediis grossis, in quolibet marcam 48 gros. num. et mon. Cracoviensis computando, in et super eorum bonis hereditariis Opacz et Flowerino, in distr. Varsch. situatis, ... Illi Joanni de Uniestowo Altarista exch. s. Joannis Bapt. Varschavien. in capella foundationis Swigno civis varr., pro quolibet festo s. Martini epyi venerandi... solvendas pro 50 sexag. gross. in mediis grossis iusto foro et redemptionis titulo, alias na wyderkafft vendiderunt... casu quo non solverint... extunt tantum de poena quantum est de pecunia principali, videlicet alias quinque marcas num. et mon. prescriptorum, ... ratione huiusmodi... non perolutionis annui census... et poenam quinquagenalem, alias pyancznadreszanthi iudicio prolabentur... Propterea ipse Joannes Altarista, et sui successores proscriptas annui census et totidem poenae pecunias tam iure spirituali, quam seculari... exigendi... habebit facultatem. Item Joannes Opaczki pro dotulitio Stachne, et Stachna pro semetipsa pacem fideiusserunt, quod presentem inscriptionem eodem dotulitio non impedient. In cui rei testim. sig. nostr. maius de certa nostra scientia presentibus est appensum. Act. et dat. Varschawie per. 5 post fest. s. Andree Apo. An. Dni 1473. presentibus Dnis Sdiciis de Lwowo iudice, Sigismundo de Myrowicze Subjnd. Varsch. Andrea Birok de Kobilino Tribuno Lemnyn. et aliis quam plur. fide sig. test. Datum per manus D. et Egr. viri Mgri Petri de Chothkow Med. Dni. Ploz. Vars. Lovic. Can., curati in Laisko et Makow Ecclesiarum, et Curie nostrae Cancellarii, qui presentia habuit a nobis in commissis.

Original by p. r. 1565 in Nouv. Warsz. przedstawiony do ingrossacyi. A. R. W. S. 39. f. 345.

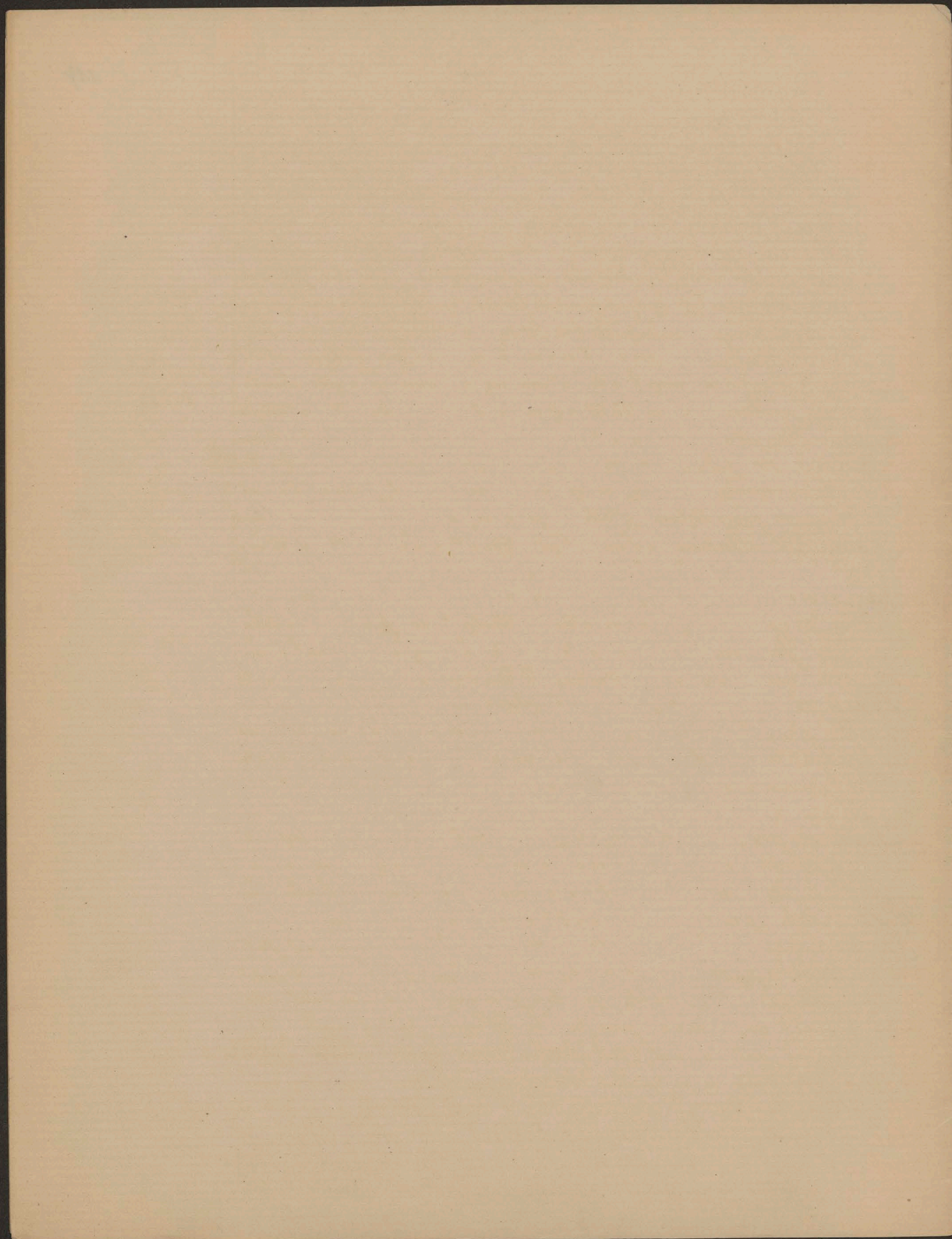
1890

My dear Sir,
I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the matter of the
and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.
I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. H. [Signature]

Altaria fundowana prae Dom Sylwestrowski (fundi
Domus Sylwestrowski). Erectura.

118

In n. D. a. Hieronymus a Sandomiria, Joannes Lyskowski
Canonici Ecol. Varoch. S. Joan. Bapt. ac per R^{mum} in Chr.
Præm et D. D. Andream Crankowski ad infrascripta Com. D. g. Ep. Posn.
miscarii... Illis et Discretis viris Vicariis Ecol. Vars.
perpetuis, ceterisq, proventibus requisitis, ac universis
et sing. presentium notitiam habituris et quos ^{quomolibet} inferet
vel interesse poterit et quos infrascriptum tan-
git negotium, presentibus et futuris, salutem in Dno.
Noveritis, quomodo pfatus R^{mus} in Ch. S. et D. D. (qui supra)
commissionem sub titulo et sigillo suis factam, sal-
vam, omniq, vico et suspitione carentem, nobis presen-
tari fecit, et quam nos cum ea qua decuit Reveren-
tia suscepimus huius tenor de verbo ad verbum se-
quitur et est talis:

Andreas Crankowski D. g. Ep. Posn. Vob. Dⁿⁱ (qui-
bus supra) ^{propterea} in Christo charissimis, salutem in Dno.
Expositum est coram nobis. Quia famati Joannes Du-
gossius Consul anti. civ. Vars., Stanislaus Dlugozinski,
Andreas Malodobry pellifex, Franciscus Silvester cives
Varsch. et Mrs Stanislaus Dambala (Dabala) Pleb. in Camm.
velo pie devotionis accensi, satisfaciendo cuidam ordi-
nationi per M^{rem} St. Greg. a Lyublin Vicar. Vars. facta,
intendunt fundare et dotare certum altare in Ecol.
Vars. fundi Sylwestrowski in angulo ea opposite ciborii
situm, in certis censibus et proventibus per pfatum St.
M^{rem} Gr. a L. in certis bonis emptis, comparativis et deman-
statis, aliisq, in posterum comparandis. Nempe in domo
M^{ris} Martini Trepti S. Spiritus Varsch., adiuncta quoq,
pro eiusdem Altaris Altaria, pro tempore existente,
domuncula penes Navigium Varsch. sita, - petentemq,
a Nobis est, ut hoc ipsum altare aucte nostra ordi-
naria erigere et in beneficium eccl. creare, censuq,
et proventus predictos immunitati eccl. ascribere di-
gnaremur. Quod eorum pium institutum nos com-
mendatum habentes, Vob. Illis, quorum dextritas no-
bis commendatur, committimus in Dei nomine proce-
dentes. Mandantes eisdem et committentes, quatenus pro-
missis suis erige, et servatis de iure servandis, si nemo
Erectionem legitime impediverit, dictum altare in ho-

morem

norem Omnipotentis Dei eiusq; sanctor. erigant et in officium eccl.
creent, census et proventus predictos immunitati eccl.
ascribant et incorporent, domumq; et arcem penes
Navigium Vars. cum ortho (horto) eidem Altari incorpo-
rent, presentatum ad illud instituant, erectionemq; et or-
dinationem fieri faciant, causamq; si quis ex adverso com-
paruerit, audiant, cognoscant, decident et fine debito ter-
minent, Actes et alia quovis probationum genera re-
cipiant et admittant, aliaq; necessaria et opportuna
quovis faciant, literaq; erectionis et ordinationis hu-
iusmodi sub titulis et sigillis propriis suis conce-
dant auctte nostra, qua Vras Ectas fungi volumus
in hac parte. Quod si ambo promissis interesse non pot-
eritis, unus nihilominus vram promissa exequatur, et
quod iustum fuerit decernat. In cuius rei fidem sigil-
lum nostrum presentibus est subimpressum. Datum in
Sbykow, sexta die Martii, Anno Dni. 1555. Ioannes
Kowodowski Curia eius Rm^{us} Ectis Notarius.

Quibus quidem lris comissionis pro parte famator Ioan. Dlug.
conculis, Stan. Dlug., And. M., Franc. Sils. civium ant. civ. Vars.
et H^{li} St. D. pleb. in T. fundatorum, fuimus debita cum in-
stantia requisiti, quatenus ad executionem ipsar. lras. pro-
cederemus, ^{de quibus} dictumq; altare in Ecol. V. in ang. ex op-
posito libori sito, in 7 maris pecuniar. groesot. in mediis
gross. census ann. n. et m. pol., videlicet in 4 maris pro 40
sexagenis in bonis Maneriszech (Macierzych?) apud N. Stanislaum
Bychyski, — et 1 marca pro 10 sexag. in Magna Sokolowo
apud N. Vincentium Sokolowski, per D. ol. Gregorium a Lyublin
Vic. Vars. fundatis et comparatis, ac certa inscriptione, ad Acta
Cons. Vars. facta, supranominativ. patronis de domo Silvestrowski
donatis, transfusis et ascriptis; — ac etiam in Libus mar. cen.
an. in Domo H^{li} Martini Krzp. Eccl. S. Spir. Vars. in platea
Iudaica consistente dicti Coributhowski reformatis, ac in do-
mo utraq; novi et antiqui edificii, cum ortho penes Navi-
gium Vars. pro Altarista, iuxta voluntatem fundatorum eri-
geremus. — Nos vero Thier. ^{Andrych} a Land., Ioan. B. k. Can. Ecol. V.
comissarii suprascripti, volentes mandatum pfati Rm^{us} D. Eppi
Posn., ut benemur, exequi, ac ipsos fundator. suprascriptos.
pia vota et desideria adimplere, eorumq; exemplo aliorum

(Corda)

corda fidelium ad amorem cultus divini excitare, altare predictum
 in p[re]fata Ecl[esi]a V. in ang. ex opp. lib. sit. in hon. Sanctissim[is]
 et individuis Trinitatis, B[ea]t[ae] et intemerat[ae] Marie semp. Virg.
 ac C[on]s[ecrat]ae, in p[re]dictis f[undat]i marci cens. an. comparati et de-
 monstrati et pro dicto Altari una cum ^{domo} p[re]fata fundatum
 et dotatum, Christi Nomine invocato, et auct[orit]e memorati
 R[ati]o[n]i D. Ep[iscop]i. Posi., qua fungimur in hac parte, — citatione legitti-
 ma, contra oes et sing. interesse quomodolibet putantes, p[er]missa,
 ac servatis de iure servandis, exco[n]sumus, in officium eccl[esi]e crea-
 mus, in eccl[esi]asticamq[ue] immunitatem assumimus, incorporamus,
 immisceramus, adiungimus et annectimus eidem altari et al-
 tarist[is]q[ue] pro tempore existentib[us]; dictumq[ue] censum f[undat]i marci cum
 sum. princ. eccl[esi]astic[is] immunitati ascribimus, unimus et incorpora-
 mus, una cum domo circa Navigium Carsch., reservato tamen
 censu civili ex eadem domo proveniente, — per presentes, per-
 petue et in evum. D[omi]no vero patronatus et p[re]sentandi
 ad nutum et voluntatem p[re]fati D. Gregorii a L. fundatoris, fama-
 tis Thom[ae] D[omi]ni, Sta[n]d[ard]i, Andr. Mal. Franc[is] Silv. et H[er]m[ann]i D.
 pl. in T. De domo Silvestri procedentibus, eadem auct[orit]e ordi-
 naria reservamus, concedimus et pertinere decrevimus per-
 presentes in perp[etuum], iuxta dispositionem testatoris p[re]fati adiecta
 Cons. Vars. factam. Decernentes insuper, quod p[re]dictis f[undat]i
 marci cens. an. cum sum. princ. f[undat]i sexagenar. eccl[esi]astic[is] ha-
 beantur et nominentur, ac pro ipsarum repetitione, sicut
 pro aliis censibus eccl[esi]asticis, ad forum iudicii eccl[esi]astici semper
 recurratur per altaristam. Sed quia dictus census f[undat]i marci
 in vim redemptionis extitit comparatus, statuimus et ordi-
 namus, quatenus quandocumq[ue] huiusmodi census in toto vel
 in parte fuerit receptus, in manus patronorum et altarist[is]q[ue],
 nunc et pro temp[or]e existentium reponatur, et alius census si-
 milis priori, quanto celerius fieri potest, per eorundem patronos
 et altaristam pro temp[or]e existentes in aliis certis bonis debe-
 bitur comparari. Cuius quidem altaris ordinationem, ad peti-
 tionem dictor. patronor. et iuxta voluntatem p[re]fati fundatoris
 fecimus hanc: Ut Alt[ar]a pro temp[or]e exist[entia] pro sua sustentat[i]o-
 ne f[undat]i marci annis sing. percipiat. Et quia benef. dat. pr[ae]f.
 off., volumus ordinamusq[ue], ut gratia tant[is]q[ue] alt[ar]a quilibet
 p[ro] temp[or]e existens unam Missam septimanalis singulis annis
 perpetuisq[ue] temporibus de Conceptione B. V. Marie, cum impo-
 sitione collectae pro pluribus sacerdotibus defunctis legere et
 explere debet et erit strictus quocumq[ue] die in septimana
 quando habebit devotionem, in quo conscientiam ipsius alt[ar]is

conser-

oneramus. Ad quod quidem altare, ut in suo exordio tanto me-
liori ordine regatur, M^{ten} Martinum a Kukulali proprium ecclie
S. Spir. Varsch., actu presbyterum, ad presentationem suprascri-
ptor. patronor., per manus nostre suo capiti impositionem, aucte
nobis concessa iustitiamus et investimus, administrationem
spiritualium et regimen temporium ipsi in dicto altari committendo.
Quare Vobis Dⁿⁱ Vicariis, Altis, Isaltis, et aliis presbyteris
ecclie predictae S. Ioan. B. Vars. in virtute S. obedientis et sub
excom. poena Mandamus, quatenus, postquam per prefatum D.
Martinum Prop. requisiti fueritis, seu alter vestrum requisitus fuerit,
ipsum in et ad realem ~~et~~ actualem et corporalem possessionem
dicti altaris noviter erecti ac in domum in commissione expressam
inducatis et imponatis, faciendo sibi et non alteri de predictis censibus,
huic altari vigore transfusionis per fundatorem supranominatum
activ cons. var. facta, ad hoc altare pertinentibus, plenarie et
integre responderi. Propterea volumus et decernimus, quatenus alia
predictus et sui successores p. temp. existentes, eiusdem ecclie re-
ctori nunc et p. temp. existent, in omnibus licitis et honestis obe-
diant, sibiq. reverentiam exhibeant, gravi necessitate incidente,
praesertim diebus solemnibus Pasche cum aliis presbyteris sacra
administrent, in processionibus etthurificationibus adesse debent,
superpibicisq. ad eccliam incendant. In quos. omnium et singulor.
fidem et testimonium priusorum, presentes nostras has per No-
tarium nostrum publicum infrascriptum scribi et subscribi, sigillis
nostris subappensione iussimus et fecimus communiri. Act. et
dat. Varschovie in domo habitationis nostrae murata in platea penes
scholam cita, die Veneris 22 mens. Martii, Indictione XIII. Pontif. N.
in Chr. P. et D. Iulii div. prov. D. III anno ipsius V. Anno Dni
MDLV. trecentibus NN. Koslano Goreniewski et Bartholomeo
Bolemowski, familiaribus prefator. Dnor. Commissariis. Testibus
ad proxim. voc. et rog.

Et quia ego Bartholomeus Andrej de Iochaczow.... praesens in-
terfui etc...

A. K. W. l. 39. f. 122-124.

In n. D. a. Ad p. m. m. Joannes Raciborski Dec. et Off.
 Vars. etc. Universis... significamus. Quomodo... Vlt. Alber-
 tus a Pultovia Mansionarium Eccl. B. V. M. in nova civ.
 Varsav..... ~~exposuit~~ de rebo pietatis.... ad laud. et hon.
 Dei Oipot. et in remedium salutis suae etc... pro erigen-
 do noviter altari in p'dicta ecclia... in censu an. 18
 flor. pol. a summa princ. 300 flor. pol... comparato in
 lapidea ~~St. Annae~~ relictq. ol. ~~St. Stanislai~~ Taleski Auri-
 fabri civis ant. civ. Vars. et ad Acta Iudicii opportuni
 Scabinalis f. 3 pridie S. Hedvigis A. D. 1614 antiquae
 civit. Vars. inscripta, ... una cum domo pro Altarista
 comparata per ol. ~~Vltm~~ Stanislaum a Ierocrec Vicarium
 et Mans. eiusd. Eccl. B. V. M., eidem Vlt. Alberto testiter
 legata et donata, acquisita, inter arcam cum domo Ho-
 spitalis ex una et arcam cum domo ad Altare fundi Sep-
 kowski pertinet (ex altera partibus)... (non aliunde ni-
 si ex collegio Mans. Altarista eligendus sit), nec non
 Anniversarium perp. in collegio eiusd. eccl. B. V. M. in cen-
 su annuo 12 flor. pol. a summa princ. 200 flor. in bonis
 St. Lucq. Timiriewski Aurifabri civis novae civ. Vars. in A. D.
 1609 f. 3 post fest. S. Barthol. Ap. inscriptorum... fun-
 davit et dotavit, petiitq. que infra... Nos... bras... Cr-
 deq... premissimus. In termino Crida... Vlt. Albertus ac-
 cusavit contumaciam citatorum... (Nos) visis et lectis
 Inscriptionibus et obligationibus censuum super utrumq.
 officium factis... et inscriptione domus pro Altarista...
 hoc altare in censu 18 flor. sub tit. et inv. Oip. Dei, B.
 Mariq. V. et S. Albalberti Ep. et Mart.... Anniversariumq.
 perp.... erigimus... constituimus per presentes in Dei note.
 .. sumas princ... cum censibus... in libertatem eccliam
 assumimus, incorporamus... Decernentes, quod deinceps
 census eccliei habeantur... Et... statuimus... ut Altari-
 sta Missas duas, unam de S. Cruce, Nos autem gloriam etc.
 cum collecta Crucis et pro defuncto sacerdote et pro
 peccatis aut de die; 2^{am} pro defuncto sacerdote cum... ~~decessore~~ ^{altera}
 collecta "Deus venis largitor" etc. tertia "Fidelium Deus" etc.
 ad altare Depositionis penes ambonam... celebrare se-
 nebitur. Inopatronatus et presentandi ad dictum Altare
 Vlt. Fundatori, illo vivente: et post mortem illius, Dno

Plebano

Certe deest de vigiliis
semel in anno.

Debano... una cum Collegio Mansion. reservamus. Quod
vero attinet ^{plurimum} Anniversarium, ... et voluntate... Fundatoris
et consensu Martini a Duga et Laurentii a Grembko
Mauriorum E. B. V. M. ... ad acta Cons. Vars. d. 18 Decemb.
A. D. 1617 facto, statuimus, ... Ut Collegium Mans. saliter
fundatum Requiem pro Aaz Fundatoris post mortem il-
lius semel in septimana ... ^{ab ipso die depositi corporis} circa altare Septem Dolor.
B. V. M. in choro circa maius altare in dextra parte cum
sacro Missae officio... decantare... Aeneantur... perpetuis tem-
poribus. Et ipsimet Maurii Patroni et Provisores pecunia-
rum et censuum... esse debent... ita tamen, ut cum ~~recom-~~
~~pensatione~~ princ. non nisi coram Officio Cons. Vars. repo-
natur, et in alia bona cum consensu (eiusdem)... impo-
natur... Quae oia et sing... approbamus... Act. et Dat.
Varsaviae die 19 Decemb. A. D. Millmo Sexco Decimo octavo.
Indict. I. Pontif. Pauli V an. XIII. Præsentibus Anselmo
Raciborski etc... Ioannes Raciborski q. s. nyp. Et quia
ego Simon Sawdowski ol. Mathias Ll. Pozn. Dioc. s. aud.
ap. Not. publ. pmissis... interfui etc...
A. K. W. XII. 216-218.

Fundacya Naboienstwa do Trójcy Śś.
przed W. Ostarzem so Kollagiaris Warsz.

121

2. In n. N. et indivi. Trinit. P. et F. et Sp. S. unius et
Eiusdemq. Divinitatis. Amen. Ad p. r. m. nos Ale-
xander Swiecicki Scholasticus Ecol. Vars. et Commis-
sarius ad negotium infrascriptum per Ill. ac R. D. Andre-
am de Brin Opalinski D. et A. S. gr. Ep. Posn. deputatus
... significamus. etc. ... tractum commissionis. Tenor talis:
„Andreas de Brin Opalinski... Rdo D. Alexandro Swie-
cicki... sal. in D. Quamvis ad instantiam R. D. Joannis
Kuciborski Decani et Officialis Vars. Can. Cultor. Fundator
vix. Sacram. Dotum. Capitulum S. Trinitatis in Ecol. Vars.
per Venerabilem Fratrem suum R. D. Joannem Swiecicki
nunc ad D. 1618. die 17 Septembris institutum, erectum
et officium sacri quot. die celebrandi per 7 sacerdotes apud
Altare maius cantandi de S. Trinitate in Ecol. Vars. ex cen-
su seu salario annuo 140 flor. eidem sacerdotibus per V.
Caplum Varsov. iuxta ill. Decretum Capituli A. D. 1617 d. 10
Aprilis factum tum et inscriptionem eiusdem R. D. Decani
in Act. Cons. Vars. faciendam, solvendo, reliquo vero, vult
20 flor. pot. pro divisione Capitulum Erlum erogando, itq.
a summa princ. 3,200 flor. pot. partim ex peculio heredit.
R. D. Andree Barski, Aust. et Offici. Vars. partim ex pecu-
lio eiusdem R. D. Decani congesta, et per eundem R. Deca-
num in emptionem pro comodo Capitulari bonorum Bar-
cracae exposita, ac per V. Caplum... assecurata... dotare
intendit. Nobis Reipublice negotiis occupatis, ... hoc idem
officium... in beneficium eccl. erigere... V. S. in Dei
noie committimus... Dat. Pannonie D. 30 Octobris. A. D.
1618. Gasparus Flap Archidia. Szremsen. S. Ill. P. Cancell-
arius mp. Nostro sub sigillo." Post quarum tractum... re-
ceptionem... supplicati... quatenus huiusmodi sacrum... eri-
gere etc. dignaremur... Sacrum predictum S. Trinitatis Co-
litum in Ecol. Vars. quotidie per 6 sacerdotes actu presby-
teros cantandum et per septimum actu presbyterum motu
canoro apud maius altare eiusdem Ecol. in oparamenti
candelis et vino eccl. eiusdem, iuxta submissionem
V. Capli in Decreto Capituli factam, celebrandi in hon.
S. Trinitatis in suprascripta summa 3,200 flor. et cen-
su annuo 160 flor. ab eadem summa, Rati noie invoca-
to, autoritate memorati Ill. D. Epi... citatione (in
viam lridis)... promissa, ex ambona Ecol. publicata, ser-
vati

pac. Minika.

vatis de iure servandis, nemine in Seruino contradicen-
te, creamus.. ac in beneficium eccl'icum creavimus... et.
eundemq; censum... septem sacerdotibus... laudum decrevi-
mus... modo infrascripte... Quod pro decantando eodem sa-
cro de S. Trinitate Votivo Vle Caplum... 7 sacerdotibus pro
quolibet quartuali anni ex Collegio Vicariorum Ecl. Vars.,
sive, in defectu Vicariorum, ex quibusvis aliis sacerdotibus
actu presbyteris eligere et decantationem sacri Votivi com-
mittere debet... Quibus presbyteris, cuilibet illorum, pro
quolibet quartuali per 5 flor. pol... pro stipendio... parata
pecunia per procuratorem mensq; suis... persolvere, reli-
quum vero vlet 10 flor. pro uno generali et alteros 10
flor. pro altero generali Caplo inter presentes DD. capi-
tulares dividere... debet... Sumam vero essentialem 3,200
flor. pol. posteaquam ex bonis Barcraza per extenuatio-
nem levabitur et eidem Vle Capitulo sive per R. D. Funda-
torem sive per ipsius executores testamentarios resti-
tuetur, in bonorum aliquorum... emptionem, aut... in cen-
sum redemptionalem... idem Caplum imponere debet... et
gratitudinem eidem Fundatori pro officio in coemendis bo-
nis Barcraza cum expositione suis propriis pecuniis prest-
ito... pie prestabit... Decernimus, ut 7 sacerdotes per
Vle Caplum... sive procuratorem Capli... eligendi et ad placi-
tum (eorundem) amovendi... quilibet illorum ordine septima-
narium sacrum hoc votivum quolibet die apud maius alta-
re in apparamentis, candellis et vino eccl'iq;... post sa-
crum Votivum R. M. V. in capella Regia finitum celebret
et in eodem... orationes... in vita Fundatores Tres: de S. Tri-
nitate, pro peccatis Fundatoris, et pro Ata R. ol. Andreae
Baraski..., post mortem vero R. D. Decani... duas... ponere
debet: unam de S. Trinitate, alteram pro defunctis sa-
cerdotibus Fundatoribus Joanne et Andrea. Reliqui 6
sacerdotes... officium sacri de S. Trinitate, voce sonora
... circa celebrationem eiusdem sacri, cum prosa anti-
qua eccl'ica tota Benedicta sit S. Trinitas etc. cantare in-
perpiliati senebuntur. Quod si aliquis illorum sacrum
aliquo die septimanae suae celebrare neglexerit, puniri de-
bet per R. D. Decanum... aut procuratorem Capli pro quo-
libet die in 6 grossos pol.; nihilominus tamen sequens
in ordine, seu alter illorum dispositus sacrum celebrare
senebitur. Si vero aliquis ex cantantibus officium sacri
cantare

cantare aliquo die neglexerit... pro quolibet die... Tribus gros.
puniri debet... pro fabrica ecclesie convertendis. Quod si post
finitum Kyrie eleison venerit... uno grosso... si post Evangelium
duobus grossis puniendus erit. Ad quod officium... quoniam e-
lecti sunt pro presenti quinquaginta & sacerdotes... et hoc idem of-
ficium in effectu celebratur et decantatur. Ideo eodem sa-
cerdotes pro presenti quinquaginta... approbamus... Pro sequenti
vero quinquaginta eligendi... sacerdotes... Vti Caplo Vars. fa-
cultatem damus et administrationem eiusdem benefi-
cii seu officii spiritualium et regimen temporalium
cum pleno iurispatri electionis et constitutionis co-
mitemus & sacerdotum committimus. Quare vobis ^{Vicariis} Ma-
ris etc... Ecol. Vars. in virt. s. obed. et sub. ecc. pae.
mandamus, quatenus ad requisitionem Fundatoris can-
dem creationem Vti Caplo Vars. intinebitis... faciendo
promissa oia in executionem deduci et de predicto salario
eiusdem & sacerdotibus... integre responderi, et eodem
... eligi et sacrum suprascriptum perpetue expediri. Quod-
si... Vti Caplum in constituendis eiusdem sacerdotibus... et in
persolvendo salario negligens fuerit, non tantum Anno D.
Locoordinari et R. D. Decano... sed et Collegio Vicariorum
Ecol. Vars. et executoribus testis et propinquis Fundatoris
...urgendi executionem... concedimus facultatem... In quot...
fidem... Dat. Varaviae in quibus mansionis mes pro-
per Hospitalis S. Martini die 17 Decemb. A. D. Millesimo
sexcentesimo decimo octavo. (L. S.) Alexand. Swickicki mps.
Et quia ego Stanislaus Gelusinius Can. et Maus. Vars.
s. ap. aut. Nrius... presentibus interfui etc...

A. R. W. XII. 50-54.

1. A. D. 1618. d. 11 Decembris... R. Joannes Raciborski D. et
C. Vars. Can. Pult. recognovit. Quia licet in A. D. 1617
in Caplo quili St. et CC. Ecol. Vars. d. 10 Aprilis celebrato,
sacrum votivis St. Trinitatis in Ecol. S. Joannis Bapt.
Vars. cantandum fundasset, et pro oneribus cantandi
... sex sacerdotibus et septimo sacristiano census 130 flore-
morum, et 20 flor. pro divisione capitulari inscripisset,
in eumq. effectum sumam essentialem 3,000 flor. pol.
per se in emptionem bonorum Barczaga in rem ca-
pituli expostam, et per Caplum eidem recognoscenti
ad extenuationem 20 annorum in eisdem bonis Barczaga
asscuratam donasset... Verum quia sacristianus

~~et~~ ex stipendio 10 fl. flor. annuali, in eodem Decreto Capitulari ipsi constituto, cantare idem sacrum renuissent, et in futurum sacristiani proquestim laici... huiusmodi officio satisfacere non potuissent, et erectio... eo modo obtineri non potuit, ~~et~~ Virco R. D. Decanus (Joannes Raciborski)... sacristianum... a cantatione sacri et stipendio suprascripto... removit et loco eiusdem septimum quicumvis presbyterum ex collegio Vicariorum vive. in defectu, ea quibusvis presbyteris eligendum substituit... Quoniam vero pro septimo sacerdote ex primis illa fundamine stipendium integrum deficit (20 flor. ad ipsos aliorum presbyterorum) deficit... Ideo idem R. D. Decanus... ~~ex~~ censum annuum 10 flor. et summa prim. 200 flor. pot... in bonis Warzawa... assecurat, sive per ipsum... sive per ipsius Testamentarios executores una cum priori summa 3,000 flor. dandos. Interea vero temporis, quandiu Recognoscens, sive ipsius Executores (utramq) summa... ad veritatem Capituli... non reposuerit... tenebitur... quolibet anno dare... ad manus V. Procinatoris Mensq Capituli pro persolvendis stipendiis 7 sacerdotum 140 flor. pot...; cautione, in priori fundamine expressa (sub:) si eadem summa ex executione bonorum Warzawa colligi non potuerit, ex derelictis bonis quibusvis... hereditariis Fundatoris repetendam esse, — firmiter stando... (A. N. W. XII 49-50.)

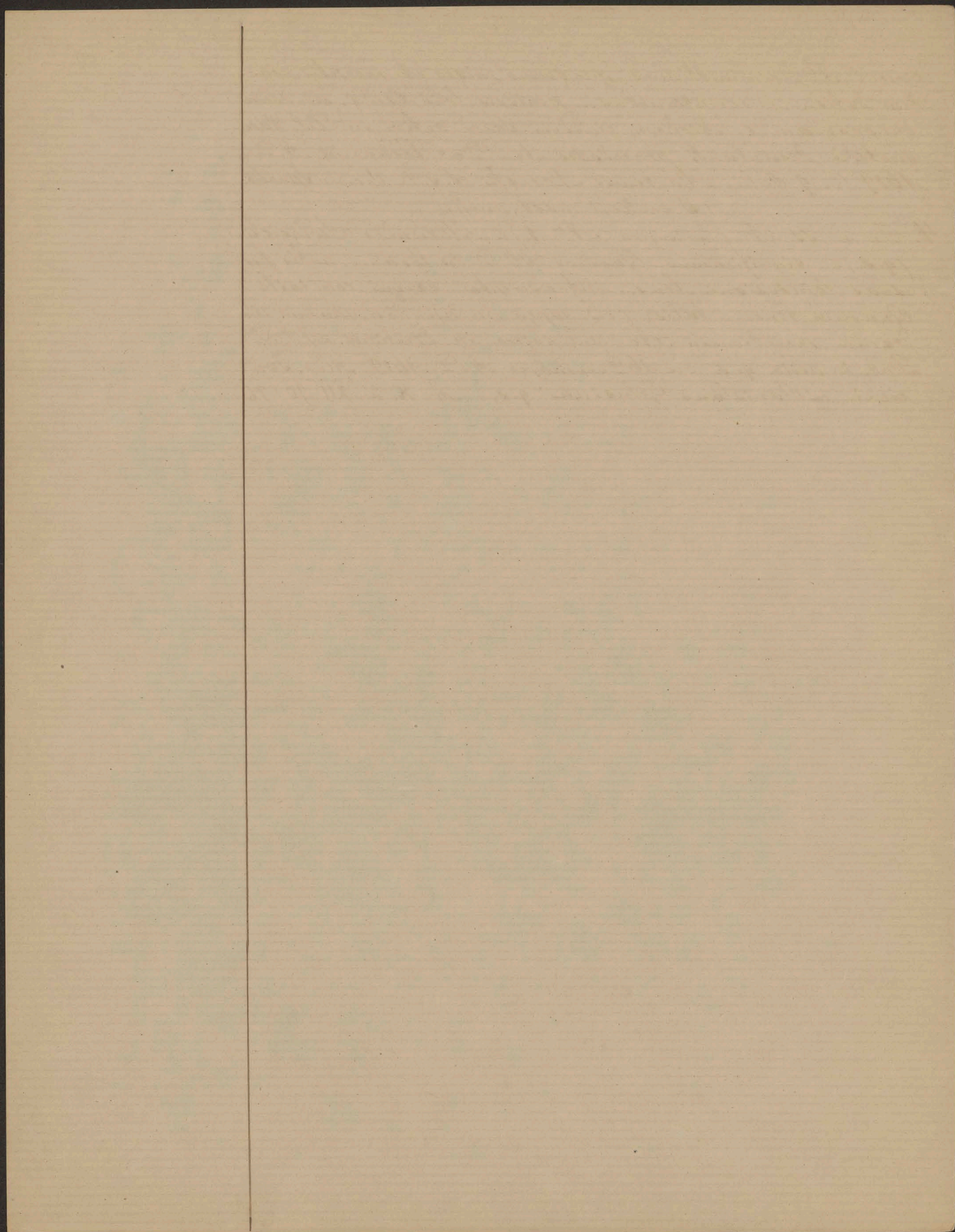
3. Andreas de B. Opalinski D. g. E. P. R. D. Alexandro Swigicki... salutem in D. Quamvis ad instantiam R. D. Joannis Raciborski... sacrum votivum cantatum S. Trinitatis... A. D. 1618 d. 17. Septembris erectum... et in Acta Cons. Var. d. 22 Decembr. eiusd. an. insertum fuerit, Quia tamen... assecuratio dotis fundamentalis per V. Capitulum Var. A. D. 1617 d. 10 Aprilis, per Decretum Capitulare inscripta, ob irritatas per nos eiusdem assecurationis seu contractus condiciones, ~~invalida~~... idem contractus... per Decretum eiusdem Capituli A. D. 1619. f. 2 post Divinam Misericordiam, die 15 Aprilis celebrati, est cassata, novusq contractus, seu assecuratio firmiter dotis..., vult: de persolvendo salario 7 sacerdotibus... quolibet quattuali cuilibet per 5 flor., et pro divisione cuiuslibet Capituli gulis per 10 flor. pot. ratione summe 3,200 flor... per Decretum Capituli gulis inscripta sit, et per nos A. D. 1619 d. 7 Julii approbata, et in Acta Capitularia A. D. 1619 in Caplo guli post fest. Michaelis Arch. Varavia celebrando erit inserenda. Ed.

circo V. F. committimus, quatenus visis et receptis eiusdem dotis... inscriptionibus... promissis lris lrisq, ad denuo innovandam erectionem eiusdem sacri votivi in Ecol. Var. quotidie decantandi procedatis etc... Dat. Posnaniq A. D. 1619. D. 9 Julii. Martinus Moreski S. J. D. Vic. in Spualib.
(W erekeyi następniej).

4. In m. ss. etc. (ut supra Nro 1.).. Alexander Swięcicki (q. s.).. significamus. Quomodo Ill. D. Ep. Posn.... nobis per suas Commissionis lras... infrascripta... exequi comisit. Quarum tenor... talis: (vid. supra n. 3.). Post quarum litarum receptionem etc. quę supra in Erectione Nro 2.^a Dat. in aedib. q. s. die 16 Decembris A. D. 1619. Alex. Swięcicki.... ego Stanislaus Gelusinus q. s. A. R. W. XII. 90-94

1. Anno Dni Millesimo Quingentesimo quinquagesimo septimo, die XXVIII m. Maji.
Coram Rudo Dno Joanne Vliniecki Can. et Offli Varsch... personaliter
constitutus Hls Dnus Martinus Lucalski prop. ecclie S. Spiritus extra
muros Varschovien. produxit infrascriptas lras... easdem actis presentib.
cons. Vars... ingrossari... peciit... Et R. D. Offli Vars. eidem lris vris sa-
vis, salvis etc... mihi Notario infrascripto ingrossari mandavit. Inq-
uentibus Hlsb. Nic Radzikow altia, Mathia Barchow, Francisco a Var-
schow. Joanne Vidowski paltis eccl. coll. Vars. Ac me Bartholomeo
Lochaczoviano actor. presentium Nro. Quar. lras. tenor... talis:
Sigismundus Augustus D. g. R. P. M. D. L. et. Significamus...
supplicatum nobis esse ut lras infrascriptas, in libris olim
Masoviq Ducum repertas... extradi mandare dignaremur, qua-
rum tenor est talis: „ In nomine Dni amen. Ad sempiternam
rei memoriam. Boleslaus D. gr. Dux Masoviq, Russiq et. nec
„ non terrarum Varschovien. Rakocrimen. etc. Dnus et heres.
„ Significamus tenore presentium, quibus expedit, qntiter unives-
„ sis, tam presentibus quam futuris, harum noticiam habituris.
„ Exposuit coram nobis Hls Andreas Bronobis cognominatus Roq-
„ positus oraculi S. Spiritus ad caenobium extra muros Vars.
„ Quomodo iam dudum ardente civitate nra Varschoviensi tri-
„ vilegium dotis et donationis super duos mansos mensuras
Culmensis serviens, in et super campis civitatis nre Varsch.
inter mansos olim Mathie malodobri et Burkath civium
Varsch. iacentes, eidem oraculo S. Spiritus per predecessores nros
cum libertatibus inferius descriptis, propter remedium ani-
marum suar. donatos, caustum et in fumosam ignis fa-
vilam redactum ait, quod et legitimis documentis et effica-
cissimis probationibus in hanc formam docuit et appro-
bavit. Quomodo nri predecessores Duces Masoviq duos man-
sos mensuras Culmensis in et super campis Varschowie in-
ter mansos malodobri et Burkath iacentes, in longum et
latum, veluti hmoi duo mansi in suis signis, metis et li-
mitibus sunt circumferentialiter distincti et limitati et
quemadmodum eodem soli tenuerunt et habuerunt et
possederunt, cum omni duo iure proprietate, et dno, ac
oibus et aliis utilitatibus fructibus, redditibus, proventibus
censibus emolumentis, et obventionibus qntiter universis
quibuscumq. nominibus runcupentur, nil pro ipsis in e-
idem reservando. Oraculo S. Spiritus extra muros Varsch.
et eius capellano pro tempore existenti, dederunt et de-
votione ferventi ac divina pietate permoti, donaverunt
et appropriaverunt perpetue et in evum tenendos, haben-
dos utifruendos pacifice et quiete perpetuis temporibus
possidentes. Ceterum abolverunt et libertaverunt eosdem
duos

2.
„ Duos mancos ab omnibus nostris censibus, solutionibus exactioni-
„ bus contributionibus et ceteris collectis eorum, Necnon angariis
„ pro angariis et omnibus laboribus et gravaminibus gnter a-
„ miversis. Volentes igitur nostrorum progenitorum hmoi priam
„ ac salubrem prosequi voluntatem, attendendog non esse aliam
„ feliciorum donacionem quam eam, que^a pro perpetuis peritura
„ et temporalia, pro eternis commutamus, p^adictam per Nostros
„ Illustres maiores donacionem factam in omnibus suis punctis,
„ articulis et libertatibus in ea insertis innovamus, approbamus
„ et presenti nostro privilegio confirmamus. Decernendo ipsum ha-
„ bere robur perpetue firmitatis. In cuius rei testiorum sigillum
„ nostrum majus de certa nostra scientia presentibus est appen-
„ sum. Actum et dat. Varschowie feria 5 proxima post (festum)
„ sancte Lophie. Anno Dni Milmo Quadring^{mo} septuag^{mo} ter-
„ cio. Testibus Dnis Nicolao Vass de Dobranhow Pallatino Ma-
„ ssovig, Jacobo de Minsko Cirren. Castellano Petro de Ossiek
x „ Cass^{co} Varschow. notario et capitaneo Makrocymen. et aliis
„ quam plurimis fide dignis circa pmissa testibus. Datum per manus
„ N^{ris} et egregii viri Mgrⁱ Petri de Chotkow, medicus Dⁿⁱ Plocen.
„ Varschow. Lovicen. Canonici curati in Caireko ecclesiar. et Curig
„ nostris cancellariis. Qui presencia a nobis habuit in commissis."

Quibus quidem lris... fidem indubiam haberi volumus.
In cuius r. f. etc. dat. Varschovie in Convencione gnti
die 11 Januarii 1557. Regni vero nostri anno 28. Relatio
Rudⁱ Ioan. Przerembski. R. P. Vicetanc. et prep. Guesen.
Vilnen. ac I. Floriani in Klieparz. O. Przerembski.

Akta Novs. Warez. Lib. 39. fol. 31.

2. Erekcya altarij Landykiera v. Fukiera. 1504.

A. D. 1622 d. 8 Maji. Coram A. R. D. (Joanne Bariborski) Dezano et Offi. Vars... Jam Michael Fukier, civis ant. civ. Vars. Patronus et Collator Altaris fundi Landykier in Eccl. S. sp. Vars. obtulit erectionem authenticam dicti altaris sexag. in pergamento descriptam, eamq. ad Acta Cons. inserendam... mandari petiit... Curio tenor... talis:

In n. D. a. Nos Petrus de Sosnkowo Dec. et Off. Vars. Commissarius... ad infrascripta... deputatus. Ad p. r. m. Significamus... Commissionis haurum... tenor... talis: „Joannes D. g. Ep. Rosn. Viro D. Petro de Sosnkow D. et O. Vars. fr. in Ch. d. s. in D. V. fr. in Ch. d. Providus Georgius Landekyer civis et Mercator Vars. ut ex quator testamenti olim Volich^{us} Fyscher civis Vars... petiit a nobis erigi altare in capella S. Spiritus super certis censibus... Et quoniam emptionis et reformationis census huiusmodi tras apud eum non vidimus, distulimus... erectionem; ne tamen fatigari ad nos cogeretur. Esti tunc comittimus, quatenus revisiv... in scriptis tris Reformationum census... altare... erigatis, fustat. iuxta voluntatem... executoris (testi) nunciatis, Altaristam institutis et... Dat. Konaviz die Jovis 27 Junii. A. D. 1504. Nostro sub sigillo... Earumq. literarum commissionis vigore per Georgium Landekyer... fuimus requisiti. Quatenus... Altare in capella S. sp. ext. mur. Vars. in hon. Cyp. Dei et eius Matris intemeratę Virg. Marię, Titulig. S. Andree Ap. Nicolai Conf. ac S. Catherinę Dototęq. Barbarę et Margaritę Virginiū et Martyrum, iuxta voluntatem testatoris, pro suorumq. parentum, etc... salute, super medio altero manso — per ol. Stanislaum Smolka et Margaritam consortem suam, a Jam. et H. Jacobo, Barbara, Apollonia pueris ol. Mathię Małodobry de Varsch. empto., et de quo agro tres sexag. census ann. solvuntur, ac duabus sexag. in bonis Pruszkowo forūnis Nicolai et Sviatosclai heredum de ibid. na wyderkaff reformatis, prout in tris Reformationum desuper confectis et... nobis exhibitis... vidimus contineri, — erigere et... dignaremur. Nos itaq. dictum Altare ad laud. et hon... et lit. (q. supra)... in medio altero manso circa Varoch. iacente, ac duabus sexag. in Pruszkowo reformatis, in prefata capella Eccl. S. sp. ext. mur. Vars. erida... promissa, nemineq. in herm. contradicente, Esti nois inv... erigimus, et in benef. eccl. creamus. Dictumq. medium alterum mandum

una cum censu trium sexag. de ipso proveniente ac duas
sexag. in Buerkowo emptas, domunculamq. et hortum in
quibus lector missarum dicti altaris ex antiquo residebat,
eidem altari appropriamus.... Decernimus ut dictus census
et dotatio immunitati eccl. subiaceat.... et quodcumq. re-
emptus fuerit, aut dictum medium alterum mansum
vendi contigerit,... alter census quanto celebrior per patro-
num et altaristam... comparari debebit.... Altaristam... ad
legendum tres Missas in eodem altari: unam vlet de B. V.
M., secundam pro peccatis et Tertiam pro commendatis,
qualibet septimana... astringimus. Dns patron. ipsi Geo-
gio Landekyer ac liberis heredibus successoribus suis... re-
servamus... Altarista... in oibus licitis et honestis proposito
Eccl. s. sp. obediat et intendat... Item Nicolaum de Biawce-
no actu presbyterum, ad presentationem memorati Georgii
Landekyer, per manus ~~inter~~ eius capiti impositionem... in-
stituisimus et investimus per presentes,... Quocirca vobis: Pro-
posito ad eccliam pdictam et aliis presbyteris comoranti-
bus in virt. s. obed. et sub ex. pena mandamus, qua-
temus... ipsum (Nicolaum de B.) in... possessionem dicti Al-
taris... inducat, facientes sibi de oibus... fructibus... per eos,
ad quos pertinet, plenarie responderi. Constitutionem vero...
nobis et successoribus nostris Decanis (Capituli) Varsov. re-
servamus. In quor... fid. Act. et dat. Varovis in domo
habitationis nostrae D. Veneris 12 Julii A. D. Millmo
Quingmo Quarto. Presentibus ibid. H. b. D. D. Mathia Kierske
Vic. perp. etc. Et me Mathia Kierske de Myrxinie
Aler. Plor. Dioc. publ. s. auth. ap. Nro et... facti huius-
modi scriba. Et quia pdictis... interfui... et... hoc
publicum erectionis instrumentum... confeci etc...

A. K. W. XII. 206-209.

3. A. D. Kapis dla sejsie altaryi przer. Jana altaryste. 1521r.
A. D. 1521. d. Martii 26 Martii. Coram Venerando Bre D. Sta-
nislao de Strzelce Decretorum Dce. Vladisl. Roman. Pocen. et
Varsavien. Canonico ac Officiali Vars. H. b. Joannes (*) Anti-
quus Altarista ad S. Spiritum cat. mur. Vars. recognovit. Quia
annuum censum, quem in bonis Stoharth vlet apud Nobilem He-
phani Stoharth, Gregorium Druraz, et Andream Stoharth me-
diam marcam p. et m. Cracov. pro 6 sexag. et Mathiam de
Druraz unum personem pro 3 sexag. gr. ac Stanislauum Sto-
harth quatuor grossos pro 1 sexag. gr... na Ryderkatt compa-
ravit, altari lic erecto adiunxit... et Altaristam obligavit ad
imponendam pro suffragio unam collectam pro Nris defunctor.
quis singularibus intercessores non habent, septimanatim... Petiti-
D. Offlem... dictam adiunctionem approbare... Et Dns concessit
presentibus H. libus Ulrico Prop. Eccl. s. sp. Stan. de Blonie Alta-
rista Vars. Ac me Jacobo de Grothowo Nicolai...
Ibid. f. 209.

(*) Jan Fryc, jak widai
z aktu następnego.

(++) Ulrych Fryc, jak widai
z aktu następnego.

C. Act. per. 4. post Quinquagesimalem D. 13 Martii
 A. D. 1624... G. Petrus Olesnicki de Olesniki S. R. M. Secre-
 tarius... ordinationem... in scriptis produxit tenoris huiusmodi:
 In m. S. et Individ. Trin. Paschato maximeq. laudabili Ang-
 pletatis instituto Orphanotrophorum Nosocomiorum Orphanotrophorumq.
 causa ita est favorabilis, ut illius promovendi
 studium non prius modo illi temporibus ab omnibus pijis-
 morum quorumq. virorum ordinibus celebratum fuerit, sed
 nunc etiam hinc nostris novissimis (temporibus) plurimis
 in Regnis... usurpetur... Neq. immerito, cum etenim Dei pro-
 ximiq. dilectionis vis lex et prophetae salvatoris ipsiusse-
 loquis continueantur, profecto via quicquam est in hac mor-
 tali caduq. vita, quo magis tua charitas elucere possit,
 quam si et pauperum inopia sublevetur et eorum, qui hac
 vita excederunt p. servorum Dei sacerdotum ad sacratis-
 sima Mysteria votis et orationibus memoria adiu-
 vetur. Ego itaq. Petrus de Olesniki Olesnicki S. R. M. Secr.
 consultum cupiens et pauperum necessitatibus (qui ex causa
 valetudinis rerumq. necessariorum penuria uni se alicui loco
 sacro p. proprio addixerunt) et meo ipsius in posterum, et
 quatorum benefactorum meorum, deniq. salutis familiarium
 Joannis scil. (cuius corpus in circulo cimiterii Hospitalis
 S. Sp. requiescit) Osinij Martini et Joannis (qui meo quon-
 dam addicti famulatio variis casibus domi quorundam suo-
 rum temeritate et militiq. Tartarorum ad Originum inia-
 mitate occiderunt) certam pecuniae summam ita consti-
 tuendam collorandam existimavi.

Unprimis in usus et alimoniam pauperum Hospitalis S. Sp.
 ex m. civit. ant. Vars. et sacerdotis eius, qui sacra pro
 supra et infra scriptorum status aut peccatis, in eodem Ecclia⁺ + infra scriptos viam
 S. Sp., vel alibi scil. apud Rel. P. Ord. S. Francisci aut S.
 Quici celebraret, summam 400 flor. pol. (per 30 gr. in
 unum flor.) assigno, eamq. in manus Provisorum dicti Ho-
 spitalis... disponendam... trans... ea conditione, ut a singulis
 100 flor. non plures quam floreni 6... annui census... exigan-
 tur... (Ex 24 flor. census) 11 floreni, ... et... pro usu et ali-
 monia pauperum... Hospis S. Sp. convertantur, et 10 floreni
 ... sacerdoti (q. s.)... et 2 flor. cedant ipsi administratori-
 bus dicti Hospis... qui sollicita eorum... conscientia... ne pro-
 dictam sortem et summam capitalem neq. censum... abireum,
 quam in ipso usus modo superscripto transferant vel alie-

(man)

nari sinant... Atq, nihil quicquam in sequentem annum
census annui in reliquiis remaneat... Pauperes Hospitii Sacris
... pro defunctis... interesse debebunt, tenebunturq, pro Actus aut
peccatis eorum, quorum noie census... assignatus est, orare...
Sacerdotes autem, qui Sacri... curam susceperint, per misericor-
diam Dei rogatos velim, ut, si sepius non possint, bina sal-
tem sacra singulis mensibus, diebus Sabbathi, ad altare S. Ro-
sarii vel privilegiatum, per octavam item festi Starum defunct.
... celebrarent... (Sineper)... pro piis usibus Hospitii

Fvia extra portam
Novę limitatis pon-
tana vel traiectitia

Verum uti multiplicata pietatis causa, pia quoq, Roti fidelium...
sita atq, suffragia multiplicarentur, pro piis usibus Hospitii S.
Saxari sive Misericordie, in alimoniam scti pauperum Hospitii
eiusq, sacris a sacerdote celebrandis 250 flor... Dnis Provisoribus
Hospitii S. Saxari, ~~in~~ iisd. sane quibus supra legibus dispensan-
dos... Arado, rotat... ut census recempt. 15 flor. ^{suffragium} pot. efficiat,
ex qua $7\frac{1}{2}$ flor. pro alimonia pauperum..., quatuor per annum
vicibus expendantur. Alii $7\frac{1}{2}$ flor... sacerdoti, qui sacra pro su-
pra et infra scriptis... celebranti... Dnorum (Provisoribus) Hospitii
onorata consentia, ne summa cap. neq, census... in alium
usum convertantur... nihil quicquam ^{census}... in sequentem annum
relinquatur... Sacerdotes et pauperes... pro ratione pensio-
nis annuus ad S. Missę Mysteria ter ad minimum in mense
celebranda... exorabunt divinam Maiestatem, ut... ipsorum
(fundatoris etc.) dignetur misereri...

En proo demiq, usus Hospitii S. Crucis pauperumq, eius alimoniam
 $3\frac{1}{2}$ flor. Dnis Provisoribus eiusdem... committo..., ut tam sacerdotes
quam etiam pauperes eiusd. Hospitii ad S. Mysteria Missę... suis vo-
tis et orationibus supra et infra scriptorum animas memoriam pro-
sequantur...

Rationes autem dicti supra census exemptionalis... a Dnis (Pro-
visoribus seu Administratores) dictorum Hospitium... Illmo Loci
Ordinario... reddentur...

En quor. f.d. Actet. Varsovie d. 11 Martii A. D. 1624. P. Olesamicki
mp. (L. S.) Presentibus hunc R^{ty} et G^{ty} Dobrogostio Brothowski,
Andræa Strzedzinski, Alberto Gissa et Christofero Kialczen-
ski S. R. M. Secretarius, et Spectabilibus Joanne Korb Pro-
cons., Joanne Gissa Advocato, Alberto Gissa, Paulo Tem-
branski Mucznik, Paulo Dugosz, Stanislawo Jeleniewicz
seniore Hospitii S. Saxari Civibus et Consulib. ant. civ. Varo.
et me Simone Szawlowicki Actor. Cons. Varo. Priore."

Post quam... productam fundationem... Spectabiles Joannes
Korb

Korb procons. Joannes Giza, Adv. Paulus Lembruski Kluc-
 nik, Stan^{us} Jeleniewicz Paulus Dugosz Consules Pars.
 et Hospis S. sp. sc. Mus. Provisores suo et aliorum Colle-
 garum Provisorum nominibus, et Spect. Supra scriptas Sta-
 nislauus Jeleniewicz Senior Conf^{is} S. Lazari et Joannes
 Korb (qui sup.) Assistent^{is} et Paulus Lembruski (q. s.) si-
 milit^{er} Assistent^{is} Conf^{is} S. Lazari provisores... recogno-
 verunt. Quia curas supra scriptas essentielles... levi-
 verunt. Quas in censum receptionalem... tradere... se
 submiserunt... Et R. D. Offis... fundationem et cen-
 sum recept... admisit et approbavit...

A. R. W. XII. 322-324.

1870
The first of the year was a
very dry one, and the
crops were much injured
by the drought. The
winter was also very
cold, and the snow
was very deep. The
spring was very dry,
and the crops were
much injured by the
drought. The summer
was very hot, and the
crops were much injured
by the drought. The
autumn was very dry,
and the crops were
much injured by the
drought. The winter
was very cold, and the
snow was very deep.

Erekcya parafii (1589).

In n. D. a. Ad p. r. m. Lucas a Koscieliec D. g. Ep. Pozn.
 Universis... notum facimus... Cum ita G. D. Radzyminski
 heres in villa Wiąrowno diocesis nre Pozn. in palatina
 hu et distr. Varsov... volens cultum divinum augere, sub-
 ditiorum suorum animarum (saluti) prospicere, qui ob
 distantiam ecclie parochie sue antiquae et incommoda iti-
 neris tempore hiemis ac dhiuorum neq. eccliam frequen-
 tare neq. sacris pro necessitate uti potuerunt, multiq.
 sine sacris decedebant, ad hoc ut saluti animae suae etc.
 ... consulere, cum voto et consensu nro, revisione pmissa
 eccliam parlem novam in dicta villa sua Wiąrowno... cum
 cimiterio edificaverit... et dotaverit in hon. Cypot. Dei
 et sub tit. ac invoc. Bm. M. V. et S. Adalberti. Epi. eri-
 gendam, ibidemq. pro curia plebanali necnon domibus, hos-
 tis et aliis edificiis vicariorum et scholis costruendis a-
 reas certas assignaverit, et in eisdem domos construere co-
 perit, ac item pro dote eiusdem ecclie ac parochi certos
 agros, non quidem per mansi. mensuras emenduratos, sed
 certis noviterq. assignatis limitibus distinctos, incipien-
 do ab ipsa ecclia usq. ad granicies villae contiguae Plachta
 nuncupatae, cum pariter eisdem agris adiacentibus. Nec-
 non invasionem lignorum pro usu domestico, non tamen in
 aliis locis, quam ubi (per) Dnum hereditarium demonstra-
 tum fuerit. Praeterea item pecoribus ac pro pecudibus pleba-
 ni una cum pecoribus Dni et subditorum eiusdem villae W.
 et aliarum suarum circumvicinarum libera admisit,
 atq. oia suprascripta pro dote eiusd. ecclie... donavit.....
 donatione pura,.... cum o. jure, Dno,.... prout ad Acta
 Terrestria Varsov. in terminis communibus f. 5. in Octa-
 va Sacratiss. Corp. Xpi. anno pcenti... dedit.... Supplica-
 vit itaq. a nobis idem D. Albertus Radzyminski... ut ean-
 dem eccliam.... erigere etc... dignaremur. Nos ipsius
 pii voti benigne annuentes, pmissis... lris. Cridae
 ... in termino ipsius nemine contradicente comparente,
 quinimo compositione et ordinatione cum Obi. Alberto
 de Siemiere parochi in Keryn (ad quam p. dicta villa
 cum aliis villis eiusdem heredit. antiquitus spectabat)
 eo modo facta: Quod videlicet... Albertus... sponte co-
 ram officio nro curae animarum in villis inferius de-
 scribendis... renuntiavit... inq. creationem et erectionem

Albertus.

128

novus

novae parlis convenit hac conditione. Quod pro decima ex
predio villae Wiegrowno censum pecuniarium equivalentem
sexagenis quatuor pecuniis currentis per Dnum donatorem
assignatum et inscriptum in bonis suis percipere debe-
bit, reliquis contumacibus pronunciatis, huiusmodi do-
nationem... confirmavimus, ipsamq. eccliam in W. in hon.
Dei Cipot. etc. Christi nomine invocato, creavimus, et in be-
neficium eccl. curatum creavimus, erigimusq. et creamus, si-
mulatq. ipsi... ac suis plebanis et Ministris Catholicis tantum,
per Ordinarium loci institutis et legitime examinatis ordina-
tisq. pro quibus oia... appropriamus... et immunitati eccl. in-
scribimus perpetuae: Decernentes, ut pro... bonorum supra-
scriptorum repetitione... ad forum Iudicii eccl., quotiens opus
fuerit... semper habeatur recursus. Et au. Ut autem Rector
eiusd. eccl. eo commodius quo fuerit liberalius... alimentis ad-
iutus, plebi... valeat alimenta spiritualia administrare, et lau-
dem Dei... adagere, Nos... sub ratihabitione... Patrum et
Sanctorum Eccl. n. Rom... Plebanis decimas manip. dis gr. et
sem. ex agris et araturis imprimis predialibus Villae Wie-
growno... (exceptis emethonalibus, quib. antiquitus spectant
ad Vicarios Ecol. Para.), ac item villae Borgowen eiusdem heredis.
Necnon de villis Goraska et Pachtta noviter extirpatis et
locatis eiusd. heredis. Ac item villae Driekeminier G. Mar-
ciani Radyminski frs. donatoris germani, qui agri in-
tra eorundem limites per colonos et possessiones Sumbaxat su-
prescriptarum villarum culti et possessi fuerint, ad men-
sam nram antiquitus et de nova radice provenientes, cum
di iure, Dno etc. damus... perpetuo et in idum... Adjun-
gentes pro Parochia... villas: Wiegrowno, Borgowen, Goraska,
Pachtta et Driekeminier, quarum quidem villarum incol-
las in dicta ecclia in W. divina audire, sacra ecclastica perci-
pere... ^{volumus} ac... rectori illiusd. eccl. pronunciamus... subiacere. Ces-
serunt Pater et presentandi eiusd. eccl. G. D. Alberto Ra-
dyminski heredi in W. et eius legitimis successoribus, her-
edibus in dicta villa W. adscribimus... Ea. c. conditione...
ad quam fundator se submitit... Quod si aliquando (ut fert
modernorum temporum iniuria) quempiam ex suis heredi-
bus ab ecclia et Religione Catholica sua deficere... con-
tingeret... ius patronatus... et bona praedicta, ^{pro} eccl. do-
nata providendi... administrandi Necnon fundationi et erectio-
ni praesenti faciendi satis, facultatem et plenum ius dat...

Pli

Ohi lapsi Elob. Vars. totiens quociens Catholicus successor her-
 res vel Patronus defecerit... Ad ipsam ecclesiam par. in W.
 17tem Andream Sulmivium actu presbyterum ad presentatio-
 nem G. Alberti Radzyminski... per manus Comissarii nri
 capiti illius impositionem, servatis... servandis, et professio-
 ne fidei Catholicae (promissa) in eam prescriptum N. Conc. Trid.
 et... Ri IV Regis Pont. Max. institutum... curam animarum
 etc... ipsi committentes. Vohimus etiam ex mente fundatorum...
 quod Parochus ad eandem ecclesiam non possit presentari neq;
 institui nisi actu presbyter, rite examinatus et conti-
 nus... residens, nulliq; alteri beneficio curato vel simplici
 obnoxius, alioquin ipso facto beneficium sive Parochia
 censeatur vacare. Vacante autem beneficio predicto per Com-
 mendarium ut p^{re}dicta Parochia administrari nequeat
 saltem ad unum aut plurimum ad duos menses. Reli-
 quas accessiones, quae ex priorum donationibus... factae fue-
 rint, etiam presenti erectioni et incorporamus et adscribimus
 In quorum... fidem... n^{ost}ram et V^{ost}ri lapsi Posn. sigilla s.
 app... Act. et Dat. Posnaniq; sub lapsi G^{ra}l. B.B. Petri
 et Pauli die 8 Iulii celebrato. An. Dni M^{il}lo Quing^{to} octua-
 gesimo nono. Presentibus... P^{re}lati et Can^onicis Posnan. ad
 p^{re}missa consentientibus. Lucas K. Ep. Posn. n^{ost}re. Lauren-
 tins Kiercki Cantor Posn. et V^{ost}ri lapsi P^{re}sident n^{ost}re.
 A. K. W. XII 151-154.

Anno dñi 1566 die 28 Decembris... Vbi D. Barth. Rogroszewski in be-
cariis theb. et alia in Magna Wola fundi Louicesa produxit certas...
lras in pergameno scriptas... quas ad acta pñentia (Consist. Varo)... in-
grossari... petiit... Et R. D. Joannes Ulinieski Can. et Officiarius Varo. visis
huius privilegii capitulis, calvis etc... ad acta... ingrossari... mandavit...
Quor. privilegior. tenor... talis:

In m. D. a. Ad p. r. m. Andreas Karukowski D. g. ep. Poru. Signi-
ficamus... zelo pie devotionis affecti N^{re} Catharina Rebeta, Amana uxor N^{ri} Nicolai Stancz-
Catharina uxor N^{ri} Bartholomei Radonski, Hedvigis uxor N^{ri} Stanⁱ Gra-
micaki de Graunice, filij ob. N^{ri} Joannis Kociessca de Vigla-
dowo alias minori Rakowicz (quo) ac nomine Joannis ~~Leopoldi~~
et Agnetis liberor. olim N^{re} Dorothee Kociessanka ex Bartho-
lomeo Slovickowski procreator, pro sua, mariti parentumq. ac
consanguineorum salute, certum altare in eccl. par. in Wola,
in censu annuo 10 marcat. pec. num. polon. pro summa
capituli 100 paxag. in bonis ipsorum hereditariis Wygladowo,
alias minori Rakowicz Demoskali empti (empto)... in vim re-
emptionis... fundare et dotare proposuerunt. Et nobisq. ... petie-
runt... quatenus eiusmodi donationem ipsarum ratam... habentes,
altare... erigere, in beneficium eccl^{ie} create, censumq. ei-
dem incorporare dignaremur. Nos... altare predictum... ad laudem
et hon. Dipot. D. ac S. et Individui Trinit., ac sub titulo et vo-
cabulo St. Andree Aphi, Stanⁱ et Nicolai Pontificum, tris tri-
daq. promissis, et in termino illarum nemine contradicente,
admissa et approbata prius donatione p^{re}dicti census 10 marc.,
...erigimus et in beneficium eccl^{ie} creamus ac fundamus
in Dei nomine per presentes, dictumq. censum... cum summa
principali... eidem... assignamus etc. Decernentes, quod... pro censu
eccl^{ie} habeatur, quodq. pro ipsius repetitione ad forum iudicis
eccl^{ie} spualis semper habeatur recurrens. Et quia officium etc.
ordinamus, Quia... altare... perpetuis temporib. 4 missas in
qualibet septimana: - primam videlicet de S. Trinitate, 2^{am}
pro fundatorib. vivis et def. Requiem, 3^{am} de tempore vel de
santo occurrente cum interpositione collectar. de pro vivis
et mortuis animabus amicor. et consanguineor. fundator.
4^{am} vero prout devotio celebrantis exigerit, cum collecta
pro benefactoribus... - circa hoc ipsum altare legere... debe-
bit... Suspatronatus vero dicti altaris p^{re}fatis N^{re} Cath-
rine Matri, Annę, Catharine, et Hedvigi filiabus ac Joan-
ni Criopras (?) et Agneti N^{ri} Bartholome Slovickowski
liberis et N^{re} Dorothea Kociessanka, filia Catharine
Kociessanke procreatis et ipsarum legitimis successorib.

perpe

petuo reservamus... atq; ad hoc ipsum altare ^{Assen} Bartho-
lomaeum Rogroszewski... ad presentationem ^{fundatorum}
et patronor. instituiamus... ^{Flat.} quib. sigil. n. e. appensum,
testimonio ^{brar.} Act. et dat. Varsh. Die 15 Januarii Anno
Dni Millmo Quingmo quinquagmo septimo, ^{psentib.} ^{Vlibus}
Dni Alberto Rudnicki, Joanne Kreskowski, Romanien., Me-
tello Venturelo Violicien. canis, Joanne Podvodoroki, Stane
Prziemski, Sciborio Sobanski, Mathia Kadorski et Jacobo Wto-
scieniski orulicis nris testib. ad promissa. Jacobus Podvodoroki
Nrius."

Sigismundus Augustus D. g. R. P. M. D. L. etc. Significamus,
... quia cum expositum nobis esset nomine ^{Nri} ^{lathe-}
ring ^{relictis}, et Annis uxoris ^{Nri} Nicolai Stanislawski, ^{Stanislawski}
Davidi (sic) filii olim ^{Nri} Joannis Losciewa de Vigladowo
alias minori Rakowicz, eas censum annuum (^{ut} ^{supra}) con-
sentientibus maritis ipsarum profundando altari cinere et
incribere velle. Supplicatum est nobis earum nomine ut
ad eam rem censuum nrum probere signaremus. Nos pro
eo studio, quo in augendum cultum divinum propendimus,
in emptionem eiusmodi census... consentimus..., in vim tamen
reemptionis... Eximentes censum hunc ab oi. iurisdictione iudi-
cam... secularium... et immunitati ecclie ascribentes... Ita... ut
... controversia de eo... per iudicem ecclie recognoscatur.
Hoc tamen proviso, ut in... bonis, in quibus emptus hic census
fuerit, nihil ex oneribus et servitute nra et Reipublice mi-
nuatur. Consentimus insuper, ut quoties census hic fuerit
redemptus, toties eandem summam in aliis bonis incribere
licebit... In cuius rei fidem sig. nrum est appen. Dat. Varso-
viae die in conventionem Regni nri quib. die Decima mensis
Januarii, Anno Dni Millmo Quingmo quinquagmo septi-
mo, Regni vero n. anno 27.º Relatio Audi Joannis de
Prozeramb D. C. Polanc. Decani Cracov. ac Gnesnen. Vilnen.
et S. Floriani in Cleparz propositi. D. Praeremycki m.p.

Akta Nov. Warz. l. 39. fol. 371-373.

(1) Czy nie ^{Stani-}
^{awski} ^{David}
^{zrezo wymanwia}
^{nia?} ^{Nykiej} ^{byto}
^{Stanislawski.}

Mieribno in hon. Cipos. D. et sub tit. et invoc. S. Petri, Christi
nomine invocato... erigimus et ~~creamus~~ per presentes, eidemq
... suisq, plebanis et Ministris... promissa oia... per dotato-
res donata... appropriamus... et immunitati ecclie asseri-
bimus. Decernendo, quia pro bonorum... suprascriptorum repeti-
tione... ad forum iudicis ecclie... semper habeatur recursus.
... Nos... de certa nostra scientia et liberalitate, ac sub rati-
habitione... Capituli nri Posn... Plebanis decimas manip. o.
gr. et sem. et agris de nova radice in villis Janowo et Wy-
gladaty, invitendo donationi earundem decimarum, per R. O.
Adamum Konarski Ep. Posn... factis, et qui agri intra eodem
limites per colonos et possessores duntaxat suprascriptorum
villarum culti et possessi fuerint, cum omni iure damus...
Adiungendo pro Parochia eidem ecclie... ~~in~~ predictas villas in-
frascriptas: Mieribno Janowek et Wygladowko. Quarum vil-
larum incolae in dicta ecclia in W. divina officia audire, ibi-
demq, sacra ecclie percipere volumus, ac eidem iure pa-
rochiali decernimus subiacere, decimis in eadem villa W. ad
preposituram Siven. antiquitus pertinentibus salvis. Alias
vero obventiones earundem villarum, iure parochie eidem ecclie
in W. incorporatarum, utpote stenenae, funebrales et id genus
alia... ad plebanum in W... pertinebunt. Sus patronatus vero
et presentandi eidem Mg. Dns Dorothea... et Dno Stan. Miniski
fundatoribus ac dotatoribus... et eorum legitimis successoribus,
villis W. heredibus perpetue reservando. Et ad eandem eccliam
... Item Franciscum Dambski, Manrium in Minsko, actu
presbyterum, ad presentationem Mg. D. Dorothea B. et G. D. Sta-
nislai M. per manus nre capiti illius procuratoris legitimi im-
positionem... institimus et investimus in Dei noie per presentes.
Curam anim., administrationem spualiam et et regimen tem-
poralium sibi in ead. ecclia committendo. In quor... fid. etc.
Dat. Posnani in Caplo guli S. Martini die 18 Novemb. ce-
lebrato, An. Dni Millmo Quing. octuag. tertio (1583). Pre-
sentibus et ad pmissa consentientibus RR. ac UU. DD. Ioan-
ne Powodowski Tresp., Laure Mierski Cantore, Stan. Kuninski
Schol., Felice Komorski Archid. Tereven, Laure Modliszewski, The-
ronymo Powodowski etc. Statis et Sancis Elath. Posn. Transi-
vit per manus Ioan. Powodowski Tresp. Posn. presidentis
Lucas a Noscielec D. g. Ep. Posn. m. p.

A. N. W. l. XII. f. 390. Original bydy jezeve w r.
1667 na miejcu, lubo sub tempus invasionis et hetic a Cosacis lacera-
tum" (Wizyta Swieczkiego). Przy pisany takze w kosciele Wiaty begi wog-
nickiego f. 38-39.

1. In n. D. a. Ad p. r. m. Nos Lucas Moscielecki D. g.
Ep. Posnan. Significamus... quia Mof Dna Dorothea Barzyna
de Opyranow Palatina Crac. una cum G. D. Stan^o Minski
filio suo prius matrimonii... desiderat ~~contra~~ voluntatem..
parentis sui et Mof. D. Petri Gorynski Palatini et Vices-
gerentis Ducatus Mazovis Capit. Ciechanov. *) in perficienda
fundatione.. et erectione ecclesie iam ab aliquot annis ~~et~~
constructis in bonis hereditariis villis Wierzbno eiusdem Mof.
Dorothee ac filii ipsius.. Stanislai Minski... adimplere...: ac
pro augendo cultu divino et pro remedio salutis animarum
parentum et consangu. suorum. et animarum suarum: obviando etiam
periculis, utpote inundationibus aquarum, colonis et agricolis
de villis suis Wierzbno Saworek et Klygladowko eorundem fun-
datorum, tutum et liberum accessum ad audienda divina et
percipienda sacra impediendum. cupiens igitur, ut ea ipsa
Edar. in Wierzbno Diocesis n^{re} in hon. O^{mn}ipot. Dei et... erige-
retur, pro eadem.. de novo locata et constituta, que iam ce-
miterium et areas pro domibus Plebani et sacerdotum ac Mini-
storum assignata habet, pro fundo et dote.. Tres lanceos agri
mensuras communis in campis villis Wierzbno, duos lanceos pe-
nes agros prediales, tertium.. inter metas colonorum... Sta-
nislai Koriarga.. et Stanislai Orzed.. iacentes. Item hortu-
lanos tres: Stanum Kalesha, Francum Mossielik et Gregorium
Kieroczyk, cum eorum arcis et hortis, prout sunt ab antiquo dis-
limitati, futuris Plebanis pro dote et sanctuario ecclesie ac
plebanali dedit... Encisionem quoque liquorum... tam pro edifi-
catis quam pro foveo Plebani et Ministrorum ecclesie in suis
bonis et sylvis, ubi Plebano per dominium hereditarium de-
monstratum fuerit, liberam, - similiter ^{et} pascua pecoribus et
pecudibus plebani una cum pecoribus Domini et subditorum
eius villis Wierzbno incolarum libera admisit. Quae oia sa-
prascripta pro dote.. ecclesie noviter erecte dedit... cum omni
jure, dominio etc... nihil proreus sibi etc... reservando. Sed
de ius etc... in plebanos... transfundendo in perpetuum.....
Supplicavit itaq. a nobis Dna Palatina cum filio suo ut
eandem ecclesiam... erigere et in benef. eccl. creare dignare-
mur. Nos p^{ri}is votis... annuendo, promissis... in v^{ir}m erig
bris... in terminos ipsarum nemine contradicente, huius-
modi donationem... approbavimus, ipsamq. ecclesiam in

Wierzb-

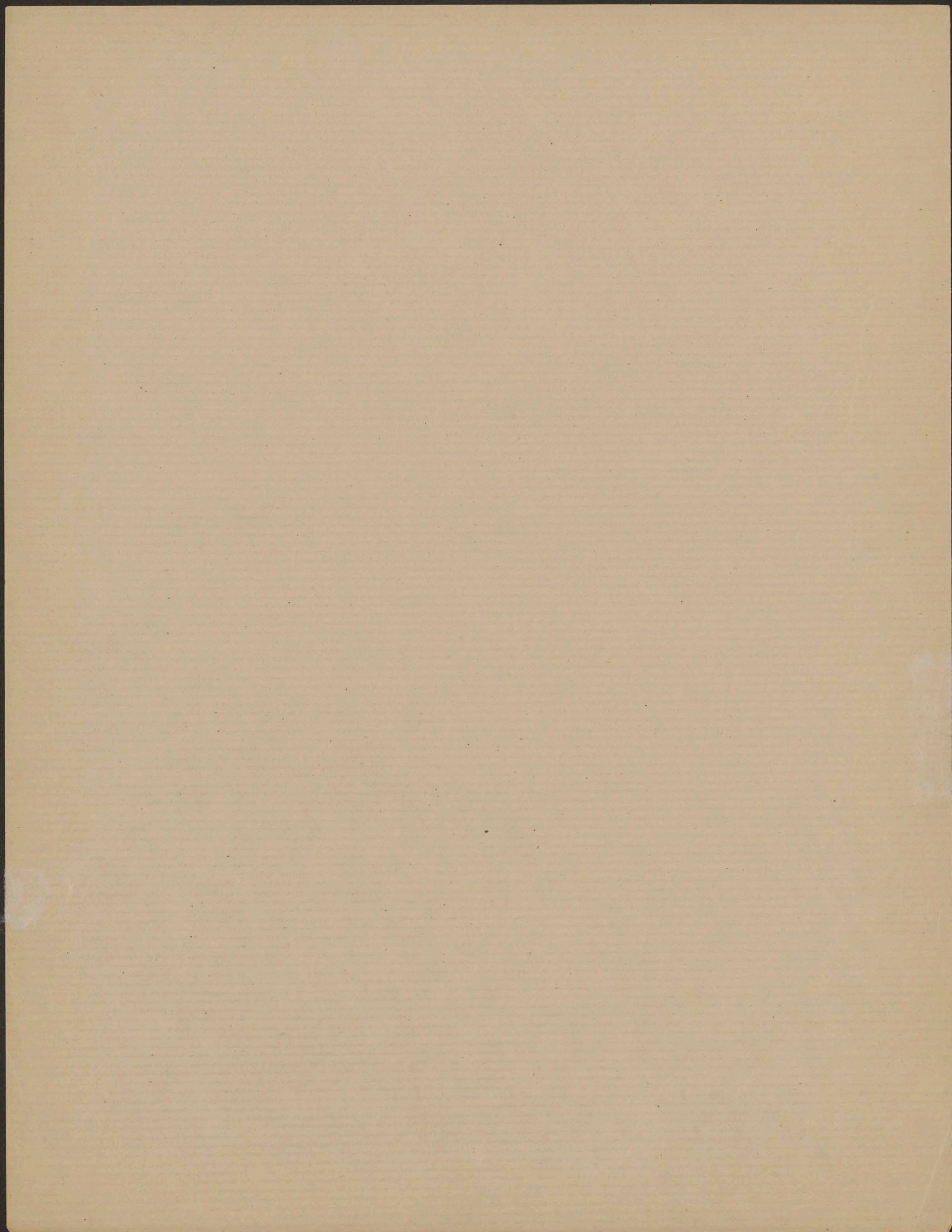
of. Ojranow.

Star. Warsz.

* (Maz. H. Dorota Goryńska była Jan Ojranowski) zmarła przed r. 1526.

Jej Piotr Goryński ok. r. 1533 był starostą, liechanowskim i ożeniony z Katarzyną z Boczkowic, rodową po Janie Ojranowskim (ob. akta Kociasta Ojranowskiego). Dorota Goryńska, córka Piotra, była za Maciejem Minskim, który zmarł przed r. 1566 (Wiz. Makowieckiego w Ojranowie).

2. Marek Wodyński na Miedzylesiu Kasztelan Podlaski.

Widząc defekty Koscioła Wierzbinskiego, a zwłaszcza w grun-
ty ubogiego, do tylko jedną rotoczkę we trzech polach, y
to krotką, nad inne role w wywołaniu ma, zkaż mały
go pożytek dochodzi dla pol. piaskowych. Tedy puseitem
mu et in possessionem realem podałę sztukę gruntu
z. Piaskiem z Kosciołem y ku dworowi leżąca, po Row,
która przedytym do Koscioła należała, a to dla rozprze-
strzenienia większego Plebanowi, y successorom jego,
gdym y wygonu nie mogł mieć, dla przyległości tych
piaskow, z których mały pożytek do dworu bywał.
Na co dla lepszej wiary ten mu script mój dać z pod-
pisem ręki własnej. Działo się w Wierzbnie die unde-
cima Julii, h. e. feria 2 ante fest. S. Margarety pro-
xima, A. D. Mill^{mo} sex^{mo} trigesimo sexto (1636). M.
Wodyński Kaszt. Podl. m. p. (d. l.)

W księdze Wzrost Świeżickiego f. s. 43-44.

In noīe Dñi. Amen. Albertus D. gr. Ep. Posn. Ad
perpetuam rei memoriam. In partem sollicitudinis pasto-
ralis, disponente Dño, convocati, propter nā ea, quæ salu-
tis sunt subditorum nostrorum, cura invigilantes præci-
pua, et ubi pericula animarum eorum intendimus, libenter
remediis prospicimus opportunis. Cum itaq, prout zelo pres-
missorum, loca varia et fines Diocesis nostræ Posnan. per-
lustrantes, nehum testimoniis probatorum viderimus ve-
rum etiam eis non contenti visibus propriis circumspex-
imus, flumen Wyśła, cuius profunda humēq, latitudo, et lata
ac humida profunditas, præsertim in terra Mazovis nullis trans-
eundi partibus, sæpius vero sæpiusq, et signanter congela-
tionis resolutione, glaciū ac inundationum, fluctua-
tionumq, eiusdem fluminis tempestatibus, nullis vel sal-
tem periculosissimis navibus valet navigari, mediet ac
profluat inter villas: Wilka, Skurcza, Tharnowo, Kalesie
Tciauka et binum Smoniewice et ecclias parles in Mi-
szewo et Magnuszewo, ipsasq, villas procul esse faciat,
et incolas earum, qui ad ipsas ecclias pro sacris per-
cipiendis ecclis et divinis officiis audiendis veniebant, im-
pediat ab accessu eorundem. Et insuper villę: Celejewo,
Uscienice et Dambrowa nostrę Diocesis, et incolę ea-
rum, proprio carentes rectore causam (eccliam?) alienam,
videlicet in Samogorica Cracov. et in Radwanow Posnanien.
Diocesum ecclias, a quibus eodem per longam et silvarum peri-
culis ac viarum discriminiibus plenam distantiam elonga-
re existunt, queritare et satis vix et raro adire cogeban-
tur ad divina audienda et ecclis percipienda sacra,
quo fit, quod in eis spes vacillat, fides et religio claudicat
Cnā, et caritas, quę multitudinem peccatorum operit,
refrigescit. Quę nos partim anxie perferentes, et am-
plexcentes vota ac desiderium dilecti in Chr. N. Bogu-
fali Kasięczek heredis in Wilka, qui de sua suorumq,
progenitor.

progenitorum salute recogitans, et volens terrena in caelestia felici commercio commutare, ad cultum divinum ampliandum, de bonis a Deo sibi collatis, profundo et dote, ac in dotem ecclesie ⁱⁿ partem erigendis in dicta villa sua Wilka, unam sortem, ~~terram~~, seu partem terrae, dictam vulgariter Brzechod, cum omnibus agris et pratis in eadem, ac pleno dominio, prout sors ipsa silvis et paludibus seu arundinibus est circumdata, Item aliam sortem terrae infra viam, quae ducit in Tracianki, et inter piscinam suam iacentem, cum arboribus et utilitatibus universis, quae sunt et fieri poterunt in eisd. sortibus, ac pleno dominio, prout ad ipsum (scil. Boguphalum) in longitudine et latitudine pertinebant, duosq. modios seu mensuras, dictas civieruie, siliginis pro panibus, duos choros dictos Norzec seu Wirtel Trituræ farines (triticeæ farines?) pro hostiis coquendis seu prastandis, unum scilicet modium et unum chorum in Vigilia ad Nativitatem, Feria vero quarta post Dominicam Palmarum ad Resurrectionis Dni festa ad hos modium et alium (chorum) prastatos, atq. unam urnam, vulgariter dictam potioro mellis in hereditate Dyerkowa annuina, annis singulis, futuris, perpetuis donavit, assignavit, contulit, et devote obtulit eid. ecclesie et eius Rectori pro tempore approprianda et annexenda. Cui eid. Rectori pro necessitate sua idem Boguphalus heres facultatem plenam et licentiam liberam, pisces in dicta piscina prendendi rete dicto Doyubicza, ac struges seu aggeres dictos Tary, verus prædictam sortem ecclesie ac ad partem eiusd., faciendi ac in sorte ipsa pro utilitate ac voluntate ipsius Rectoris, homines et artes locandi, animalia quoq. pecora, et pecudes et aequicam servandi et libere pascendi, ligna quoq. pro aedificiis et igne in silvis et borris suis incidendi et educendi perpetuo dedit et concessit. Saluti dictorum subditorum nostrorum eisdem (consulendo?), ne fines diocesis nostrae confundantur. Nos Albertus Episcopus præfatus

prospiciendo

prospiciendo et eorum periculis obviando, et ut cultus divi-
nus augeatur, Ecclesiam de novo in dicta villa Wilka,
premissarum necessitate, super prescripto fundo et dote
creavimus, et eam in parochialem creavimus, ac vil-
las oēs et singulas suprascriptas, quas, et earum in-
colas ab obedientia et vinculo, solutioneq, iurium pa-
rochialium, si quibus dictis ecclesiis et eorum Rectoribus
tenebantur, praesertim cum ipsae ecclesiae de reliquis suis pro-
ventibus valent decenter subistere, et debita onera sup-
portare, absolvimus, et cum dictis iuribus praedictis ecclesiis
novis in Wilka nomine parochiae, et in fines et limites
eiusdem ascripsimus, dedimus et anneamus, oīaq, et sin-
gula praescripta in dotem et pro dote Ecclesiae eid. in W. et
eius Rectori pro tempore, intulavimus, appropriavimus, in-
corporavimus et invisceravimus; erigimus quoq, creamus,
absolvimus, ascribimus, damus, appropriamus et incorpo-
ramus per presentes;— decernentes, contradictores et rebel-
les, seu negligentes in aliquo praemissorum, fore ad observa-
tionem, solutionemq, debitam compellendos, quoties opus fue-
rit, censura ecclētica mediante. Atq, incolae praedictarum vil-
larum de cetero in dicta ecclesia in W. divina audiant officia
et ecclētica percipiant sacra, ac una fruantur sepultura.
Praeterea ut Rector pro tempore in ead. ecclesia hospitalitatis
munia tenere et debita queat onera sustinere, ac liberius
divinis vacet obsequiis, De DD. Fratr. nostror. Capituli nostri
Posnaniensis ratihabitione et consensu, decimam oīum frugum
in villis: Wilka praedicta et in Skurca, ad mensam nostram
episcopalem posnan. spectantem, praedictis ecclesiis in Wilka et
eius Rectori addimus et donamus, ac oīa et singula praedicta
presentis scripti patrocinio confirmamus perpetuo
duraturo. In quorum oīum testimonium, nostrum et no-
stri Capituli sigilla praesentibus sunt appensa. Actum et
datum Posnanie sabbatho infra octavas Assumpt. B. V. Ma-
rie Virg. Gloriosae sub Anno Dni Mill^o Quadring^o septi-
mo. Praesentibus Alibus Viris Dnis Petro Decano, Nicolao

Archid

Archidiacono, Petka Cantore, Nicolao Cancellario, Alberto
Varraviensi, Louado Stramensi, Michaeli Ocrevensi in
ecclia nostra Roznan. Archidiacono, Joanne Nepont,
Joanne Officiali, Petros Cantore, Michaeli Scholastico,
Nicolao Strzeszkowicz Officiali Gurrinen, Trebyslao Alber-
to Proposito Gieszynem. Kielczowien, Florianus De Poklanki,
Petro Luciani, Vincento Janussio, Sokolobaski, (?) Kinsowicz
Bartholomego Kintrowicz, Petro Decano dublinensi, Ludovico
Joanne Gutkowicz, Matthia Malivch, Matthia Blyda, Pau-
lo Trechowski et Nicolao Lautinensi Proplat et Canoni-
cis ecclie nostrae Roznanien. tunc capitulariter congregatis.

D. 13 Maja 1504 r. podany ten akt do ingrossacji w Kone-
storku Warz. Klamka Kopia w Swie. s. 309-312.

In n. D. am. Ad p. r. m. Andreas D. gr. Ep. Posn. tenore pres.
 significamus. ex iniunctis nobis officio curę pastoralis... Et
 ut non deficiant Rectores eccliar. a seminatione eternorum
 sane circumuentibus (circumeuntibus?) nobis universam no-
 stram Parochiam comperimus eccliam par. in Wilka
 nrę Diocesis adeo tenuem exilēq. eade in suis proven-
 tibus. ut Rector ipsius non valeat ex eisdem commode
 sustentari; fiebatq. quod ex defectu obventionum prædicta
 ecclia debitis ministrorum obsequiis plerumq. permaneret
 destituta. Volentes eadem necessitati et inopię dictae
 ecclię consulere, et ut Rector eiusdem tanto liberius
 curę animarum... intendat, quanto liberalius se noverit
 ... stipendiatum, etiam non mediocrem habendo respectum
 ad servitia Mgfi Dni Nicolai Wansch de Dobrankowo
 Castellani cernen. dictę in Wilka ecclię Patroni, quę No-
 bis ecclię nostrę conuevit exhibere, exhibiturumq. se
 offert... præfata ecclię in Wilka, eiusq. Rectori decimam
 manipularem post araturas colonorum in villa nouę lo-
 cationis Sambrowka, præfati Mgfi D. Nicolai Wansch sub
 parochia Karczewo utriusq. grani et seminis, dimittat
 ex 20 mansis et non amplius excrecentiis. de consensu
 velle ac ratihabitione Vltim. Forum nrosum DD. Rator.
 et Cancor. Eccl. n. Posn. dedimus, donauimus ascripsi-
 mus et appropriauimus, damusq. don. ascrib. et appr.
 perpetuo. per presentes... In quor. fid. etc. sigil. nostr.
 et Capit. s. app. Act. et dat. in Summo Posnan. in li-
 bro Capitulari A. D. Milmo. Quadring. decag. octauo. Die
 Jovis, ultima mensis Junii. Preesentibus ibid. et consentient.
 VV. Uriele de Gorka Trepp., Adam de Sambrowa Dec., Ja-
 cobo de Wiganowo Decr. Dre et Schol., Nicolao de Skudla
 Stremen., Vincentio de Stradkovo Preseben. Archidiaconi,
 Nicolao de Łanka J. Theol. Prof. ^{liber} Cancellario, Clemente de
 Dmewica, Standivogio de Tobotha, Andree de Rogalino, Nico-
 lao de Kosten Decr. Dre, Gregorio de Skoly, Stan. de Mlyny,
 Joanne de Popowo Rectore de Koriemino, Vladislao de Po-
 snania Dre in Decretis, Jacobo de Jabdowo, Nicolao Wanscho,
 Mgro Dobrogostio de Sirakowo, Nicolao de Crac, Jacobo Roth
 de Sambrow, Joanne de Lukowo, Joanne de Gilowice
 Mgro Martino de Decretor. Dre Rator. et
 Cancis capitulariter congreg.

A. K. W. l. XII. f. 6-7. r. 1677. juri bydy mierzyska opuszeru
 ne tu miejsca. Drugipaz Regoi roku ingrozuowan ten akt. Ibid. fol. 18.

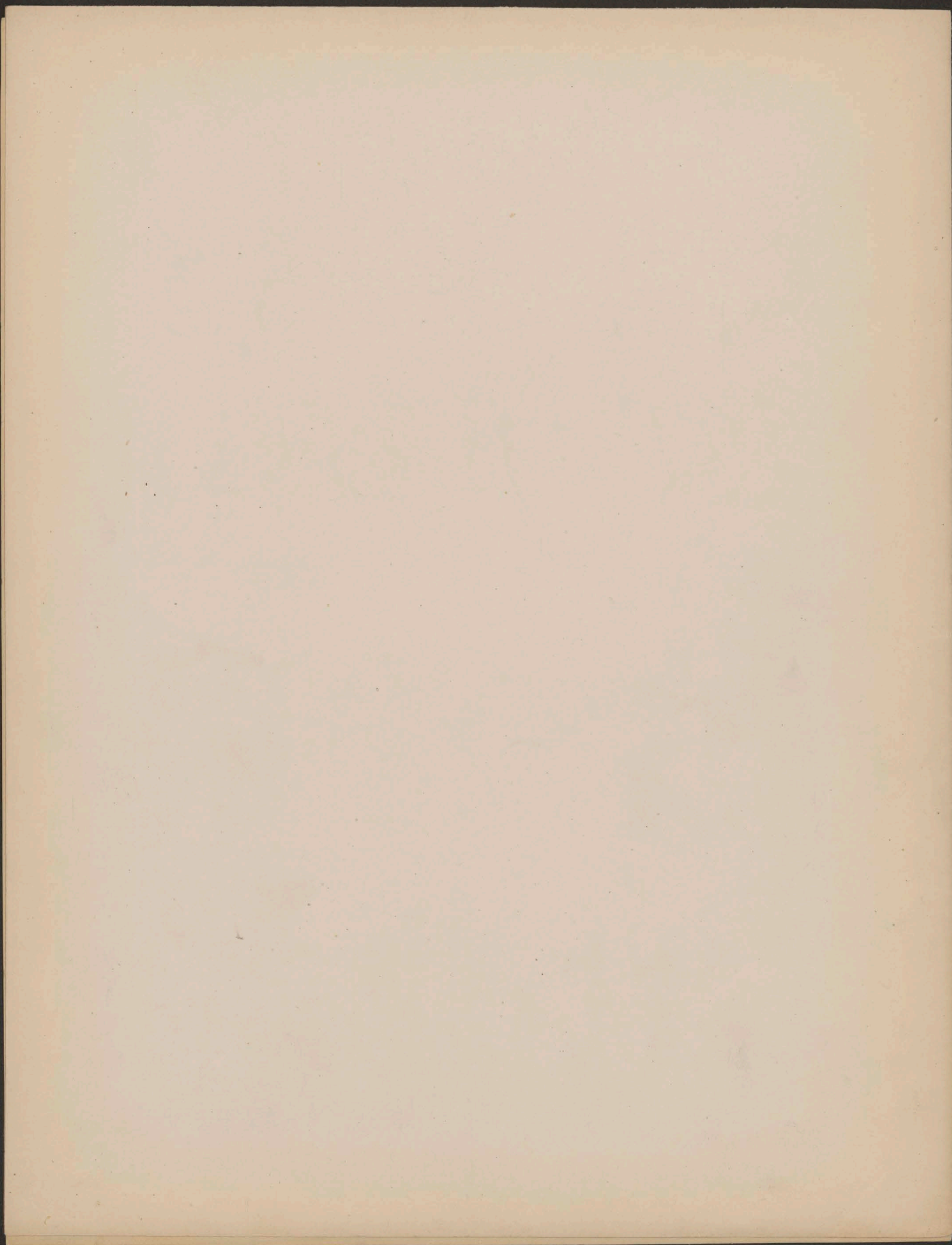

Wiskitki.
Prekora Prepoz-
tura i Mansio-
nary.

137

In n. D. a. Ad p. r. m. Nos Stanislaus Boniecki Schol. et
Offic. Vars. notum facimus... Quia anno etc. infrascripti Wl-
dyslaw Karszynski Altarista in Wiskitki et R. P. P. et Dni
D. Joannis Andree de Valentiniis Patricii Mutinensis, Cracovien-
s. Florianus in Kleparz Sandomirien. Trocen. ecclesiar. Prepositi
Rectoris Ecl. in W. S. R. M. Physici. procurator... tras...
nobis... presentavit... „Significamus D. G. R. P. etc. Significa-
mus... Quia cum nobis supplicasset P. Andree de Valenti-
nis... ut sibi liceret de proventibus suis ad plebanatum Wi-
skitcensem seu alias ad Vicarios et graduales ibidem perti-
nentibus et de censu 10 marcarum alicubi emendo, Mansio-
narios ibidem in W. fundare et erigere, censum singulis suo
arbitrio distribuendo. Nos... consentimus... Ut... Mansionarios
quot volet... fundare possit... censum... emat... quem censum
libertati ecel. ascribimus... Dat. Cracoviz die Sabbathi in
crastino festi Purific. B. V. Marię An. Dni Millmo Quingmo
quadrag. tertio (1543). Regni nri 37. Samuel Ep. Pol. Vanc-
Sebastianus D. gr. Ep. Posuan. Hic viris vicariis in
W. ceterisq. presentibus requirendis salutem in Dno.
Posteaquam R. P. D. Joannes Andree de Valentiniis... zelo
Devotionis accensus Preposituram et Mansionarios ad decan-
andas Missas et horas de Assumptione Glor. V. Marię... en-
gere animo statuisset... Nos... ipsius... institutum cupientes
ad effectum deduci. presentes tras citationis in vim credi-
ne in ipsam per celerum nrum decretum prejudicium fa-
cere videremur... Jamus... in Dei noie per presentes. Quocir-
ca vobis Executoribus in virt. s. obed. et sub excom. per.
mand. Quatenus... aliquo die Dnico vel alio festo... oes... sua
interesse... putantes... citetis... ut coram R. D. Stan. Boniecki
Varschoviz per. 4. post Dnicam Judica... compareant ad
vidend. et aud. titulum plebani in W. supprimi... et Preposi-
turam cum 5 Manriis amovibilibus... ex arbitrio Plebani
et cetero Scholę Rectore denuo erigi, curamq. anim... in Man-
sionarios transfundi etc. (quę infra)... decerni... cui quidem
Dno Scholastico (Stan. Boniecki) titulum parochialem ecclesię
in W. plebanatus suppressendi, etc... (quę infra)... Jamus
facultatem.) Dat. Cracoviz die 14 Febr. sub Comitibus Regni
Jubilibus. An. Dni Millmo Quing. quadrag. tertio (1543).
Martinus Josephi Turis S. R. Dni Nrius subseripsit.
cupiendo itaq. superiorum nrorum mandata exequi... in con-

F Quorum Mansiona-
riarum... cum presentibus
dispositus Andree
habebit.

Amac

contumaciam eorum... citatorum non comparentium... auctoritate
... nobis commixta et de consensu S. R. M^{ti} Titulum et nomen Ple-
bani Epar. in M. suppressimus.. et abolemus, et loco illius nomen
.. et dignitatem propositi... exeximus... oēs.. decimas, fructus et
obventiones, quas Rectos eccl^{ie} predictis percipere consueverat,
eidem ~~proposito~~ reservando. Insuper dictum propositum... a cu-
ra animarum et administratione Sacerdotum, quae ad Rectorem
eccl^{ie} pertinebant... liberum fecimus, decernendo ea nunc in
antea... propositum a cura anim. liberum vocandum et appellan-
dum esse. In eadem eccl^{ia}... exeximus 5 capellanas perpetuas
Mansionarias nuncupatas. Quas.. obtinere debent 5 viri actu sa-
cerdotes, et sex~~ta~~ capellania seu Man^{ri}a, quam... obtinere debet
Clericus non sacerdos, qui pro tempore erit Rector Schol^{ie} et minister
eccl^{ie} predictis. Quibus sex capellani supradictis pro dote... at-
tribuimus... decimas manip. ois gr. et sem. post villas S. R. M^{ti}
Morabiewice Tuchowo et post oēs agros methonales villas Guxowo
et Czerwona wiewa, post N^{les} Venatores dictos Crarnij, alias post
araturas Czerwieckie rolie. Item post villas Niedzwiedzice ^{(in loco}
Miedniewice) et Drexewice. Quarum ad propeus Mg^f. D. Nicolaus Wol-
sky Castel. Sandom. et. est possessor. Item 10 marcas census an. pro
100 sexag. in vim redemptionis in bonis Gaudowo, in ter. Gostim. compa-
ratas; necnos oēs.. fructus, obventiones, oblationes, quas dictis eccl^{ie} Vi-
carii, gracialist^{ie} et Minister Schol^{ie} et Eccl^{ie}.. percipiebant... Quas
decimas, fructus etc... et sex Man^{ri}u... squaliter inter se dividere
debebunt, et quoad hoc unus alteri proferri... debet, hoc servato, quod
Minister Schol^{ie}, alias Man^{ri}us sextus... obventiones a processio-
nibus et pulsu campanarum in obsequiis mortuorum pro
seipso tantum convertere habebit facultatem. Necnon, ^(hoc servato) quia me-
moratus R. D. propositus... aequalem partem oblationum et
solendis, necnon pecuniam a sepulturis Christi fidelium in eccl^{ia}
Accumulandorum alias Toksadne Et ea quae pro fabrica eccl^{ie} le-
gantur et offeruntur cum victoriis perpetue percipiet et pro
necessitate convertet. Et quia benef. Dat. propt. off. pariprudo
auctoritate predicta curam animarum, administrationem Sa-
cerdotum et oia officia... eccl^{ie} quae Plebano... incumbabant... in
dictos quinq. Man^{ri}os transferimus... Propterea dicti 5 Man^{ri}u sa-
cerdotes tenebuntur, singulis diebus.. canere cursum sex horas, minores
de R. M. Virg. et Missam de Assumptione Eiusdem. Cum quibus dictus
Minister Eccl^{ie} et Schol^{ie} dictas horas et Missam cantabit superpellicia^{lis}
Missam vero per alium sacerdotem ad altare complere non tenebitur.
In qua Missa singulis feriis quartis et sextis orationem pro sacerdo-
te imponere debebunt. Testem fuisse patronatus et praesentandi dictorum
(sex) Man^{ri}orum... proposito.. reservamus. Cui D. proposito, casu, quo ali-
quis Man^{ri}orum... esset scandalosus, aut in adimplendo officio... negligens,
eundem ~~amovere~~ liberum erit. In cuius rei testim. etc. Acta sunt
h^{ic} et. D. Mill^{mo} Quing. Quadr. Tertio (1543). Pontif. Pauli III anno 3°. Die
vero

vero Mercurii 14 Martii. Procentibus Affidens... Notarius Consistorii
Vacc. testibus... rogatis. (Locus signi Notarii publ.). Ego Albertus Joannis
Miedzechowski Cler. Dioc. povi. d. auct. apat. Prius publ.
A. K. M. S. XII. f. 351-354.

Wiskitki.

Erekeya altari
Trojcy SS.

138

In n. D. a. Ad p. r. m. Joannes Tarnowski P. gs. Ep. Povi.
Significamus. Quomodo V. Joannes a Louicz Prop. S. Spiritus
in Bolemore, et Stanislaus Wilczek a Wiskitki... attendendo,
maius altare Altare Tituli SS. Trinitatis B. Marię V. et S.
Joannis Baptiste in Ebar. Wiskiteensi Dioc. nostrę Povi.
situm, adeo tenuis proventus habet, ut eisdem Altarista
eiusdem nullo modo sustentari possit... summam pecu-
nię 130 sexag. polon. una cum domo et horto eidem ad-
iacente pro sustentatione altaristę eiusdem fundaverunt
... ac summam eandem ad officium Procons. et Cons. Wisk.
... reposerunt, et inscriptionem super premissa in Iudicio
Pannito magno f. 2 post Duicam Quadrag. Lectare A. D.
Millesimo Quingmo Nonagmo octavo per Advocatum et scabi-
nos iuratos eiusdem oppidi (nobis presentaverunt)... Post
quarum litterarum (inscriptionis) productionem fuit nobis
nomine illorum supplicatum, quatenus dictum altare sub
Tit. (q. supra) ad laudem Cipot. Dei sub dote per eos... as-
signato fundare, erigere in beneficium eccl. ac immunita-
ti libertatę eccl. incorporare, iuspatronatus et presen-
ti dicti altaris Proconsuli et consilibus Wisk. attribueret
ac oia in eis contenta approbare... dignaremur. Nos ta-
men iuris formam et modum in talibus fieri solitum, ser-
vare volentes, ante oia tras... eidę premissimus... In qua-
rum (tras... eidę) sermone hodierno... V. Albertus Lagovius
procurator... fundatoris, contumaciam... citatorum... accu-
savit. In quorum contumaciam prefatam fundationem,
erectionem et dotationem... per nos... confirmari affectavit.
Nos vero Joannes Tarnowski... in contumaciam eorun-
dem citatorum, ultra horam solitam expectatorum, et non
comparentium... dictum altare sub Tit. (q. sup.) erigimus etc...
in dotationem... approbamus etc... Statuimus... ut altarista
eiusdem... singulis septimanis tres missas: diebus quidem
Dominicis de Sancta Trinitate, in feriis sextis de Passione
Humiliavit, tandem quolibet sabbatho de B. V. Maria Salve
sancta parens. ad altare eiusmodi pro vivis et defunctis
sub censuris eccl. abolvat. Iuspatronatus... Proconsuli
et Consilibus oppidi Wisk., Catholicis tamen, attribuiamus, alias,
si eodem... in heresim labi contingat... Tandem ad loci ordi-
narium spectare debere, quamdiu in heresi perreperave-

rint

rint, declaramus. etc. Dat. Varsovie 1 Aprilis A.D. Mill.
Quing. Nonag. octavo. Presentibus... Joanne Choukrewski
S. U. Dre etc. Joannes Jarnowski Ep. Pozn. etc.

*Zapisz, o którym to miniejęj erekcyi wamianka, treść jest
następująca.*

A. D. et die (opis jak w tenie). Coram iudicio constituti persona-
litem Jamati: Stanisłus Puzicki Procons., Stanisłus Smoligeba
etc. Consules, Advocatus, Scabini, quilibetq. universa com-
munitas et plebs oppidi Wyšk..., De consensu speciali S. R. M.
summam pecuniz 130 sexagenas. gross. per Vltm Joannem
a Dowicz et Stanm Wilczek una cum habitatione et horto...
pro Altarista fundatam... et inscriptam, Propto Eccl. Wisk. Sa-
tronis defensoribus provisoribus... atq. eidem Altaristę... pro
censo annuo 24 flor. pol..., Altaristę solvere na rozdykaffim
scribunt... in omnibus bonis suis... in fundo extra fundum op.
Wisk... Ideo Proconsul et cum consulibus et communitate oppidi
submittunt. sese ac suos successores obligant, quod ante electio-
nem Proconsulis et Consulum, eandem summam pec. essen-
tialem... quolibet anno totaliter... deponendam in publico gra-
rio debent habere, ... necnon nulli aliis personis, tantummo-
do colonis eiusdem oppidi et... possessionatis... tradere... se-
nebuntur... sub ratio... Ex actis scabinalis. Wiskito.
w erekcyi, która wyżej. w A. N. W. l. 12 f. 3. 5.

Powołanie Krolwiskie:

(at. 34.)

Sigismundus ^{III} Aug. D. Gr. R. Pol etc... Significamus, quod quum
Vltm Joannes a Dowicz Prop. Bot., Martinus Brogocki Pleb. Wi-
dran. et Anna Odolinska summam 200 flor. pro funda-
tione altaris ~~atq. obm~~ Trin. in Eccl. Wisk. Jamatis Pro-
consuli et Consulibus oppidi nri W... in vim redemptionis
... dederunt, ut ex eodem censu sacerdotem... ad illud al-
tare... habeant. Nos itaq. divinum cultum augere cu-
pientes, eam ipsam census venditionem... approbamus...
In cui rei fidem ^{etc.} presentes Dat. Varsovie d. 7 Augu-
sti A. D. 1596. Regnot. nostr. Polonie nono. Suecis testis.
A. N. W. l. c. f. 6.

A. D. 1623. die Mercurii 19 Aprilis. Locum A. R. D. Joanne Kaciborski Can. et Off. Vars. comparsens V. Gregorius Sachowicz Kult. Ecol. Vars. Investigator causarum Officii Cons. Vars. produxit testamentum authenticum et originale Ol. R. Frederici Danigielis Can. et Off. Vars. Prop. Wiskite. manu eius propria subscriptum et sigillo eiusdem obviatum, manibus testium et Nri publici subscriptum, et in eod. testamento certa puncta... eccliam Wiskiteen. concernentia... ad ingrossandum... admitti petuit. Et R. D. ingrossanda mandavit. Quorum tenor... talis:

Quamvis in Propositura mea Wiskiteensi in officia ecclie et domus propositurae non modica iam expensa exposui... nihilominus pro an. 1603 et 1604 decimas manip. mihi retentas per M. D. Stanislaum Radziecowski Cast. Raven. et Capit. Sochacz... singulis annis florenis pol. 400 solvi... solitis... lego pro fabrica eccl. W... Wprawdzie za te dotych osinset podiat sig. S. M. P. Starosta Koscioda Sachowicz wszystkie przydozyc nowa Sachowicz, bo pierwsza moim sumptem podazona raciekada. Podiat sig. i. tarcie pavement choru wielkiego podryc y omalowaic y Kosciod wytynkowaic, aliaz foris et inhus dac rozebedzyc. Dac dotad rzeci Sachowicz podryc adaley nie chocia. bydy instantis moie o to. R. D. Successor moi ma sig. tego wprominaic... tego contractu mego strony od kapienia Decim od S. M. iest Inductio in Actis Cast. Vars. An. 1602.

Decima de bonis Oriszowo etc. Trzymacie maistnoici S. M. Pan Zygmunt Grudziński na ten czas Wdański, ma kontrakt remna, placic i tych dobr pro decima manipulari annuatim sine defalcatione po kisp. 200. Raci ab an. 1599 ad an. 1607 inclusive. Natrzymad potym annum 1608. 1614. Prawo so Sochaczewie so Kiemtowice w Grodzie na Trybunale do contractu sig. wiwodo. Tandem lucra otrzymane y do Bannitiei sprawa przygada... Natiednada S. M. Pani Wdama z Bannitiei aby do publikacie nie przygodo, gdy S. M. bydy we Wdossach, y rapdatz odurorsem wszystkiech tych retent. Quitowadem S. M. na seimie so Grodzie so Aktach Waraz. Die 13 Martii An. 1615. Gdzie S. M. Wda de bonis Oriszowi et alius.. nie rapdaci annum 1615... Takie y S. M. P. Starosta Sochacz. (jesli) nie rapdaci wedle contractu ut supra pro ano 1615 ^{solitus} ktore natrzymad tedy te wszystkie natrzymane dziesiecziny, y drugich lat, jesli bydy natrzymane, et cum anno gratis. lego pro fabrica ecclie Wysk. et pro Anniversario mihi constituendo in (ead.) ecclia... Collegio Martiorum Wysk... lego pro decantando sacro Tricesimo flor. pol. 10. Item D. Ma

(Thiel)

thig Moduszeewski Coadiutori ecclie meę Wysk... lego debita re-
tentia pro decimis in bonis Rusice. Et sunt predicti NK^{ti} in cen-
suris. Subditis Proposituris meę Wysk. dono census retentum.
et addo flor. pol. 8 ut adiant sacro Officio Trigesimo. Senes
Duos Maurios pauperibus circa eccliam degentibus lego flor.
duos ut etiam adiant sacro predicto...

A. R. W. l. XII fol. 269. 270 (ca. 1623)

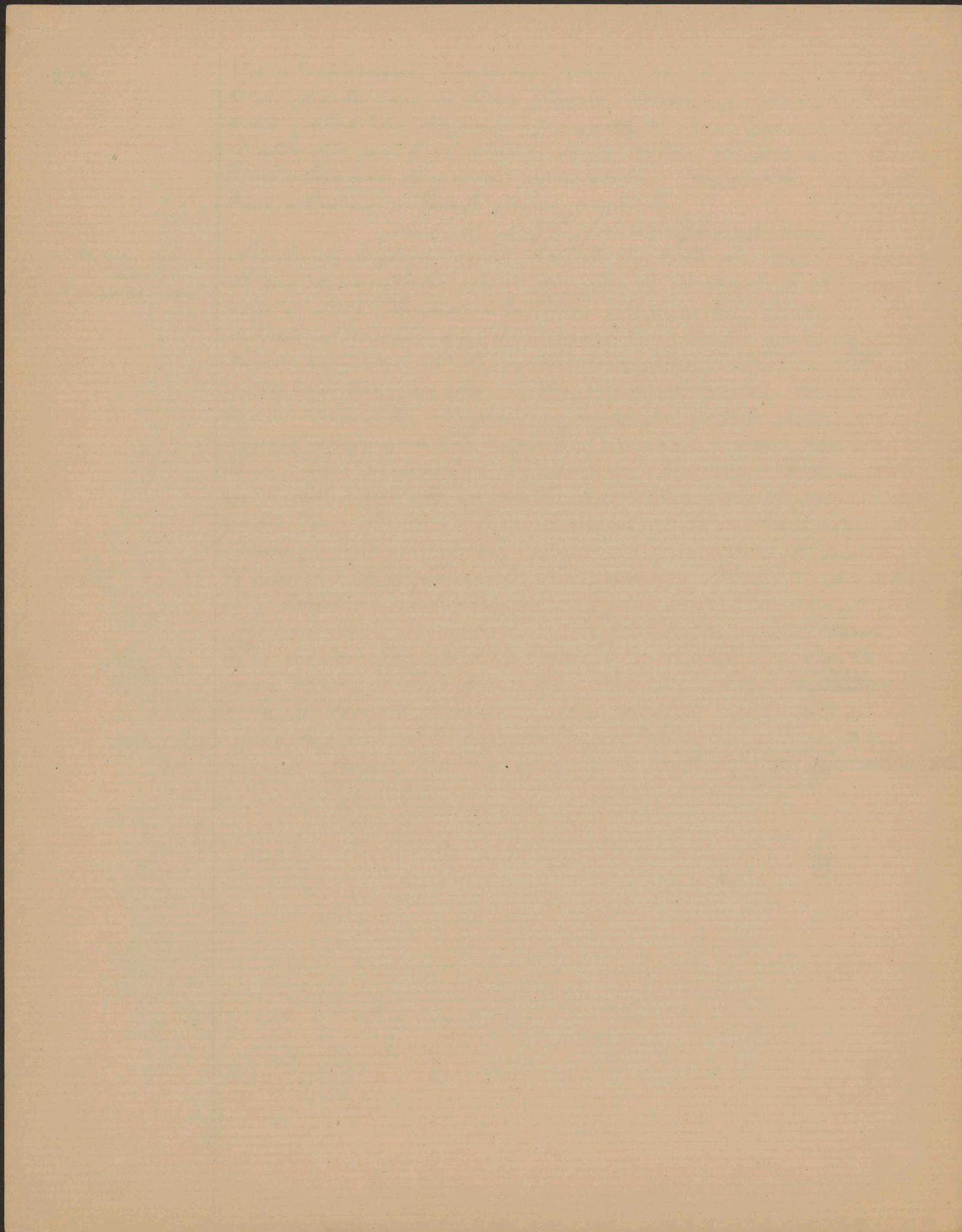
Fundacya na
lampę przed N.
sakramentem.

Actum in Pretorio oppidi S. R. M. Wiskithi in congregatione
totius communitatis eiusd. opp. fer. 6 in Crast. f. S. Lucie
An. D. 1618. In presentia Sam. Proconsulis... Coniunum... ac
civium et aliorum multorum ex communitate... per Magistra-
tum vocatorum... Dr Laurentius Wozgowski Maurius E. Wisk.
... 100 flor. pol. ... pro oleo ad lampadem ardendam coram Ve-
nerabilissimo Sacro... temporibus perpetuis in vim redemptionis
legavit et eam in bonis oppidi... in censum inscribendam ro-
luit... Qua declaratione et summa eiusdem oblatione tota
universitas attenta et grato animo suscepta, huiusmodi obli-
gationem... fecit... Nos... Subimus et ad nostram fidem, pu-
blicumq. gradum et Reipublicę nostrę commodum levavimus
- De manibus R. D. Laurentii Wozgowski sumam 100 flor. ... pro oleo
etc. Et est census 6 flor. pol. ... Quam quidem sumam princ.
una cum censu redemptionali (6 flor. pol.)... inscribimus...
hypotecamus tam in bonis nostris mobilibus et immobilibus
quam etiam et Reipublicę, ad extremum et nostris successo-
rumq. nostrorum personis... promittimus... quod pro censu
annuo 6 flor. ... ex thesaurio nostro publico oleum pro ardenda
lampade emere tenebimus... ro A. R. W. l. XII. f. 304-306.
ca. an. 1623.

Actum Visne f. 3 in Cractino festi s. Andree Apli A.D. 1551.
In presencia Gg. Franci Dobrziniacki Sincer. Ciruen. Marovieng
et Rozanen., Mathie Chandrinski Kacrockim. Hieronimi
Modliewski Coluen. Capitanei, ac bonorum S. R. Mti, Vi-
nen. et Lomzinen. Notarii, - Alberti Molki Viciaspit. Vi-
nen. Deputatorum vigore commissionis, ... cuius tenor talis:

Bona Dei gr. Regina Pol. et. Mgice ac Gg. Felici Bre-
shi de Sokolowo Kallatino Plocen. Marienburg. Plocen.
Vinen. ac Lomzinen. Capitaneo, Franci Dobrziniacki...
Mathie Chandrinski... Hieronymo Modliewski... sep-
cere et fidelibus dilectis gram nram.

Mgice ac Gg. et ff. dd.

Queritur C. Andreas Trieborowski Pulthov. et Sander.
Cancus Vinen. Klob. ac Thesaurarius nr. Quod cives
Vinen. multam fundi illius ecclstici, domibus gra-
nariis, forestis et aliis suis edificijs occupauerunt,
nec... cedere, aut ex illis suis edificijs eidem subesse ac
respondere volunt. Qua in causa ad petitionem eius-
dem Andree S. nos ad cognoscendum negocium hoc...
ff. vras ante hac deputavimus. Vbi f. vrg fundum illum,
de quo controversia agitur, reviderunt et controversias
... audierunt, sed civibus Vinen. ante prolationem senten-
tiæ f. vram ad nos esse... revocantibus, f. vrg negotio
infecto, nec aliqua sententia commissoriali facta, partem
utramq. ad nos pro finali... decisione remiserunt. In
sequino itaq. remissionis ex limitatione nostra hucusq.
continuato, ipso Andree S. personaliter, ex parte ve-
ro civium ^{Vinen.} proconule cum aliis sociis comparantibus,
nos illo actu commissoriali reviso, etq. perspecto, quod
negocium hoc... commodè hic de forma iuris et equitate
finiri non potest... s. et f. vris committimus, ut pro
f. 3. in cractino ^{festi} s. Andree Apli proxime ~~agitur~~ futuri, quem
terminum partes ambe hic coram nobis susceperunt,
simul ff. vrg conveniant... et controversiam hanc co-
gnoquant, seq. oculis subiecta... decidant. et quidquid
... constituerint, partibus firmiter observare mandent,
unius vestrum absentia non obstante. Factumq. f. vrg
pro debito officii sui et gra nra. Dat. Varsowie
XVIII. mens. Novembris A.D. 1551. Ad mandatum
S. R. Mti proprium.

Mandatum

Mandati vero S. R. Mis ad cives Vienn. facti tenor est talis:
Bona etc. Jamatis Proconsuli, Consulis Notiq^q com-
munitati opp. Vienn. gram^{ur}am. It^{em} f. dilecti.
Quemadmodum certi plenipotentarii n^{ostri} ^(vestri) videl. Joannes
Boborcaa, Stephanus Stronylo, Joannes Tabricoweki et
Nicolaus Kliezer, hic coram nobis presenciam suscep-
erunt perminum cum Andrea ~~Strieborowski~~..., feriam
tertiam videl. in crastino festi s. Andree... coram certis
Commissariis nostris... ~~ad comparandum~~... ac sese iustifi-
candi. Quapropter mandamus f. vestris... ut. in termino
... coram eisdem (Commissariis) compareant et iuridice
respondeant. Et quidquid... ipsi decreverint, firmiter obser-
vent. Secus non faciant. L. Not. Dat. Varsh. 14 Novemb.
A. D. 1557. Ad mand. S. R. M. propri.

On termino itaq^{ue} hodierno... parte... actorea... per suum pleni-
potentem N. Joannem Goreski..., civibus vero Vienn. reis et
conventis personaliter comparentibus... procurator D. Andrea
Strieborowski... proponit... super oppidani Vienn. quomodo
ipsi nullo legitimo iure... occupaverunt fundum eius ecclesie,
... quod in ipso fundo plebanatus ex opposito templi, inter ce-
meterium et piscinam locaverunt granaria octo et hortos
quinque cum pomariis, quum ad oculum facile appareat, ibi
esse fundum ecclesie..., nam undiq^{ue} ea (granaria etc.) circumdant
domus hortulanorum plebanalium et domus sacrificorum.
Propterea idem plenipotens... produxit... privilegium... in mem-
brana, sub tit. et sigil. olim latini Duci Masovie et Epi.
Plocen... in Vassosse feria 3 ante fest. s. Laurentii ~~da~~ A. D. 1471
datum...; unde constat, ipsum latinum... duos mansos inte-
groz mensurq^{ue}, cum ipsorum additionibus in silvis (sylvis)
vel ubicumq^{ue} alias ex antiquo spectantibus in suburbio
Vienn. ex opposito ecclesie circa manum Anethonis Vlossek
iacentes, dictos Vagniczerinskie, cum arvis, hortis, edificiis, poma-
riis etc.. ad dictos mansos spectantibus, et in futurum ^{post} humanam
industriam accrescendis, pro aliis duobus mansis in villa Gramb-
coro, dudum pro fundo ecclesie donatis permutasse... Atq^{ue} ita,
quam ipsum privilegium... clare demonstrat, fundum ecclesie...
esse... prefati vires occupatores... Dno Plebano inde libere cedant,
aut vicariam ex illis edificiis eidem subesse ac respondere ve-
lint, sententia Duor. Commiss. mediante.

Ek

Ea ad verso cives... scientes, quia prefata loca pro extruendis hor-
 tiis et granariis ea gracia ab D. Voitsavski: Plebani Vivu. sibi;
 ratione bene meritorum et obsequiorum, quae ecclesiae Vivu. exhibe-
 bant, data et concessa fuissent, in nullam controversiam et
 litis contestationem neque implicare, neque ipsi D. Plebano resisti
 aut contradicere voluerunt, illaque loca... ad fundum eccl. pertine-
 re accedendo et confitendo. Quapropter petierunt, ut ex illis
 locis... non moverentur, offerentes sese D. Plebano... ex eisdem
 respondere et subesse velle. Qua de re... concordiam... in praes-
 entia Dnot. Commissarios... interunt. Quod videlicet sin-
 gulis annis pro festo divi Martini Epi et Conf... triginta qua-
 tuor gr. num. et mon. pph. in Reg. cur... solvere teneantur.
 (hic enumerantur poveriores et hortorum et granarios)...
 Nos itaque Commissarii... eandem (concordiam)... approbamus... Dacer-
 nentes, quatenus cives fundi ecclesiae occupatores ex hortis et edi-
 ficiis suis in eodem locatis solvant... (ut supra)... Quod qui-
 dam decretum... partes... susceperunt... Harum, quibus sigil-
 la nostra sunt appressa, testimonio nostrum. Dat. et act. ut
 supra. A. H. W. l. 39. f. 38-41.

A. D. 1594. Die ultima m. Julii. Coram R. D. Officiali Vars.
... H. Albertus a Sigmica Pleb. eccl. par. in Kerzen, produ-
xit Privilegium in pergameno scriptum... et actuari
petiit. Et D. Offic. acticaudum... mandavit. Tenor... talis.

In n. D. a. Ad p. r. m. Nos Andreas D. g. Ep. Posn. Signi-
ficamus tenore presentium quibus expedit universis. Quoniam
ea, quæ salutis animarum sunt, inter alias sollicitudines nostras
exactius cogitantes, considerantes etiam, quod Christi fideles de-
us utriusq. villarum infrascriptarum, videlicet⁺ Capituli eccl.
nostræ Varsaviensis, et Dorawia etiam eund. Capituli, necnon
Duga Nobilium, et Siedlika, quæ ex villa Duga Nobilium me-
morata locatur, in Districtu Varsaviensi iacentium, remotam
minis et diverminosam, simul et periculosam ad eccliam pa-
rochiam in Kerzen, cui hactenus iure subiacebant parochia-
li, pro recipiendis sacris eccl. habebant distantiam, Unde
paterni affectus rebo et salutis eorum consulere, officio nostro
pastorali volentes, et futuro secunditati, eccliam partem in
profecta Villa Capituli Vars. Duga nominata, ad vota e-
iusdem Capituli humilia ereximus, profectasq. villas, vide-
licet Duga Nobilium et Siedlika, quæ ex ead. villa loca-
tur, ac Dorawia, villam Capituli Varsaviensem, ad eand. eccl.
in Duga, per nos, ut præfertur, erectam, ac ipsammet
villam Duga, de consensu Discreti Viri Petri, Rectoris
eccl. ^{par.} ibid. in Kerzen, ac Patronorum eiusd., ænunc et per-
petuo, cum omnibus earum redditibus et obventionibus
partibus, iure accipimus parochiali, prout in aliis lit-
teris executionis nostræ desuper confectis latius deducitur
et continetur. Verum ne videamur, per huiusmodi erectio-
nem nostram eccl. in Duga et ascriptionem ad eam vil-
larum predictarum, eccl. in Kerzen et Rectori ipsius in
iuribus suis partibus, quibus eccl. par. in Kerzen
profecta et Petrus Rector ipsius in villis Duga capi-
tuli, Duga Nobilium, Siedlika et Dorawia memora-

+ Duga videtur omissum.

Actis

his nunc hucusq, gaudebat, decimam nostram manipula-
rem in illa Gracie, in Districtu Cernensi sita, post omnes
et singulos eiusd. Agricultores Amethones, de consensu et
rati habitatione V^l. Capituli nostri Posnani, ad prenominatam
ecclesiam in Lexen dāmus, donamus, incorporamus et assi-
bimus perpetuo. Tenore presentium mediante, per Hec-
tes ipsius ecclesie modernum et futuros tenendam, haben-
dam decimandam, percipiendam, uti fruendam et in suos
usus libere convertendam, ac pacifice et quiete eviterne
possidendam. Harum, quibus nostrum et prefati nostri
Capituli Posnaniensis sigilla sunt in testimonium appensa.
Act. et dat. Posnaniis, in Capitulo Generali fer. 5 infra octa-
vas Petri et Pauli Apost. Anno Dni Mill^o Quadring^o
quadrag^o quinto. Presentibus V^l. et H^l. DD.

Mischota de Gorka Proposito, Matthia Dria Decano, Nico-
lao de Głambociece Archidiacono, Petro de Ginelba Cantore,
Nicolao de Sobotha Custode, Slawnik Cancellario, Ja-
cobo de Trarnowo Archidiacono, Iremen, Nicolao Lanthman,
Hectoro de Loremino, Clemente de Dozelbiera, Jaroslawo de
Loncolewo, Joanne Lathonis de Bræssie, Jacobo de Grondy,
Jacobobo de Wygonowo, Andree Laxbury, Joanne de Miet-
biesce, Matthia de Kusmno, Joanne de Gwardowo, Merostao
de Bzeryn, Abiluto de Urbanowo, Stephano Gardanowski,
Vladislao de Kraknowo, Sandivogio de Sobotha, Joanne de
Krac, Nicolao de Mietyeth, Clavis et Clavis in eccl. Posnan.
Transivit per manus Slawnik Cancellarii eccl. Posn.

apud Swize. s. 417-418.

la-
nes
et
lam
desi-
lecto-
en-
os
re
fri
na.
ecta-
co-
re,
la-
n,
e
uly,
et-
lao
i,
de
ran.

Sp. 1. 1770

In n. D. a. Ad p. r. m... Nos Joannes Latalski
 D. gr. Ep. Posn. Significamus... Quomodo constitutus per-
 sonaliter coram nobis E. D. Joannes Zwolski, heres in op-
 pido suo Zwola, zelo devotionis accensus, cupiens parochia-
 lem ecclesiam in predicto oppido suo Zwola, noviter locato,
 Diocesis nostrae Posnan., sub Titulo et Vocabulo Opot.
 Dei, suaeq; Intemeratae ac castissimae Genitricis semper V. Ma-
 riae Nostrae, et in honorem S. Annae Mettertis, Avig. D. N. Je-
 su Chr. ac S. Joannis Bapt., Joannis Ap. et Ev., Christopho-
 ri, Walberti, Stanislai Martyrum, Leonardi Martyris et
 Nicolai Confessorum, et aliorum Sb., ob copiosam in villis
 ipsius hereditariis, circumcirca opp. Zwola... in cruda radice
 per eum locatis, sexus utriusq; hominum multiplicationem, et
 propter longam eiusd. oppidi & aliarum villarum per eum
 locatarum ad alias Parochias distantiam, pro suaeq; proge-
 nitorum et Successorum suorum animarum salute fun-
 dare et erigere,... duos mansos agrorum mensura Culmen-
 sis... iuxta mensuram aliorum oppidanorum suorum, iam
 pro ipso thebano emensuratos, - praeterea pratum sub li-
 mitibus Wilczyka nunciatum Swadna Łąka et arcam
 pro domo edificanda suorum mansorum, ad latitudinem
 circa ecclesiam eand., et hoc incipiendo a limite sutoris
 Mruk, usq; ad viam ad villam Banczkowo cundo, et ad
 latitudinem seu longitudinem a domunculis sacerdotum,
 usq; ad borram ad primum promontorium, alias do piero-
 wej quoki se protendentem; locum etiam sive cardum
 pro piscina et horto in mensura unius mansi et ad
 duas konas, alias na dwa wierpcha, ad longitudinem, in
 postergo ares dictae Baniogowski, - insuper liberam mobi-
 tionem sive grani sine mensura, et abeq; quavis expecta-
 tione, alias bez koleie, in molendino, quod vocatur nadol-
 ny, sub villa Miastkowo. Praeterea in eod. stagno libe-
 ram piscationem, sive prensuram piscium, oi die quo
 utentur piscibus, h. e. feriis quartis, sextis et sabbatis;

diebus

diebus, iuxta jejunia prosternea et Vigiliis, rethibus wa-
Aha, et Sakami, proster demissionem et ued. aqua, alias
okrom spustow stawow, et liberam incisionem lignorum
pro foco et coquina, et ad sepes Plebano et Ministris e-
iusd. ecclie necessarias, pro fundo et dote plebanali, per
patentes suas donationis et dotationis lras, sigillo suo
appendenti obsequatas, dedit... perpetuis temporibus. Quia
Amen... Rector cum suis vicariis et Ministris ecclie parli
in h... in ipso fundo duorum mansorum agri, prabo et
alia dotatione superius descripta... subsistere non pos-
sunt... nisi donatio aliquarum decimarum mensae nostrae
episcopalis... accesserit... humiliter... J. D. Joannes Tw. Nobis sup-
plicavit, quatenus Nos in dote seu fundo per ipsum, ut supe-
rius descriptum existit, assignatis, ac in aliquibus decimis
... de mensa nostra episcopali... donatis... eccliam parlem
in Tw. ob premissas causas fundare, dotare et erige-
re dignaremur. Nos itaq... considerantes etiam populum
Anum in illa parte Dioecesis nostrae... a Deo multiplicari,
ob quam multiplicationem ecclia parli in Tw. ob ani-
marum periculum, magis ac magis in dies imminens,
necessario... exigenda existit, prout et de ipsis periculis
animarum... ex visitatione Vltimi Fori nostrorum DD. Pau-
li ~~La~~ Brawski Archidiaconi Varsovien. in ecclia nostra
Posnaniensi et Stanislai de Strzelce Can. Posn. ex speciali
commissione nostra... facta... edocti sumus. Ex his itaq... causis.
Primum decimas manipulares ex villis: Twider, Jagodne
Dni Zwolski, ex Jarwiny, seu alias Duga Laka, de duo-
busq mansis... pro fundo datis, provenientes, ad mensam
nostram episcopalem spectantes, sub ratihabitione et consen-
su... Capituli nostri Posnaniensis, pro ecclia parli in Tw. ac
sustentatione Plebani, Vicariorum et ministrorum... do-
namus... ut a modo et deinceps... pro plebano... recipian-
tur et exigantur... Eccliam parlem in opp. Tw. in decimis
prescriptis per Nos donatis, ac in fundo per heredem in
Tw. assignato, lris... lrisq... per D. Fr. n. D. Stanislaum

de

De Strzelee Decretor. Drem, Scholasticum et Officiale nostrum
 Varsovien. premissis, et in termino nemine contradicente.
 ...in Christi nomine... fundamus, erigimus et creamus, dona-
 tionemq; duorum mansorum, agri prati, horti ac aliorum
 in superius descripta donatione... descriptorum... ratifica-
 mus et dictis ecclesiis incorporamus..., ac immunitati eccle-
 siasticis adscribimus... Decernentes, ut ex nunc... in ipsa
 ecclesia..., prout in aliis partibus ecclesiis, ecclesiastica admini-
 strentur... sacramenta. Volumus autem..., quatenus opp.
 Kwola, ac villis... Bawkowo, Ryckyska, Sucha Mola, Swi-
 der, Jagodne, dictis ecclesiis ^{iure} parti subiaceant, utq; incolis
 oppidi et villarum predictarum non alibi, nisi... in Kwola
 ecclesia percipiant sacra. Et quo oppido et villis
 prenominationis eorumq; incolis Rector ecclesie indr. (demptis
 decimis, quas pro mensa nostra et successoribus nostris
 reservamus) columbationem et alios dec proventus... habe-
 bit. Donationem... decimarum superius descriptarum... in
 robore suo conservamus. Volumus insuper..., ut si in po-
 sterum aliquis novis villis intra et extra prescripta-
 rum villarum limites insurgant et de novo extirpentur,
 non contineri, nec pertinere iure parti ad ecclesiam in Kwola
 ..., sed ad Nostra(?) et successorum nostrorum, tam de iure
 decimandi, quam etiam de eis respondere, volumus, huc
 nobis et successoribus nostris saluum sit et integrum.
 Supratronatus... G. D. Joanni Kwolski et eius successo-
 ribus perpetuo reservamus. In quor. fid. etc. Act. et rat.
 Varsovie die Lunę 15 m. Februarii A. Dni MDLXXIX.
 (1529), Indictione 2^a Pontif. S. D. N. Clementis... Papę
 VII anno 6° Arguentibus O. B. Dnis Stanislaw de Strzelee
 (qui sup.), Joanne Bolacki Medici. Drc Can. Guesen. Phisico
 nostro, Matthia Loszewski Can. Vars. et Capitaneo nostro
 Laskarzewien., Joanne Rodarowski Bukowien. et Joau-
 ne Jakimowski Liapyen. Mebanis nostris, ac Alberto
 De Krzywa in Kunowo Mebano, Capellano nostro, Testi-
 bus ad premissa. Et me Andrea Jacobi Frycz de Mo-

(Drem)

Orzew Mler. Dices. Gnesen. S. auth. Apost. Notario publ. ac
prænominati R^{mi} i. Ch. P^{ri} A. Dni Joannis D. g. Ep.
Posn. Causarum, causeq. huiusmodi et facti scriba. Quia
predictis... interfui etc... rogatus et requisitus. - Viva
et lecta per me Joannem De Charbow Decretor. Drem
Cancellarium Ecclie Posnan.

Ingressowana do Akt Moneyst. Marcu. d. 24 Styck. 1600. r.
apud Swize. s. 255-260.

In n. D. a. Ad p. r. m. Nos Joannes Latalski D. gr.
Ep. Pozn. Significamus... Quia constituti coram nobis personali-
ter Gg. Dd. Seraphin Judea Lencen. et Sigmundus Oborocy
germani frs, heredes in Lukowie et Zeliszewo, zelo devo-
tionis accensi, cupientes eccliam parlem in Zeliszewo pro-
fata circa fluvium, Brzewaz, hereditatis Lukowie ipso-
rum, Diocesis nostrae Romanien., sub Titulo et Vocabulo Dei
Cyp., sugg. Intemeratae St. Virginis Maris Dng Nostrae, ac
ad hon. S. Aug. ac St. Bartholomei Ap. et Stanislai Con-
f. pro sua etc. animarum salute: ob nimiam in villis
ipsorum hereditariis, circumcirca villam Lukowie et Zel. in
cruda radice locatis, utriusq. sexus hominum multiplicatio-
nem, et propter longam ad alias parochias villis eorum....
distantiam, fundare et erigere, eid. eccliae denovo erigendis,
ac Rectori illius... duos mansos liberos agrorum plene ac inte-
gre emensuratos, et in dicta Zel. hereditatis Lukowie consi-
stentes, cum pratis et sepulchris 10 stadiorum, 4 areas cum
hortis pro emethouibus, seu hortulanis locandis, cum piscina
in fluvio Brzewaz facienda, cum di. jure... donaverunt, pro-
ut id ex eorum donatione.. ad Acta R. Officialis nostri factu-
latius vidimus contineri. Quia tamen, ubi praenominati Gg.
Dd... coram nobis exposuerunt, non posse subistere Rectorem
parls (eccliae) praedictae, cum suis Ministris in fundo pro ipsa
Parochiali... per eos assignato..., si non accesserit donatio ali-
cuius decimae mensis nostrae episcopalis, pro sustentando ipso
Rectore, Vicariis et Ministris eccliae praedictae, per nos facien-
da. Quare nobis... supplicaverunt, Quatenus nos in dote et
fundo...^{ut}superius descripsi est... ac in aliquibus decimis
mensis nostrae episcopalis.... eccliam parlem in Zel. fundare
et erigere dignaremur. Nos itaq. D. Latalski D. g. E. C.
... considerando, populum unum in dicta parte Diocesis
nostrae, et in Zel. ac in aliis villis noviter exstirpatis, et
circumcirca Zeliszewo... locatis, Gratia Dei Omnipotentis adeo
multiplicari

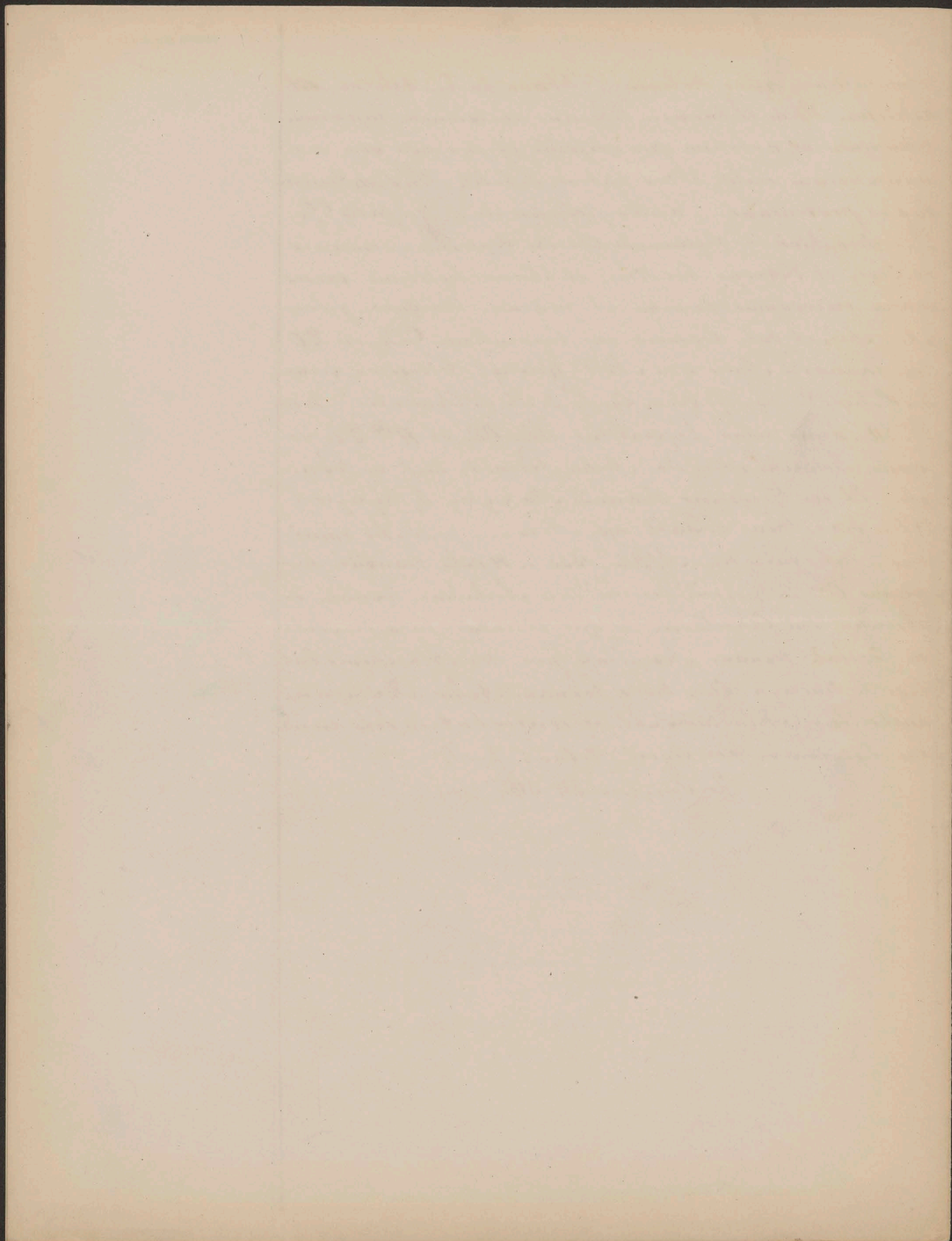
multiplicari, quod ecclia parthi in L., propter periculum ani-
 marum magis ac magis indies imminens, necessaria... exi-
 stat, prout id ex vivitatione VV. DD. Frum nostr. Joannis
 Boliacki Medicin. Archid. Reveren. in Eccl. nostr. Pozn. et
 Stanislai de Strelce Decretor. Drum, Can. Pozn. et Officiarii
 nostri Varavien., illis commissa, certo certius informati su-
 mus. His itaq;... causis... permoti, Decimas manip. in villis:
 Dąbrowica, Romienice, Topor, Borki, Dąbowce, Rogoznice et
 Jęzioroko, minera utraq; alia Ruda antiqua et nova, ad
 mensam nostr. eppalem spectantes, ac decimas prefatas et
 hortulanorum post pradia et hortulanos in Łukowice et Li-
 piny... eorundem DD. Oborskich, quę de consensu ~~DD.~~ Illium Sta-
 nislai Dzierowski in Wodynie, et ducę in Łatowice eccliarum par.
 plebanorum pro ecclia in L. erigenda adscriptę sunt, sub ra-
 tihabitione et consensu VV. DD. Prelator. et Canonicor. ecclie
 nostre Poznanię... dedimus etc... prout damus etc... Volentes..., et
 amodo et deinceps inter proventus ecclie prefate in L. nume-
 rentur, et per Plebanum... recipiantur et exigantur. Nos igitur
 G. Łatałski... Eppus, cultum divinum... volentes adauge-
 re, ac salut. animarum... providere, petitioniq; dictorum...
 Oborskich... satisfacere, eccliam par. in L., hereditatis Łuko-
 wice, in preinsertis Decimis per nos donatis, ac in fundo seu
 dote per dictos GG. Fratres assignato, litteris... Cridę... premissis,
 et in termino cuius nemine... contradicente. In noie Dni
 ... fundamus, erigimus et creamus. Donationemq; dictorum
 duorum mansorum, pratorum, hortorum, hortulanorum,
 arearum, piscinę... approbamus..., ac dictę ecclie et hecto-
 ribus ipsius... incorporamus... Decernentes, ex nunc et per-
 petuo fore ecclia etc... Et preterea villas... prefatorum
 ... Oborskich, videlicet: Łukowice, Lipiny, Dąbowce, Romie-
 nice, Topor, Borki, Rogoznica, Jęzioroko, Minera utraq; ve-
 tus et nova dicta, parthi ecclie in L. jure parthi subiacendas
 decernimus et appropriamus... Item statuimus, ut quilibet
 Cunctis villarum prescriptarum grossum unum, ratione

columbationis, alias Kolenda, Plebano in T... solvere sit
 astrictus. Item Plebanus... liberam excisionem lignorum
 communium et arborum pro edificiis et pro usu suo ac
 ministrorum ecclesie illius habere debet. Cuius patrona-
 tus et presentandi... alias Podawanie... prefatis Gg.
 DD. Seraphino... et Sigismundo Oborski Fratribus germanis
 de Obory et Lukowice hereditibus, et illorum legitimis succes-
 soribus reservamus perpetuo et in suum. In quos... fidem
 etc... Act. et dat. Pracois in Conventione Publi. Die 20
 m. Januarii Anno Dni Mill^o Quing^o Tricesimo secun-
 do. Indict. V. Pontif. S. S. Ch. P. D. N. D. Clementis D. pro-
 p. VII. anno nono. Presentibus ibid. VV. et H^{is} DD. Jo-
 anne Bohacki Med. Dne Archid. Preev. in Eccl. n. Posn.
 etc... Et ego Gregorius Joannis Makoyczy de Rychnow
 Cler. Dioc. Posn. S. auth. ap. Notar... predictis omni-
 bus... interfui etc... A. Dni 1533 D. 14 Julii, transit per
 manus Vhr D. Gregorii Decretor. Dns Archidiaec. Posnan. in
 absentia Dni Cancellarii. De quo videatur nota in Metri-
 ca Capituli Posnan. Auscultata per me Albertum Mat.
 Alesi de Rudern Cler. Dioc. Posnan. Aplica et Imperiali
 authoritate Notarium Publ. et concordat in toto cum
 suo Originali. Loc. signi Notarii publ.

De Switze. v. 381-386.

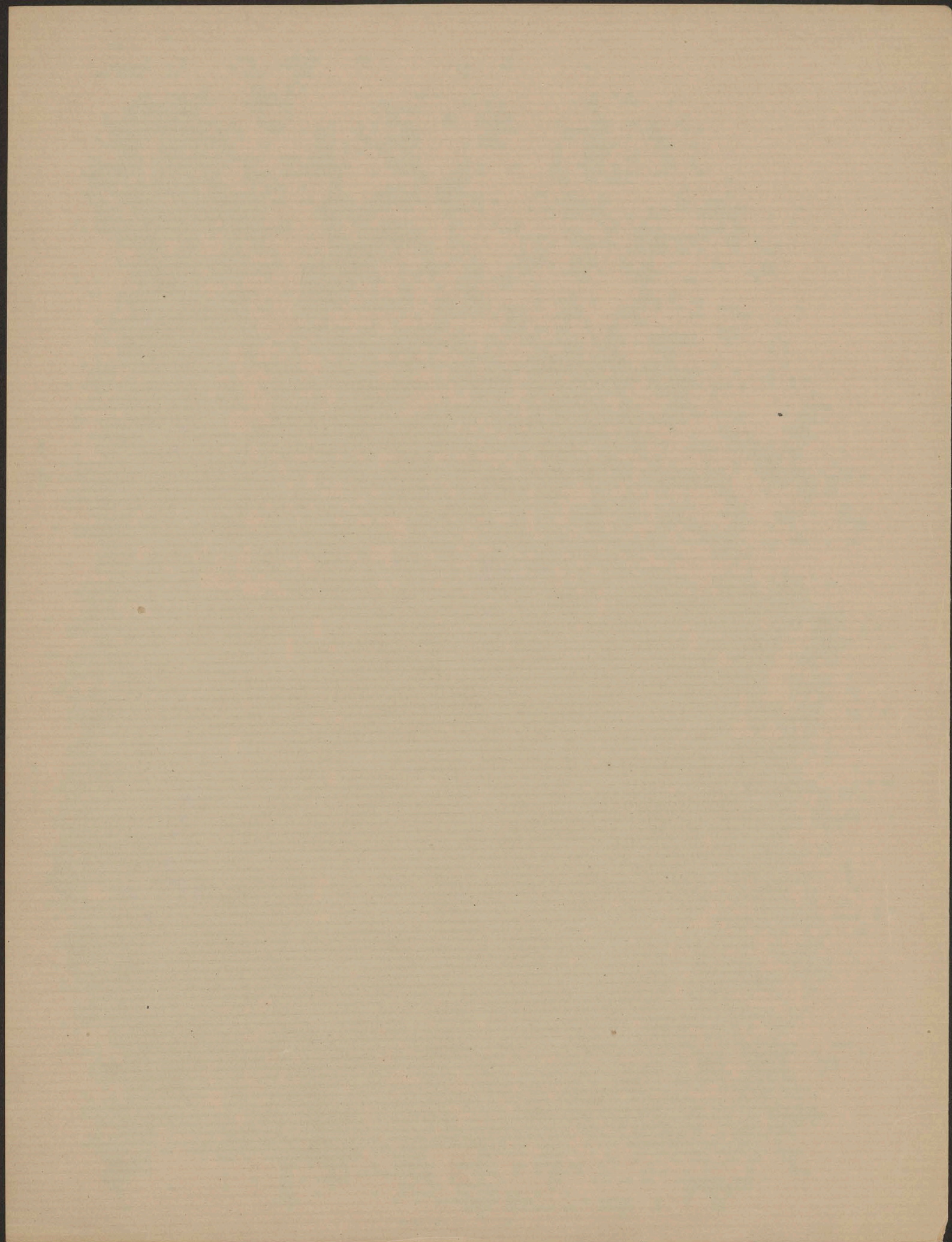

Testamenty

Testament Ł^o Pawła z Kozan Altarysty przy
Kollegiacie Warszawskiej. r. 1549.

150

Anno Dñi MD quinquag^o quadrag^o nono. Die Mercurii XXIX men-
sis Maij. Ego Paulus z Kozan Altarista Varsch^o licet corpore
infirmus, mente tamen compos rationis, Testamentum suum
et ultimam voluntatem coram testibus et me Notario publ.
in hunc modum caposuit et ordinavit. Imprimis animam
suam peccatricem, per illa verba Salvatoris nostri, "In ma-
nus Tuas Domine, commendo spiritum meum", - corpus vero terrę
commendat. Tandem ostendit paratam pecuniam, videli-
cet centum sexagenas et 12 sexagenas, grossos 20 in ci-
sticula sua, quę stat occlusa in sacristia in almaria
dicta Balcerowska. Item legavit 20 sexagenas prioris
summae ad altare collatorum G^o Dñi Stan^o Terewski Notarii
Terrestrii Varsovien. et aliis collatoribus pro emendo censu
duarum marcarum ad Capellam Balcerowska, pro alta-
rida perpetue carenti. Item legavit Vicarius Ecl^o Vars.
20 sexagenas pro anniversario; Item Psalteristis Vars. 20
sexag^o ^{legavit} pro anniversario. Item Hospitali S^ci Trinitatis
legavit 20 sexagenas in vim redemptionis. Item commi-
sit 30 sexag. et 2 sexag., grossos viginti. Dñis exequu-
toribus suis legitimis inferius descriptis, ad pija opera
... vti illi melius et salubrius videbitur pro anima dicti
testatoris. Imuper ostendit quatuor marcas duorum
annorum 47 et 48 ~~(46)~~ 46 (vel 48?) apud N^om Laurentium
Muysewski pro quibus iam est declaratus. Item apud
N^os Andr^o et ot. Joannem Szurewski, ot. Michaelis osten-
dit tres marcas. Item apud N^om Vincentium Shoko-
lowski duas marcas ostendit singulis annis pro con-
ductu kasehę obligatas. Joannes wyerruchowski tene-
tur mediam marcam pro festo S^ci Trinitatis, dicto te-
statori annue pensionis. Item hospiti suo Mathie
Gorra, dimisit illi debitum, quem apud illum habuit.
Item istam maiorem, seu testam maiorem stanne-
am cum quinq^o aliis minoribus et cum duobus canta-
ribus ^(cantoribus) et Kasherka legat honestę Margarithę Smi-
gmatrici ^(Imagmatri) de suburbio. Item pelliceam vulpinam, si
erit aut venerit aliquis consanguineus, dabunt (ei) &
exequutores. si vero ~~non venerit~~ nullus aderit, eadunc
eam dabunt Margarethę Smigmatrici, illius (Pauli z
Kozan) benefactori cum tunicella feriali. Item commi-

(1) Miał altaria navigato-
rum w Kaphing Balce-
rowskiej, przy Kollegia-
cie Warsz.
A. K. W. loco citando
inf.

est

xit dare tunicam purpuriantem et fanka ^(fanka) subductam
hospiti suo Mathie, et duas cisticulas ipsius uxori Hedvi-
gi. Item libros scholaribus studere volentibus distribuere
commisit; librum vero catechismum in stallis appen-
dere in Capella Balcerowska precepit. Lectisternia
vero sua et oia que habuit, videlicet plumaticam, cus-
sinos pulvinaria et alias res commisit exequutoribus
ad disponendum et distribuendum. Item hostiam maio-
rem Evangeliorum proprio ore commisit accipere Dno
Stanislas Dabala Altaristę Varsh. Exequutores vero
suos veros et legitimos constituit et nominavit H^{os}
Dnos Stanum Dabala Altam et Albertum Skarinski; Pal-
teristam Varsh., datus illis totalem potestatem in pro-
p^{rio} testamento contenta exequendi. Super quib. omnib. et
his pfatus testator petiit sibi a me Notario publ. infra-
scripto instrumentum et instrumenta et hoc p^{re}sens
testamentum dari et confici. Presentibus famatis: An-
drea Gumowski, Thoma Myechownyk, Mathia Gorra Cin-
gulatore, civibus Varsh. ad pmissa vocatis et rogatis.
Et ego Felix Mownaczky Cler. Dioc. Floren. S. Aplica
auctte notarius publ. quia pmissis oib. et his dum
sic agerentur et fierent, una cum p^{re}sens p^{ro}nominatis
testibus p^{re}sens interfui, et hoc p^{re}sens testamenti instru-
mentum manu mea propria fideliter scripsi et com-
munivi et consignavi in fidem oium et stor. p^{ro}missor.
rogatus et requisitus. Ego Paulus qui supra. Manu
mea propria, Altarista.

Confirmatio testamenti pfatici talis:
Anno Dni MDLXII. die Veneris, 8 mensis Novembris, R.
D. Stanislaus Bonyschky Scholasticus et Offlis Varsh.
p^{re}sens testum pmissa citatione contra oes et illos inter-
esse p^{ro} (se habere) putantes, ad petitionem Dnorum ex-
equutorum, ... in contumaciam oium .. citatorum et non com-
parentium, in oibus punctis ... confirmavit ... et sc^{ilicet} im-
munitati et defensionis ascripsit, salvo iure et citra
proiudicium uniuscuiusq. Presentibus H^{is} Dnis Felice
Dabrowka Vicario, Joanne Chynyschky Radomsky, Joanne Ja-
goda Altaristis, Joanne Chynyschky et Stan^o Pachirecki No-
tariis Cons. Varo. Ac ^{Albertus} Joannes Myedrichowski Cl. Dioc.
Posn. S. Aplica auctte Nro publ. Actor. Cons. Varo. et actus
p^{re}sentis scriba. Item Albertus q. s. Manu propria sc^{ilicet}.
Sg (Ingroscowany w A. N. W. l. 39. fol. 110 et 111. p^{ro} d. 23 Grad-
nia 1558 n.)

Testament Stanisława Warszkiego Wójty Podl.
 W imię Pańskie amen. Stanisław Warszki Wójtowa Pod-
 laski, Karasawski, Kobryński, Ossiecki, Starosta. Uznawam
 w tym, wielka, łaska Boga, że się urodziłem w domu staro-
 rytym szlacheckim z rodziców wiary ~~na~~ katolickiej, we-
 dle której wychowany byłem, w której chce ostatnie dni
 żywota mego skonać. Tym oświadczam, że jako zawsze
 szczerze brzydzę się błądami, a pod rozkazem Konstanta
 Brym. Latol. rozmyślenie moje zdanie pociągłem, tak i teraz
 czyniąc, że ostatnia wola, moją zostawiam w tym i po-
 stępowaniu i tak chce umrzeć i przy tej prawdzie gotowem
 krew moją i żywot poświęcić. Mam się być człowiekiem grze-
 szącym, idąc ^(miał) przed sąd Abawiciela mego w nim stanem
 nadzieję pokładam, jego miłość, przed strasznym sądem za-
 krywam się, mając i nadzieję, że ten który mnie odku-
 pił, on z miłosierdzia swego odpuszczy grzechy moje i przy-
 mie mnie do łaski. Z miłości mojej aż do tego czasu zna-
 jem wielką dobrodziejstwa jego, uczcił mnie we wszystkich
 postępkach i sprawach moich i do podwyższenia na Urze-
 dy dignitarstwa i nietylko (miejscu) znaków, dał i spro-
 szczy do nabywania majątków bez wrażeń ludzkich, cze-
 gom się zawsze przeznagał. Wszystko co mam o nim do-
 samemu przypisuję, jego to dobrodziejstwa o nim sta-
 memu powinienem zostawiam. Dał mi i uczucie do łanów moich,
 na których słownie na posłuszeństwo Boga moją łaskę
 sławie. Ten serce Królowej Elżbiety Anny Starożytny, ku mnie
 obrócił, że mnie nad inne łaska, swa, podwyższenia. Ten
 i Króla Elżbiety Starożytnego łaska, mego do mnie obrócił, tak
 że we wszystkich, cegom sobie mógł być, doznawam
 dobrodziejstwa, wyprowadził mnie do posług swych, którem ja
 bez chętnie i szczerze oddawałem zawsze z odwagą, robo-
 wia i dostatków swoich. Minieniem tedy Bogu memu wdzię-
 czność a prośbę Panu memu nieodmienne, wiara, która chce,
 pokim żyję, zachować. Matronka moja, namilera po wsi-
 sek czas życia naszego była mi powolna, i kochliwa, i wiel-
 ką pomocą do tego, które B. Bóg dał, uczucia. przypisa-
 nam ię to na żywota, chce aby potomek mój umiał ją, za-
 nować. A ja bez nie wątpię o tym, że iako nie na ży-
 wota młodości, będzie też i ta ostatnia, wola, moją na-
 koniowaną. Ma odemnie wszystko to co od Matronki miał
 more, obwarowanie prawa swego, na oprawę, ma doży-
 wanie na majątku moim wszystkim. Proszę ię przez

(młodość)

miłości materskiej nigdy między nami nie rozrywana, aby po-
kiesić miemu naprzód samizbada na dusze moje, aby ofia-
ry i. na mnie mieć kazała. Samozany do klasztorów spita-
low y mieyscy, w bogich za mię dawała, aby wkrzywionym
jesli się kto przoie, doie czyniła, rozak wszystkę intratę
w rękę ięz pozostawie. Proszę ięz Aakre, aby synowie mo-
je sordzone, skynny y corki brata mego sordzonego y inne
powinny moje (ponieważ mi a mia, t. Bog potomstwa
nie dał) za swoe sordzone miała, rozchowanie iem dała
według zdania opiekunów im odemnie na następujących do-
lat ich, iako się niżej napiszę. Opiekunem mającym mieć
konki moiej nanielszej skynowców y majątności moiej
pozostawie S. K. M. Pana mego Meiswego, którego wni-
wienie proszę, aby mnie wiernego służy swego po moiej
smierci nie opuszczać raczył. Proszę S. K. M. P. mego,
aby, iako opiekun sierot wszystkich, dać raczył Opieka-
ny albo kuratory według trybu prawa pospolitego skyn-
nowcom moim S. K. M. P. Konstantego Blichke la-
stellana Sochaczow., A. Jakuba Madzika Sekretarza Wiel-
kiego Koronnego, Stanisława Potrzebickiego Opocinsk.
Mazowieckiego Starostę, A. Stanisława Lubinskiego Gubern.
y Lencic. Prob., Aleksandra Varickiego. Którym to pozu-
stawi, aby o rozchowanie skynowców moich uważali się
i matka moja, trudności prawne zastępowali; ma-
jątności od krzywdy wszelkiej bronili, na co koszt służył
majątności moich mieć będą; Do których (choćby też P.
Bog matronkę moję przedrey o tego świata wzięć ra-
czył) nie chce aby byli przypuszczeni skynowcy moi, a sz-
tarszy brat ich lat naprednich 25 dożyć. Ma bratowa mo-
ja conditio, przytoina, more przez zbioru mego wcciwie
stan swoy prowadzić, będąc tego rodzicem na reikiatki
ięz za moje sordzone biory y takie dziełstwo im pozostawie.
Majątności moja wszystka jest sordzona, od Sugow, oprócz
tego co matka moja ma w oprowie, gdyż o tego com
ięz darowixna, napierad, quit mam y the pieniądze obro-
ciły się na naznacenie prokagu tamże Kopkiey Gurskiej
bratanicy matronki moiej, według napierad y Interesny
o tym w Pisgach Metryki laucellary K. J. M. mienskiej
napieradney, które pieniądze nie są jeszcze przy mnie, chce
aby oddane były do ręki matronki moiej od Exekutorów.
Oprócz majątności moiej dziełstweny, pozostawie w go-

Stowych

nowych pieniędżach summe, prawa, w osobnem rejestrze
tego mojego napiszaniem, który jeden jest w Skatuli, a drugi przy
pieniędżach w sklepie opisaną. A przy tym w długach według zapiszów y recognity, o których
wiedzą słudzy moi y w skatuli się mojej najda.
Srebro przy tym y klejnoty, krynówki, brzoły, sprzęt
domowy, konie, stada, obory wszelkie napędzone co
wsistko mieli bendkie porządnie spisano. Stey wiast
kier majestności mojej chęć pokazać wdzięczność
mojemu (Panu) od którego wszystko mam, chęć duszy
mojej, rodziców y prarodków moich dożić uczynić y pa-
niałkę po sobie postawić. Naprawdę, gdyż to jest wola
moja, aby ciało moje tu w Warszawie w D. Łakomnych
D. Franciszka, w Kościele Kostem moim sacrum, było
według zwyczajów Katolickiego pochowane, requir y od-
kazuję na budowanie tego Kościoła y klasztoru zgodo-
wych pieniędży 10,000 złotych, które chęć aby paras
po pogrzebie do ręki S.M.R. sekretarza Nov. pries ma-
konk mojej y inne executory oddane były, aby na wiado-
mność jego ta fabryka odprawowała się y fundus się taki
opatrzył. Bogiem moim miła nie wątpię że matronka
moja kuśnierz się z pp. Executorami doż porządnie y
sprawdźnie odprawy y nagrobek uczynić kaze. Do tego se-
grob prarodków moich jest w Kościele modlenskim, w któ-
rem bycia y matkę pobrotem y kapliczka tamże kuśno-
waniem, chęć aby tam została osobliwa pamiątka domu
meego, a postawiała w pomnożeniu chwale Borey. Majest-
ności tedy Świdziwna Miasta Łobosmy która, smy
niezrodzichnie z bratem moim rodzonym Nieborczikim p.
Podkomorzem Sierackim Arzymali, oddawam y zapiszuję
gani Metryki Łancell. miłej. Krota Vitei do tej kaplicy na
fundus wiecznemu sprawu, aby y prowentow tej majestno-
ści kapłani według Ordynacy y executorow moich (i) S.M.
A. Arcybpa Gniezn. Słuzby Boga, aham odprawowali na gra-
chy moie y prarodków moich P. Boga oblagali. Dożawużer
do większego dożoru Sinspatronatus Kapituły Łancickiej,
według Ordynacy S.M.R. Arcyb. Gniezn. albo szanney al-
bo alternaty z potomkami. Ktożey (Kapituły) na Anniver-
sary Steyże majestności na każdy rok 10 zł. napracam
aby y tam na mie P. Boga prozono.

Wrazym wszystkim aby potomkowie moi radney przecho-
dy nie czynili, biorąc takie dobrodziejstwa z ręki moich

sumieniem

sumnienie ich obwozanie y pod błogosławieństwem Pańskim
po nich to mieć chce. W czym wzmiankowi Atesz oarobny za-
pisał, a pp. Executorowie starali się bema, żeby to iako na-
przedzey skutek mooy wiedo. Chce Atesz, aby po skonaniu
moim oddano karar 1000 zł. do wszystkich Kościołów na
Msze s. na dusze moje, a i. 1000 zł. do Bernhardinow, do
innych zakonow po 200 zł. ostattek, podług zdania ^{pp.} exe-
cutorow. O. Jezuikom Warsz. na naczam 2000 zł., które
im po pogrzebie moim oddadzą pp. executorowie, namo-
wowszy się a mieniu, aby w pewnego to Kościele ich (gdę
go dokonczą) starza Miza s. na dusze moie odprawo-
wana była. — Na naczam do tego 3000 zł. na kałone-
nie szpitala w Warszawie, które po pogrzebie moim od
pp. Executorow moich odebrane y tak obroczone bema,
iakovy się poaley moiey wygodziło. W czym wzmianka się z O.
Chrystianu pp. Executorowie. — Kościoły to Parazymskiej
maistności przy isz dotąd przez (bez) Plebana były, chce
aby tam Pleban bez onieszkania był podany y wszystkie
jemu należące granaty y pokazyki były oddane, a jeśli się
to pokaze że się po te dzasy s. procentow Kościołowi nale-
żących wiedo albo zatrzymało, klade to na namilera,
madronek mooy y pp. Executorow, aby wwarypowz to
wszystko Kościołowi oddali, y moiey to też mienie cieszko du-
szy nieczypnie.

czębym Atesz wdziecznosć moie choc małym kwakiem Kro-
lestwu ich Mci oswiadczył, na naczam Królowi J. Mci Pa.
ni y Dobrode. memu Portugadow 40, albo wiece czerw-
nych złotych; gdęsz nie dobrze ^(pomnie?) jeśli nie są wda-
ne (wydane?). Królowey Bey Mci, takze Królowie Bey Mci,
ktorychem ja łaski y przed tym karose y kara to też cho-
robie moiey znacnie doznawał, po trzech set czerwonych
złotych, prosząc Królestwa J. Mci aby po śmierci moiey
y Madronke y synowce moie w Miwoey opieczere swooy
mieć raczyli.

Wypowiały moiey Urodzoney Panwie Margonacie Varsz-
kiej na naczam porraqu 20,000 zł. s. pieniedzy moich
gotowych, jednak tak, żeby na zdaniem y wola, pp. Exe-
cutorow moich, to stan s. madsenki wydana była, czego gdęby
mieniwała, na zdaniu pp. Executorow sta summa ko-
stawac ma, która oni szami odbiorą, a potym po wezaniu
na czas na naczam oddadzą. P. Kopiey Arabance Mar-
konki moiey, która się przy mnie w szicimstwa wycho-
wała

wola, jeśli przydzie na pp. Pawła Łaszczyńskiego siostrankę
meją (jako zdanie moje jest) naznaczą 10,000 zł. któ-
re aby były oddzielone y przy S. M. R. Sekretarzu Wielkim
postawione, jest to wola moja, a o to opatrzy z drugiemu
Executorami, aby Warownie obroczone były cum cautela: ie-
stli by bez potomstwa z tego świata została tej naznaczą
na wesiele tancuch noc dwu seth zł. czerw. — Alexandrowi
Warszickiemu synowowi memu dyżysta dobra wszystkie
w Białym y w Warszawie, lubo cho nierozdzielne mie-
dzy mna, a bratem moim nieboszkiem S. Podkom. były,
naznaczą y osobnem zapisaniem, zapisanie, pewien
tego bendacz po synowcach y successorach moich (kto-
rych z innych miał dobre opatranych, postawione) ie-
mu nie tylko w tym przeszkody nie uczynią, ale y owzem
schęcią się do tego przytoca, aby jako brat y pokrewny
ich, któregoś też opiekunem ich naznaczą, nieodwoł-
nie do posessy przyśrebi. On też przykładem moim
niech się stara o się; bendzie go S. Bóg błogosławi, a
cho ja dałem mu więcej wychowanie. Temuż nazna-
czą na posługi jego 2000 zł. — S. Łaszczykiem sio-
strankom moim rodzonym, pomniac na miłość
matki ich, przeciwko sobie, więc y na ich posłu-
gi które mi oddawali, naznaczą brzemna po 2000 zł.,
a cwardemu bratu ich S. Probozerowi Brzezinskiemu
takie 2000 zł. które na wiadomości S. M. R. Sekretarza
Wiel. y S. Probozera Gniezn. (S. Kadzik i Lubinski) na
fundus Kaphice w Brzezinach umurowaney, gdzie sio-
stra moja leży obroczone być maia. — Panię Wisno-
woy Kienuskiej Warszawskiej stuka, jako srebra, według
zdania Madzonki y S. M. R. pp. Executorow moich.
Panię Łatarzynię Kłackiej na tanczach padoła sta-
kotoch czerwonych. Panię Góleskiej na wychowanie
dziatek w sierostwie bendacych 12 set zł. Panię War-
sickiej siostrze Alexandra synowca mego 5 set zł.
Panię Bonikowskiej nieboszika S. Jarossa corce
200 zł. S. Piotra Bonikowskiego corce 300 zł. Panię
Bonikowskiej zł. 100. Panię Kadzikównie, Panię Glin-
skiej Łaszczyckiej, Panię Skrzypuskiej, Panię Wolskiej,
Panię Kosiak, Panię Bogusławskiej chce aby na wspar-
cie potrzeb ich dane im były takie z sum moich legatów
takie, na jakie zdanie madzonki y Executorow moich
moich przypadnie. S. Warasowski Glinickiemu, który

mi

mi i dacieinatioa prawi szczy, y to ley chorobie szczy, zy-
chliwosc y pilnosc swoje powiadca 2000 zł. - Samuele-
wi Warsiekiemu na nauki, do rok S. M. R. Sekretarza
300 zł. - Heromskiemu 1000 zł. - Lendowskiemu 1000 zł.
Kawdzinskiemu 2,000 zł. - Duminowi 500 zł. - Boruckie-
mu 500 zł. - Napolskiemu i Ktopockiemu... Trzesnyckiemu...
(po zł. 500); Kostkowskemu 300 zł.; Rybienskiemu... Falen-
skiemu... Namoyckiemu... Grochowskiemu... Drogoniowi...
Wigelsowskiemu (po 200 zł.); Suchieckiemu 100 zł. - Jezier-
kowskemu starszemu 100 zł., Kacnowskiemu 100 zł., Gole-
biowskiemu 100 zł., Skrzynskiemu 100 zł., Ledrowskiemu 100
zł. y do tego recognitia wrocona mu bydz ma; Baryczce
Safarowi K. J. M. i takie recognitia, totez. Stokowski-
mu 100 zł.; Kurowskiemu 50 zł., Jezierkowskemu młodsze-
mu 50 zł., Koskiemu 50 zł. Rybienskiemu Przedwojewskie-
mu wiez tez y Komornikom wyzskim swoje suche dni,
nad te ktore niz winny zaplacic. Inzym raz drugom Kto-
rychby sie, tu przegomniado, takze y Mysliwcom Pacholetom
y inzey mnieyszey stalceney y kuchenney szeladzi, tym
wszystkim wedle zdania madszanki moey, ktora kaniego podleg
wiadoma, katorze y pp. executorow ma bydz nagroda wzni-
mowa. - Narnaczam przy tym do reszty pp. Executorow S. M. R.
S. M. R. Sekretarza y Prob. Gubern. zł. prob. 5,000, ktore oni we-
dle wolej moey wstnie im, gromiedziency obrocnie y oney
dz trzymac wedle bnda. Napisa na 5,000 zł. wexinionege
od P. Jadrwigi Konopnickiey Chorazynney Lancickiey wilempu-
is madszance moey y na niz prawo moie osobnym za-
pietrem wolowam. - Ostatok tych pieniedzy zostawisz wdis-
positia, S. M. R. Executorow, ktorych mianuiz (tych co
wyzej)... Przyjaciel y powinnych moich, prokaza S. M. R. Merow,
aby to co zostanie, wiez co y z drugow wyzciagna, obrocili
jako bnda, rozumieli najlezpiey. Ktorym S. M. R. Executorom
wodziernosc wskazuje, narnaczam S. M. R. Schacewskie-
mu 1000 zł., S. M. R. Starosie Opocynskiemu bron moie, kt-
ora, sobie obierze. S. Sekretarzowi y S. Proboscowi (Gubern.)
to co bedzie zdanie madszanki moey. A iz pod ten czas
S. Schacewski zabawiony posluga, Krola J. M. i, tedy pod
niebytnosc jego wolna bedzie bydz Azema, bacz dwiema tych
meczy executia. Siostra Stotowego z Kurimy prawniskow y
z Kurimy Balenow, takze biktarzow podowicz dawam bezpe-
madszance moey, ktorych w imoentaz wpietac nie bndzie
powinno

powinna. P. Poniatowskiemu przyrzekłem 2000 zł. w któ-
rych mi zastawił pewne srebro y niektóre klejnoty ma-
łonki swej. Ktoś mi ich do tylko srebra w tych pieniędżach
od niego wzięte benci, a klejnoty: żeby samey P. Ponia-
towskiemu oddane były, którzy do tego namnacra, 200 zł.
skarbu Królewskiego Koronny sion w Krakowie jest, a przez
mnie do tych czasów nie jest oddany, wzywam w tym
P. Prokuratora Miechowskiego, który po części spróbowania
mego świadom był rzeczy y one w skrzyniach pieczęci,
kwa, napieczętował, aby do oddania jego pomocnym był pp.
Ekscentorom. Aż, jeszcze niektóre rzeczy u mnie tam na-
leżące. Aż, y przy Królu J. M. Insignia regni y klej-
noty inne, co wszystko rejestrami verifikować się będzie.
Niech tego dojrza, pp. Ekscentorowie wiażowcy informacja,
od Dług moich, aby porządkie wszystko oddano, by niech nie
kostawado coby potomki moje zatrudniać miało, na co
im (Ekscentorom) sumpt ma być dany. — Długi które w
roznych ludzi jak na recognitiach, iako y na papierach
mam, wierz co kupcy na zboża y inne rzeczy winni ko-
stawia, starać się będą, pp. Ekscentorowie aby je wycią-
gnęli, na sumptem z uciążliwości pieniędży moich.
Należy s prywatnych Króla J. M. dochodów wezwać do-
starczania, z której im dotąd quity od Króla J. M. nie
otrzymał, będą, on staranie czynić pp. Ekscent. nie nie
wzdróżać, że Król J. M. w rzeczy dużej łaskę, mi swo-
je, w tym pokazać benci raczył. — Długi jeśli, się
które winny bądź adiesicim bądź na co innego liquide
pokazaty, one pp. Ekscent. słyche summy moich, dwakroć
śmieszności, kartacza, quithy wiażowcy. Na dokonanie Ko-
ścioba w ślimaku poturkami tego to pp. Ekscent. aby co hoł-
wicki pieniędży namnaceli, żeby też y tam P. Boga na duszę
moją prozono. A koniecznie ten Testament swój prozę ma-
łonki mojej, aby do wykonania wolei mojej wszelakim spo-
sobem przyciniada się. Potomki moje obwizanie pod ostatnem
Bogobawieniem swoim y sumnieniu ich oneruje, chciał
aby ich P. Bóg w tym odemnie zostawionem dziedzictwie for-
tunid y Bogobawie raczył, aby w najmniejszy punkt nie
przecełi temu postanowieniu memu. M. M. M. pp. Opiskunom
odemnie namnaconym postusani byli, których. M. M. M. iako
powinnych y przyjaciół moich prozę, aby oni s powinno-
ści Rakiej y s tej miłości, która, mi na żywota pokazowali,
praca, że na ich wzięli o rzeczach moich, o małżonce na-
milości

między nawiadawali. Zostawię występek zbior, kłopoty, spór
domowy w ręku ich, mają skąd nagrodzić każdemu, iako mi
kto za krywość kasłurys y iako mi się kto dobrze mićs poma-
gał, puszczam to na rękę ich, niechaj tym tak na wia-
domością Króla I. Mei iako najwyższego obrońce Testamentu
tego (kwaśca w cymby soley moicy rozróżney nie było)
sądzić, iakoby od ludzi pochwałę, a od B. Boga napłatę,
wieczną, odnieśli. Pisan w Dworze moim w Warszawie
przy bytności R. Stan. Lubieskiego sekretarza od K. I. Mei
na to deputowanego y J. H. A. sekretarza Koronnego, dnia
ostatniego miesiąca Kierowia R. P. 1617. Przy czym byli na-
zwani świadkowie Ich Mc R. Stan. Dunin kresnik kiew-
ski, Macław Gliniski Owieszny K. I. Mei, Alexander Var-
sicki y innych wiele. A iżem ja sam dla tego zdro-
wia mego nie mogł się podpisać, tedy rozkazawszy pis-
cece moiej do tego Testamentu przyrznać najwyżem K. M.
R. sekretarza Wielkiego, siostrzanka mego, aby się imie-
niem moim podpisała z wyprę swianowanemi świadka-
mi dla lepszej wiary y pewności. Dacub kadzik sek. W.
Kor. mp. Stan. Dunin ręką swą. Stan. Lubieski mp.
Macław Gliniski r. s. Alex. Varsicki mp.

*Confirmatio eiusd. Testi. A. D. 1617. die Mercurii 6 men-
sis Septembris. A. R. D. Joannes Kaciborski Dec. et Offic.
Vars... proventus Testum... in contumaciam diem et singu-
lorum in termino citationis in vim edicti emanati... non
comparentium... per J. J. Dnos Venc. Gliniski, Alexand. Var-
sicki et Stan. Dunin sinceram liven. verificatum... ap-
probavit. etc.*

*Ingrossowany do A. K. W. l. XII. f. 130-135. pod d. 6 Maja 1620.
i stamtąd przepisany.*

[1621]

W imie Paniskie Amen. Ja Hlebieta corka Nccinwego Fiegdy Lo-
 xensa Sklarxa Mieseramina Wierxawskiego, zostawzy wdowa,
 po smierci Matronka mego Nccinwego niegdzy Adama Ckowskie-
 ka, obracam sobie nywot Bogomyshy, który cheracz w osob-
 nosci ludzkiej odprawowae y przepedzie, przedawazy ochen-
 dochę, ktorą miała od rodziców moich, kupidam ten placz
 w tyle Oycow Bernardinow gdzie teraz s drugiemu mieskam,
 na którym postawiam budowanie według przepomocenia na-
 go. Do czego się przykładały drugie towarzyski moje, tak że
 ktorych P. Bog s tego swiata wiaż, iako y the, które iesze te-
 ras zemna, mieszkaia, kaada według przepomocenia swego,
 takre y dobrodziecie nazi, osobliwie tesz S. p. Anna Krolowa
 polaka przypuszcila nam placzu na uagniu i ta sposobniey-
 tego budowania y mieskania. Theraz isz mie P. Bog cho-
 roba, który y nawiedzie raczyt, a wiedząc, isz niepewna
 iest godzina smierci kazdego ciowiska, a do tego obawia-
 iacz się, sądu Strachiwego Borego y cheracz wblagać gniewo
 tego za grzechy moje. Dze to za dobrego kacerenia mego y
 s rozmyśleniem, rozważay do Aktu tego tych moich towa-
 rzyszek, takowe rozrządzenie skinie. Naprosid dusze moje
 grzeszna, P. Bogu w ręce iego Naswistare oddaiz. A cia-
 lo moje, gdy mie P. Bog s tego swiata wezmie, aby przy
 Moszkie Oycow Bernardinow przeproszale łany y do-
 wy było pochowane. A (re) strony gruntu tak disponiue.
 Tho iest ten dom z budowaniem wzystkimi czasy wieczne-
 mi napisznie na łanienki y na wdowy obogie na dwa-
 nasie osob, y do tego Arz babki, obaczaiacz y oddala-
 iacz, powinnych wzystkich moich, poniewaz tesz tego
 tak a łaski ludzi wielkich iako y iatmurny rozmaity
 nabydam. Ktorym łanienkom y wdowom nanna cham
 za starze, Katarzynę Spodowska, ku niej Agnieszkę
 Karembiankę; a po recciu starzey maia, spoyerodka
 siebie wybierac, ^{na} która, iż wietsza cześć zgodzi y która-
 by na łomiejscie sposobnieysa była, y do tego tima
 Karca przymowae do tego domu are wzystkie roboty
 nie się zgodza, y gdy mieysze Pacowae byndzie. Nanna-
 cham tesz, aby do inelbki blizsa była P. Barbara Nie-
 wiadomska po recciu tych, które teraz mieszkaia. Nad to
 postanawiam aby w placach czarnych ^{na wpienich} chodnity y skrom-
 nie nywotn swoy w Bogomyshuoi prowadzidy. Ktora: aby

Bez

bez wiadomości Starzy, która na ten czas ~~by~~ przez mnie y
na potym, obrana będzie, aby z domu żadna nie wycho-
dziła. Trzecia: na tym mieszkaniu żadnego aby nie nay-
mowały. Czwarta, też powinny który (której) tych bratych
głów przyjechać z koną, kiedy mieszczyna aby na Miście
stać, a białagłowa może tu stać. Czwarta y to też mie-
chcie, iż gdyby się która trafiła swarliwa, a będzie
od Starzy napomnioma raz y drugi poprzestac swarow
y gomonow nie chciała, kiedy wolno ją, będzie Starzy od
tego mieszkania oddalić. Ktoś wazy, iż to, jeżeliby coś dała.
Piąta rozumiem, być też bardzo potrzebna, aby ta iudełka,
w której sama mieskam, była wolna dla chorujących brat-
nych-głów tegoż domu, iakoz iż, na to namnacram, czego
Starza domu tego ma doyrzec, a mianowicie na tych które
iudełek odobnych nimają y przeto gdzieby która z nich
miała zachorować, dla sposobniejszego opatrzenia zdrowia
swoego ma w ty iudełce mieskać azby ozdrowiała. A iż
budowanie to także potrzebuie poprawy, także y dla in-
szych potrzeb, kiedy tak to obmyślawaiać postanawiam. ~~Do~~
West summy głównej u P. Balcera Łochy Mieszczanina y
Łuckana Starzy Warszawy podpisła stała kł. pol., na co
jest od niego papier wziędowy w Rządach Koytowych
Kares.; od tych powinien dawać kł. pol. 30 na każdy rok.
Stych kiedy namnacram na drwa do izby wielkiej, gdzie
ich pięć mieskać będzie, pieniędzy kł. pol. 10. A do
mniejszych iudełek do Kanicy po kopie (grochy); ostatek na
poprawę domu. Co Starza ma zawiadować y opatrwać,
y jeżeliby też którego roku coś ubywało, to na inne po-
trzeby zachowywać. Kresny drobne moje domowe y zbio-
rek mój ubogi, ten według prywatney karty y spiera-
nia ich rozporządzać wezwawamy do tego kogo będą ro-
kumiała, której mojej werymności kamny y ~~was~~ ludowy
pomienione będąc wzdziene (wzdżene), aby P. Boga
za dobre obrodkiów naszych, którzy nam do tego do-
pomogli, także rodziców y przodków moich, a naosta-
tek y za mnie P. Boga prosimy y Modlitwy przy Msach
Świętych odprawować. Aby da donacja y Ordina-
cia moja zupełna, moim y warności wieczną mieć mo-
gła, a ja na ten czas sama niesposobnego zdrowie będąc
wychodzić nie mogę, kiedy pozwalam P. Janowi Łuskow-

Skieum

skiemu Księżu Ławniczemu Warsz., aby w osobie mojej
 takową ordinação, przy ludziach miemy opieranych kex na-
 ma, verimona, do sądu Te^o M. R. Officiada Warsz., iako
 Maniestnika Te^o M. R. Biskupa Pozn. Pasterna y Dobro-
 dziecia naszego prezentował y o potwierdzenie tego wyso-
 kiego, takze o opieranie do Actu Consistoryjskich rządów
 y proxiid y exo bendzie do Actu tego potrzeba wysła-
 potraźnie odprawił, exo ia z drugiemu Towarzyskami
 moiemu za wdzięczne przyjmie, cokolwiek się stanie.
 Dnia 25 w Warszawie dnia dwudziestego omeo Mie-
 siera Marca Roku P. Tytuł^o Sexceseth^o dwudzieste-
 go pierwszego. Przy bytności ludzi godnych Simona Saw-
 towskiego Consistorza Warsz. y Jana Łuszkowskiego Woy-
 towskiego Księżach, takze Stanisława Byczyńskiego do
 Actu tego wezwanych y proszonych. Ioannes Łusko-
 wski... present interfui et ea oia sic et non aliter gesta
 fuisse attestor. Idem q. v. nyp. Stanislaus Byczyński
 Cons. Vars. Notarius... present interfui etc... Anno In-
 carnationis Dñice M^o D^o. Indictione IV. Pontif. N. i. C.
 P. et D. N. D. Pauli d. p. Papę XV (sic) feliciter moder-
 ni, anno ipius, primo die 6 mens. Aprilis in domo
 H^ols Elisabeth testatrix superstitis superscripte pro-
 pe Monasterium Bernardinorum S. Francisci in Sub-
 urbio Crac. Dioc. Pozn. Ego Simon Sawowski ot. Matthie, publ. aut. Ap. Not.
 Cler. eiusd. Dioc. hanc... ordinationem... mihi... exhibi-
 tam... obsequavi... Idem qui supra nyp. attestor.
 Et R. D. Officialis... citatos (in vim lris)... contumaces
 pronunciavit, eandem ordinationem... approbavit... et
 immunitati ecclie adscripsit... Ita tamen, quod electio
 cuiuslibet superioris superscripte domus fieri non debet
 absq. consensu et indictione seu intimatione et commissio-
 ne Officii Spualis. Tum et ex adiecto, quod quilibet su-
 perior modo superscripto electa, per Officium Spuale
 confirmanda... debebit... A. V. W. XII. 171-173.
 Die Veneris 25 Junii 1621.

Testament R. Alexandra Swięcickiego

Scholastyka Warszaw. 1631. r.

In n. D. a. et in n. S. et individ. Trinit. P. et F. A. S. S.
 Per hoc pręsens publicum Testamenti et ultimę ^{voluntatis} ordina-
 tionisq. Instruimentum cunctis pateat evidenter et cit no-
 tum. Quomodo Anno Incarnationis Dni Mill^{mo} Sexce^{mo}
 vigesimo primo. Indictione Quarta Pontificatus N^{mi} in
 Christo Patris et Dni Nostri Dni Gregorii divina provid.
 Sape XV feliciter moderni. Anno ipsius primo, Die 15 men-
 sis Decembris, hora Vesperarum vel quasi, in civitate Var-
 sovicensi, Diocesis Poznaniensis, in domo lapidea mansionis
 R^{di} Dni Alexandri Swięcicki Scholastici Ecclię Collegiatę
 Varsovien. penes portam Hospitalis S. Martini in pla-
 tea Brascatorum sita. In mei Notarii publici Testiumq.
 infrascriptorum, ad id specialiter vocatorum et rogatorum
 pręsentia, constitutus personaliter pfatus R. D. Al. Swię-
 cicki, principalis principaliter per seipsum, in lecto egri-
 tudinis decumbens, licet aeger corpore, sanus tamen men-
 te et compos bonę rationis existens, maturę delibera-
 tione intra se pręhabita, salubriq. amicorum suorum fre-
 quens consilio, libere et publice exposuit. Quia recogitans... quan-
 tis calamitatibus... vita hominis est subiecta, ad extremum
 mors inevitabilis sequitur. Veretur itaq. ne in hac infirmi-
 tate, que ad p̄sens premitur, ex hac luce cum decedere con-
 tingat, substantias et bonis suis morte sua descheinquen-
 dis a Dno Deo sibi ad tempus concessitis, consulere (volens)
 ... et ne ab alienis... usurpentur, aut etiam aliquę discor-
 dia inter consanguineos et propinquos commoveantur, ...
 obviando... hoc p̄sens Testamentum et ordinationem ultimę
 voluntatis suę ore suo proprio... declaravit in hunc modum
 prout sequitur: — Inprimis idem R. D. Testator animam
 suam Deo et... commendavit... et in Eccl. Collegiata S. Ioan.
 Bapt. Vars. corpus suum... humari postulat. Item DD. Ex-
 cutores et fideicomissarios Testamenti... elegit: A. R. D. Joannem
 Karsiborski Dec. et Offic. Vars. Can. Pult. D. et Patro-
 num suum Colem et G. D. Stanislaum Rakowski Not. Ter.
 Vars. amicum adveroandm et Gasparum Swięcicki fr̄em su-
 um charissimum... Item R. D. Testator recognovit. Quia G.
 D. Katherina de Blochocino, relicta ob. G. D. Joannis Keczay-
 ski, tenetur sibi certi et liquidi debiti 160 flr. pol... N.
 Albertus Okęcki de Okęcie tenetur sibi 100 flr. pol... quam

percuriam

pecuniam D. Scholasticus eidem concedidit pro urgenti necessi-
 tate ad expeditionem gulem bellicam filii eiusd. D. Okęcki... ^{Quod}
 R. D. Petrus Mystkowski Can. Vars. tenetur sibi ultra 100
 flor. pol. dum idem D. Scholasticus esset Provisor Hospitalis S.
 Martini... Recognovit habere nunc in paratis... sicut in
 auro 200 aure. Ungaricales et in Taleris antiquis 100.; quę
 moneta... facit in summa flor. pol. 1050. — Legata 1). ~~ad~~
 in remedium salutis anime sue V. Capitulo Ecol. Vars.
 200 flor. pol. pro anniversario perpetuo in eadem Ecol. cele-
 brando... 2) ad altare fundi Wolki in Epar. Lubicovien. 100
 flor. pol. ... et hęc pecunia debetur in censum redemptionalem...
 3) pro sepultura corporis sui 300 flor. pol. 4) pro Tricesimis
 et celebratione Missarum pro Anima, flor. pol. 50. ... 5) pro
 reparatione et necessitatibus ecclie paroch. Lubicovien. fl. 50.
 Domum autem plebanalem in Lubikow propriis suis sumpti-
 bus et ^{im-} ~~expensis~~ constructam, si non placuerit cuiquam, vendon-
 dam committit et pecuniam pro ecclia ibidem convertendam.
 Quod vero attinet debita ot. Honorab. Jacobo Falcovic Ante-
 cessori Plebano ibid. quomodolibet contracta et ex Ordinatione
 R. D. Decani et Officialis Varsoviensis pro ecclia Lubicovien.
 assignata, recognovit eorum vix tertiam ^{vel quartam} partem pauca ex-
 cepisse propter distractionem pecorum et aliarum rerum, quod
 multis ibid. constabat. — Vltimo R. Soc. Jesu domus Vars. pro
 celebratione Missarum pro Aa, fl. pol. 50. St. Bernardi-
 nis, qui processioni aderunt, fl. pol. 10. — St. S. Augustini
 Varsoo. ad S. Martinum flor. pol. 20. Ad Collegium Mansio-
 nariorum Capelle Regis pro celebrando Anniversario perpe-
 tuo fl. pol. 50, et pro exequiis 10. Penodochia:
 Ad Hospitale Misericordię S. Lazarii fl. pol. 15. Ad Hosp. S. Marti-
 ni fl. pol. 30. Ad Hosp. R. M. V. in nova civ. Vars. fl. pol. 5.
 Ad Hosp. S. Spiritus fl. 5. Ad Hosp. S. Crucis fl. 5. Legata pro
consanguineis: N. Francisco Morupanowski sororino suo fl. 50.
 D. D. Executoribus: R. D. Decano fl. 25. G. D. Stan. Rakowski fl. 25.
 G. D. Gasparo Swiecicki fratri suo fl. pol. 100, apud N. Albertum
 Okęcki inscriptos. G. D. Felici Swiecicki fratri suo 12 sockla-
 ria argentea. G. D. Hedwigi uxori G. D. Gaspari Swiecicki fl. 30.
 N. D. ^{dux} ~~dux~~ Bielinska amigę sue fl. 15. N. Margari-
 the Lybulska sorori sue fl. pol. 15. — Pro prandio post se-
 pulchram... sacerdotibus et consanguineis, qui sepulturi ade-
 runt, credit, quod aliqua quantitas... ex 300 florenis... super-
 fuerit... Quę pecunia in prandium et pauperes converteretur.

Supplex

Suppellex. Srebro. Salari srebryy oprawy poro-
 zisty od S. Gaspra Swieckiego we czterdziestu złotych
 zastawny. Ten condoniu y pieniądze temuż S. Gaspra.
 Nafel garncowy srebrny z pokrywka, od S. Miłodajia
 Gorkowskiego we 40 zł. zastawny. Z tych 40 zł. pe-
 niem Stęszickiemu Stanisławowemu synowi zł. 25,
 a chłopca matemu Przedworskiemu zł. 15. Pas srebr-
 ny Kiołuchowej z Mokotowa, zastawiony we złotych
 16^u, której odpuszczam zł. 2., a zł. 14... legwis Balt-
 teristom Warsz. pro sacquis. Lichtarzow srebrnych
 para y koneweczka kwartowa od S. Pilchowskiego
 w zastawie we zł. 30^u. Z tych pieniądzy naznaczą
 Oycowi Dominikańcom zł. 10, a kuniy Podędkowej
 matce swej zł. 20. Kobierce. Kobiercow Bu-
 rekich ^{czterdziestu} 10, z których S. Jeremu naznaczą 6, Vi-
 cariom do S. Jana parę, w złotych dziesięci, a S. Ja-
 kubowi Bratku rodzonemu parę. Skatki. Szama-
 ra adamaszkowa czarna kunią podryta, przy-
 niey Kozłowa, soboli. Plasz. Kitajczany, Szatuna
 adamaszkowa czarna, Kozki popieliste, To i wszystko
 poprzedai, y stać do Kozłowa Kibikowskiego Kielich
 y ornat sprawić, a co zbędzie w bogim rozdac. Szta-
 nę, falendiszowa, czarnego falendishu pochodzona, le-
 quis S. Falickiej Ciocie. Szatunę falendiszową czar-
 na, z rękawami szarego adamaszku legwis S. Jano-
 wi Vicariemu do Kibikowa. Szubkę czarną kunią
 podryta, S. Kozłuchowej Parulowej. Nozgi... do
 Kozłowa Kibikowskiego.... Acta sunt hæc (ut supra)
 Alexander Swiecki... Ego Gregorius Sochaczewianus Salt.
 Eloc. Vars. hanc esse ~~reben~~ ultimam voluntatem supra-
 scripti Testatoris, et ex ore ipsius proprio audivi, ro-
 gatus et requisitus attestor mp. Ego Andreas a Lu-
 bania psalt. Eloc. Vars. etc. ut supra attestor mp.
 Et quia Chimon Sawłowski... S. aut. apost... Notarius
 publ... promissiv... interfus etc.
 Confirmatio eiusd. Testamenti A. D. 1629. die 24 Januarii.
 A. K. W. XII. 191-194.

[1622]

... Jan Stanisław Kobakowski Patricius Prasnicensis
 Philos. et Medic. Dr. .... Ciało moje grzebane cheć, aby
 w Konwile OO. Szwajtkow tu w Warszawie pochowane było.
 Na pogrzeb... y na inne necessaria odkazuję... zł. pol. 1000,
 a residuum co zostanie pp. Executorowie... ad pia opera
 oddać mają... Mam summy gotowej w złocie 2575
 czerwonych złotych, a na długach 1047 czerw. złotych.
 Naprzód u P. Kristopha Komugiessa Bassamanika y
 mieszkanina Warszawskiego złotych czerwonych po 20
 zł. 517, na co jest recognitia, y proces z nim o bytnie,
 z których mająć respect na 82 czerwonych złotych, iemu
 odpuszczać z łaski mojej dobrowolney, że mi nie miał wyszć,
 także Komorowego resti zł. pol. 75 zatrzymanego przez
 mnie iemu. Przydługujemy to wszystko weny, czerw. zł.
 97, rachując kałady po złotych pięci, iemu daruję... A
 restę summy pryncypalney t. i. vt supra dofałcowawszy,
 420 czerw. zł. na legata niżej opisane... obracam.
 Ottem u P. Mikolaia Gire miesz. Warsz. mam zł. pol. 1000,
 które mi miał oddać czerwonymi złotymi... Dać mi ad
 rationem, 20 czerw. zł., które rachując po wsp. ceterach.
 St. u P. Andrzeja Kuchnika Kembruskiego Kłotnika y miesz.
 Warsz. 100 czerw. zł. na co jest jego recognitia.
 St. u P. Stanisława Gosa Kuchnika y miesz. Warsz. 58 czerw. zł. ...
 " u P. Stanisł. Kędzowskiego als Bizosa Kłotn. y miesz. Warsz.
 50 czerw. zł. Który dług obiecał mi dobrym słowem zapłacić
 czerwonymi złotem, y acz recogniticy nie miał, ale ofam
 jego sumieniu, że nie zaprzy tego y wydać się. St. u P.
 Jana Radziwiła Dra y Kuch. Warsz. złotych czerw. 18... u P.
 Koziełskiego czerw. zł. 30... u P. Wojciecha Gosa Kuchnika
 y miesz. Warsz. czerw. zł. 10... u P. Łukasza Bussera
 Kuchnika y miesz. Warsz. czerw. zł. 26... z której summy
 z łaski mojej dobrowolney mająć mu pp. Executorowie
 wystrącić zł. pol. 90... u P. Jana Potowica als Barana
 Kłotnika y miesz. Warsz. zł. pol. 40. A których to długów
 takie... Legata do Warszawy y na różne miejsca...
 OO. Szwajtkoni... wiecznem daruję zł. czerw. 100. A
 1000 zł. pol. odkazuję u P. Mikolaia Gire..., aby ciało moje
 pochowali... y na duszę moją na kałady dzień na wieki
 commemoratis czynili przy Męz. J. y do tego w modlitwach
 swych mię pomagali. Które 100 czerw. zł. pp. exe-
 cutoro

executorowie ex paratis onym będą powinni dać... O. Bern-
hard'nom tu w Warszawie... czerw. r. 600. u P. Kristopha
Romigiesza... dochodzić mają, że co powinni być, dusze moię com-
memoratię, czynić przy Mary i. y onę na Kazaniach nalecać.
O. Dominikanom w Warz. był u P. Kristopha... nalecać.
O. Reg. S. Augustyna w Klastorze S. Marcina w Warz.
zde S. Marcina był u P. Kristopha... nalecać (jak
wyżej). St. na budynek Kościoła Łaskiego S. Janusza w War-
sawie... r. czerw. 20, których Urząd Radziecki u P. Kri-
stopha Romigiesza... dochodzić... mają. Vicarium Warz.
u S. Jana ad mensam... czerw. r. 40, których u P. Kristopha
Romigiesza... dochodzić mają, że co powinni być (jak wyżej) za-
brać Commemoratię, dusze moię przy Mary i. ras w tydzień
czynić... Do S. Ducha w Warz. leguiz... r. czerw. 15, któ-
rych Urząd Radziecki Starej Warz. ma u P. Kristopha Ro-
migiesza... dochodzić, i to profabrica einad. ecelig obrocie...
St. do Kościoła S. Marię na nowym miejscu pro fabrica...
r. czerw. 18. u P. Kristopha R... dochodzić mają, Victri-
ci einad. ecelig. St. do Szpitala S. Trojce Warz. teraz
nowo budować na czętego... r. czerw. 38. u P. Kr. R... St.
Provisorowie dochodzić mają,
St. do Szpitala S. Krzyża Warz. cz. r. 20. } których u P. Kristo-
" " Bractwa Miłosierdzia Warz. cz. r. 20. } pha Romigiesza St.
" " Szpitala S. Łazarz w Warz. cz. r. 18. } Provisores, docho-
- } dzic mają, -
- } i ci wszyscy Duchowni Commemoratię, dusze moię raz
w tydzień przy Mary i. czynić mają. A inni wbojny S. Bo-
ga prozie ka dusze, moię, powinni być.
St. miastu Warszawie Starej leguiz... r. czerw. 20, których
u P. Krist. R... St. Raycy dochodzić mają. Z którego le-
gatum powinni być, St. Raycy, Muszke, na chowanie
N. Sakramentu do Kościoła S. Ducha tu w Warszawie,
valoris r. 60 sprawić... a ostatek pro libitu suo obro-
cie. Kadaię przy tym (od) Ich Młt. aby wszelako, pomio-
ca, in consequendis legatis et debitis, tak Executorom,
iako i legatariis byli.
Legata do m. Wrasnyra na roine miejsca,
... do Kościoła farnego Wrasnyckiego.. na potrzeby tegoż
Kościoła... czerw. r. 40. St. Do Kościoła S. Ducha tamże
... r. czerw. 40... na poprawę tego Kościoła; a jeżeli od
poprawy zostało co pieniędzy, mają, że to kupić St. Exe-
cutorowie dwoniek do tegoż Kościoła... Do tegoż Kościoła
na

na appandy ^g ornamenta Kosciele
 Duchy, gdzie ciada rodzicom moich miłych odnowywaia,
 chcaz pamiatke, nekynie y chwale ~~Boz~~ Boska, roznno-
 ry, y fundusz, wieczny postanowic, aby P. Boga tak za-
 duze, moiz jako amarych ~~z~~ rodzicom moich prozono,
 ... present: Testamentu namnacram... zł. pol. 5000 w go-
 towych pieniazdach. Za ktore pieniazdze... P. Executoro-
 wie... maia, kupic maiestnosz szlachecka, ktora maiest-
 nosz ma byc fundowana do tego Koscioda y Ostarze
 Wielkiego w Chorze. Z ktorey maiestnoszi... albo Arendy ma-
 byc fundusz na kaplanow B i Campanatora, ktory ma-
 ia, przy tym Kosciele, mieszkae. Do tego fundusz wezynie
 y postanowie Muro, ktory ci kaplani maia, spiewac ka-
 wose de S. Spiritu, krom piatku. Ktorego dnia maia spie-
 wac Requiem cum commemoratione animarum et remissio-
 ne peccatorum fundator^{um}, a w sobote moza do Bea-
 ta M. V. Salarium tym kaplanom namnacram ze procentu
 tego maiestnoszi na rok po zł. pol. 50. kazdemu; a Campana-
 torowi na sukcesji po zł. 9. y do ofiar, maia go kapla-
 ni przyusic wedlug iudania swego. A iczby co zbywało
 nad salarium kaplanow y Campanatora, ma to byc obro-
 ne pro ornamento altaris A. i. na antependia, ornaty, kapy,
 świece, wino et alia necessaria opatrowac to tym Kosciele, takie
 y domki z tego procentu tego maiestnoszi pobudowac maia pp.
 Executorowie. Rowinnosz iednak z kaplani te powinni czynie,
 ze post sacrum na kazdy dzien maia, ixi ad locum sepultu-
 rz... rodzicom moich, y tam facta salutatione Angelica B. M.
 V., worda powieziona to nieysze pokropic. Czego wszystkiego
 dozorcami czynie Executorow niżej mianowanych. Im eventu
 mortis na Executori ob distantiam loci maia tego powinni
 moi, poki ich stawac będzie, temporibus perpetuis dogladac...
 Kzaki iczli będzie treba consensu na to Sc. M. P. Biskupa,
 takie y excoibey, y cregoby ieno ten fundusz potrzebował, ma-
 ia to pp. Executorowie wyprawic, otrzegaiac... aby tam nie był
 prepositus fundowany, ale z kaplani, na ktorego hebdoma-
 da przyjdzie, o regdzie Koscielnym y naboienstwie niez ra-
 ziadnia... W tymie Kosciele S. Duchy requiz na kamion
 marmorowy, na którym ma byc moia phizionomia xdoty-
 mi literami nadzona y passie Alabastrowa, zł. pol. 200.
 ... do tego Koscioda... na ornamenta... namnacram strach
 moie iedwabne ktore cię będą mogły anie do prerobiznie,
 a inue.

a inne mają między się podzielić, aqualiter powinniśmy. Item obicie do tegoż Kościoła S. D... St. O. Bernhardi non. Aunze do Maszyna Małgi wykupić ad medikamentum należące... y t. d. czerw. 31. których u P. Kristopha Komigies... mają, dochodzić, a na to powinni commemoratię między siebie raz w tydzień uczynić. Legata powinnyż moim: P. Annie Strzegowskiej, siostrze meej rodzonej, starczej... r. d. cz. 200 gotowych... P. Marcjanowej Pawskiej siostrze meej rodzonej r. d. czerw. 400 gotowych... St. dzieciom dwójgom porożaty pro emierci synowca mego Małehra Kotakowskiego... r. d. cz. 100 y synuż wyrostka, in genere, pędmickow puredo, Talerow puredo... A gdy do roztę lat uoych y na marie wypadną, powinni się bę summy y syna, mają im socale oddać. A ieli by w tym czasie... które u nich umarło, tedy successia z jednego na drugie ma spadać. A ieli by oboje umarło, tedy successia... na S. Marcjana Pawskiego swagra mego y dnieci jego przypadac ma. St. Maciejowi Pawskiemu siostrzencowi memu na jego porogi... cz. r. d. 140, materace, kobierce, signet rdoty, tyżek, srebrna, bron' moiz, futro kunie z powozednicy skubki y inne rzeczy tu nie specificowane, które ad geradam należę... Jednak z tych rzeczy ma widzieć siostrsom swym pro discretionem... St. corkom tegoż swagra mego... po 100 rdoty... Srebro P. Executorowie powinni przedać podle... wagi, a pieniądze do Kościoła farnego Maszyna. Kłakryżony s kamtywini... na lampę albo organy obrocic; do którego kupienia srebra blachy będzie moej powinny niż kto inny...; iednakże minieyż, Koneckę srebrną, P. Barthosowi Aptekarowi, który się jej napiera, a puredo Lizek (tyżek) srebrnych... przedać... swoagrowi memu P. Marc. Paw... St. Strzegowskemu sobole, Matiaszowi siostrzencowi drugiego, a kapkę podrzuta, Starchanowskiemu... sobole od Kobiłka S. Marcjanowi Pawskiemu y z rżciem jego Krauskim... na pod...; z blany futra kuniego niwizowanego przedać... na kielich do S. Ducha co bę... Futro kunie z podrzutki. Adamaszkowej mają siostry moie rodzone między się podzielić... P. Annie Strzegowskiej... prawoz kamajilowi... Jeśli się nad te legata roztanie co pieniędzy, mają P. Executorowie, ^{odebrać, a z tego} necessaria y expensa funduszu do Kościoła S. Ducha wsta... rawiadować, takie kapłate doktorom y innym uczynić, wiżę y na ma inne expensa obrocic... A ieli co... roztanie (jezere), to mają obrocic exese na suknie do szpitala obogim w bę... wżę druga, aequaliter inter successores meos rozdzielic... Mucharce, która teraz przy mnie jest, leguiz r. d. pol. 6... Executori tego Testamentu naznaczą... Slachetnych P. Kojciecha Barczyka, Stefana Krola Ze Me; y Stanisława Lisana Komory soboczego Krola S. M. Starzego Ławnika miasta tego, bracia, rodzone, którym na praco, na

[illegible]

Testament albo ostatnia wola Szlachetnego P. Bartosza
 Czarneckiego Mieszczanina Minskiego pisany die 21 Janua-
 ri A.D. 1623. Przy obecnościach szczeniowych ludzi na ten czas
 przywiazanych jako przy duchownych Koscioda Minskiego mieszkaj-
 acym P. Kuznodziei Tomaszu Witunskim Florianie Probozemu
 Kachrystanie Minskiego Koscioda Stanislawie Lxiarnowskiem
 Mikhaizem Minskiem et przy urzędzie Minskiem Miejskiem
 P. Stanislawie Bochentku Burmistrzu na ten czas będącem
 Stanislawie ^{Momottku} Collegi jego. Przy świadkach przysięgłych Jakubie
 Kachnowskim, Bartosie Nielanczyku, Izanie Kosiorku, Jakimo-
 nie Kosiorku Matysie Wadniku et aliis fide dignis w te słowa:
 Ja Szlachetny Bartosz Czarnecki będąc od Pana niemocą na-
 wieziony Tędy będąc zdrowia dobrego, przy pamięci dobrej umie
 będącemu, wiedząc z rozmysłem dobrem iż nie mam nic niepew-
 niejszego nad śmierć y nad godzinę jej, tedy też moim marzeniem
 która mi Pan Bóg raczył przyrzec do czasu szacowania, cheć
 y omysłem to w sobie, iż... opisać, tym niniejszym testamentem
 (wola moja)... Naprzód tedy leguję do Koscioda Minskiego na kate-
 drę Kuznodziejską... 1000 zł. gotowych srebra, które leguję na
 odprawowanie Mszy S. iedną de Beata M. V. a dwie pro defun-
 ctis przy ofiarze wielkiej, albo przy inakym, tak za duszę moją
 y żonę... y praołkow... y successorów powiniem moich. A tę legację
 wiecznemu szacę przy urzędzie miejskim na stronie S.M. Paniei
 Podkraj Podlaskiej zostawiać, przy której legacji zostawiać
 przedniego Jęzka Tella y Jakimona Kosiorkę A potem successorów swo-
 ie Ahrkie. Która legacja maia, odprawowa. Urząd miejski, w razie
 mianowania P. Kuznodziei teraz y na potem będącemu odkład
 od tych pieniędzy powiniem być, odprawac szacę mianowanego tak
 szacując szacę, jako y na potem będącemu... Zonę moją
 ... Dorocie Kosiorkę 200 zł... szczeniowych młodocone y nie mło-
 cone y z kaciowaniem szczeniowymi, y krowy starą, ... Trójnastkę
 pudmiskow, y kwartę cynową, ... Kocię wielkie y Kocięte y inne
 statki domowe, które w dyspozycji jej własne do szczeniowych
 będą, y mieszkanie w domu dożywocie y jutro życie z pod ferezii... Leguję
 szczeniowym Janowi Bellowi z Bochentkowskiej szczeniowej pud-
 miskow szczeniowej szczeniowej na granicy Minskiem, szczeniowej
 dom folwark szczeniowej szczeniowej, każdego przyjaciela od tego od-
 dalać, ale go szczeniowej w pokoju wiekować, ... Temu opisać
 parę koni y noż i szczeniowej do nich... nożniki srebrne z pa-
 sem, ... białe chusty szczeniowej y szczeniowej nowy, to przy sobie
 z Torunia, ... Kopyta libi, ... szczeniowej który robią, w szczeniowej

[Signature]

wie, brunatny, do którego maia być guziki przyryte od-
szewry od starego kupana... Konew cynowa, pudgarcowa
druga cynowa, y miednicza... cyny ostattek co się zostanie po
rozdziale wzytekim nad trzydziści y sześćsto... flaszki dwie
co zastawione w 18 gr. o Stanisława Momotka, a drugą
w srebrnastu grozy, a trefia kaptacona, y morderz,
... parę dyjek srebrnych a trefia, co jest w zastawie w ko-
pie pieniędzy, gdy wróca, kopę powinien oddać...
Barbarce siostrze mey Pellownie kł. 100 summy towarney,
ku temu... parę jabowic, które za piecem są, cyny roinej pud-
miskow y kalerow 13... Skimonowi Rokitce opiewiz cyny dzie-
cioto... Dzieciom Stanisława Momotka: Andriejowi, Krystynie y
Dorocie kł. 100 sumy towarney... Matysowi Pellowi Wasiowi me-
mu starszemu cwiere roli Przechowskiej... Stanisławowi Pel-
lowi Wasiowi młodszemu drugą cwiere roli tegor padowocza,
y rozkazuję ostattek pieniędzy z dobru moich oddać na one
stronę, co winien Przech do orszadu, od któregoś towaru.
Cyny piacie Łotunek, y cyny... Synowcowi Rokitce opiewiz cwiere roli pieckowskiej. A te-
gor padowocza druga, cwiere Stanisławowi Momotkowi. Ma-
tyzowi Pellowi ferezia, lakusowa nowa, kapiznisz. Jakubowi
Hakrewskiemu ferezia brunatna, z guzami srebrnymi. Sta-
nisławowi Pellowi kupan oboczyszy z guzikami podociste-
mi. Skimonowi bratu memu przyrodzemu ferezia zielona, kloc-
kim suknem podryta. Jakubowi Hakrewskiemu stary ku-
pan. Dorocie Pellowey so za czapnikiem jest, kł. 20. Skimono-
wi bra. przyr. kł. 30... takie ferezyskie brunatna, czarnem su-
knem podryta. Thomaszowi Janoszkowi com był iemu porzecz
korey padowocza była, so mu odpuszczam rozrytko. Pieniędzy
którychem był wniaż. Kocielnyszy, kł. pol. 200, na którym
był iusze nie uchybił kapie, tedy się maia oddać Kocio-
łowi... A Stanisławowi Czarnowskiemu com był porzecz
o niego kł. 65 ze iemu... oddać... Na Tricesimny do Warsza-
wy... O. Bernardynom kł. 15. O. Dominikanom kł. 15...
O. Jeronimom kł. 15. Kapitanom Minskiem, który jedno
mieszkają w tym roku, każdemu przy obychodzie oddać bę-
die po kł. 10. A innym postonnym kapitanom po kł. 2.
Obogim, którzy będą przy Mcei J. każdemu ma być da-
no po gr. 3. A potom wpatrywory obostwa trzydziści, kto-
rzy będą potokłniczi odzienia, dać każdemu po kopie. Ka-
piznisz na obiad kł. 100, a iesliby nie porzecz tak wiele
pieniędzy, według rejestru na co się wypla, ostattek do
summy dać. Wodu jednego dać na nabicie a drugiego
przebrać

(Łotunek cyny wyderka-
fowy; więc Łotowac zna
czy piacie Łotunek, y cyny
wyderkałowy.

przebrać, a dać do summy pieniądze. Garniec gorzałera-
ny nowy y ten przebrać a do summy pieniądze. Stonin po-
li 10, a sadet 16 y to przebrać a do sum. pien. dać. Kelasa
wozow 19, z którym iachano do Łomży takie y cetaar
stali; a drugi cetnar stali posad w domu. Chmielu klan-
suchow trzy, który przebrać do summy, które trzy wantu-
chy warty 300 zł., a do summy pieniądze jako y miod.
konie moiezi napisać podroby wszystkie stoninne które
są, w beczce. Lapisanie Długow: 1° w Józpha Ryła
w Węgrowie zł. 170. V Matysa Sębskiego w Stanisławo-
wie zł. 18. V Matysa Ławackiego zł. 10. V Wal. Kales-
kiego z Rydowca zł. 5. V Jak. Zochlika z Górzbiowski
na kelasa gr. 16. V Matysa Miroza zł. 50. V Simona
Łasacki zł. 5. V Bartosza Świerca Komornego zł. 14, a
wziądem na to od niego zł. 3, którym wydać na popra-
wę chaty. V Buszkarki Górkowskiej zł. 10. bez 20 gr.
V Marciniowci Borowie na poset mizsa zł. 4. V Lewka
Jędrzejewicza zł. 5. V Balizera Kukieltki zięcia Brusow-
go zł. 33; na tom wzią od niego dwie skóry. V Piotrowi
Morciowie na świńne skóry y groszy 20; rekompia Gregier
Koralec Kosiadzi. V Jana Starika w Mediasie na pustowa
kelasa 54 gr. V Stanisława Nowierskiego ^{w Dobrym} na otow zł. 29.
V Panici Adamowci Glinieckiej w pustelniku na poset
mizsa zł. 3 y gr. 20. V Jell. P. Władysława Boglewskiego zda-
miznia zł. 100 pożyczanych. A z tych... odpuszczam jedno zł. 20.
V Jell. P. Jana Ładowanskiego w Bogorze na beczkę piwa sto-
tych pustrocia. V Jell. P. Marcina Kudrinskiego z Wyciejswa
na beczkę piwa gr. 40. V Jell. P. Mikołaja Turowskiego pod-
starosty Łeżskiego na poset stali zł. 2; u tegoż na 4 sty-
ny kelasa gr. 20; na sadet piwa gr. 20; u wrzadnika jego
w Łalesiu na 5 skorek ciemcowych skóry y groszy pust-
rosta. Te Długi wyciągnąwszy do summy pierwonej oddać.
Długow zadanych nie winienem nikomu, - iednom dać Al-
karsmu Goncowi sto złotych, a wziądem na to... 20 skor
y pieć ad rationem, rachując skorę po gr. 80. Też Kwi-
siechowi Gwizdatowi który u mnie służył winienem zł. 3.
Jakubowi Delce także winienem, ale nie wiem co, bo służył
pustroka; znac mi się widzi że kopę, albo według summie-
nia jego co irzeknie. Dwie beczce sędzi, które napisanie
iednz konie, a drugę przebrać, a pieniądze do summy dać.
Ku któremu niniejszemu testamentowi obieram (całkowicie)
Naprot J. M. K. Kanonika Waron. a Plebana Minskiego
Brokopa

Prokopa Nowickiego, Notym P. Floriana Proboszcza ~~Spitalnego~~
Wikariego Minskiego, Andrzeja Wierowskiego, Stanisława Mo-
motka, P. Stanisława Bochenka Burmistrza na ten czas
będącym Minskiego z kolegami jego powiernicami, Szymona
Kokithę y Łana Sello brata mego Aśkołowick, z tego summy
legowaney nad to, co się komu zapisało (kostanie), tedy ostattek
tego summy na podobne wyniki tak kapłanom iako y rbo-
gim, za wiadomością dwu kapłanów... P. Floriana y P. Stani-
sława.. y dwu świeckich... to oddawać powinni będą.
A z summy gotowey (pieniądze są te:) sto złotych, y 80 kło-
tych y pułkosta kłodego (kł. 185½), czerwonych złotych
200, potrójnych 100 złotych bez siedmiu potrójnych, pułtora-
kow 20, wrotów starych 9, grozow kł. 4 gr. 3. A z tego sum-
my dano 10 czerw. złotych. Do którego Testamentu napro-
d oblać duszę moję P. Bogu Wzrechn. w Trojcy iedyngmu
y Bog. N. P. Marii y Hroizowi (światosowi) memu Własnemu.
A iako moje pogrzebowi Minskiego Mściota, aby było w nim
pochowane. — Thomas Wiłunski Consion. Mins. prope
(L. J. ppidi Minsko) Stanisław Bochenek Procons. una cum
Consulibus civit. Minsc. subscripti. Andreas Wierowski reka-
podacuz. Florianus Prosp. Benodochii Minsc. manu pr. at-
testor subscriptione. Mathia Sellowic Not. Jurat. eiusd.
civit. mp. S. Kokitha r. w. — Potwierdzony ten Testament
Confirmai przez Koneystorż Warszawski D. 17 Lutego 1823r.
i do Akt Regoz Kons. innotsowany pod D. Aymkie.

A. H. W. XII. 251-255.

[1624]

Testament Sędziego Górskiego Włdy Marowieckiego.

W imię O. y S. y D. S. Amen. Panu Bogu w Troję iedynemu mielibyć część y chwala, xem w powołachy katolickiej wierze y prodeń się, y w niej xchodzę. Credo quod Redemptor meus vivit etc... Proszę Króla J. M. i, aby mi oddać dług mój karad; bo niektóre jałmużny naznaczyłem stąd. Ale nie wielkie (jałmużny) bo na obficie potrzebowa trzeba więcej. Winienem OO. Jezuitom do Pułtowska 1000 zł.; stąd Królowi oddać. Dariusz Astar teraz, tymże OO. Warszawskim 500 zł.; OO. którzy przy mnie są, na suknie. OO. Bernhardinom 200 zł. OO. Kościoła S. Marcina⁺ 200 zł. OO. S. Dominika 200 zł. Do Szpitala S. Marcina⁺ Augustyanom. na 100 zł. ^(wiecej) Wice O. M. G. Grochowski co mnie winno, ośły, stągwie karadem xatoczyć do ranku do skarbku, bo za libog tam radnego moiego niema. Za xupne vxcedniki xchenniesniki; ieśli ja mam płacić, niech się sumienia mego (swoego?) poradzi. Defect pecuniarum Król J. M. w tym xchody radney niema. Bo ja xol dla tego wysoko wynosić, xem wiedział pieniądze tamiey w Warszawie wdawać. A ktosz tego roku nie miał defectum pecuniarum, xwłasna w Krakowskiy xiemni. A. Gajewnicki xyp, niech za się odpowia. Za libog xczere, wiernie, xyceliwie adnaxym Królowi J. M. i. Proszę dla Boga niech ten dług mam (oddany). Kaplice, w dzielonkach proszę aby xmurowano przystojny xciwa. Kilkanacie set zł. mam na chudobie S. Woyciecha Gurskiego wyderkawem. Odpuszczam mu 2 xęci, Arreia, xęci niechay da na te kaplice. Na K. ⁺ ⁺ W kopię x której przepisyjemy, miejsce puste; miało być: Na Katarcowku jak widac niżej.

Siarskiej maiestwosci mam 5,000 widzi mi się zł. y co; odkazuję do Dominikanow Kamienieckich, gdzie moja xona y dzieci leżą, 1000 zł. Odkazuję tymże Dominikanom plac swoy do Kamieniu podle placu S. Koszowskiego. A OO. Jezuitom Kamienieckim plac w Łackiej bramy. Z tych 5,000 zł. na Katarcowku xamnie Xuzamie Łobanowskiej wychowaniy y kachance nieboszki xony moiey 200 zł. Xamnie Łopkney Łobanowskiej, ktorą ja chroxił pustuła tyxiaca zł. Ostatek tamtey xumny na dzieci S. Macieja Łobanowskiego takim xednak xporobem, aby te xumny xwiedły moje corki, y do moich cerek aby przyxahali po nie, aby się z moimi dziećmi poznali y za to podziękowali. W Wierzbnie budowaniem się nie bawie, bo to podobno przedać kiedy mu xaz; ale kiedy (gdyby) Kościół taki inax mogli xbudować, prosiłbym o to bardzo. Xuzci y owa xtraxyla wielkiego domu do xbiey pnceloxe, iakom ja nie raz xkazowa, osobliwie S. Xumlanickiemu. Ludzi tych obogich Wierzbinski xchannowac, nie

Pomoczyć

pomorzyć ich głodem. C. Kaban aby drugiego Alędra miał,
doyrzec tego y prosić. Nieboszki S. Woiewodziny Szuzy wi-
mienem podobno do Żelechinkow 100 zł., do Jarosławskiego
Koscioda podobno 100 zł., nie wiem, maydzie się powoli w Re-
gestrach, Łychie 100 zł. przypisuję mu 20, Siemionkowi 30,
przypisuję mu 10, bo z dzieciństwa służy. Proszę aby się dowie-
dzić iako się obraca nieboszki S. Wdżiny y moja siostra Danina
do Minska, do Artynowskiej Kaplicy. — O pogrzeb swój proszę
aby był iako najskromniejszy. Napriod proszę, abym w żadney
sukni nie leżał, koszula konopna, ponczoszki konopne, szomy wiech
w głowę, szapczyna iaka na Łyżinę, Artyz obie sukniem iakiem
przygotownem szwieczkami albo białymi albo miodziedzowymi, kopy
czekwony na Artyzie, sukna, (ani) falendixu ani atamitu żadnego
nie potrzeba, herbami się obie Artyza, które wiech będą, czekwone,
aby Artyz mógł być z nich. Piechota w bostwo ponieć się oświata. A
który ponieć, iest z Siermiakowa, dać im po 3 zł., iest z War-
szawy, po 10 zł. Swoicę proszę, niechaj będą. Maieśdadow
żadnych w Kosciele nie potrzeba; lichtarow przyczaranych nie
potrzeba. Ctery Kosciele lichtarze, potorywary po rożach, doży-
skable Kłase nie potrzeba, bo inż ja, władać nie będę. Kapta-
now iak najwięcej aby było proszę. — Tanny Łakonne con-
tentowalem, aby mieysce w nich miałem. Mamien we Głansku
wyciosany na moiz szobę na owym filarze przeciwko Karno-
dzici dozwoliby mi Tanny. A pp. executorowie starać się mają
ieby było iako najprędzej. a będzie na 800 zł. rozumiem,
albo na co more być. Gosci nie potrzeba proci okrom kuz-
ney a powinnych, kto Łaskaw od Dworu, ten maydzie, nie
prosić go na obiad. Kona moja ma dożywocie na Podolskiej
maieśdności, y na iedney wsi Krolewskiej. Cokolwiek będą na
Podolu, okrom gotowych pieniędzy, których tu przywiózła, na
potrzeby, bom po nich Przyborowskiego posłał, — wszystko to
tam maieśdności mojej niechaj będzie, iako stada byda wody,
których podobno iest 100, owce, pszczoły, konie y krowozniki
które tu są, troie obicia, futra z co przednichare, okrom tych
dwouga co przy mnie są, które się zwiada, przyjacielom, ko-
bierce wszystko y obicia iedwabne. — Staradem z pihosia, z
Krola Tłeci na puszkach Strzeleckich o dożywocie keni moiey. Ale
ze Krol Tłeci nie chciał dać, przydzie stamta, y sumnę y wzy-
tko sprowadzić. Przeto bydo, stada kory ba i woty, keni sa-
ruiz. Ale wody trzeba przedać na potrzeby y na Łyżi; 60 tam
sodow iest, takze y te co w Kierzbnie będą, się rozchodzą na
potrzeby. — Suknie sukienne między czeładzi, rozdąć. Osobliwie

Kartow

Kartowskiemu nieś na baczeniu, bo ten dawno, choć ładnie
 służy, wiech sobie wspomina iaka jego służba była. Ta iey
 ta nie chce pisać. Przyborowski też kilka lat służy, wrócił
 za, iuknie nieładne. Monie że co wstrzelkach między czeładź ra-
 dać. Ci co ich karano na podole grabić, pokazeli się że nie-
 winni; zostali im co zostało y kapłacie. Też Mi P. Podko-
 morney Stradziey wiec nie winien, świadcz P.M.P. Je-
 kiebanem y P.M.P. Zaluskiem, iem że waxyńskiego serca chciał
 się wyprzeć, y zostali też tu waxyńsko. Ale że Też Mi nie
 tylko na chudość ale y na wściekłe moje nastąpiła, wiech się
 rachnia iestli to xasłuryła siostra moja, y ia. Srebro któ-
 re iest w Łakownikow, przedać, a pieniądze do drugich przy-
 dać. Turckie Monie do stada ratnyć, nie xniła się
 też na co innego. Watacha Karego młodekemu p. Pariszo-
 wi reżotem Łapragiem Turckim, a siódem akamitnem,
 konczotem, a czy tego będzie umiał raryć. Rząd od Łaniey
 Chosłackiey kona podaranie któremu bratu będzie chciał
 kłabla oprawa podem v Mnixek będzie miewkato, a
 który młody p. Łarycz będzie sposobny do niego, kiedy dotocze,
 ten ia, wiechay rocznie. Cokolwiek się drugu od Krola P.M.
 odayse, a tymi pieniądzmi które są, gotowe xłacywary, ku-
 pie gdzie cokolwiek, aby że dziewczęta krzywdy nie miały.
 Te pieniądze które się wezmą z Strzelce, tedy pp. Łakonnym
 oddać tom iem winien. Belskiego potomstwo prosić aby
 kapłacono. Łaniec Modrynskiej 300 zł. - Te 2000 xkerw.
 Krol. co są, wskrezi xłacyć z Łanymi co v Bernhards-
 now są. A że 2000 rachnia się y tym, co u Łusieckiego iest.
 P.M.P. Skarbniha prosić, aby ten 1000 zł. który mi winien,
 karas oddać na pogrzeb mój. Recognicja na pułtora tysią-
 ca zł. od P. Podkomornego Kłowskiego, starać się z pilnością, że-
 by do effectu praxenta, choćby to na Cwucki Kocioł obroci,
 iedno żeby był warunek pewny od P. Podkomornego. bo on insey
 wiary

Gorzki. Kłabla xłocię, kona da któremu
 Bratu. Kartowskiemu Watacha ciawego z rzedem białem akon-
 czotem, a siódem xukiemym y 300 zł. Rizzo P. Duninowi,
 prosić dla Boga żeby się wery, - dokąd się będzie wery da-
 wać mu pro stu zł. na rok. A iestli od Krola P.M. drug
 wzięto, karaxem 1000 zł. dać. Jestli Przyborowski poduży
 dobre na Podole, tedy mu parę wileckich watachow, któ-
 re są w Łalezi, dać. - Strzelcy pisać od Łandykow po-
 odwierać, wiechay będzie w domu, bo trzeba przy xemie
 Łandykow. Srebro Łotowe które koto mnie, (i) które koto xony

Warszka

To

to iey, P. Adziarskiemu nie wiem ktora sukna socześciywa.
A iesli ferexia puderkatna axamitna z kołnierzem, czy
li delia axamitna bez kołnierza, bo się boiż żeby ferexia
nie (była) krótka. P. Lasecki wspomina się 400 szet. zł.
po niebowrze P. WaiwodziNEY, tedy sey sumki nie szarpa-
jąc, ktora jest gotowa, wolnym czasem napisać. P. Bi-
linskiemu, iesliby się ktora delia recza, (złac), futro wy-
proszy (i daury) P. Adamowi. Skute, iesna P. Bohuko-
wi, druga P. Wycieczkowi. P. Tarysowi młodemu pita. Rę-
dy, ostatok poprzedać a przyborowskiemu dać szaf ieden.
Czeladź opatrzyć. Ostatok tam dobremu baczeniu szlachciców
wszystkich. Natym P. Bogu wszystkich porucani. Dla
P. Boga proszę o Miurkę o paucę i inne, żeby nie mia-
ła kłopoty przez wszystkich czas żywota swego.

Dan w Cierśniakowie 22 Grudnia 1624. Executorowie
szlach. M. P. Opiekunowie zapisani: Adam Barisz szlach. m. p.
Gorecki. Andrey. Falecki szlach. Adam Bielski. Bohuk Zakroc.

Ingresowany d. 15 Marca 1625 r. w A. K. W. I. XII. f. 383

f. 383 - 385.

... Joannes Dunin Modliszewski S. R. M. pro Regno Pol.
 lulinus Prospectus, ac Lolicen. etc. Capitaneus.... Inprimis Deo crea-
 tori humillimas ago gratias, quod me Catholicis piis et Nobili-
 tate conspicuis, ac vetusto tam patrem quam matrem sangui-
 nis splendore, vitæq. innoxie acta, illustribus parentibus nasci, et
 religionis ab infantia imbuti voluerit... Hereses oes et blasphe-
 mias detestor, et siquid deinceps vel in ipso agone instructi
 hostis animarum tale aliquid menti meæ obiectum fuerit,
 iam ex nunc me id nolente fore protestor.... Corpus meum
 honestis et magis pietati quam pompæ, a qua semper a-
 lienus fui, congruentibus exequiis comitatum ac deductum ibi,
 ubi me decedere contigerit, sepeliatur... Executores mei in
 oibus Ecclesiis eius loci tam regularibus quam Religiosis
 Tricesimaria sacrificia dñi et pro anima mea absolvi,
 data largiori elemosynæ, faciant, salutiq. animæ meæ se-
 cundum præscriptum Ecclesiæ Cathol. consulant. S. R. M.
 Dño meo Clementissimo, cuius obsequiis voluntate Avun-
 culi mei Ill. et D. Joannis Tarnowski Archiep. Gnesn. iam
 tum quidem vita functi, statim ac per statim licuit, ad-
 motus fui, ex fide et sinceritate obsequia præstare cona-
 tus sum... Eodem animo Ser. Principi Vladislao Sigismundo, non
 modo puerilibus eius annis, verum etiam postquam grandior na-
 tu ad res gerendas accessit, inserui... Utinam, beneficio me cre-
 visse et dignitate auctum esse fateor. Qui cum vivo patrocini-
 um præstiterint, ut et vita functum tueantur, meq. huius
 supremæ voluntatis, patrociniū suscipiant, si non ob obsequia
 mea supra 25 annos præstita, saltem ob amorem Dei rogo.
 Executores.. Testi mei oes in solidum.. constituo, amicos et con-
 sanguineos meos Ill. et Ill. Dnos Stanislaum Lubinski,
 Plocen., Jacobum Radzik Culmen. R. P. cancell. Supr. Ep. Cos. hui.
 et R. D. D. Christopherum Charbicki Prop. Vladisl., Nicolaum
 de Rozice Ruszkowski Custodem Vars. ac Gg. D. D. Georgium Dem-
 bicz S. R. M. veritorem; tum et J. D. Stanislaum Jasnogorski
 Ser. Trim. Vladislai lulinus Agrum. Fortune et opes meæ etiam
 satis modicæ, amphiores tamen sunt quam es, quas a paren-
 tibus meis et deinceps successione ex Testto Avunculi mei acce-
 pi, quas nunquam cum iniuria cuiusquam... augere volui.
 Cumq. nullos ex me ortos relinquam heredes, eaq. semper vo-
 luntate fuerim, ut nihil antiquius meliusq. ducerem, quam non
 solum vitam verum et quicquid ex rebus, honesta successio-
 ne et mea industria quesitis supererit, cultui divino propa-
 gando

et
Fidelitatem Commendat
militatis...

gando et Patriis ornamento impenderem, nominisq, mei me-
moriam ad posteritatem transmitterem, decrevi iam dudum
bona mea aviti nominis et sanguinis, vlt. villam Modlisze-
wice, Sieroslawicze Bochwiny Nieszwinię et certam sortem
in villa Saweki, quas villas pecunia mea propria a G. D. Al-
brachto Dunin Modliszewski Capit. Woynicen. cognato meo...
emi..., sacre militari Equitum Melitensium Meligiom et eius
Ordinis Supremo Magistro... addicere... ~~pro~~ fundare..., prout ex
nunc fundo... et adscribo... Eidem fundationi adiungo arcem et do-
mum meam in suburbio Vars. in platea Długa..., ea conditione...,
ut cum antea usufructum huius domus Discreto Frederico Servi-
tori meo ad vitam ipsius duntaxat donaverim, in possessione us-
ufructus idem quoad vixerit, conservetur. ~~Et~~ Heredes mei ex pa-
terna domo vlt. Sapinski et Remley notorini patris mei ne se
preteritos existiment, summas ^{meas} pecuniaras h. e. in bonis ville Nozina
3,500 flor., tum et in bonis Regis Mto villę Morcowska Capitani ^{tu} Lo-
vicensis inscriptas... ut ear ex equo inter se partiantur..., dono,
et adiecto, ut cum et adempta bona ville Nozno, interceptumq,
usufructum actio iudiciaria Ill. et Maj. D. Stanislas Lubomierski
Palat. Russ. iam a me instituta sit, eandem illi prosequantur illius
fructus, quibus ego nullo iure apohatus sum, serviant et ab eis iure
repetantur. Stanislas et Albrichto Woiskow sorore mea conso-
brina genitis, quos hactenus in studiis sumptu meo beneo..., lego
unicuiq, eorum per 1000 flor. pol. ex suppellectili mea solvenda.
Frederico Servitori meo, preter usufructum domus..., lego va-
sa stanea et aenea ad culinam et mensam instruendam per-
tinentia una cum mappis. Familiam meam arbitrio Execu-
torum meorum expellere volo, data satisfactione pro meritis u-
nicuiusq, Funeris expensas honestas, mediocres tamen, ex
suppellectili providebunt Executores mei... (idem) G. D. A. Troia-
nowski flor. 10,000 certi debiti... ex suppellectili solvant. Ea
quidem conditione bona Modliszewien. emeram, ut si fructus
eorum pretio 100 millium non responderent, contractum em-
ptionis vel rescindendum, vel certe intra decursum 3 anno-
rum, facta a mutuis amicis estimatione tantum de cumma
a me, an tantum emptionis impensa mihi restitueretur,
quantum equum esset, de quo cautum mihi fuit a D. A.
Modliszewiki; quam conditionem ut Religio Melitensis, et id
ad quem de iure pertinebit, urgeat, saluum ius illi relinquo.
Hoc testto condito, quoad vixero, integrum mihi erit aliud
... condere... In cuius rei fidem, cum manus mea sanguineat, hoc
testum

testamentum amicorum meor. manibus in praesentia mea
subscribendum committo. Illud praeterea addo, ut cum domum
fundo hospitii Lubin Regalis Magistris, non easque sumptu
in villa Ujazdow construerim (sic), eaq. dispositioni S. R. M. H.
me ista functo, obnoxia futura sit, eiusq. edificiis impensae
iure mihi ab eo, qui hoc beneficium impetrabit, debeantur,
supplico S. R. M. ut non alia conditione domum hanc mi-
quam dare velit, nisi ut sumptus arbitrio Regiorum Sa-
natorum Executores Testi mei per eos in pios usus, h.
e. in fundationem sacrificii iuvienti, ad altare vicinum
sepulchro meo, annuus semel in septimana, perpetuo ce-
lebrandi... restituantur. Quicquid praeterea huius testis
etiam aliena manu in praesentia mea et testium scriptum
et adiectum, vel legata assignata fuerint, inuicem valo-
rem habeant, ac si hoc testis continerentur. Act. et scriptum
in domo mea Viadoviensi D. 12 Septembris A. D. 1629. Stani-
slaus Lubinski Ep. Ploc. scripsi et subscripsi. mps.

Samueli Beresieski lego lecti mei viliores suppellectilem, equos
duos ex equitatu meo, alias horebie et flor. 300. Andreę Gra-
bia equum quem ex inferioris conditionis equis elegerit h. e.
podiestka et flor. 150. Eidem vestes meas usus quotidiani
quibus etate uti soleo. R. D. Prospo Vladislav. consobriino meo
lego cracz moie srebrna, na niktorych mieyscach xlocista, na
tamacz srebrny y futro sobole x pod xieloney deliey moiey, dwa
garnusaki srebrne. W. M. D. D. Eppis. Plocensi quidem x locke srebr-
na, cum perfumario. - Kulmensi: Kanatelle na ceterach Labe-
ciach cum pertinentiis, t. i. tyssakę y widelicza, karocz x pa-
ra, koni. Dno luskodi Varsoviensi solnicke, srebrna, prosta y
dwa kubki shape. Skatude, x Apteczka, moia, temusz R. Pro-
bowowi (Włodawskiemu) y x herbami R. Arcybyspa. R. Debicowi
kubek xlocisty rozonast, ktorego do pima dam karaywam,
Praystawcecki 4 co wiskere, y sitho srebrne y craczę, gładka
xlocista. R. Ciesnogorskiemu karpe (?) Maczhanowatego, na
drik porlocisty, koczacki, Bulene srebrna, kubeczek mizroysocki
xlocisty, barę kubkow x moskiewskieni literani, barę craczek
iedne x munitzabani a druga, moskiewska. Fridrichowi ut
Ara superiora legata Lyski srebrne R. Matki moiey x her-
bem y x moimni odemnie pryskanyymi, 12 ich odkaznis.
Se M. R. Korszakowi Staroscie Philipowskiemu leguis. Kord sre-
brem ofrawny, cracz podługowata rozonast xlocista, y pu-
klerzyk Indijski. Knašem kawore wielka, taskę ro promotiach

moich

moich Jej M. Pauny Ursule. Na pamiątkę, wdzięczności za do-
brodziejstwa odkazu, pierścien z dyamentami, który mam
ab Electore Brandenburgico. P. Olbrychtowi Modliszewskiemu
szablę oprawioną, złotą; manę od Krolewicza S. M. S. Stani-
sławowi Bratu jego manellę od A. Farnowskiego, pierście-
nek rubinowy z kostruchany dwa składane na chłopcach,
P. Mikołajowi signet mój z labeckiem (Tabędziem), Tancer-
szek z Awarą M. J. M. Apteczki, którą przy sobie nozę na
Aymie Tancerusku. W wszystkich szat prawie złote są guziki, te,
z co nad legatą srebra, szat, futer, obicia. Konie, stada, bydło
kostanie, to sprzedać z na wzwyż mianowane onera obrocie.
Kęsliby w tym roku P. Bóg wiać mie z tego świata, to co się
mógł to na katogę, poddanych, in vim elemosynę odpuszczam.
P. Stephanowi Cichehomskiemu leguję pułk karoszek, albo pod-
jeżdżających karetę z 6 koni gniadych woźników swoich. P. Ja-
nowi Cichehomskiemu R. 300. z wieniec szaty tego futra,
co się dało A. Probozerowi Modliszewskiemu. Adscriptum et
adiectum D. an. men. quib. supra. S. Lubienski m.p. Afer-
go testis inscriptiones tales: Hanc esse supremam volun-
tatem suam Ill. D. Joannes Modliszewski. Testatus est et
testes suprascriptos ad testum obviandum et rite con-
dendum adhibuit D. m. a. ut intro. S. Lubienski. E. P. m.p.
Stanisław Janogorski Potkowiński z Kuchmistrz, Krolewicza
S. M. Władysław. Jerzy Debier z Debiencą. — Anno D.
1629 d. 9 Novemb. W Osiecku in loco in extremis
Ill. P. Kuchmistrz, przy obecności mojej, viva voce et sa-
na mente potkowiński ten Testament swój przedtym ucrzy-
niony. Sigmund Opaczki Podkomorzy Waroz.

To smierci testatora Testament niniejszy ingrossowany
pod d. 23 stycznia 1630 r. do A. K. W. T. XII. f. 399-402.

Acta coram Reverendissimo in Christo Patre Dno
Dno Joanne de Lasko 1527 (et seq.) vol. 2.
fol. 34 ad Notam p. 1531. 167

Obitus et mors Rmi Dni Archiepi

Anno Domini millesimo quingentesimo
tricesimo primo Die vero Veneris
Decima nona mensis Maij hora vero
Decima nona iustuba alba magna
superiori versus occidentem in Curia
archiepiscopali et lapidea in civitate Calis-
sientis diocesis Gnesensis sita. Reveren-
dissimus in Christo Pater et Dominus
Dnus Joannes de Lasko Sanctae
Ecclesiae Gnesensis Archiepiscopus
Primas et Legatus Natus est

mors fuit, qui septuaginta quingentis an-
nis et duobus mensibus in bonis operibus
testimonia sanctimonia et exemplari lae-
ritudine vixit et ~~et~~ ^{non} Existens vicecancellarius
factus erat regni Poloniae cancellarius et ~~et~~
^{non} Existens Episcopus factus erat Archiepiscopus.
~~capitulum~~ Et ~~et~~ Veneris suis annis incuriis regnum
Poloniae et pontificum & honorifice versabatur.
Sed sedit in Cathedra Archiepiscopali viginti
et uno annis minus septem diebus. Et in dis-
positione agonis sui omnia sacramenta
^{ecclesiastica} ~~ecclesiastica~~ devotissime cum maxima con-
fessione memoria et loquela recenti
usque ad extremum vitalis suae terminum
existens percepit. Testamento satis debite
facto. Valedixitque familiares suas et eandem
cum astantibus ante obitum suum benedixit
adhortans tandem ^(eandem) perorati-
onem factam consultati-
vam ut in bonis operi-
bus viverent Deo omni potens.

et sanctis eius servirent, et non confiderent
in industria ingeniorum suorum, sed in
gratia et misericordia Dei etc. cuius indubi-
tus et abrae ad ecclesia spiritum recepit
et possidet. Utinam successor suae R. P. sit
ad eo clemens et pius in rempublicam et familiares ac servi-
tores suos eisdemq. moribus et exemplaritate
et ingenio multa etc. ac requiescat in sancta
pace, et sepultus est Gnesnae in campo terra san-
ctae quam sua opera et impensis ex Ierosolimis
ex urbe Romana secum transportavit et
ibidem paravit, ac ibidem in tumulum
proavit cum insigni pompa funerali
et exequiis ac aliis ceremoniis circa Kalia fieri
solitis, anno quo supra, die vero quinta mensis
Julii, que erat feria quarta post festum visi-
tationis virginis Mariae proxima, qui
etiam annis in teneris annis propria sua curae
persona sepulcrum Domini nostri
Iesu Christi cum olim reverendissimo
Domino Cresta Episcopo Wladislavensi
visitavit, et alia loca ibidem per lustra
vit regnumque poloniae domi ab heresi
lutherana in aliis provinciis vicinis exorta
cuius diligentis et industria proleptis
tanquam antistes et fidei sanctae cus-
tos celeberrimus et requiescat in sancta
pace, et haec acta eorum peractum pres-
criptum terminantur et conscripta rescripsi-
mae per me Albertum Cruseheowski Jacobi
de Crusehevo clericum diocesis Gnesnensis Para-
spostolica auctoritate notarium publi-
cum, et coram olim Reverendissimo in
Christo et Domino Domino Joanne Delasko
Dei Gratia sanctae Ecclesiae Gnesnensis Ar-
chiepiscopo primatui et Legatione acto-
rum et causarum scribam. —

Przynisły Kosiola sokitna
ingross. r. 1581, 5 Maja Lib. VI

1578 f. 94. 110

Lib. VI fol 190: 199 Aptekarz Kasper kupi? dom
16 lipna odprzeda

Wilecki
przypis. var.
z r. 1591
prajacze

Petrokoniski
pl. 233

Kosa
237

Pilchowski bp chełmiński
jego testament
f. 271.

~~1578 f. 125 156~~

Latowien 133,,

Aptekarz ~~64 120 149~~
Chyrulik 138

Sienina czekeja 64

Woktor medik. Tabur 152

~~Woktor p. 83 119 Wilecki. Peranti~~

~~Koaljudar k. 11. 27 46. 48~~
~~Woktorji~~

Skimch. f. 84

Kotari creatio 124-7

Waktor Secimarin 147

Wioniecki f 1578, 5 lipna
Testament jego f. 99

102 - 115 116. 119 123
130 133 146
Testam. inny 120 124. 153
154 165 288 398

Kwistaja csekutorow Test ~~242 300, 303~~
334

Organisty agoda a chłopcom 319